

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

40'ıncı Birleşim 17 Şubat 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	776
II.- GELEN KÂĞITLAR	780
III.- YOKLAMALAR	786,847,848,875,911
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	786
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>786:791</i>
1.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, sporda ayrımcılık ve fair play konusuna ilişkin gündem dışı konuşması	786:788
2.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, ülkemizin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik sorunların doğrudan turizm sektörü üzerinde yarattığı olumsuz etkilere ilişkin gündem dışı konuşması	788:789
3.- Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün, Düzce ilinin gündemdeki konularına ilişkin gündem dışı konuşması	790:791

V.- AÇIKLAMALAR**792,813,833,836,846,**

- 1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'un Şile ilçesinde yaşanan bazı sorunlara ilişkin açıklaması 792
- 2.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, taşeron işçilerin hepsinin ayırım yapılmadan kadroya alınmaları gerektiğine ilişkin açıklaması 792
- 3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Türkiye Futbol Federasyonun çift standartlı uygulamaları sonucu Bursaspor'a verilen cezanın düzeltilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 792:793
- 4.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı ve benzeri uluslararası değerlendirme sonuçlarına göre eğitimde başarı sıralamasındaki düşüklüğün sebepleri, sonuçları ve çözüm önerileri konusunda hiçbir çalışmanın yapılmadığına ilişkin açıklaması 793
- 5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ve Tarsus'taki terör eylemleri konusunda Hükûmetten gerekli tedbirleri almasını talep ettiğine, Mersin'in Tarsus ilçesi Alıfakı köyüne yapılan cezaevinin durumuna ilişkin açıklaması 793
- 6.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, Mersin'in Gülek beldesinde 2/B arazilerine çok yüksek fiyat biçildiği için vatandaşların bu arazileri almasının mümkün olmadığına ve Hükûmetin acilen bu konuyu ele alması gerektiğine ilişkin açıklaması 793:794
- 7.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, devletin Artvin Cerattepe'de doğaya sahip çıkan halka karşı savaş açtığına ilişkin açıklaması 794
- 8.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, ÇEDAS'ta 400 işçinin işten çıkarılmasına ve Sivas'ta uzman doktor sıkıntısı yaşandığına ilişkin açıklaması 794
- 9.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, ülkemizdeki genç istihdamı sorununun Meclis çatısı altında konuşulması ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 795
- 10.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'de tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 795
- 11.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, Meclisi yeni anayasa talebinin takipçisi olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 795
- 12.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, 2016 yılı Yatırım Programı'nda Denizli bölge hastanesinin yer alıp almadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 796
- 13.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, 13 Şubat'ta Hatay'da şehit düşen askere Allah'tan rahmet dilediğine ve terörü destekleyenleri lanetlediğine ilişkin açıklaması 796
- 14.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Artvin Cerattepe'de doğa katliamını durdurmak için Artvin halkıyla birlikte mücadelesini sürdüren Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ile yöre halkının yanında olduğuna ilişkin açıklaması 796

- 15.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Artvin Cerattepe'de polisin ve jandarmanın coplu, biber gazlı müdahalesine karşı direnen halkı selamladığına ve Dilek Doğan davasının görüldüğü duruşma salonunda yaşanan olaylara ilişkin açıklaması 796:797
- 16.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, iktidarın hukuksuz uygulamalarının her gün artarak devam ettiğine ilişkin açıklaması 797
- 17.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, bir televizyon programında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Azez-Halep hattını açık tutmak üzere yaptığı operasyonun doğru olduğu şeklinde açıklama yapan eski Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Deniz Baykal'ı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 797
- 18.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Adli Tıp Kurumunun otopsi işlemlerini mesai saatleri dışında yapması nedeniyle cenazelerin ailelere teslim edilmesinin gecikmesinin yöresinde sorun olduğuna, bu konuda Adalet Bakanlığından bir çalışma beklediğine ve Artvin Cerattepe'deki halkı desteklediğine ilişkin açıklaması 797:798
- 19.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Artvin Cerattepe'deki direniş selamladığına, Hükûmetin doğayı daha fazla katletmesine karşı halkın daha fazla mücadele edeceğine ve Sera Kadıgil'e verilen cezanın otoriterleşmeyi pekiştirdiğine ilişkin açıklaması 798
- 20.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, 2015 yılında kapatılan polis meslek yüksekokulu öğrencilerinin mağduriyetine ve Artvin Cerattepe'de açlık grevine başlayan Uğur Bayraktutan'ı kutladığına ilişkin açıklaması 798:799
- 21.- Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 799
- 22.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 799
- 23.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, AKP Hükûmetinin hukuk dışı sıkıyönetim uygulamalarının can almaya, halkı mağdur etmeye devam ettiğine, Cizre'de cenazeler tahrip edilerek ve değişik illere dağıtılarak cenazeler üzerinden ailelere işkence etmenin insanlık dışı bir yaklaşım olduğuna, bütün bunlara rağmen örgüte katılım sayısının arttığına ve AKP'nin bu savaş uygulamalarından bir an önce vazgeçerek müzakere yöntemine başvurması gerektiğine ilişkin açıklaması 800:801
- 24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, terör örgütleri veya legal görünüm altında illegal faaliyet yürüten yapılarla mücadele edilmesine yönelik (2016/4) sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne ve yürürlükteki mevzuatın gerçek manada terörle mücadele konseptine oturmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması 801

- 25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, iktidar partisine mensup TBMM Başkan Vekillerinin de birer dakikalık söz hakkı tanınmasını ümit ettiğine, Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve iktidar partisi ile Meclis Başkanının sarayın statükosundan özgürleşemediğine ilişkin açıklaması 802
- 26.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Türkiye'de demokrasinin ve özgürlüklerin güçlenmesi, vatandaşların huzur içinde yaşaması için terörle mücadelenin çok önemli olduğuna ilişkin açıklaması 802:803
- 27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 804
- 28.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 804:805
- 29.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Artvin Cerattepe'de Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın açlık grevine başladığına ve asker ile polis derhâl Cerattepe'den çekilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 813:814
- 30.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 833
- 31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 833
- 32.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 833:835
- 33.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 836
- 34.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, Türkiye'nin farklı merkezlerinde yürütülmek istenen yeni tarz terör faaliyetlerinin özünün Maoist stratejiye dayandığına ilişkin açıklaması 846
- 35.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle Meclis çalışmalarına bir süre ara verilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması 858
- 36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle Meclis çalışmalarına bir süre ara verilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması 858
- 37.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle çalışmalara ara verilmesinin gerekli olmadığına ve Meclisin rutin gündemini takip etmesinin uygun olacağına ilişkin açıklaması 858

- 38.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın, bütün terör eylemlerini lanetlediğine ve Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle Meclisin çalışmasına ara vermesini doğru bulmadığına ilişkin açıklaması 859:860
- 39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, terör olayları nedeniyle Meclis çalışmalarının durdurulmasının gerekmediğine ancak Ankara'da yaşanan patlama konusunda bilgi sahibi olabilmek için kısa bir ara verilebileceğine ve bakanların bu konuda Meclisi aydınlatması gerektiğine ilişkin açıklaması 860
- 40.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, Ankara'da yaşanan patlamayla ilgili kendilerine detaylı bilginin henüz ulaşmadığına, terör örgütlerini lanetlediğine ve bu durumda Meclisin faaliyetlerine devam etmesinin önemli olduğuna ilişkin açıklaması 860:861
- 41.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 874:875
- 42.- Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın, Ankara'daki terör saldırısını kınadığına, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin bugüne kadar hiçbir terör örgütüne boyun eğmediğine, bundan sonra da eğmeyeceğine ilişkin açıklaması 876:877
- 43.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, Artvin'deki bakır madeni sahasıyla ilgili yapılacak çalışmaların ormana zarar vermeyeceğine ilişkin açıklaması 877:878
- 44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, terörün kınanması gereken bir insanlık suçu olduğu noktasında ortak bir iradenin ortaya konmasının son derece önemli olduğuna ve CHP Grubu olarak Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine ilişkin açıklaması 879:880
- 45.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay, MHP Grubu olarak Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine, Türkiye Cumhuriyeti'nin terörü yok edebilecek güçte olduğuna ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak ve kararlı bir duruşu sergileyebileceğine ilişkin açıklaması 880:881
- 46.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Ankara'daki acımasız saldırıyı kınadıklarına, Halkların Demokratik Partisi olarak bugüne kadar can kayıpları ve yaralanmalarla sonuçlanan bütün olayların karşısında durduklarına ve yaşanan bu sorunlarla ilgili demokratik siyasetin mutlaka bir çözüm bulması gerektiğine ilişkin açıklaması 881:882
- 47.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine ve ortak bir metinle terörün karşısında milletimizin kararlılığının ortaya konulmasını çok önemli bulduklarına ilişkin açıklaması 882:883

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**805****A) ÖNERGELER****805**

1.- Başkanlığın, Konya Milletvekili Abdullah Ağralı (4/15) ile Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in (4/16) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliklerinden 17/2/2016 tarihinde istifalarına ilişkin önerge yazısı

805**B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ****805:810**

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt ve 29 milletvekilinin, kamudaki kadro sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

805:807

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, değerli taşlar vergiye tabi değilken bazı ürünlerdeki ÖTV ve KDV oranlarının yüksek olmasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

807:809

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, "Esedullah Timi" denen kişi veya kişilerin mahiyetinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)

809:810**C) GENSORU ÖNERGELERİ****810:813**

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1)

810:812

2.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2)

812:813**VII.- ÖNERİLER****814,819,829,837,846,848,****861,870,875,876****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ****814:818,819:823,829:833,**

1.- MHP Grubunun, 17/2/2016 tarih ve 1220 sayılı Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya ve arkadaşları tarafından, hayvancılık sektöründeki temel sorunların çözülmesi, kırmızı et üretimi ile tüketimi arasındaki açığın kapatılması, et ithalatının önlenmesi, et fiyatlarındaki dalgalanmaların önüne geçilmesi, piyasa regülasyonunun takibinin yapılması ve spekülatif hareketlerin engellenmesi için hangi tedbirlerin alınacağı hususlarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

837:845,846,848:858,**861:868,870:873,875,876****814:818,819:823,829**

2.- HDP Grubunun, 16/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Türkiye'nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 830:833,837:845,846,848

3.- CHP Grubunun, 14/12/2015 tarihinde Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara ve arkadaşları tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların sağlık takiplerinin düzenli yapılmaması nedeniyle toplum sağlığı için oluşan tehditlerin tüm boyutlarıyla araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 848:858,861

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan Kanun Tasarılarının sıralarının yeniden düzenlenmesi; bastırılarak dağıtılan (11/1) ve (11/2) esas numaralı Gensoru Önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarına alınmasına ve Anayasa'nın 99'uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü birleşiminde yapılmasına ve 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi 861:868,870:873,875,876

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

818,823,835,836,845,868,

1.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Aydın Milletvekili Mehmet Erdem'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 873,892 818:819

2.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 823:824

3.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 824:825

4.- Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 825

5.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 825:827

- 6.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 827:828
- 7.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında MHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 828
- 8.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 828:829
- 9.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 835
- 10.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 836:837
- 11.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 845:846
- 12.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 868:869
- 13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 869:870
- 14.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 873:874
- 15.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 892

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

859,879,912

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Ankara'nın merkezinde bir terör saldırısı olduğuna ilişkin duyum alındığına, milletin birliğine yönelik bu eylemleri şiddetle kınadığına ve Meclisin normal çalışmasına devam edeceğine ilişkin konuşması 859
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırısı sonucunda çok sayıda insanın hayatını kaybettiğine ve yaralandığına, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyor olmasının ve teröre karşı ortak bir duruşu sergilemesinin tarihi bir görev olduğuna ve terörü şiddetle kınadığına ilişkin konuşması 879

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Ankara'da yaşanan terör saldırısının kınanmasına yönelik açıklamayı kapsayan önergenin bütün gruplarca imzalanmaması nedeniyle ortak deklarasyon olarak işlem görmesinin mümkün bulunmadığına ilişkin konuşması 912:914

X.- SEÇİMLER**883***A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM*

883

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

883

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****883,892,911,918***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ*

883:891,892:911,911,918

1.- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 117)

883:891,892:911,911,918

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/310) (S. Sayısı: 6)

918

XII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER**914**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, bütün gruplarca imzalanmayan önergeyi ortak deklarasyon olarak işleme almamasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

914:918

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**919**

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün başka bir yere taşınacağı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı(7/1499)

919:921

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, geçici orman işçilerine zorla fazla mesai yaptırıldığı yönündeki iddialara ilişkin sorusu ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı (7/1566)

922:924

3.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin Avrupa Birliği Bakanı'ndan sorusu ve Avrupa Birliği Bakanı Volkan Bozkır'ın cevabı (7/1614)

925:926

4.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, son beş yıl içinde açılışı yapılan tesislere ilişkin sorusu ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı (7/1796)

927:929

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Mersin Milletvekili Oktay Öztürk, Mersin ilinin Erdemli ilçesine doğal gaz getirilmesi talebine,

Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş, 15 Şubat Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 98'inci yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, Türkiye'de insan hakları sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, Suriye bağlamında yaşanan gelişmelere ilişkin gündem dışı bir açıklamada bulundu; MHP Grubu adına Gaziantep Milletvekili Ümit Özdağ, HDP Grubu adına Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy, CHP Grubu adına Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz ve AK PARTİ Grubu adına Adana Milletvekili Talip Küçükcan aynı konuda görüşlerini belirttiler.

Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, Hükûmetin gündem dışı konuşmasıyla ilgili Gaziantep Milletvekili Ümit Özdağ'ın MHP Grubu adına ve Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz'ın CHP Grubu adına yaptıkları konuşmaları sırasında Hükûmete,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın Hükûmetin gündem dışı konuşmasıyla ilgili AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Gaziantep Milletvekili Ümit Özdağ, Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy, Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın Hükûmetin gündem dışı konuşmasıyla ilgili AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Artvin'de vatandaşların ormana ve doğaya sahip çıkmak için iki yüz kırk gündür nöbet tuttuğuna ve Hükûmetin burada maden aranmasıyla ilgili düşüncesini öğrenmek istediğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin önlenmesi konusunda Hükûmetin seçim bildirgesindeki sözünü tutması gerektiğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Bursa'da teleferik ücretine yapılan zamma,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde ve Aksaray'da vatandaşların sel nedeniyle uğradıkları zararın giderilmesi gerektiğine ve Çamardı Bademdere'deki TOKİ konutlarının hak sahiplerine teslim edilemediğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, yeni anayasayı hayata geçirmek için tüm muhalefet partilerini göreve davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Hatay Yayladağı'nda şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine ve şehit edildiği karakolun yandaş medya tarafından hedef gösterildiğine,

Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu, dünyada petrol fiyatları düşerken AKP hükümetlerinin akaryakıtta sürekli zam yapmasının büyük bir çelişki olduğuna,

İzmir Milletvekili Tacettin Bayır, İzmir'deki akademik personelin, AR-GE çalışmaları ve yenilik potansiyelini artırmak için teşvik edilmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, Mersin'de ihracat yapan iş adamlarının, KDV iadesinin çok geç ödenmesinden şikâyetçi olduklarına ve bu sorunun çözülmesi gerektiğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, siyasi iktidarın ülkemizi savaşın eşiğine getirdiğine ve muhtarların hizmet binalarının ne zaman yapılacağını öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, İstanbul'da metrobüs duraklarıyla ilgili yeni düzenlemenin vatandaşı mağdur ettiğine,

Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer, Sosyal Güvenlik Kurumunun, akciğer kanseri olan hastaların ilaç parasını ödemek için hiç sigara kullanmamış olmak koşulunu getirmesine,

Muğla Milletvekili Nurettin Demir, 18 yaşını doldurduğu için yetiştirme yurtlarından çıkarılan çocuklara sahip çıkılması ve tarım danışmanlarına kadro verilmesi gerektiğine,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, Millî Eğitim Bakanlığınca görevlerinden alınan eğitim kurumları yöneticilerinin Danıştay kararına rağmen eski görevlerine iade edilmediğine,

Erzurum Milletvekili Kamil Aydın, Artvin'de vatandaşların maden arayışı ve HES'lere karşı bir tavır içerisinde olduğuna ve Hükûmetin bunu dikkate alması gerektiğine,

İzmir Milletvekili Atıla Sertel, Kahramanmaraş'ta cezaevlerindeki mahkûm sayısının fazlalığı nedeniyle yaşanan sıkıntılara ve mahkûmların denetimli serbestlik süresinin yeniden gözden geçirilmesinin toplum yararına olacağına,

Ankara Milletvekili Erkan Haberal, Milliyetçi Hareket Partisinin, bölücü terör örgütü liderinin İmralı'da özel misafir olarak ağırlandırılmasına ve avukatları vasıtasıyla terör örgütünü serbestçe yönetmesine son verilmesini ısrarla talep ettiğine,

Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya, et ve ekmek fiyatlarındaki tüketici aleyhine fiyat artışlarının ve süt fiyatlarındaki üretici aleyhine fiyat düşüşlerinin ciddi bir sorun yarattığına,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'ye görevinde başarılar dilediğine, Artvin Cerattepe'de halkın direnişini desteklediğine, sokağa çıkma yasaklarının gün geçtikçe arttığı bir sürecin yaşandığına, Cizre'de bazı binalarda mahsur kalan insanların cenazelerinin teşhisi ve alınmasıyla ilgili ailelerin yaşadığı sıkıntıya, Adana'daki cinayetin kadın bedeni üzerinden yapılan işkencenin son örneği olduğuna ve erkek egemen zihniyetin cinsiyetçi yaklaşımının Türkiye tarihine kara bir leke süreceğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Suriye kaynaklı mülteci krizinin her geçen gün büyüdüğüne ve NATO'nun mülteci geçişine karşı tertibatını Suriye sınırında değil Ege Denizi'nde alması konusunda Hükûmeti tedbir almaya davet ettiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, CHP'li 4 milletvekilinin Artvin Cerattepe'de ormanı ve doğayı korumak isteyen vatandaşlarla birlikte olduklarına ve yapılacak müdahaleler için çevik kuvvet ekiplerinin bölgeye gönderilmesine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, terörle mücadelenin zor bir iş olduğuna ve devletin bu mücadele sırasında hiç kimsenin kaybını istemediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesinde, NATO Parlamenter Asamblesinde, Parlamentolar Arası Birlik Asamblesinde Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere Başkanlık Divanınca uygun bulunan üyelerin isimlerine ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 28 milletvekilinin, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan afetlerin (10/93),

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 29 milletvekilinin, 24/8/2015 tarihinde Arhavi ve Hopa, 12/11/2015 tarihinde Murgul ve Borçka ilçelerinde yaşanan sel afetinin bölgede yarattığı tahribatın (10/94),

Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt ve 26 milletvekilinin, Konya'nın Karapınar ilçesinde belirli aralıklarla meydana gelen obrukların yaratabileceği tehlikelerin (10/95),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Başkanlıkça, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun (1/596) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın İç Tüzük'ün 34'üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kendisine havale edilmesine ilişkin istemi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunca da uygun bulunduğundan, İç Tüzük'ün 34'üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca gereğinin yerine getirildiğine ilişkin duyuruda bulunuldu.

HDP Grubunun, 15/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel tarafından, sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği yerleşim yerlerinde kadınların işkence görerek öldürülmesi ve ölü bedenlerinin sokak ortasında çıplak bir şekilde teşhir edilmesi ile bu görüntülerin sosyal medya hesapları aracılığıyla basın yayın organlarına servis edilmesi türü olayların tüm boyutlarıyla incelenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1054 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 16 Şubat 2016 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta ile Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, CHP Parti Meclisi üyesi Avukat Sera Kadıgil'in Cumhuriyet Halk Partisinin kurumsal kimliğini savunduğu bir davada Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili söylediği bir söz nedeniyle cezaya çarptırılmasına,

Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, tüm siyasi partilere ve siyasi partilerdeki kadınlara, kadınların işkence görerek öldürülmesi ve cesetlerinin teşhir edilmesiyle ilgili bir araştırma komisyonu kurulması konusunda çağrıda bulunduğu,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, (2/159) esas numaralı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/540) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 97), görüşmelerine devam edilerek yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 6), Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in 97 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 17'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in 97 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 23'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in 97 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 26'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in 97 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 26'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması ile Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 17 Şubat 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.46'da birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 52

17 Şubat 2016 Çarşamba

Tasarılar

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) (Dışişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

4.- Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) (Dışişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

7.- Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Sekizinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/643) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında KKTC’de Bulunan Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon İşlerinin Yürütülmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/644) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Plan ve Bütçe ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Gececek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

10.- Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) (İnsan Haklarını İnceleme; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

11.- Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) (Tarım, Orman ve Köyşleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

Teklifler

1.- İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya ve İzmir Milletvekili Musa Çam ile Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/733) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.01.2016)

2.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in; Sosyal Hizmetler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/734) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.01.2016)

3.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/735) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.01.2016)

4.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın; İstiklal Mahkemesi Kararlarının Tüm Araştırmacılara Serbestisi Hakkında Kanun Teklifi (2/736) (Anayasa ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.01.2016)

5.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın; Devlet Memurları Kanununda Kısmi Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/737) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.01.2016)

6.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/738) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

7.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/739) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

8.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/740) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

9.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/741) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

10.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Gökdağ'ın; Gider Vergileri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/742) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

11.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/743) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

12.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/744) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

13.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/745) (Adalet ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.01.2016)

14.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/746) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.02.2016)

15.- Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı'nın; Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/747) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.02.2016)

Sözlü Soru Önergeleri

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Yeşilgölcük'ün ilçe yapılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/218) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı bir köyde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/219) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesindeki Uyuz Göleti ile ilgili çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/220) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesindeki Uyuz Göleti'nin bazı hastalıkların tedavisinde kullanılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/221) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de kapanan sağlık ocaklarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/222) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı bir köyün yol sorununa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/223) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin hızlı tren projesi kapsamı dışında bırakıldığı iddiasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/224) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinden geçen demir yolu hattına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/225) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin havaalanı ihtiyacına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/226) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde-Adana arasında uygulanan karşılıklı tren seferlerinin yeniden başlatılmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/227) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçiliği ile ilgili denetimlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/228) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocukların bedenlen gelişimini ve sağlığını etkileyecek işlerde çalıştırılmasının önlenmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/229) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kaçak çocuk işçiliğine karşı alınan önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/230) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçiliğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/231) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçilerin çalışma sürelerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/232) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de kullanılmayan bir meslek yüksekokulu binasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/233) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de taşınmalı eğitime geçilen yerlerde kapatılan köy okullarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/234) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesine bağlı Kitreli Köyü'nün tarihi yapısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/235) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesine bağlı Kitreli Köyü'nün tarihi yapısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/236) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Keçikalesi'nin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/237) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesine bağlı Keçikalesi Kasabası'ndaki tarihi yapılara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/238) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan bazı tarihi ve turistik bölgeler ile ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/239) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan bazı tarihi ve turistik bölgeler ile ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/240) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Kavlaktepe Yeraltı Şehri'nin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/241) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Kavlaktepe Yeraltı Şehri'nin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/242) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Kavlaktepe Yeraltı Şehri'nin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/243) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki tarihi bir kervansarayına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/244) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Yeşilburç Beldesindeki tarihi bir hamama ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/245) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki mağaraların turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/246) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki tarihi bir kalenin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/247) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Fertek yerleşmesindeki tarihi yapılarla ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/248) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Fertek yerleşmesindeki tarihi bir hamama ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/249) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

33.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Yeşilburç Beldesinde bulunan tarihi yapılarla ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/250) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

34.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Yeşilburç Beldesinin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/251) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Avören Antik Kenti ile ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/252) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

36.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesindeki Sülün Mağarası'nın turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/253) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

37.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki Bozköy Peribacalarının ve Kula Mağaralarının turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/254) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

38.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Avören Antik Kentinin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/255) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Avören Antik Kentine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/256) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2016)

40.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Okul Sütü Projesi'ne ve süt tüketiminin artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/257) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.02.2016)

41.- Isparta Milletvekili Nuri Okutan'ın, sigara kullanımını önlemek için yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/258) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.02.2016)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnu Bozkurt ve 29 milletvekilinin, memur adaylarının yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 27 milletvekilinin, tarım üreticilerinin üzerindeki vergi yükünün araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 22 milletvekilinin, Diyarbakır'da gayri resmi bir tim bulunduğu iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2015)

Gensoru Önergeleri

1.- Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in; sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 16.02.2016) (Dağıtma Tarihi: 17.02.2016)

2.- Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in; sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 16.02.2016) (Dağıtma Tarihi: 17.02.2016)

17 Şubat 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40'inci Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakikalık süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulunduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise yoklama pusulalarını, görevli personel aracılığıyla üç dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, sporda ayrımcılık ve fair play hakkında söz isteyen Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'a aittir.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, sporda ayrımcılık ve fair play konusuna ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sporun ortaya çıkış felsefesi beden ve ruh sağlığı ile barış, kardeşlik ve mutluluk üzerine kuruludur. Tarihsel kesit içerisinde sporun müsabakalı dönemi bile rekabetin minimize edildiği bir dönemdir. Ancak, sınıflı toplumla birlikte bu ruh bozulmuş...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, çok fazla uğultu var ve bir düzen yok.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Yıldırım...

Sayın milletvekilleri, Genel Kurul salonunda bir uğultu var, hatibi sakın bir şekilde dinleme imkânı olmadığını görüyorum. Lütfen -herkes yerine oturursa- sayın hatibi dikkatli bir şekilde dinleyelim efendim.

Buyurunuz Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Süremizi yeniden...

BAŞKAN – Sürenizi bir dakika artıracam, merak etmeyin.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Sınıflı toplumla birlikte spordaki barış, kardeşlik ve mutluluğa dayalı olan ruh bozulmuş, vahşi kapitalizm döneminde ise spor ruhu ve felsefesi tümüyle bağlamından kopararak artık spor endüstrisi, futbol endüstrisi gibi kavramlarla anılmaya başlanmış, burada akıl almaz meblağlarla sporcu transfer edildiği bir çağa doğru gelinmiştir. Zaten, özellikle milyon eurolar ve milyon dolarlarla ifade edilen transfer ücretlerinin işin içine karıştığı spor bu saatten sonra spor olmaktan çıkmıştır. Burada ifade etmek isterim ki Türkiye’de özellikle Batılılaşan bu spor anlayışına dönük ciddi bir eğilim gelişmiş, burada Türkiye’de başta Futbol Federasyonu olmak üzere spor kulüpleri siyasallaşmış, milliyetçiliğin bir argümanı hâline dönüştürülmüştür.

Son haftalarda, Diyarbakır merkezli bir spor kulübü olarak Amedspor, kırk yıllık tarihinden aldığı misyonla birlikte farklı adlar içerisinde anılmış olsa bile -son iki yıldır “Amedspor” adıyla faaliyet yürüten kulübümüz- ciddi bir ırkçılık ve milliyetçilik dalgasıyla saldırı altına alınmış, Futbol Federasyonu ise bunları görmezden gelerek Amedspor’un sporun çıkış felsefesi ve ruhu olan barış, kardeşlik ve fair playe sahip çıkan kimliğine dönük akıl almaz müeyyideler uygulamaya başlamıştır. Burada, Amedspor, bilinmelidir ki 1.500’ün üzerinde lisanslı sporcusu ve kadın futbolundan engelli basketboluna, brıçten bütün amatör branşlara kadar 1.500 lisanslı sporcusuyla Fenerbahçe’den sonra en fazla lisanslı sporcuya sahip olan ve sporun amatör ruhunu korumaya çalışan bir kulüptür. Dört yıldır İkinci Lig’de mücadele eden Amedspor’un futbol takımı gittiği deplasmanlarda da, ev sahipliği yaptığı bütün kulüplere de ev sahipliğinin kardeşliğinden, kadirşinaslığından asla taviz vermemiştir. Amedspor öz yeterlilik anlayışı içerisinde tesisleşmeye ve alt yapıya önem vermiş, kendi klasmanındaki en mütevazı bütçeyle sportif başarılarını da sürekli yükselterek bu yıl Ziraat Türkiye Kupası’nda ülkemizin ilk 8 takımından biri olmuştur. Tamamı Süper Lig içerisinde olan bu 8 takımdan PTT Birinci Lig’ten hiçbir kulüp bulunmamakta, İkinci Lig’in tek takımı ise Amedspor olmuştur.

Amedspor, alt yapıya verdiği önem, çocuklarımızın ve gençlerimizin geleceğine dönük yaptığı bu yatırımla, deyim yerindeyse sporun bağlamından koparıldığı bu atmosferde çölde bir vaha gibi durmuştur. Gördüğü baskılar, deplasmanlarda uğramış olduğu ırkçılıklara göz yuman Futbol Federasyonu, Amedspor’un barış ve kardeşlik çılgınlığına ve çıkışlarına ise akıl almaz idari para cezaları, bunun yanı sıra saha kapatma, seyircisiz oynama ve oyuncularını cezalandırma gibi bir süreci işletmiştir. Düşünün, sosyal medyada toplumsal barışı öven ve “Yaşasın barış.” diyen bir sporcusu Türkiye futbol tarihinin en yüksek cezasına çarptırılmış ve 12 resmî müsabakadan men edilmiştir. Aynı şekilde, dün, Futbol Federasyonu Profesyonel Disiplin Kurulu, Türkiye Kupası çeyrek finalinde Fenerbahçe maçına “Çocuklar ölmesin, maça gelsin.” pankartıyla çıktığı için yine ceza vermekten imtina etmemiştir. Futbol Federasyonu bir akıl tutulması yaşamaktadır. Futbol Federasyonu devasa tesisleşme, altyapı sorunları orta yerde dururken, sporda şiddet, doping, şike davaları orta yerde dururken maalesef, işini gücünü bırakmış, öz yeterlilik üzerinden bir çıkış ve toplumsal spor anlayışını esas almaya çalışan Amedspor’u cezalandırmaya devam etmektedir. En son, çeyrek final öncesinde, asla Bursa kentini temsil etmeyen ve maçtan önce Bursa’daki belli bir ırkçı güruhun üç gün boyunca sosyal medyadan örgütlediği ırkçılığa göz yummuştur. Maçın başından sonuna kadar, bütün ırkçı ve milliyetçi sloganları atan belli bir çevreyi ise görmezden gelmiştir. Bu temelde, Futbol Federasyonu bu yaklaşımlarıyla artık, eline kına yakabilir. Sanırsınız ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, sürenizi yeniden başlatmıştım, o uğultu nedeniyle sizden kesilen süreyi ama sürenizi artıracam, dediğim için, kendi sözüme uyuyorum, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun, sözlerinizi tamamlayınız.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Teşekkür ederim.

Söz konusu ırkçılık ve milliyetçilikle karşılaşan Amedspor, Bursaspor maçına ülkemizin dört bir yanından Konyalı, Antalyalı, Düzceli, İstanbul, Ankara, Batman, Diyarbakır, Mardin doğumlu oyuncularla maça çıkarken, ilk 11’de Türkiye’nin tamamından sporcular bulunurken; Bursaspor, sadece 2 Türkiye kökenli oyuncuyla, Afrika, Avrupa ve Güney Amerika’dan oyuncularla çıkmış, bunun üzerinden Amedspor’a karşı bir Türkiyelilik geliştirme üstünlüğü taslamıştır. Dünyanın neresinden olursa olsun bütün sporcuların bütün ülkelerde oynayabileceği anlayışına sahip çıkma saikiyle hareket eden Amedspor’un bu barış çılglığına, bu rol model olan kulüp anlayışına özellikle kulak verilmeli ve güç, destek sunulmalıdır. Amedspor hangi müeyyidelerle karşılaşırsa karşılaşsın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET YILDIRIM (Devamla) – ...daha önce yöneticiliğini yaptığım için...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Ben teşekkür ederim.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

Gündem dışı ikinci söz, ülkemizin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik sorunların doğrudan turizm sektörü üzerinde yarattığı olumsuz etkiler hakkında söz isteyen Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen’e aittir.

Buyurun Sayın Pekşen. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen’in, ülkemizin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik sorunların doğrudan turizm sektörü üzerinde yarattığı olumsuz etkilere ilişkin gündem dışı konuşması

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye’nin gündemi ile Parlamentonun gündeminin örtüşeceği günleri umutla bekliyoruz. Türkiye’nin gündeminde açlık, yoksulluk, sefalet ve terör var ama Parlamento niye başka gündemlerle uğraşıyor ve özellikle üniversiteler ve yargı, tıpkı Titanic batarken müzik dinleyen yolcular gibi. Gideceği yönü bilmeyen kaptan için, hiçbir rüzgâr doğru rüzgâr değildir. Bırakınız geleceği öngörüp planlamayı, gün içerisinde bile tutarlı bir çizgi ne yazık ki yoktur. Uygarlık tarihi, Anadolu tarihi büyük derslerle doludur. Sizler, tarihten ders almak yerine, tarihe olan kininizin esiri olmak üzeresiniz. Ülke moralsiz, halk mutsuzdur. Sağduyu yerine hamaset, uzlaşma yerine intikam ve dayatma, uzak görüşlü liderlik yerine ise siyasal yobazlığın dayatıldığı bir ülke ortaya çıkmak üzeredir.

Nasıl İtalya tarihi Avrupa tarihinin bir bileşkesi ise Türkiye tarihi de Avrasya tarihinin bileşkesidir. Üç kıtaya yayılan çok uluslu bir imparatorluğun merkezî göçler ve istilalar sonucu birçok etnik kökenin karışımı hâline gelen bir toplum; Etrüskler, Lombardlar, Grekler, Franklar, Vandallar, Araplar, Vizigotlar, Hunlar, Avarlar, Vatikanlar vesaire, faşizm, iç savaşlar, büyük savaşlar; Avrupa ve hukukun üstünlüğü. Türkiye, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarıyla işte bu büyük devrimi başarmıştır; hukukun üstünlüğü ülkesini kurmayı ve ulus devleti kurmayı başarmıştır.

Bugün, Türkiye'nin sorunlarının Parlamento içerisinde çözülmesi başarılmalıdır. Bırakınız sivil toplumu, Parlamente'ya bile dayatma aşamasına gelen bir anlayış, derhâl bütün siyasî partiler tarafından reddedilmelidir. İngiltere, Fransa, İspanya teröre karşı son derece kararlı net tavır sergiledi ve yendiler. Bu tavrı Türkiye Parlamentosunun da göstereceğine inanıyorum. Ortak payda demokrasidir. Kürt sorununun çözümünde anayasal düzen saydamlık içerisinde, tabusuz, özgürlükçü bir biçimde yeniden kurulmalıdır. Güçlü ülkeler bölünmez. Bölünme kompleksine asla kapılmamalıyız. Güç demokrasidir, hukuktur, ekonomi, ulusal güvenlik ve toplumsal kalkınmadır, insani kalkınmışlık eğitim, sağlık, kadın hakları, teknoloji ve doğadır. Bütün bu yönde atılacak adımlar geniş bir uzlaşmayla pekâlâ mümkündür. Bu da "oku" ayetiyle başlayan, 700 ayette akla verilen önemi vurgulayan Kur'an-ı Kerim'de de emredildiği gibidir. Akılcı, soğukkanlı, saygılı ve hoşgörülü bir tartışma ortamı, partiler arası uzlaşma, işlevsel yaklaşım, kademeli çözümler ve ileri derecede duyarlı bir toplumsal iletişim kaçınılmazdır. Bunca gencin şiddetin derin acısını yaşayan bir ülkede siyaset dünyası bu küresel gerçeği anlamalı, gereğini derhâl yapmalıdır.

On dört yıllık iktidarınızda toplumda demokratik kaygıların dehşet verici aşamaya gelmiş olması vahim bir durumdur. Partizan bir kutuplaşmanın dayatıldığı bir toplumda yaşanan büyük kırılmalar yalnızca demokrasiyi değil, ülkeyi de geri dönülmez, dehşet verici sonuçlara sürükleyebilmektedir.

Bütün uygar dünyada çağdaş uygarlığın temelini oluşturan sivil toplum varken Türkiye'de bırakınız sivil toplumu, Gazi Meclis bile sıradanlaştırılmaya çalışılmaktadır; rengârenk lambalar takılmış siyah camlı araçlarla girilen ve beş yemek yenilen bir yer algısına sürüklenmekte; demokrasi adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına üzüntü verici bir durum olmaktadır.

Uygar dünya için Türkiye, yalnızca öteki değildir, anlaşılması, güvenilmesi zor bir ülkedir; itilip kakılan, refüze edilen, onuru örselenen bir ülke konumuna sürüklenmektedir. Libya, Mısır, Irak, Suriye, Rusya politikaları ve Ekvador'da bir milletvekilinin suratında patlayan yumruk itibarın büyük iflası aşamasıdır. Özgür, yaratıcı ve öz güvenli insanların ülkesi gitti, yerine konulan bir despotizm ruh hâli gelmiştir. Orta Doğu'da istikrarsızlık, Afrika'da yoksulluk dünya jeopolitiğinin gerçeğidir.

Bir siyasî rejim kişinin haklarını korumuyor, kişiyi baskı altına alıyor ise insanlara baskıya karşı direnme, giderek ortadan kaldırılan hukuk düzenini yeniden kurma hakkı doğar. 1793 Haklar Bildirgesi de direnme hakkının hakların kayıt altına alındığı bir başka metindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Birleşmiş Milletler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de toplumun hukuka uyarlı, hukuk düzenine uyarlı direnme hakkını korumuş ve kollamıştır. Türkiye Cumhuriyeti devleti de bu her iki sözleşmenin hem kurucusu hem de imzacısıdır. Bu ülkenin yeniden Avrupa'nın çağdaş hukukun üstünlüğü ülkesine dönmesi bu Parlamente'nun en büyük başarısı olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Pekşen.

Gündem dışı üçüncü söz, Düzce ilinin gündemdeki konuları hakkında söz isteyen Düzce Milletvekili Faruk Özlü'ye aittir.

Buyurun Sayın Özlü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

3.- Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün, Düzce ilinin gündemdeki konularına ilişkin gündem dışı konuşması

FARUK ÖZLÜ (Düzce) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün, Düzce'yle ilgili konularda görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Düzce: 12 Kasım depreminden sonra, 9 Aralık 1999'da kurulan Türkiye'nin en genç ilidir, 17 yaşında bir gençtir. Akçakoca, Çilimli, Cumayeri, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca gibi 7 ilçesi; Beyköy ve Boğaziçi gibi 2 beldesi vardır. 360 bin nüfusa sahiptir ve 3 milletvekili çıkarmaktadır.

Düzce: Cumhuriyet Dönemi'nde gelişen bir şehirdir. Osmanlı nüfus yapısına sahiptir. İmparatorluğun dağılma sürecinde Balkanlardan, Kafkaslardan Anadolu'ya gelen Müslüman toplulukların yerleştirildikleri bölgelerden birisidir. 1864'ten bugüne doğudan, batıdan, güneyden gelen insanların birlikte ve huzur içinde yaşadıkları bir yerdir. Yüz elli yıldan fazla bir süredir, Balkanlardan gelenler ile Kafkaslardan gelenlerin, Orta ve Doğu Karadeniz'den gelenler ile yerlilerinin çatıştığı hiç görülmemiştir. Bu yönüyle farklılıkları birlikte yaşatabilen örnek bir şehirdir.

Değerli milletvekilleri, teşvik kanunlarından yararlandırılmış olan bu genç ve güzel ilimiz büyümeye devam etmektedir. Bu süreçte, devlet hastanesi, kalıcı konutlardaki iş yerlerinin öğrenci yurduna dönüştürülmesi, otogar, kültür merkezi inşaatlarının bu yıl içinde, OSB-otoban bağlantı yolu inşaatının önümüzdeki yılın ilk yarısı tamamlanması hedeflenmiştir.

Düzce milletvekilleri olarak üzerinde çalıştığımız konulardan bazıları da şunlardır: Türkiye'nin birçok bölgesinde olduğu gibi Düzce'de de 2/B arazi sorunları vardır. 2/B arazi sorunlarının çözümü için Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Fatma Güldemet Sarı Hanımefendi ve bürokratlarımızla birlikte çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bununla birlikte, 15 milyon Türk liralık bir yatırımla kurulan Düzce Katı Atık Bertaraf Tesisi'nin 1'inci etabıyla ilgili hukuka da intikal eden ihtilaflı konuyu titizlikle takip ediyoruz. Söz konusu tesisin şikâyet konusu olan eksikliklerinin giderilmesi maksadıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileriyle çalışmalarımız devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, coğrafi yapısı, sirkülasyona kapalı ova havza konumu sebebiyle Düzce'de doğal olarak hava sirkülasyonu zorluğu bulunmaktadır. Bu sebeple, bütün ova alanı içinde, şehir-köy ayrımı yapılmadan doğal gaza geçilmesi önem ve aciliyet arz etmektedir. Bu konuyu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde, Sayın Bakanımız Berat Albayrak'ın önderliğinde takip ediyoruz. Sayın Bakanımızın yakın bir tarihte bizleri davet ederek Türkiye'nin enerji politikaları ve yatırımları konusunda bilgilendirme yaptığını ifade etmek isterim.

Düzce'nin bir büyük spor kompleksine ihtiyacı vardır. Düzce'ye bir spor kompleksi inşası için Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Akif Çağatay Kılıç ve Bakanlık yetkilerimizle görüşmelerimiz devam etmektedir.

Düzce'ye yakın ilgi ve destekleri sebebiyle Orman ve Su İşleri Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu'na ve çalışma arkadaşlarına buradan şükranlarımı sunmak isterim. Geçen ay, Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki projeleri Bölge Müdürümüz Sayın Mustafa Karademir'le birlikte gözden geçirdik. Düzce Kuzey-Batı Çevre Yolu ile Akçakoca-Karasu bölünmüş yolu inşaatları büyük önem arz etmektedir. Bu projelerin acilen hayata geçirilmesi konusunda Ulaştırma Bakanlığımızla yoğun bir mesai yapıyoruz.

Düzce'nin yaklaşık 279 köyü ve 2.700 kilometre köy yolu bulunmaktadır. Köy yollarımızın asfaltlanması aciliyet arz etmektedir. Bir yılda yaklaşık 140 kilometre köy yolunu asfaltlayabilecek asfalt plenti kapasitemiz mevcuttur. Köy yollarının asfaltlanması noktasında ihtiyaç duyulan kaynağın Maliye Bakanlığınca özel idareye gönderilmesi için büyük bir gayret sarf ediyoruz.

Düzce'yi Ankara gündemine getirmek, daha bilinir kılmak amacıyla 10-16 Mayıs tarihleri arasında Ankara Atatürk Kültür Merkezi'nde "Düzce Tanıtım Günleri" düzenlemeyi planladık. 10-16 Mayıs 2016 tarihleri arasında Ankara'da Düzce rüzgârı esecek. Bu vesileyle, buradan bütün milletvekili arkadaşlarımızı "Düzce Tanıtım Günleri" etkinliğine davet ediyorum.

Sözlerime son verirken bugüne kadar Düzce'yle ilgili taleplerimizi ciddiyetle ele alan sayın bakanlarımıza şükranlarımızı sunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özlü.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal, dinliyorum sizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın hatip Düzce'nin sorunlarıyla ilgili konuları anlatırken ben beklerdim ki Düzce' de, oradaki katı atık tesisleriyle ilgili... Adı tesis, sadece bir kantar koymuşlar oraya, iki tane bekçi kulübesi. Düzce'de, oradaki tüm lağım suları -gerek Kaynaşlı'nın gerek Gölyaka'nın- Melen Nehri'ne dökülüyor. Aynı şekilde şunu isterdim: Düzce'nin turizm tanıtım sorunu var. Düzce'de garaj yok, garaj sorunu var. Düzce'de aynı zamanda otopark sorunu var, otopark yok. Teşekkür ederim kendisine "Kültür merkezi inşaat hâlinde." dedi. Kültür merkezi inşaatı ta Fikri Sağlar döneminde yapılmış, yirmi yıldan beri hâlen orada o inşaat devam ediyor. Ben bunları anlatmasını isterdim. Aynı zamanda, Düzce'nin Hecinler köyü -buradan tüm Hecinlilere selam ve saygılarımı iletiyorum- otuz sekiz gündür o çöpleri o köye sokmuyorlar. Yani, çevrede pis bir koku var. O Hecinler köyünün sorunlarını dile getirmesini isterdim Sayın Başkan.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Şimdi, elektronik sisteme girerek söz talep eden milletvekillerine talep sırasını gözeterek söz vereceğim ancak Sayın Özlü ayağa kalktı.

Buyurun Sayın Özlü, sizi dinliyorum.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Sayın Başkanım, Sayın Tanal açıklamalarda bulundu, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Bir satışma yok Sayın Özlü.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Efendim yanlış bilgiler verdi.

BAŞKAN – Şimdi, bilgileri siz farklı verebilirsiniz ama bir satışma olmadığı için size söz veremiyorum ama size yerinizden, daha sonra, 60'ıncı maddeye göre bir dakikalık söz verebilirim.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Peki Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, sırasıyla söz vereceğim.

Ancak, Sayın Tanal, sizi öncelikle kutluyorum. Büyük bir disiplin ve kararlılık içinde, her gün, bu bir dakikalık söz taleplerinde 1'inci sırayı almayı başarıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Tanal, ilk söz sizin.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'un Şile ilçesinde yaşanan bazı sorunlara ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, ben teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul ilimizin Şile ilçesinde yaşanan bazı sorunlar var, Sayın Bakanımız da burada, Genel Kuruldayken söyleyeyim: Şile Devlet Hastanesinde her branşta doktor yok. Şile Devlet Hastanesinden sevk edilen hastalarımızın çoğu İstanbul'a sevk ediliyor ve bu anlamda, Şile'de yaşayan vatandaşlarımızın sağlığa erişim hakkı bu vesileyle engelleniyor.

Aynı zamanda, Şile'de, Şile merkezde otopark sorunu var, vatandaşımız arabasını park edecek otopark bulamıyor.

Şile'de, aynı zamanda, Şile merkezden İstanbul'a gelecek belediye otobüs durakları var ama belediye orada otobüs çalıştırmıyor. Yani, Şile ile İstanbul arasında belediye otobüsleri yok, halk otobüsleri var. Belirtilen saatlerde de çalışmadığı için Şile halkı mağdur. Bu anlamda, Sayın Bakana soruyorum: Acaba, Şile ile İstanbul arasında belediye otobüsleri ne zaman çalışacak? Yani, ya bu otobüs duraklarını kaldırırsınlar veya otobüsleri çalıştırsınlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Nurlu...

2.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, taşeron işçilerin hepsinin ayırım yapılmadan kadroya alınmaları gerektiğine ilişkin açıklaması

MAZLUM NURLU (Manisa) – Sayın Başkan, “Taşeron işçilere kadro vereceğiz.” diye yola çıkan AKP, büyük bir işçi kıyımına başlamıştır. Alaşehir Devlet Hastanesinden 20 şirket işçisi, Turgutlu Devlet Hastanesinden ise 10 işçi işten çıkarılmıştır. Bu işçilerin bazılarının hizmet süresi on dört yılı bulmaktadır. Peki, bunların yerine kimler alınmıştır? AKP Turgutlu eski İlçe Başkanının eşi, ilçe yöneticilerinin kızları, akraba, eş ve dostları işe alınmıştır. Hatta, bunlardan bazılarının işe gelmeden maaş aldığı da basına yansımıştır. Bu işçi kıyımı neden yapılıyor? Tek neden, taşeron yasası değiştirilip işçilere kadro verilirse AKP'lilerin yakınlarının, çocuklarının ve yeğenlerinin kadroya alınma kurnazlığıdır. Bir an önce işçilerin beklediği yasayı çıkaralım ve yıllardır taşeron şirketlerde emeği sömürülen işçilerin, ayırsız, hepsinin kadroya alınmalarını sağlayalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Türkiye Futbol Federasyonunun çifte standartlı uygulamaları sonucu Bursaspor'a verilen cezanın düzeltilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, Türkiye Futbol Federasyonunun son zamanlarda uygulamaya başladığı çifte standartlı uygulama en son, seçim bölgem olan Bursa'da Bursaspor'u etkilemiştir. Bizim de seçim beyannamemizdedir PASSOLİG'in kaldırılması olayı. Bir maç sırasında sahaya atılan çakmak ve madenî paranın hakeme isabet etmesiyle bir maç saha kapatma, 150 bin lira da para cezası verilerek Bursaspor, Fenerbahçe maçı öncesi cezalandırılmıştır. Bu PASSOLİG'in çıkış amacında sahada taşkınlık yapanların tespit edilmesi ve cezanın kişiye verilmesi esas olmasına rağmen, bu uygulama yapılmayıp bütün bir kulübün cezalandırılması ve sezondaki en önemli maçlardan biri olan Fenerbahçe maçına denk getirilmesi de Futbol Federasyonunun çifte standartlı uygulamalarının en somut örneğidir. Bunun, bir an önce, bugün görüşülecek Tahkim Kurulunda düzeltilmesini talep ediyor, Bursaspor'un da bu maçı seyirciyle oynaması gerektiğini ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

4.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı ve benzeri uluslararası değerlendirme sonuçlarına göre eğitimde başarı sıralamasındaki düşüklüğün sebepleri, sonuçları ve çözüm önerileri konusunda hiçbir çalışmanın yapılmadığına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) 2015 yılı sonuçları geçen hafta yayınlandı. 64 ülke arasında Türkiye matematik alanında 45'inci, okuma anlama alanında 37'nci, bilim alanında ise 41'inci sırada yer almıştır. Geçen hafta, Millî Eğitim Bakanlığının bütçe sunuşunda bu ve benzeri uluslararası değerlendirme sonuçlarının eğitimdeki başarısız sıralamamızın sebepleri, sonuçları ve çözüm önerileri konusunda hiçbir çalışmanın olmadığı ve kamuoyunda gerekli tartışmanın yapılmadığı aşikârdır. Özellikle PISA sonuçlarında ilk 5'te yer alan -Güney Kore, Singapur, Hong Kong gibi başarılı Asya ülke örneklerinde-devlet bütçesi ve katkısıyla desteklenen devlet okullarının hâkim olduğu bu ülke örnekleri varken biz bütçe sunuşunda bir kez daha gördük ki son on üç yılda 12 kez değişen -5 bakanın değiştiği- millî eğitim sistemimiz ve okullarımız artık, özel sektöre teslim edildi ve edilmeye devam edecek. Soruyorum: Dünyanın hangi ülkesinde eğitim tamamen özel sektöre teslim edilmiş, tüm vatandaşların katkısıyla oluşan devlet bütçesinden özel okullarda okumak isteyen öğrencilere katkı, fon aktarılmış ve bunun bilimsel başarıya etkisi ne olmuştur?

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ve Tarsus'taki terör eylemleri konusunda Hükûmetten gerekli tedbirleri almasını talep ettiğine, Mersin'in Tarsus ilçesi Alifakı köyüne yapılan cezaevinin durumuna ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben özellikle, 15 Şubattaki ve 17 Şubatta, bugün, yine devam eden, Mersin ve Mersin'in Tarsus ilçesindeki bölücü örgüt militanlarının yaptığı terör eylemlerinden bahsetmek istiyorum.

15 Şubat günü Adana-Mersin yolu kesilip bir tır ateşe verilerek yakılmıştır bölücü örgüt militanları tarafından, yine aynı gün, bir otomobil ateşe verilerek yakılmıştır. Bugün, yine, Tarım Müdürlüğüne ait bir araç bölücü militanlar tarafından Mersin'in Tarsus ilçesinde ateşe verilerek yakılmıştır. Tabii, Tarsus 58 ilden büyük bir ilçedir. Polis ve Çevik Kuvvet sayısı yetersizdir. Devletimizin bu yol kesenlere, eşkıyalık yapanlara, molotof atanlara... Adana-Mersin tren seferleri iptal edilmektedir sürekli, çalıştırılmamaktadır, taşlanmaktadır bölücü örgüt militanları tarafından. Devletimizin bu yol kesenlere sadece gaz sıkarak değil, bunlara gerekli cezaların verilmesini, bunların tutuklanmasını, Mersin'in ve Tarsus'un huzurunun bozulmamasını Hükûmet yetkililerinden talep ediyorum.

Ayrıca, Mersin Tarsus Alifakı köyüne büyük bir cezaevi inşaatı yapılmıştır. Bu cezaevinin adli yargı sistemi olarak Adana'ya bağlanacağı bölgede konuşulmaktadır. Bu cezaevinin de Mersin sınırlarında olduğu için mutlaka Mersin'e bağlanması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

6.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın, Mersin'in Gülek beldesinde 2/B arazilerine çok yüksek fiyat biçildiği için vatandaşların bu arazileri almasının mümkün olmadığına ve Hükûmetin acilen bu konuyu ele alması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, orman vasfını kaybetmiş olan ve halk arasında 2/B arazileri olarak bilinen arazilerin orman köylüsüne bedelsiz olarak verilmesi projesi CHP tarafından üretilmiştir. Bu projeyi çok beğenen AKP 2/B arazilerini ücretsiz vermek yerine halka satmayı tercih etmiştir yani vatandaş babadan kalma arazisine para ödemek zorunda bırakılmıştır. Mersin'in en şirin beldelerinden biri olan Gülek'te 2/B arazilerine o kadar yüksek fiyat biçilmiştir ki vatandaşların bu arazileri alması mümkün değildir. Geçen hafta yaptığım ziyarette vatandaşlar Gülek'in el değiştirme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını anlattılar. Bu durum tehlikelidir, hem de çok tehlikelidir. Hükûmet acilen bu konuyu ele almalı ve orada yaşayan vatandaşların bütçesine göre bir fiyat belirlemelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

7.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, devletin Artvin Cerattepe'de doğaya sahip çıkan halka karşı savaş açtığına ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Artvin Cerattepe'de neler oluyor ve Artvin halkı neye karşı direniyor? Artvin'in tüm içme suları Cerattepe'den geliyor. Yanı başında Hatila Millî Parkı, altında ise Kafkasör Turizm Koruma Geliştirme Alanı var. Dünyanın en zengin bitki örtülerinden birine sahip ve burada halk, yıllardır yapılmak istenen altın, bakır, çinko, gümüş madenciliğine karşı mücadele ediyor.

Proje sahasında kesilecek ağaç sayısı yaklaşık olarak 50.300 adet. Buna karşı Rize İdare Mahkemesi ÇED olumlu kararını iptal etmesine rağmen yine ve tekrar tekrar, sürekli Artvin'in üzerine oynanıyor. Artvin'de hiç bulundunuz mu bilmiyorum ama bulunmanızı tavsiye ederim. Dünyanın en güzel yerlerinden birisi. Bugün bir Milletvekilimiz Uğur Bayraktutan da Artvin Valiliği önünde açlık grevinde. Erzurum'dan askerî birliğin de sevk edildiği söyleniyor. Doğaya ve halka savaş açan bir iktidar olmaktan vazgeçin. Biber gazı nedeniyle de evlerde olan çalılar ve odunların yanmaya başladığını ifade ediyor insanlar.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Akyıldız...

8.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, ÇEDAŞ'ta 400 işçinin işten çıkarılmasına ve Sivas'ta uzman doktor sıkıntısı yaşandığına ilişkin açıklaması

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

AKP iktidarı döneminde âdeta sorunlar ve sıkıntılarla boğuşmak durumunda kalan Sivas ilinde bu kez de başka bir sıkıntıyla karşı karşıyayız. Bu mevsimde, bu soğukta, karda kışta şu anda 400 ÇEDAŞ çalışanı işten çıkarılmıştır. Zaten ÇEDAŞ özelleştirildikten sonra çok sağlıksız, kalitesiz hizmet vermekteyken, 400 kişinin işten çıkarıldığı bir ÇEDAŞ'la Sivas'ta nasıl hizmet vermeyi düşünmektedirler? Bu hizmetin kalitesinin tespitinde Enerji Bakanlığı ÇEDAŞ'la ilgili ne düşünmektedir?

Bir başka soru yine: Hastanelerin birleştirilmesinden sonra Sivas'ta çok ciddi sayıda uzman doktor sıkıntısı yaşanmaktadır. Örneğin, bugün Sivas'ta çocuk kardiyoloji doktoru yoktur, çocuk göz doktoru yoktur. Sivaslı hemşehrilerimiz maalesef sıkıntılarını çözmek için çevre illere gitmektedir. Örneğin Kayseri'ye bir hasta akını devam etmektedir. Bu konuda Sağlık Bakanlığı ne düşünmektedir?

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Engin...

9.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, ülkemizdeki genç istihdamı sorununun Meclis çatısı altında konuşulması ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, KPSS sistemi ne yazık ki AKP tarafından içi boşaltılmış bir umut tacirliği sistemine dönüştürüldü. 2014 yılında lisans düzeyinde 1 milyon 177 bin aday, ön lisans ve ortaöğretim düzeyinde de 2 milyon 463 bin aday KPSS'ye başvurdu. Adaylar sınava girebilmek için oturum başına 40 TL ödedi. Milyonlarca kişi bu sınava girerken 2014 KPSS puanının kullanılabildiği 3 atamada, toplamda sadece 20.619 kadro verildi. Bu kadrolar için 1 milyon 814 bin aday başvurdu. Sınava giren adayların tümü atama için başvuramadı çünkü Hükümet 40 TL sınav ücreti almayı yeterli görmeyip bu az sayıda numunelik kadro için bir de tercih ücreti talep etti. Bu gençlerimizin hayalleri, gelecek planları, aile kurma umutları var. Bir an evvel ülkemizdeki istihdam sorunlarını ve özellikle de genç istihdamını nasıl artırabileceğimizin yollarını Meclis çatısı altında konuşabilmeli, çok geç olmadan gerekli tedbirleri almalıyız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akın...

10.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'de tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Seçim bölgem Balıkesir'in ekonomisinde tarım ve hayvancılık çok önemli bir yer tutmaktadır ancak üreticilerimiz çok ciddi sıkıntılarla karşı karşıyadırlar. Uzunca bir süredir ürettikleri sütleri belirlenen fiyatın altında satmak zorunda kalıyorlar. Hayvancılık sektöründe uygulanan politikalar halkımızı perişan etti. Gittiğim her ilçede, köyde en çok bu konuda şikâyet alıyorum. Aynı şikâyetlerin AKP milletvekillerine de geldiğini biliyorum. Ayrıca, bu sorunun sadece Balıkesir'le sınırlı olmadığı, tüm Türkiye'de yaşandığı da ortada. Dün Balıkesir'de süt üreticilerimizin feryatlarını ilgililere duyurmak için süt dökme eylemi yapıldı. Girdi fiyatları karşısında süt fiyatlarının düşük olması nedeniyle üreticilerimiz süt ineklerini kasaplık olarak satıyorlar. İthalata dayalı hayvancılık politikası iflas etmiştir. Hayvancılık sektörümüzün ve halkımızın yararını düşünen politikalar uygulanması için Hükümeti acilen göreve çağırıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Boynukara...

11.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, Meclisi yeni anayasa talebinin takipçisi olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, 1 Kasım seçimlerinden sonra oluşan Meclis yapısı millî iradenin en yüksek düzeyde yansıdığı bir Meclistir. AK PARTİ, 317 milletvekiliyle millî iradenin temel taleplerinden biri olan yeni anayasa konusundaki kararlılığını sürdürmektedir. Dün yeni anayasa uzlaşma komisyonu statüko bekçiliği perspektifiyle devrilmiştir. Millî iradenin en yüksek oranda yansıdığı Meclisi yeni anayasa talebinin takipçisi olmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Basmacı...

12.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, 2016 yılı Yatırım Programı'nda Denizli bölge hastanesinin yer alıp almadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MELİKE BASMACI (Denizli) – Sayın Başkan, 7 Haziran seçimlerinde ve 1 Kasım seçimlerinde ilim Denizli’de vadedilen Denizli bölge hastanesi 2016 yılı Yatırım Programı’nda yer alıyor mu? “10 ilde bölge hastanesi yapılacak.” diyor, Denizli bu illerden biri mi? “Evet” ise proje ne zaman başlayacak, ne zaman tamamlanacak?

BAŞKAN – Sayın Özkan...

13.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, 13 Şubat'ta Hatay'da şehit düşen askere Allah'tan rahmet dilediğine ve terörü destekleyenleri lanetlediğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Denizli’imiz 13 Şubat’ta Hatay’dan gelen şehit haberiyle bir kez daha sarsıldı. Tabii ki, acısı önce düştüğü yeri yaktı. Pamukkale Mahallesi’nde oturan Uygun ailesi ve şehidin sözlüsü Burcu Yolcu Sevgililer Günü’nde bu acıyla yandı. Hatay’da görev yapan şehidimiz bacağındaki rahatsızlık nedeniyle hava değişimine gelmiş, ailesiyle özlem gidirmiş ve Burcu Yolcu’yla sözlenmişti. Haziran ayında nişan, yaz aylarında da düğün yapacaklardı ama karanlık eller buna izin vermedi, onu sözlüsünden ve ailesinden ayırdı. Şehidimize Allah rahmet eylesin diyor, ailesine, sevdiklerine sabırlar niyaz ediyorum.

Bu vesileyle terörü ve destekçilerini, propagandasını yapanları lanetliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

14.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Artvin Cerattepe'de doğa katliamını durdurmak için Artvin halkıyla birlikte mücadelesini sürdüren Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ile yöre halkının yanında olduğuna ilişkin açıklaması

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Artvin Cerattepe’de doğa katliamını durdurmak için Artvin halkıyla birlikte mücadelesini sürdüren Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan arkadaşımız ile yöre halkının yanındayız.

AKP iktidarının Karadeniz’deki doğa katliamına ve Karadeniz’in kirlenmesine izin vermeyeceğiz. Karadeniz doğal yapısı Türkiye ve dünya insanının turizm değerlerine hizmet vermeye devam edecektir. Samsun’dan başlayarak Karadeniz’in yeşilini yaşatacağız. Cerattepe’de geçit vermeyeceğiz. Artvin halkı kazanacaktır.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

15.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Artvin Cerattepe'de polis ve jandarmanın coplu, biber gazlı müdahalesine karşı direnen halkı selamladığına ve Dilek Doğan davasının görüldüğü duruşma salonunda yaşanan olaylara ilişkin açıklaması

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle Cerattepe’deki polis ve jandarmanın coplu, biber gazlı müdahalesine karşı yaşam hakları için direnen tüm halkımızı selamlıyorum, yüreğimiz sizlerle.

Hepinizin bildiği üzere, Sarıyer’deki evinde Özel Harekât polisinin kurşunuyla katledilen Dilek Doğan’ın duruşması bugün İstanbul’da görülüyor. 26 yaşında, kendi evinde sadece “Galoş giyin.” dediği için, ailesinin gözleri önünde katledilen Dilek’in davası daha önceki adalet arayışlarımızla tanıklık ettiğimiz görüntülerle başladı. Adalet için orada bulunan gruba polis cop, biber gazı, plastik

mermi ve tazyikli suyla saldırmış, 20'nin üzerinde gözaltı olmuştur. Davaya katılmak isteyen avukatlar ve izleyiciler özel güvenlik görevlileri tarafından tartaklanmıştır. Orada bulunan milletvekili arkadaşlarımızdan aldığımız bilgilere göre, duruşma salonuna ulaşmak isteyenlere her alanda polis engeli hâlâ devam etmektedir.

Buradan iktidara seslenmek istiyorum: Yaşatmış olduğunuz bu hukuksuzluğa bir an önce son verin. Gözleri önünde evladı katledilen bir annenin feryadına kulaklarınızı tıkamaktan vazgeçin. Sizler ne kadar görmezden gelerseniz gelin, biz Dilek için, 15'inde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

16.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, iktidarın hukuksuz uygulamalarının her gün artarak devam ettiğine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İktidarın hukuksuz uygulamaları ülkenin ülkenin dört bir yanında her gün artarak devam ediyor. Parti Meclisi üyemiz Sera Kadıgil mesleği gereği savunma yaptığı bir dosyada kullandığı bir ifade nedeniyle dün mahkeme kararıyla hakaret suçlamasıyla ceza aldı ve bu olay savunma hakkının kısıtlandığı bir utanç olarak tarihe geçmiştir. Bugün yine Dilek Doğan davasında hukuksuz müdahale haberleri gelmektedir ve Artvin Cerattepe'de doğasına, geleceğine, onuruna sahip çıkan halka iki gündür yoğun bir şekilde gazla, copla her türlü hukuksuz saldırılar gerçekleştirilmektedir. Fakat biliniz ki Artvin halkı faşizme geçit vermeyecektir. Cerattepe geçilmez, Artvin halkı yenilmez.

BAŞKAN – Sayın Dalkılıç...

17.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, bir televizyon programında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Azez-Halep hattını açık tutmak üzere yaptığı operasyonun doğru olduğu şeklinde açıklama yapan eski Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Deniz Baykal'ı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önceki gün itibarıyla bir televizyon programında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Azez-Halep hattını açık tutmak için ve ülkemizin güvenliğini sağlamak üzere yapılan operasyonun doğru olduğunu ve olması gerektiğini vurgulayan ve bu bağlamda televizyonda açıklama yapan, ülkemizin millî menfaatleri söz konusu olduğunda nasıl sorumlu davranılabileceğini gösteren ve muhalefete de öğretmeye çalışan Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Sayın Deniz Baykal'ı tebrik ediyorum, milletimiz adına teşekkür ve şükranlarımı sunuyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

18.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Adli Tıp Kurumunun otopsi işlemlerini mesai saatleri dışında yapması nedeniyle cenazelerin ailelere teslim edilmesinin gecikmesinin yöresinde sorun olduğuna, bu konuda Adalet Bakanlığından bir çalışma beklediğine ve Artvin Cerattepe'deki halkı desteklediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İlim Giresun'dan ve yöremizden şahsımıza iletilen ve Adalet Bakanlığını ilgilendiren bir sorunu dile getirmek istiyorum. Adli vakalarda hayatını kaybeden yurttaşlarımızın cenazeleri savcılık soruşturmasına bağlı olarak Trabzon Adli Tıp Kurumuna gönderilmekte, otopsi raporu esas muayene

yapıldıktan sonra da cenaze, yakınlarına teslim edilmektedir. Aynı işlem şüpheli ölüm ve diğer otopsi gerektiren diğer cenazeler için de uygulanmaktadır. Ancak kurumda bununla ilgili işlemler mesai saati dışında yapılmadığından maalesef cenazeler bir gece bekletilmektedir. On beş yirmi saat arasında bir süre içinde yapılan işlemlerden sonra ailelerine cenazeler teslim edilmektedir. Karadeniz'in ulaşımı, coğrafik yapısı ve köylerin il ve ilçe merkezlerine uzaklığı düşünülürse cenazelerin defin işlemi iki günlük zaman dilimine yayılmaktadır. Böyle olunca cenazelerde bozulmalar gözükmemektedir. Karadeniz'in pek çok ilini ilgilendiren bu sorunu bakanın bilgisine sunuyor, çözüm yolunda bir çalışma bekliyoruz.

Arz ediyorum.

Ayrıca, Artvin Cerattepe'deki kardeşlerimize de desteklerimizi bildiriyor, selam ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

19.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Artvin Cerattepe'deki direnişi selamladığına, Hükûmetin doğayı daha fazla katletmesine karşı halkın daha fazla mücadele edeceğine ve Sera Kadıgil'e verilen cezanın otoriterleşmeyi pekiştirdiğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, Cerattepe'deki direnişi selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, bölgede daha önce yapılmak istenen maden çalışmaları iptal edilmişti ama maalesef, Hükûmet, kanunları dolanarak yaptığı düzenlemelerle tekrardan orada bir maden çalışması başlattılar, millete küfür eden kişinin önüne resmen hukuku yatırdılar. Bundan dolayı, bu Hükûmetin bundan sonra uygulayacağı bu politikalarla doğayı daha fazla katletmesinin önünde halkın daha fazla mücadele edeceğini biliyorum.

Bir yandan, üçüncü köprü, havalimanı inşaatı sırasında bölge katledilirken, doğası, çevresi, ağaçları katledilirken, bir yandan da boydan boya Karadeniz katledilmekte, bir ucu da Artvin'e kadar uzanmış durumda. Buna karşı mutlaka daha duyarlı bir mücadele yürüteceğiz hep beraber.

Sera Kadıgil arkadaşımız, dün, maalesef, bir yıl dokuz ay hapis cezasıyla cezalandırıldı. Bu kabul edilebilecek bir şey değil; söylediği söz, "Gittikçe otoriterleşen Erdoğan rejimiydi." Hâlbuki bu verilen ceza bu otoriterleşmeyi pekiştirdi, bunun ispatı oldu.

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdiş...

20.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, 2015 yılında kapatılan polis meslek yüksekokulu öğrencilerinin mağduriyetine ve Artvin Cerattepe'de açlık grevine başlayan Uğur Bayraktutan'ı kutladığına ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde, 2015 yılı polis meslek yüksekokulu mağduru birçok gencimiz TBMM'deki odamda beni ziyaret etti.

Geçtiğimiz yılın temmuz ayında bu konuyla ilgili verdiğim soru önergesi hâlen cevaplanmamışken, bu gençlerin mağduriyetinin hâlen devam ettiğini gördüm. "Paralelci" diyerek uyduruk bahanelerle yüzlerce gencimizin hayatları ve hayalleri karartıldı. Bu konuda herhangi bir çalışmanız var mı, planınız var mı diye Hükûmet yetkililerine soruyorum. Size, devletlerine güvenerek bir yola giren bu çocuklar ve aileleri, ellerinde geçersiz bir diploma ve boşa geçirdikleri iki yıllı baş başa kaldılar. Soruyorum, vicdanlarınız sızlamıyor mu?

Ayrıca, buradan Cerattepe’de açlık grevine başlayan değerli arkadaşım Uğur Bayraktutan’ı da kutluyor, yanında olduğumu bildiriyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Özlü...

21.- Düzce Milletvekili Faruk Özlü’nün, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Sayın Başkan, az önceki konuşmam sırasında Sayın Tanal karşı bir konuşma yaptı. Burada, aslında Sayın Tanal’ın verdiği bilgiler gerçeği tam yansıtmıyor. Bu çöp depolama sistemiyle ilgili Çevre Bakanlığımızla birlikte biz bir çalışma yapıyoruz. Burada bir teknik rapor söz konusu, bir teknik rapor ortaya çıkacak. Bu teknik raporun ifade ettiği, belirttiği hususlar çerçevesinde sorunu gidereceğiz.

Şimdi, iki konu var orada. Bir tanesi işletmesiyle ilgili, diğeri de teknik olarak sistemin tam olmamasıyla ilgili. Bu konuyu biz yakından takip ediyoruz ve bu konuyu Çevre Bakanlığıyla birlikte çözeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özlü.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Özlü konuşmasında “Mahmut Tanal” adını da açıklayarak “Efendim, kendi söyledikleri gerçekleri yansıtmıyor.” Bu sataşma nedeniyle 69’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, bir sataşma değil bir açıklama yaptı ama ben size de yerinizden söz verebilirim.

Buyurun.

22.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Düzce Milletvekili Faruk Özlü’nün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Faruk Özlü Bey benim gerçekleri söylemediğimi söylüyor. Buyurun, 550 milletvekili burada, ben 550 milletvekiline otobüs tutayım, biz hep birlikte Düzce’ye gidelim. Düzce’de gerçekten Hecinler köyüne... Yani orada adına tesis denilen ama tesis olmayıp sadece kantar ve 2 tane bekçi kulübesinin dışında başka bir şeyin olmadığını ve hem Hecinler köyünde hem Kaynaşlı ve Gölyaka’daki tüm pisliklerin yani lağım sularının Melen Çayı’na döküldüğünü, aynı zamanda Düzce’de garajın olmadığını, Düzce’de otopark sorununun olduğunu, Düzce’de kirli havanın nasıl olduğunu 550 milletvekili hep birlikte görmüş olur. Bu açıdan, ben hem Çevre Komisyonunu, hem İnsan Hakları Komisyonunu, Sayın Bakanım da burada, göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Sayın grup başkan vekillerinin söz talepleri vardır, onları karşılayacağım.

Sayın Baluken...

23.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, AKP Hükümetinin hukuk dışı sıkıyönetim uygulamalarının can almaya, halkı mağdur etmeye devam ettiğine, Cizre'de cenazeler tahrip edilerek ve değişik illere dağıtılarak cenazeler üzerinden ailelere işkence etmenin insanlık dışı bir yaklaşım olduğuna, bütün bunlara rağmen örgüte katılım sayısının arttığına ve AKP'nin bu savaş uygulamalarından bir an önce vazgeçerek müzakere yöntemine başvurması gerektiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, AKP Hükümetinin hukuk dışı, yasa dışı bir şekilde uygulamış olduğu darbe hukuku ve sıkıyönetim uygulamaları can almaya, halkımızı mağdur etmeye devam ediyor. Sur'da 78'inci gününü dolduran, Cizre ve Silopi'de 66'ncı gününü dolduran sokağa çıkma yasakları uygulamaları sırasında, maalesef her gün yeni ölüm haberleri almaya devam ediyoruz. Bugüne kadar sadece ablukanın uygulandığı kentlerde 223 sivil yurttaş yaşamını yitirmiştir yani kimliği tespit edilen, yaşamını yitirmiş sivil yurttaş sayısı 223'tür. AKP Hükümetinin savaş konseptini sahaya sürdüğü dönemdeki sivil kayıplarının sayısı ise 477'ye ulaşmıştır. Sadece son birkaç hafta içerisinde Cizre'deki vahşet bodrumlarında ve cehennem binalarında 145 yurttaş katledilmiş ve bu 145 yurttaşın yargısız infazıyla ilgili tek bir adli ya da idari soruşturma süreci devreye konmamıştır.

Bu uygulamalar devredeyken şimdi de Şırnak'ın İdil ilçesinde 2'nci gününü dolduran bir sokağa çıkma yasağı uygulamasıyla, bir darbe hukukuyla karşı karşıyayız. Vahim olanı şudur: Bütün toplum ve Parlamento bu darbe hukukunu kanıksar bir pozisyona gelmiştir. Yani, 12 Eylül Dönemi'nde bile görmediğimiz, aylarca süren sokağa çıkma yasakları sanki normalmiş, sanki meşruymuş gibi bir algı, giderek bütün Parlamentoda ve bütün toplumda kanıksanmış bir şekilde kabul edilmeye başlanmıştır. Bu son derece tehlikeli bir yaklaşımdır. Buna karşı, barıştan yana, demokrasiden yana olan bütün kamuoyunu buradan bir kez daha uyararak istiyoruz.

Tabii, Cizre'de katledilen bu 145 yurttaşın bugüne kadar sadece 7'sinin cenazesi teşhis edilebilmiş Sayın Başkan. Cenazeler yandığı için, parçalandığı için 138 cenaze aradan geçen bunca süreye rağmen teşhis edilememiş. Teşhis işlemi sırasında ailelere her türlü eziyet ve işkencenin yol ve yöntemleri devreye konmuş durumda. Cenazeler 5 ile dağıtılmış, aileler il il gezerek çocuklarının, evlatlarının cenazelerini teşhis etme eziyetiyle karşı karşıya kalmış durumdadır. Birçoğu zaten tahrip olduğu için, DNA testleriyle ilgili numuneler alınmış ancak bu DNA testlerinin sonuçları da bilinçli bir şekilde zamana yayılmıştır. Bu insanlık dışı bir uygulamadır, ahlak dışı bir vahşet örneğidir. Cenazeler üzerinden bile ailelere, annelere eziyet etmek ancak bir darbeci...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim tekrar.

Sayın Başkan, cenazelere eziyet etmek, işkence etmek, cenazeler üzerinden ailelere, annelere bu işkenceyi çektirmek insanlık dışı bir yaklaşımdır. Bu insanlık dışı yaklaşımı kınıyoruz. İnsanlığa karşı olan bu suçun tarih önünde, insanlık önünde mutlaka hesap vereceğini ifade etmek istiyoruz.

Diğer taraftan, bütün bu vahşet uygulamalarını “PKK'yi bitiriyoruz. Terörle etkin mücadele yürütüyoruz.” yalanı üzerinden yürütüyorlar. Sayın Başkan, sadece son iki ay içerisinde Silopi'den 450 genç, bu vahşet uygulamalarından sonra, örgüte, PKK'ye katıldı. Son alt ay içerisinde tüm bölgeden örgüte katılım sayısı 4 binin üzerine ulaşmış durumda. Bu bilgileri bağımsız sivil toplum örgütleri de artık kamuoyuna açıklıyorlar. Yani, “PKK'yi bitiriyoruz.” yalanı üzerinden yapılan bu vahşet uygulamaları da PKK'yi büyütme dışında hiçbir işe yaramıyor. AKP'nin bu savaş uygulamalarından bir an önce vazgeçmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - ...demokratik, siyasi çözümü esas alan diyalog ve müzakere yöntemlerine başvurması gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Akçay...

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, terör örgütleri veya legal görünüm altında illegal faaliyet yürüten yapılarla mücadele edilmesine yönelik (2016/4) sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne ve yürürlükteki mevzuatın gerçek manada terörle mücadele konseptine oturmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Resmî Gazete'nin bugünkü sayısında, terör örgütleri veya legal görünüm altında illegal faaliyet yürüten yapılarla mücadele edilmesine yönelik ((2016/4) sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Bu genelgenin gerekçesinde, terör örgütleri gibi yapılarla ilişki kuran veya eylem birliği içinde olan, bu örgüt ve yapılardan emir ve talimatla hareket eden, bu örgütlere yardım eden, bu örgüt veya yapılarla mücadeleyi engelleyen, bu örgüt veya yapıların propagandalarını yapan kamu çalışanları hakkında idari nitelikteki işlemlerin amirler tarafından ivedilikle yapılması istenmektedir. Suç teşkil eden fiillerde ise ivedilikle adli mercilere bildirilmesi istenmektedir. Bu genelgede dikkatimizi çeken bir iki husus vardır. Genelgedeki "legal görünüm altında illegal faaliyet yürüten yapılarla mücadele"yle ne kastedilmektedir? Bu ibareden kasıt, dün bu yollarda beraber yürüdüğünüz, beraber ıslandığımız birtakım yapılar mıdır, yoksa AKP'ye muhalif olan tüm siyasi partiler, sendikalar, sivil toplum kuruluşları ve muhalifler midir?

Hatırlatmak isterim ki 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 124, 125, 126 ve 127'nci maddeleri bu tür durumlarla ilgili yapılacak işlemleri öngörmektedir. Örneğin, 657'nin 125'inci maddesinin (a) bendine göre, ideolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozanlarla bunları tahrik ve teşvik eden veya yardımda bulunanlar devlet memurluğundan çıkarılmaktadır, bir. (b) bendine göre, yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basan, çoğaltanlar devlet memurluğundan çıkarılmaktadır, iki. Yine, buna ilişkin 127'nci madde de vardır.

Devlet Memurları Kanunu'nda terör örgütü yandaşları ve destekçilerinin memurluktan çıkarılmasıyla ilgili ayrıntılı düzenleme varken acaba Hükûmet bu Başbakanlık genelgesini neden çıkarmıştır? Başbakanlık genelgesinde terör örgütü veya yapılarla mücadeleyi engelleyenlerle ilgili işlem yapılması isteniyor. Öncelikle "PKK terör örgütüne karşı operasyon yapmayın. PKK terör örgütünün faaliyetlerini görmezden gelin." diyen valilere, emniyet müdürlerine ve diğer bürokratlara talimat verenler hakkında işlem yapılması gerekmez mi? Bu Başbakanlık genelgesi Hükûmetin kamudaki terör yandaşlarıyla mücadele etmediğinin de hem göstergesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Başbakanlık genelgesi Hükûmetin kamudaki terör yandaşlarıyla mücadele etmekten ziyade, başka siyasi kaygılarla hareket etmediğinin de işaretini vermektedir. Temennimiz odur ki bu yürürlükteki mevzuatın ve bu genelgelerin gerçek manada bir terörle mücadele konseptine oturmasıdır. Bunu Hükûmete hatırlatıyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

25.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, iktidar partisine mensup TBMM Başkan Vekillerinin de birer dakikalık söz hakkı tanınmasını ümit ettiğine, Adıyaman Milletvekili Adnan Boynuğara'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve iktidar partisi ile Meclis Başkanının sarayın statükosundan özgürleşemediğine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, bu bir dakikalık sözler, sizin ve Sayın Pervin Buldan'ın milletvekillerine bu olanağı tanıyor olması çok kıymetli. Hem seçmenlere ulaşma hem de gelişen gündemle ilgili milletvekillerinin görüşlerini yüce Meclisle paylaşma açısından çok önemli bir uygulama. İktidar partisinin sayın başkan vekilleri bunu uygulamıyorlar ama sizler uyguladığınızda iktidar partisine mensup milletvekillerinin bundan yararlanıyor olması bizler için bir gurur vesilesi. Demek ki uygulama doğru, diğer tarafın yaptığı uygulama hatalı. Ben iktidar partisinin bu konuyu kendi içinde değerlendireceğini ve bu olanağı sayın iktidar partisinden seçilmiş Meclis başkan vekillerinin de Meclise tanınmasını ümit ediyorum.

Bu olanaktan yararlanan bir sayın milletvekilimiz biraz önce, dün akşam kamuoyuna yansıyan Anayasa Mutabakat Komisyonu adı altındaki -biz adının darbe hukukundan arınma konusunda bir uzlaşma komisyonu olması gerektiğini hep söyledik- komisyonun çalışmalarının Meclis Başkanının ağzından sona erdirilmiş olmasını hem çarpıtarak hem de sanki sorumluluğu Cumhuriyet Halk Partisindeymiş gibi Meclisi ve kamuoyunu yanlış bilgilendirdi. Özellikle “statükonun devamından yana olan bir parti” falan derken bunu kabul etmemiz mümkün değil, bunu şiddetle reddederiz.

Şöyle bir durumla karşı karşıyayız: Basın özgürlüğüyle ilgili Anayasa'da “Basın hürdür, sansür edilemez.” denmesine rağmen, gazetelerin genel yayın yönetmenlerinin, Ankara temsilcilerinin yaptıkları haberlerden dolayı cezaevlerinde tutulduğu, yazılan kitapların yazılmadan toplatıldığı, basının üzerinde ağır baskıların oluşturulduğu, kişisel hak ve özgürlük alanının gitgide daraldığı ve toplantı, gösteri ve yürüyüş hakkının Anayasa'da yazılanın aksine, iktidar partisinden geçen dönem çıkardığı birtakım yasalarla sürekli izne ve izne rağmen şiddete maruz kaldığı bir ortamda, 12 Eylül Anayasası'nın değiştirilmesi, yenilenmesi bir yana, 12 Eylül Anayasası'ndan kaynaklanan ikincil mevzuatın ve kanunların, bu konudaki yol temizliğinin yapılmasına dahi karşı çıkan bir iktidar partisiyle karşı karşıyayız. Cumhuriyet Halk Partisi diyor ki: “550 milletvekili, biz buraya, halkımız tarafından, parlamenter sistem içinde görev yapmak üzere 1 Kasım'da görevlendirildik, geldik buna göre de yemin ettik.” Birileri diyor ki: “Siz bu iradenizi birilerine devrediniz, size verilen bu emaneti başkasına devrediniz.” Burada bir statükodan bahsedilecekse sarayın statükosundan kendini özgürleştiremeyen iktidar partisinden ve maalesef, üzülererek söylüyorum, halıların rengine kadar sarayın takipçisi ve talimatlarının uygulayıcısı hâline dönüşmüş olan Sayın Meclis Başkanının bu statükodan özgürleşememe durumu söz konusudur.

Arz ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Bostancı...

26.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Türkiye'de demokrasinin ve özgürlüklerin güçlenmesi, vatandaşların huzur içinde yaşaması için terörle mücadelenin çok önemli olduğuna ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Anayasa Uzlaşma Komisyonu geçen dönem vardı. Aynı isim altında, aynı yöntemle, aynı sayıda üyeye bu çalışmanın 60 maddenin devamı mahiyetinde yapılması üzerine ön görüşmeler de

gerçekleştirildi, parti liderleriyle yapılan görüşmeler buna yönelikti. Dolayısıyla, bu Komisyonun ne için kurulduğunu cümle âlem biliyor, sanıyorum Özgür Bey de biliyor. Şimdi, anayasayı yapmak üzere bir araya gelmiş ve geçen dönemin devamı olarak organize olmuş bir komisyonun önüne başka tür hususları koymak, bilinçli bir şekilde anayasa yapmaktan kaçınmak olarak algılanır. Zaten, kamuoyunun algısı da herhâlde mevcut durumda öyle olmaklığı icap eder.

Darbe hukuku meselesine gelince, esasen sayın genel başkanlarla yapılan görüşmede -ben de o görüşmedeydim- ve daha sonraki temaslarda bu konuda, bizim hukuki müktesebatımızın darbe hukukundan arındırılması konusunda iktidarın bir çalışma yaptığı, bu çalışmayı muhalefetle paylaşacağı, karşılıklı müzakereler çerçevesinde ortak bir irade olan darbe hukukundan kurtulma meselesine ilişkin adımlar atılacağı hususunda da mutabık kalınmıştı yani o çalışmanın yürüyeceği başka bir mecra mevcuttu. Anayasa Komisyonu kendi işini yapmalıydı, darbe hukukuna ilişkin çalışmalar da başka mecralarda yürütülebilirdi. Esasen, kaçınılan husus, öyle anlaşılıyor ki -bizim anladığımız- Anayasa yapmaktan imtina etmektir. Mesele şu: Yine, Özgür Bey “sarayın statükosu, sarayın hayaleti” demeye getirdi. Bana öyle geliyor ki sarayın statükosundan kendisini kurtaramayan CHP’dir çünkü sürekli bir fiksasyon vardır, saray, saray, saray, saray. 40 kere, 50 kere, 100 kere, 1.000 kere bunu söylediğinizde negatif olarak kendinizi odakladığınız, siyasetinizi organize ettiğiniz, düşüncelerinizi geliştirdiğiniz merkezi bir önem kazanır. Ben, doğrusu, Sayın Özgür Bey’in açıklamalarından bunu anlıyorum. AK PARTİ’ye attığı husus bütünüyle tersine bir otorite, tersine bir statüko, tersine bir tayin edici güç olarak CHP için mevcuttur. Bunu belirtmek isterim öncelikle.

İkincisi: Türkiye, zor bir coğrafyada, bu coğrafyanın getirdiği terörle mücadele ediyor. İşin arka planı uzun. Bu terörle mücadele, Türkiye’de demokrasinin ve özgürlüklerin güçlenmesi, bu ülkede vatandaşların huzur içinde yaşaması için çok önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu ülkede toplumsal, politik meselelerin çözümü bakımından da terörle mücadele, terörün o ayartıcı, baştan çıkartıcı ve bu ülkedeki herkes için kötü bir kaderi çağırان yüzünden kurtulmak bakımından da önemli. Kendisini halkın yanında gören, demokrasinin ve özgürlüklerin yanında gören, ortak bir irade istikametinde geleceğe bakan herkesin saf tutacağı yer, öncelikle terör karşıtlığı, demokrasi ve özgürlüklerin yanısırdır. Kendi konumunu bu şekilde ayarlayanların da teröre ilişkin, onun stratejilerine ilişkin elbette bilgisi, müktesebatı vardır. Onun propagandası anlamına gelebilecek, ona alan açma anlamına gelebilecek, devlet otoritesinin halkın can ve mal emniyeti için yürüttüğü hukuki mücadeleye gölge düşürerek terör örgütüne kolaylık sağlama anlamına gelecek yorumlardan, değerlendirmelerden kaçınması önemlidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İzin verirsiniz...

BAŞKAN - Buyurun.

27.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, Sayın Bostancı bana cevaben yaptığı konuşmasında tabii, çok ciddi satışmalarda bulundu ama özellikle bir durumun tespitine ihtiyaç var. Evet, kendisi haklı, 24'üncü Dönemde bir Anayasa Uzlaşma Komisyonu kuruldu, hep birlikte oturduk çalıştık. O Komisyon çalışmalarına nasıl son verdi diye bakarsanız, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve o günkü BDP'nin, Barış ve Demokrasi Partisinin, 3'er temsilcisinin 3 kez üst üste 9 imzalı tutanakları var. “Adalet ve Kalkınma Partisi temsilcileri gelmediğinden Anayasa Uzlaşma Komisyonu toplanamamıştır.” Ve ilk başta alınan ortak çalışma usul ve esasları, kuralları gereğince üçüncü toplantıya mazeretsiz katılmayan bir parti yüzünden o masa dağılmıştır. Düne geldiğimizde, Cumhuriyet Halk Partisinin masayı dağıttığı falan yok. Şunu söylüyoruz:

Bir: Yapılması gereken bir yol temizliği var, bunlar son derece önemli. Basını, toplumu, düşünceyi özgürleştirme iradesinde ortaklaşamayan bir Parlamantonun nasıl özgürlükçü, sivil bir anayasa yapacağı sorusu ortada.

İki: Başkanlık sistemini dayatacaksanız biz parlamenter sistemi güçlendirmekten yana ve parlamenter sistem içinde kurulmuş bir komisyon olarak bunu doğru bulmayız. Bunu ifade ediyoruz. Toplantının bitişinden şu küçük enstantaneyi aktaralım: Sayın Başkan bir on dakika ara alıyor, gidiyor bir telefon görüşmesi yapıyor, geri geliyor ve Komisyonun sona erdiğini söylüyor. HDP'nin Sayın Temsilcisi Garo Paylan “Yarın kaçta toplanacağız?” diye sorunca “Toplantı falan yok, bu masa burada dağılmıştır.” diyor.

Şimdi, geçen sefer 3 parti varken masaya 3 kez üst üste gelmeyip masayı dağıtanlar, masayı devirenler, dün başkanlık sistemi inadı yüzünden bu işi bir noktaya getirip Meclis Başkanı eliyle de o masayı devirenler şimdi neler konuşuyor, anlamak mümkün değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Gündem dışı konuşmalar...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Özgür Bey...

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum.

Sayın Özel, 69'uncu madde çerçevesinde satışmadan dolayı söz istedi, siz?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, ben de 69'uncu madde çerçevesinde, Özgür Bey'in açıklamaları üzerine söz talep ediyorum bulunduğum yerden.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

Lütfen yeni bir satışmaya meydan vermeyin efendim.

28.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çok teşekkür ediyorum.

Anayasa Komisyonunun çalışması konusunda AK PARTİ'nin iyi niyeti ve yaklaşımı malum. Bunu benim anlatmama bile gerek yok. Başka herhangi bir komisyonun teşekkülü şeklinde bir talepte bulunmamış, bütün partilerin eşitliğiyle katılması ve ortak bir şekilde karar alınması usullerine “Evet.”

demıştır. Bu, anayasa yapılması için ortak iradenin bütün partileri kuşatacak şekilde tebellür etmesinin bir karşılığıdır, öncelikle bunu belirteyim. Yani AK PARTİ'nin bu konudaki iradesini sorgulamak geçmişte yapılıp edilenlere karşı, burada AK PARTİ'nin domine edici etkisine karşı haksızlık olur.

İkincisi: “Başkanlık sistemine dayatma” diyor, Özgür Bey, Anayasa Uzlaşma Komisyonu bu, adı üzerinde, “uzlaşma”; eğer bu ülkede yüzde 50 oy almış bir siyasi parti rejim meselesine ilişkin olarak başka bir teklifte bulunacaksa bunun adını “dayatma” koymanızı teessüfle karşılarım, bu elbette ki konuşulacaktır. Nasıl, parlamenter sistem tartışılıyor ve konuşuluyorsa, Türkiye'nin buna ilişkin tecrübesi konuşuluyorsa AK PARTİ'nin önerisini de konuşmak eşyanın tabiatı icabı değil midir? Bu nasıl dayatma olarak görülebilir? O zaman, aynı mantıkla bakarsak sizinki de dayatma olarak görülebilir, karşılıklı dayatmalar söz konusu olursa da ne müzakere edilecektir? Dolayısıyla, bütün bunlar konuşulabilir, sizin de söyleyecekleriniz vardır, AK PARTİ'nin de söyleyecekleri vardır, kabul edilmesi, pratiğe taşınması ayrı bir şeydir ama “Konuşulmasına dahi karşıyız.” şeklindeki bir tavır “Anayasa Uzlaşma Komisyonu” adı altındaki bir komisyonda kabul edilebilir mi, bu uygun olur mu?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sadece tutanağa geçmesi açısından...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir dayatmadan bahsedilecekse, başkanlık sistemi konusundan vazgeçmeyeceklerini söyleyip biz parlamenter sistem içinde kalacağımızı söylediğimizde “Bu iş bitmiştir.” diyen Sayın Meclis Başkanına aittir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel, tutanaklara geçmiştir.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Başkanlığın, Konya Milletvekili Abdullah Ağralı (4/15) ile Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in (4/16) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliklerinden 17/2/2016 tarihinde istifalarına ilişkin önerge yazısı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Konya Milletvekili Sayın Abdullah Ağralı ile Antalya Milletvekili Sayın Gökçen Özdoğan Enç'in Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazıları 17/2/2016 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum.

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt ve 29 milletvekilinin, kamudaki kadro sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

2014 Kamu Personeli Seçme Sınavına girmiş 1 milyon 128 bin 32 lisans, 779.314 ön lisans ve 1 milyon 683 bin 696 ortaöğretim mezunu olmak üzere 3,5 milyon memur adayına Kasım 2014/2 atamasında 5.067 kadro verilmiştir. Aynı şekilde, Haziran 2015/1 atamalarında verilen 9.600'ü sağlık personeli olmak üzere 13.213 kadro atanmayı bekleyen memur adayları için hayal kırıklığı yaratmıştır.

Bunlara ilaveten birçok kurumun merkezî atamadan çıkartılması mağduriyetleri iki katına çıkarmıştır. Nitekim, memur adaylarının dile getirdiği öncelikli taleplerden biri merkezî atamadan çıkan kurumların merkezî atama sistemine geri dönmesi yönündedir.

Yıllarca okuyup büyük maddi ve manevi emeklerle KPSS'ye hazırlanan adayların bir diğer önemli sorunu da kamu personeli alımında uygulanan mülakat sistemidir. Pek çok kişi, KPSS neticesinde yüksek puan aldıkları hâlde merkezî atama yerine mülakata tabi tutulduklarına, bu durumun haksız rekabete ve şaibeye yol açtığına dikkat çekmektedir. Mülakat sisteminin kısıtlı birkaç kadro dışında tamamen kaldırılması da başlıca talepleri arasında yer almaktadır.

KPSS'ye girmiş lisans ve ön lisans mezunlarının karşılaştığı bir diğer sorun, mezun oldukları bölümlerle ilgili devlette ihtiyacı karşılayacak kadro bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Üniversitelerde açılan fakülte ve yüksekokulların kamu istihdam ve ihtiyaç kapasitesi göz önünde bulundurularak açılmasına ilişkin bir çalışmanın yürütülmemesi atama bekleyen memur adayları sayısının bu denli çok olmasının başlıca sebeplerinden biridir. İstihdam alanının sadece kamu olmadığı bilinmesine rağmen, bazı adayların mezun oldukları bölüm itibarıyla özel sektörde iş bulma olanağının düşük olduğu dikkate alındığında, basit deyişle arz talep dengesinin titizlikle incelenmesi ve fakülte bölümlerine yeni bir düzen getirilmesi gerekmektedir.

Söz konusu memur adayları bugüne dek pek çok kez farklı platformlarda seslerini duyurmaya çalışmış, sorunlarını içeren mektupları başta Cumhurbaşkanı olmak üzere ülke yöneticilerine iletmışlerdir ancak talepleri karşılık bulmayıp çözüme kavuşturulmamıştır. Sayıları 3,5 milyonu bulan memur adaylarının tamamı için kadro açılmasını beklemek mümkün olmamakla birlikte, ilerleyen süreçte kamu atamalarında yüksek sayıda kadro açmak her yıl katlanarak artan yığılmanın önlenmesi açısından önem teşkil etmektedir.

Atamaların önündeki bir diğer sorun taşeron istihdamıdır. Eğitimini aldıkları alanda çalışmak memur adaylarının en doğal hakkı iken, ilgili birimlerde taşeron eliyle istihdam yaratmak, kadro bekleyen memur adaylarının hem hakkını gasbetmekte hem de kamu hizmetlerinde niteliğin azalmasına yol açmaktadır.

Yukarıda bahsi geçen hususlar ışığında aileleri ile birlikte yaklaşık 10 milyon kişiyi ilgilendiren kadro sorununun çözümü için, ilgili tüm tarafların, kurum, kuruluş ve bakanlık temsilcilerinin görüş, analiz ve raporlarına başvurarak, sorun ve taleplerinin araştırılması ve çözüme kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

1) Mustafa Hüsnü Bozkurt	(Konya)
2) Özgür Özel	(Manisa)
3) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
4) Namık Havutça	(Balıkesir)
5) Ahmet Akın	(Balıkesir)
6) Mahmut Tanal	(İstanbul)
7) Ömer Fethi Gürer	(Niğde)
8) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
9) Gülay Yedekci	(İstanbul)
10) Gürsel Erol	(Tunceli)
11) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)

12) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
13) Atila Sertel	(İzmir)
14) Kamil Okyay Sındır	(İzmir)
15) İbrahim Özdiş	(Adana)
16) Erdin Bircan	(Edirne)
17) Özkan Yalım	(Uşak)
18) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
19) Niyazi Nefi Kara	(Antalya)
20) Musa Çam	(İzmir)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
22) Yaşar Tüzün	(Bilecik)
23) Kadim Durmaz	(Tokat)
24) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
25) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
26) Haydar Akar	(Kocaeli)
27) Mustafa Tuncer	(Amasya)
28) Devrim Kök	(Antalya)
29) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
30) Ayтуğ Atıcı	(Mersin)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, değerli taşlar vergiye tabi değilken bazı ürünlerdeki ÖTV ve KDV oranlarının yüksek olmasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Avrupa'nın birçok zengin ülkesinde değerli taşlara alınan vergi oranları yüzde 20- 25'lerde seyrederken, ülkemizde değerli taşların vergiye tabi olmaması, tarımda üretim yapan çiftçimizin kullandığı mazot ve motorinden alınan yüzde 51,64 ÖTV ve KDV oranlarının yüksek olmasının nedenlerinin ve KDV ve ÖTV istisnalarının toplumun ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarına göre tespit edilmesinin araştırılarak üreticilerimizin sorunlarının giderilmesi konusunda alınması gereken önlemlerin tespiti için, Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereği bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
2) Namık Havutça	(Balıkesir)
3) Ahmet Akın	(Balıkesir)
4) Mahmut Tanal	(İstanbul)
5) Atila Sertel	(İzmir)
6) Erkan Aydın	(Bursa)
7) Ömer Fethi Gürer	(Niğde)
8) Gülay Yedekci	(İstanbul)

9) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
10) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
11) Sibel Özdemir	(İstanbul)
12) Ali Haydar Hakverdi	(Ankara)
13) Musa Çam	(İzmir)
14) Zeynel Emre	(İstanbul)
15) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
16) Gürsel Erol	(Tunceli)
17) Melike Basmacı	(Denizli)
18) Özkan Yalım	(Uşak)
19) Tekin Bingöl	(Ankara)
20) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
22) Kadim Durmaz	(Tokat)
23) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
24) Haydar Akar	(Kocaeli)
25) Devrim Kök	(Antalya)
26) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
27) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
28) Aytuğ Atıcı	(Mersin)

Gerekçe:

Ülkemizde pırlanta, elmas, yakut ve diğer değerli taşların KDV oranı, 1 Ağustos 2004 tarihinde yüzde 18’den yüzde 0’a indirilmiştir. Yaklaşık on yıl geçtiği halde pırlantadaki KDV oranının yüzde 0’a indirilmesi, ülkemizde ekmek, peynir, zeytin, süt, yumurta, meyve, sebze, su, odun, kömür, tezek, gübre, kalem, defter, silgi, ilaç, doktor hatta kefen bezi bile KDV’ye tabi iken, pırlanta KDV’sinin yüzde 0 olmasını vatandaşımız hazmedememektedir.

Tarımsal girdi maliyetlerinin yüksek olması, çiftçilerimizin gelirlerinin azalmasına yol açmakta, hatta başta mazot olmak üzere yüksek girdi maliyetleri nedeniyle üreticilikten vazgeçme noktasına gelmektedirler. Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) Genel Başkanı İbrahim Yetkin 18/05/2015 tarihinde basına yaptığı açıklamada “Litresi 3,96 liraya satılan mazottan, yüzde 36,57 ÖTV ve yüzde 15,07 KDV alınmaktadır. Bu rakam, çiftçiye bu yıl verilen 10 milyar liralık toplam desteğe yakın bir miktar oluşturmaktadır. Yani salt mazottan alınan dolaylı vergilerle, bırakınız mazot desteğini, çiftçiye bir yılda verilen tüm prim ve girdi desteği geri alınmaktadır. Gübrede KDV oranı yüzde 18’dir. Kırsal elektrikte ise yüzde 1 enerji fonu, yüzde 2 TRT payı ve yüzde 18 KDV vardır. Tarımsal ilaçlarda, tarım makinaları ve traktörlerde, tohumluk ve hayvan yemlerinde KDV oranı yüzde 8’dir.” Çiftçilerimizin en büyük girdi kalemleri olan mazot gübre ve zirai ilaçlardaki KDV oranlarının azaltılması üretimi arttırmakla birlikte çiftçimizin rahat bir nefes almasını sağlayacaktır.

Köy okullarında ısınmak için satın alınan tezeğe ödenen KDV oranının yüzde 18 olduğu bir ortamda, pırlantanın, elmasın, yakutun KDV’sinin yüzde 0 olmasının açıklanabilir bir yanı yoktur. Yine insan ve yük taşımacılığı yapan şoför esnafımızın mazot için ödediği KDV oranı yüzde 18’dir.

Pırlantadan KDV alınmazken, lüks tekne sahiplerine ÖTV'siz yakıt verilirken çiftçiden 2 kat vergi alınıyor. Çiftçiye yaklaşık 4 liraya mal olan akaryakıtı, tekne sahipleri 2,16 liradan alıyor. Çiftçilerin kullandıkları motorinden ÖTV ve KDV adı altında yaklaşık yüzde 51.64 oranında vergi alınmaktadır. Hükümet, çiftçimizi pırlanta tüccarı ve gemi sahipleri kadar değerli görmemektedir. TÜİK rakamlarına göre son 10 yılda enflasyon yüzde 122, son 4 yıl içinde tarımsal girdi fiyatları yüzde 400 artarken ürün fiyatları yerinde saymıştır. Enflasyon ve girdi fiyatları karşısında zor durumda olan çiftçimiz, tarım kredi kooperatiflerine, bankalara ve tarımsal sulamadan dolayı elektrik dağıtım şirketlerine olan vadesi geçmiş elektrik borçlarını ödeyemez duruma gelmişlerdir.

3.- *İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, “Esedullah Timi” denen kişi veya kişilerin mahiyetinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Güneydoğuda sokağa çıkma yasağı ve operasyonların ardından, silahlı ve maskeli kişilerin duvarlara çeşitli tehdit ve intikam sözleri yazdığına ilişkin görüntüler basına yansımıştır. Bu kişiler, evlerin duvarlarına, dükkanların kepenklerine sloganlar yazarken, birden fazla noktada bu yazıların altına “Esedullah Timi” imzası atılmış durumdadır. Yazılan bu yazılar ve altındaki “Esedullah Timi” imzası bölge halkında tedirginlik yaratmış durumdadır. “Esedullah Timi” denen kişi veya kişilerin mahiyetinin öğrenilmesi ve halkın bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederim.

1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
2) Namık Havutça	(Balıkesir)
3) Mahmut Tanal	(İstanbul)
4) Erkan Aydın	(Bursa)
5) Gülay Yedekci	(İstanbul)
6) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
7) Kadim Durmaz	(Tokat)
8) Ali Haydar Hakverdi	(Ankara)
9) Zeynel Emre	(İstanbul)
10) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
11) Atila Sertel	(İzmir)
12) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
13) Gürsel Erol	(Tunceli)
14) Musa Çam	(İzmir)
15) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
16) Didem Engin	(İstanbul)
17) Melike Basmacı	(Denizli)
18) Özkan Yalın	(Uşak)
19) Tekin Bingöl	(Ankara)
20) Zülfiyar İnönü Tümer	(Adana)
21) Haydar Akar	(Kocaeli)

22) Okan Gaytancıoğlu (Edirne)

23) Aytağ Atıcı (Mersin)

Gerekçe:

Güneydoğu’da uzun süredir devam eden sokağa çıkma yasağı ve operasyonların ardından, silahlı ve maskeli kişiler duvarlara çeşitli tehdit ve intikam sözleri yazarken çekilmiş video görüntüleri de yayınlanmıştır. Bu kişiler, evlerin duvarlarına, dükkânların kepenklerine, “Kurdun dişine kan değdi, korkun”, “Türksen övün değilsen itaat et”, “Kanımız aksa da zafer İslam’ın” gibi sloganlar yazılmıştır. Bu sloganların altında ise Esedullah Timi imzası bulunmaktadır. Son olarak, Şırnak’ın İdil ilçesinde özel hareketçi polislerin operasyon sonrasında havaya ateş açarken tekbir getirip sloganlar attığı ‘kutlama’ görüntüleri de yayınlanmıştır. Faili meçhul cinayetler Türkiye’nin kanayan yarasıdır. JİTEM adı verilen yapılanma Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu’da pek çok faili meçhul cinayete karışmıştır. Bu konudaki hatıralar canlı iken insanların evlerine Esedullah Timi imzalı tehditkâr sloganların yazılması toplumsal barışın altına dinamit koymaktadır. Bu Esedullah Timinin kimlerden oluştuğu, hangi talimat ile kurulduğu ya da polis içerisinde resmîyeti olmayan bir oluşum olup olmadığı gibi soruların cevaplarının kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir. Bu timin JİTEM gibi faaliyet gösteren bir tim olma olasılığı beraberinde pek çok soru işaretini ve toplumsal kaygıyı getirmektedir. Güvenlik güçlerinin görevlerinin sınırları anayasa ve mevzuat ile sınırlandırılmıştır. Bu sınırların dışına çıkan güvenlik güçleri toplumsal barış ve ülkenin huzuru için tehlike oluşturmaktadır. Tarafı olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne göre yaşam hakkı en temel haktır. Devletin bunu koruması en temel görevidir. Vatandaşların bir kısmının yaşamlarından endişe duyması Hükümet için utanç kaynağı olmalıdır. “Esadullah timleri burada” şeklindeki yazıların, personelin maksadını aşarak intikam duygusuyla hareket ettiğine dair kuşkular uyandırmaktadır. Beyaz Toros’la tehdit ederek vatandaşın acılarını hatırlatan siyasi iktidarın bu yaşananlarda payı vardır. İçişleri Bakanlığı gerçekleştireceği sıkı denetimle bu hak ihlallerinin önüne geçebilecektir. Yukarıda saydığımız sebeplerden ötürü kamuoyunun aydınlatılması için Meclis Araştırması açılması elzemdir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

İki gensoru önergesi vardır. Önergeler bastırılıp sayın üyelere bugün dağıtılmıştır.

Şimdi, önergeleri sırasıyla okutuyorum:

C) GENSORU ÖNERGELERİ

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

16 Ağustos 2015 tarihinden beri devam eden sokağa çıkma yasaklarında yaşanan yüzlerce yaşam hakkı ihlali ve binlerce insan hakkı ihlalinde Sağlık Bakanlığının dâhiliyeti nedeniyle Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında Anayasa’nın 98’inci ve 99’uncu, TBMM İçtüzüğü’nün 106’ncı maddeleri uyarınca gensoru açılmasını arz ederiz.

İdris Baluken

Diyarbakır

HDP Grup Başkan Vekili

Gerekçe:

Bir buçuk milyon insanı etkileyen sokağa çıkma yasaklarında, bir yasanın maddesi kasıtlı şekilde yanlış uygulanmak suretiyle Anayasa'nın amir hükümleri olan seyahat, haberleşme, konut dokunulmazlığı gibi birçok hak ihlal edilmektedir. Kent merkezlerinde gerçekleştirilen sokağa çıkma yasaklarında yüz binlerce yurttaşın sağlık hakkı gasp edilmiştir. Kamuoyuna da yansdığı şekilde, Cizre ve diğer kentlerde devlet hastanelerinde sağlık hakkına erişim engellenmiştir. Sokağa çıkma yasaklarının olduğu yerlerde sağlık hakkına erişemeyen yurttaşlar, savaş hukukunu devreye koyup beyaz bayraklarla sağlık hakkına erişim mücadelesi vermiştir. Bu görüntüler utanç tablosu olarak tarihe geçmiştir. Bir utanç tablosu da kentlerde, cenazelerin haftalarca sokak ortasında bırakılması olmuştur. Hukuki, insani ve ahlaki değerlerin hiçe sayılması anlamına gelen bu utanç aynı zamanda genel toplum sağlığını da olumsuz etkileyerek yeni hak ihlallerinin gerçekleşmesi olarak kayıtlara geçmiştir. Sokağa çıkma yasakları boyunca insanların cenazelerinin haftalarca sokaklarda bekletilmiş olması ile cenazelerin buzluklarda bekletilmiş olması tarihin hiçbir döneminde görülmemiş vahşet ve utanç tablosudur.

Yüzlerce insanımızın yaşamını yitirdiği bu konseptte ne yazık ki, sağlık emekçileri de hayatını kaybetmiş bulunmaktadır. 30 Aralık 2015'te Abdülaziz Yural ve 2015 Ağustos ayında Eyüp Ergen adlı sağlık emekçileri Cizre'de, 2015 Eylül ayında sağlık emekçisi Şeyhmus Dursun ise Beytüşşebap'ta açılan ateş sonucu öldürüldüler.

Yaşam hakkının aleni ihlallerinden biri Cizre'de bulunan ve kamuoyu tarafından Vahşet Bodrumu olarak adlandırılan binalara yönelik yapılan saldırılarda gerçekleşmiştir. Üç bodrumda yer alan 150 civarında insanla ilgili tüm girişimlerimize rağmen Sağlık Bakanlığı bu kişilerin yaşam hakkını korumamış ve ölümler gerçekleşmiştir.

150 civarında insanın yaşam hakkını korumakla mükellef olan Sağlık Bakanı ise yaptığı açıklamalarla aklama faaliyetine girmiştir. Bakan tüm basın ve kamuoyu önünde 28 Ocak 2016'da Cizre'deki bir sağlık çalışanı ile yaptığı görüşmede şunları iştirmiştir: "5 katlı binanın bodrum katındalar. Faysal Sarıyıldız'ı arıyoruz. Yaralı bilgisini almaya çalışıyoruz." Yaralıları ulaşamadığı gerekçesiyle yaralı sayısını net söylemiyor. Yaklaşık 20 yaralı olabileceğini söylüyor. 1,5 gündür yaralılarla iletişim halinde olmadığını söylüyor. Faysal Sarıyıldız 'yaralıların durumu ağır olduğu için taşıyacak kimse yok çatışmanın durdurulması lazım.' diyor." Sağlık Bakanının dünya kamuoyu önünde yaralılarla ilgili duyduğu bu cümlelere rağmen 08/02/2016 tarihinde Sağlık Bakanlığınca yapılan açıklamada "Cizre konusunda 112 Çağrı Merkezimize ulaşan herhangi bir yardım talebi veya ihbar olmamıştır" ifadeleri kullanılmıştır. Hâlbuki "Vahşet Bodrumu"nda bulunan İslam Balıkesir, 30/01/2016 günü saat 07.22 sıralarında 112 Acil Çağrı Merkezi'ni aramış ve yaralıların olduğu bilgisini isimleri ile birlikte kayda geçmiştir. Bu kayıt ile ilgili tutanak tutulduğu da tutanağın kendisi ile birlikte kamuoyuna yansımıştır. Buna paralel olarak Sağlık Bakanlığına ait ambulanslar Vahşet Bodrumunun bulunduğu sokağa bakan caddeye götürülmüş, basın mensuplarına pozlar verilmiş ve ambulanslar geri çekilmiştir. Bu mizansenin kendisi bile Sağlık Bakanlığının "yardım talebi veya ihbar olmamıştır" ifadesine ilişkin gerçekleri göstermeye yeterlidir.

Bu vahşet tablosunun oluşmasının siyasal bağlamı da bizzat Bakan tarafından kamuoyuna itiraf edilmiştir. Bakan 16 Ağustos 2015'te "Türkiye, yapmak isteyenlerle bozmak isteyenler arasında bir çatışmanın, sıkıntının sürecini yaşıyor. 10 Ağustos 2014'te Cumhurbaşkanı yerine başkanı seçmiş olsaydık, Türkiye bugünkü kaosu yaşayacak mıydı? Yaşamayacaktı." 23 Ağustos 2015'te "Bugün yaşanan kaosu ve sıkıntıların sebebi bu ülkede başkanlık sistemi olmadığı içindir. Başkanlık sistemine

karşı çıkanların çok büyük bir çoğunluğunun esasında derdi millet değildir. Esasında Türkiye'nin büyümesi değildir. Türkiye'nin dünya milletleriyle yarışta güçlü yer alması değildir" 5 Ocak 2016'da "Başkanlık sistemini Türkiye mutlaka başarabilmeli" ifadelerini kullanarak bu vahşetin siyasal amacını kamuoyuna itiraf etmiştir.

Cizre'deki vahşet bodrumlarındaki 150 civarındaki insan başta olmak üzere yaralı hâlde bulunan, bu yaralanmaların kamuoyu bilgisinde dahi olduğu insanların yaşam haklarının korunmamasında Sağlık Bakanının direkt dâhiliyeti kaçınılmaz olarak vardır. Söz konusu dâhiliyetten ötürü Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasını arz ederiz.

2.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sokağa çıkma yasaklarıyla birlikte yaşanan ölümler nedeniyle İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında, Anayasa'nın 98'inci ve 99'uncu, TBMM İçtüzüğü'nün 106'ncı maddeleri uyarınca Gensoru açılmasını arz ederiz.

İdris Baluken

Diyarbakır

HDP Grup Başkanvekili

Gerekçe:

İlk olarak 16 Ağustos 2015 tarihinde Muş ili Varto ilçesinde başlayan sokağa çıkma yasakları hâlen devam etmektedir. İlk sokağa çıkma yasağının ilan edildiği zamandan bugüne Şırnak, Diyarbakır, Hakkâri, Batman, Elâzığ, Mardin ve Muş olmak üzere 7 ilde 20 ilçede onlarca mahalleyi kapsayacak şekilde 57 kez ilan edilmiştir. İlan edilen sokağa çıkma yasakları toplamda üç yüz yetmiş yedi günü bulmuştur. Hâlen Sur, Cizre ve Silopi ilçelerinde sokağa çıkma yasakları devam etmektedir. Sokağa çıkma yasakları süresince cenazelerine ulaşılan 221 yurttaş yaşamını yitirmiştir.

Hâlen sokağa çıkma yasağının devam ettiği Silopi'de elli dokuz gündür süren son yasak süresince 28 kişi yaşamını yitirdi. İlk sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği günden bugüne kadar ise 42 yurttaş yaşamını yitirmiştir. Yaşam hakkı ihlalleriyle birlikte ilçede hayat âdeta durmuştur ve tüm yaşamın etkilendiği görülmüştür. Sur ilçesinde ilki 6-7 Eylül, sonrasında 10-13 Ekim arasında sokağa çıkma yasakları ilan edildi. 2 Aralık 2015 tarihinde başlamak üzere, bugüne kadar 6 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi. En son ilan edilen yetmiş bir gündür süren sokağa çıkma yasağında 22 yurttaş yaşamını yitirmiştir. Temmuz 2015'ten bugüne ise toplamda 27 kişi yaşamını yitirmiştir.

Hâlen sokağa çıkma yasağının devam ettiği Cizre ilçesinde ise bugüne kadar 5 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Silopi'yle aynı tarihte başlayan sokağa çıkma yasağı hâlen devam etmektedir. Elli dokuz gündür süren sokağa çıkma yasaklarında 79, Temmuz 2015'ten bu yana isimleri belli olan toplamda 113 kişi yaşamını yitirmiştir. Ancak, en son 23 Ocak 2016 tarihinde bir evin bodrumuna sığınan sivil insanların yaşadıkları kamuoyuna "vahşet bodrumu" olarak yansımıştır. Uzun süre partimizce bodrum katında yaralı bulunan 31 yurttaşta ambulansların ve sağlık ekiplerinin ulaşması için girişimlerde bulunulmasına rağmen sonuçsuz kaldığı için bugüne kadar ulaşılabilen bilgilere göre

7 kişi yaşamını yitirmiştir. 04/02/2016 tarihinde Cizre'nin Cudi Mahallesi'nde içerisinde yaralıların da olduğu 37 kişinin bulunduğu belirtilen bir binaya isabet ettiği belirtilen havan topları nedeniyle yangın çıkmıştır. Yaşanan bu felaket nedeniyle İçişleri Bakanlığı ve ilgili kurumlarla yürüttüğümüz yoğun temaslar sonuçsuz kalmış, itfaiye ve ambulanslara izin verilmemiştir.

7/02/2016 tarihinde akşam saatlerinde, TRT Haber başta olmak üzere, Hükûmete yakın medya kuruluşlarında söz konusu binaya yönelik düzenlenen operasyonda 60 kişinin öldürüldüğü iddia edilmiştir. 8 Şubat sabahı ise söz konusu haber TRT Haber'in yayınından kaldırılmıştır. Şırnak Valiliği de olayla ilgili yaptığı açıklamada Cizre'de 10 kişinin öldürüldüğünü kamuoyuyla paylaşmıştır. Ancak, daha sonra yerelden aktarılan bilgiler, öldürülen kişi sayısının çok daha fazla olduğu yönündedir. TRT'nin sonradan kaldırdığı bu haberden sonra başka bir evin bodrum katında insanların olduğu bilgisi yayılmıştır ve bu evden 27 insanın yanmış cenazesi çıkarılmıştır. Daha sonra aynı yerden 12 cenaze daha çıkarılarak hastaneye ulaştırılmıştır. Kamuoyunda "Cizre'nin Madımak'ı" olarak geçen bu olayda toplam yaşamını yitiren kişi sayısı 39'a ulaşmıştır. 10 Şubatta Cizre Sur Mahallesi'nde bulunan, kamuoyuna "3'üncü vahşet bodrumu" olarak yansıyan bir başka olayda 31 kişi yaşamını yitirmiştir. Bu sırada İçişleri Bakanı Efkan Ala'dan gelen tek açıklama operasyonların başarıyla bittiği yönünde olmuştur ancak başarıyla bittiği belirtilen sadece vahşet bodrumlarında 150'ye yakın insan yaşamını yitirmiştir. Cizre'de sokağa çıkma yasaklarından bugüne kadar yaşamını yitirenlerle birlikte bu sayı 210'u aşmaktadır. Toplumsal olarak geri dönüşü olmayan bir travma ve yaraya dönüşen Cizre'de peşi sıra ortaya çıkan vahşet bodrumları giderek daha fazla yurttaşın yaşamını kaybettiği olaylar hâline dönüşmüştür. Sonuç olarak, devam eden süreçte hem cenazelerin artacağı hem de sonuçlarının kestirilemez hâle geleceği bu olayların toplumsal olarak doğuracağı sorunların çok daha fazla olacağı öngörülmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergelerin görüşme günleri Danışma Kurulunca daha sonra belirlenerek oylarınıza sunulacaktır.

Sayın Yıldız Biçer, bir söz talebiniz var sanıyorum.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Artvin Cerattepe'de Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın açlık grevine başladığına ve asker ile polisin derhâl Cerattepe'den çekilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Sayın Başkan, sayın vekillerim; Artvin Milletvekilimiz Uğur Bayraktutan Artvin Cerattepe'de yaşanan doğa katliamını, vahşi madenciligi ve hukuk dışı uygulamaları protesto etmek için bugün sabah itibarıyla Artvin Valiliği önünde oturma eylemine ve açlık grevine başlamıştır.

Cengiz Holdingin Cerattepe'de inşaata başlaması hukuksuzdur çünkü şirkete henüz yer teslimi yapılmamıştır. Buna rağmen şirketin makineleri önde, polis arkada yukarı doğru tırmanmaktadırlar ve Artvin halkının da yoldan çekilmesini istemektedirler. Yetmiyor, İçişleri Bakanı "Vurun geçin!" emri veriyor. Devlet, halkını ve yaşamı korumak yerine şirketin makinelerini koruyor. Valinin emriyle, halkın değil, âdeta maden şirketinin polisi, jandarması hâline dönüştürülmüş asker ve polisimiz derhâl Cerattepe'den çekilmeli; Cerattepe halkın yaşam kaynağı olmaya devam etmelidir. Artvin Cerattepe'deki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldız Biçer.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- MHP Grubunun, 17/2/2016 tarih ve 1220 sayıyla Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya ve arkadaşları tarafından, hayvancılık sektöründeki temel sorunların çözülmesi, kırmızı et üretimi ile tüketimi arasındaki açığın kapatılması, et ithalatının önlenmesi, et fiyatlarındaki dalgalanmaların önüne geçilmesi, piyasa regülasyonunun takibinin yapılması ve spekülatif hareketlerin engellenmesi için hangi tedbirlerin alınacağı hususlarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Tarih: 17/02/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 17/02/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında, siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Erkan Akçay

Manisa

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

17 Şubat 2016 tarih, 1220 sayı ile TBMM Başkanlığına vermiş olduğumuz, Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya ve arkadaşlarının “son yıllarda kırmızı et fiyatlarında yaşanan fahiş artışlar vatandaşlarımızı olumsuz etkilemektedir. Ülkemiz hayvancılık sektöründe kendine yetememekte ve et ithalatı giderek artmaktadır. Hayvancılık sektöründeki temel sorunların çözülmesi, kırmızı et üretimi ile tüketimi arasındaki açığın kapatılması, et ithalatının önlenmesi, et fiyatlarındaki dalgalanmaların önüne geçilmesi, piyasa regülasyonunun takibinin yapılması ve spekülatif hareketlerin engellenmesi için hangi tedbirlerin alınacağı hususlarının belirlenmesi” amacıyla verdiğimiz Meclis araştırması açılması önergemizin 17/02/2016 Çarşamba günü (bugün) Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin lehinde ve aleyhinde olmak üzere ikişer sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehinde Mevlüt Karakaya, Adana Milletvekili.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son aylarda, son zamanlarda yaşanan en temel gıda maddelerindeki fiyat artışları zaten geçim sıkıntısı içerisinde olan vatandaşlarımızı daha da zora sokmaya başlamıştır. Et fiyatları ve ekmek fiyatlarındaki artışlar bunun en temel örneği.

Aynı zamanda, çiğ süt fiyatlarındaki düşüşler de süt üreticilerini üretim yapamaz hâle getirmiştir. Biraz önce konu edildi, Balıkesir’de süt üreticileri sokaklara süt döktüler. Aslında biz bu filmi daha önce de gördük. Daha önce de Ankara’da Tarım Bakanlığının merdivenlerine süt üreticileri sütlerini dökmüşlerdi. Bir mesaj veriyorlardı. Ama o dönemde de yine Hükümet bu feryatları dikkate almadığından dolayı kısa zaman içerisinde süt inekleri kasaba gitmişti. 1 milyona yakın süt ineği kesildi.

Hani Anadolu’da söylenen bir söz var ya: “Anası olmayanın danası olmaz.” Danası olmayan ülkenin de eti olmaz. İşte, analar, süt inekleri, kasaba gitti sonuçta et fiyatları çıktı. Yine aynı şeyleri yaşadık. Dönemin Başbakanı ithalat sopasını gösterdi, “Spekülatif hareketler. Eğer bunları yaparsanız size bu ithalat sopasıyla vururum.” dedi. Ama ithalat da fayda etmedi.

Değerli milletvekilleri, buradaki temel konu üretim. Yani sizin izlediğiniz politikalar üretim yanı, üretim yanlısı politikalar mı, değil mi bunlara bakmamız lazım.

Maalesef tarım son yıllarda gereği kadar, yeteri kadar ya da uygun yollarla, araçlarla desteklenmedi. Bugün biz tarımsal destekleri gündeme getirdiğimizde, üretimden bahsettiğimizde maalesef iktidar partisi mensupları, Hükümet mensupları hep şunu söylüyorlar: “Efendim, rakamlar ortada.” 2002’yi milat alıyorlar, 2002 yılına göre bazı rakamlar veriyorlar. Vallahi, bir TÜİK bulmuşlar, yani kafalarına göre bir TÜİK bulmuşlar, istedikleri rakamları çıkarıyorlar. Yani burada, Hükümetin yayınladığı, TÜİK tarafından verilen rakamlara baktığımızda, vatandaşla, üretene, sokaktaki insanla bir alakasının olmadığını, onların rakamlarıyla hiçbir şekilde uyuşmadığını görüyoruz.

Bunun birçok örnekleri var. Bakın, bugünlerde ekmek fiyatlarını konuşuyoruz. 2002 yılında 1 kilogram ekmeğin fiyatı 1 TL idi. Aynı dönemde 1 kilogram buğdayın fiyatı 36 kuruş idi. 1 kilogram ekmeğin içerisinde buğdayın payı yüzde 36’ydi. 2015 yılına baktığımızda, 1 kilogram ekmeğin fiyatı 4 TL ve 1 kilogram buğdayın fiyatı 85 kuruş. Yani ekmeğin içindeki buğdayın maliyeti yüzde 20-21. Bugün üretici üretim yapamaz durumda. Girdi maliyetleri son derece yüksek. Desteklerden bahsediyoruz. 2006 yılında Tarım Kanunu çıkardık ve tarımsal desteklerin gayrisafi yurt içi hasılanının yüzde 1’inin altında olmayacağını bir yasal yükümlülük hâline getirdik ama bugüne kadar baktığımızda tarımsal destekler gayrisafi yurt içi hasılanının yüzde 7’sini maalesef geçmedi. Rakamlarla bir şeyler aldatılmaya, bir şekilde bu desteklerin tamamlandığı ifade edilmeye çalışılıyor.

Bakın, veriler doğru değil. Buğdaydan örnek vermek istiyorum. Buğday fiyatları konuşulurken Toprak Mahsulleri Ofisinin fiyatlarını alıp bize tabela fiyatlarını veriyorlar. Oysa Toprak Mahsulleri Ofisi piyasaya çıkan 14 milyon ton civarındaki buğdayın ancak birkaç milyonunu satın alabiliyor, o da açıkladığı fiyatın altında ortalaması gerçekleşiyor. 8-10 milyon ton buğday piyasada alınıp satılıyor ve oradaki fiyatlar regülasyon politikalarının sağlıklı bir şekilde yerine getirilememesinden dolayı da açıklanan fiyatların çok daha gerisinde kalıyor. Dolayısıyla, on yıllık bir dönemde, 2004 yılından 2014 yılına kadar hububat üreticilerinin, hatta hububat üreticileri değil sadece buğday üreticilerinin piyasada uğradığı zarar 12 milyar, satın alma gücü kaybı. Yani enflasyon oranında buğday fiyatları artırılmış olsaydı bunlar olmayacaktı.

Değerli milletvekilleri, bakın, bugün sütü desteklemediğimizde maalesef bunun acısı etten çıkıyor. Hayvan popülasyonunun arttığını söylüyoruz, rakamlara baktığımızda artıyor. Et üretiminin arttığını söylüyorlar. Evet, rakamlara baktığımızda artıyor ama bununla çelişen et fiyatlarının da anormal bir şekilde arttığını görüyoruz. Ya, buralarda bir yanlış var, bir yerde yanlış var; bu yanlış Hükümet politikalarında. Bugüne kadar uygulanan politikalara baktığımızda üretene ucuz, tüketene pahalı politikalar destekleniyor. Aynı şey emekte de söz konusu. Çalışana ucuz ama çalıştırana pahalı bir sistem kuruyoruz.

Bakın, geçen gün yem girdilerinde ve yem üzerindeki katma değer vergilerini sıfırladık. Ne dedi bize Hükümet yetkilileri? İktidar yetkilileri, mensupları ne dediler? “Efendim, yem fiyatlarını ucuzlatacağız, hayvancılığı destekleyeceğiz, et fiyatları da düşecek.” denildi. Bakın, bunun böyle bir sonuç yaratmayacağını yine bu kürsüden sizlere söyledik, “Bunun bir etkisi olmayacak.” dedik. Çünkü satışlarda katma değer vergisini sıfırladınız ve yem girdilerinin bir kısmında katma değer vergisini bıraktınız. Şunu söyledik, dedik ki: “Bu katma değer vergisi iadeleri uzun zaman içerisinde yapılıyor. Buradaki yem üreticileri bunun finansmanını mutlaka ürün üzerine yansıtacak. Yapılan bu düzenlemenin hiçbir şeye faydası olmayacak.” Bugün üreticilere bakarsanız, dün gazetelerde vardı, evet, bu indirimin kimseye bir faydası olmadığını söylüyorlar. Yani destekleme yapıyorsunuz, evet, rakamlara baktığımızda bu rakamlar bir şekilde ödeniyor ama sonuca baktığımızda, hedeflediğimize ulaşma noktasında baktığımızda, hedefe ulaşamıyoruz. Niye ulaşamıyoruz? Çünkü uyguladığınız politikalar yanlış. Üreticinin üretim maliyetlerini düşürmeye yönelik bir politika izlemiyorsunuz maalesef, yandaşlara, aradan para kazanmak isteyenlere yönelik politikalar üretiyorsunuz.

Bakın, bir başka konu: Asgari ücrette bir artış yaptık ama gelir vergisi tarife oranlarında ona paralel bir değişiklik yapmadık. Geçmişte son ayda dilime takılanlar, ikinci dilime geçenler, şimdi 7’nci, 8’inci aydan sonra, 9’uncu aydan sonra bu dilimlere takılıyorlar. Yani bir şeyi yaparken, bir taraftan verirken bir taraftan da almaya çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, tabii, tarımın ve hayvancılığın sorunları oldukça fazla. Biz bu araştırma önergesiyle bir şekilde bu sorunların masaya yatırılarak milletin Meclisinde çözülmesini talep ediyoruz. Desteklemelerin amacına uygunluğu noktasında mutlaka gözden geçirilmesi gerektiğini, tarıma ve hayvancılığa bir stratejik sektör yaklaşımıyla bakılmasını arzu ediyoruz.

Hepinize çok teşekkür ediyorum. Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Önerinin aleyhinde Mehmet Erdem, Aydın Milletvekili.

Buyurun Sayın Erdem. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MEHMET ERDEM (Aydın) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisinin verdiği araştırma önergesi önemli bir konu. Et, insanımızın en önemli gıda maddelerinden bir tanesi. Tabii, araştırma önergesini ben okudum. Sayın konuşmacı genel olarak tarımla ilgili bazı noktalara temas etti yani araştırma önergesinin ana konusu dışında birçok konuya işaret etti. Anlaşıyor ki araştırma önergesi konusunda da genel olarak muhalefetin İç Tüzük’ten kaynaklanan haklarını kullanmak adına teamül hâline gelen bir sürecin içerisinde yaşanan, yine aynı manada böyle bir araştırma önergesi verilmiş.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bakın, hububat üretimi yemle alakalıdır, yem...

MEHMET ERDEM (Devamla) – Tabii, rakamlar çok önemli. Sayın konuşmacı “üretim” dedi. Gerçekten bu arz talep dengesidir ve arz talep dengesinde üretimi artırmak, tüketiciye kaliteli ürün ve yeterli miktarda ürün sunmak çok önemli. Tabii, AK PARTİ döneminde, genel olarak baktığımız zaman -hayvancılık ve tarımsal destekler- 2002’de toplamda 1 milyar 868 milyon TL bir destek verilmiş ve bu desteğin içerisinde hayvancılığa verilen destek 83 milyon Türk lirası. Yani toplam desteğin yüzde 4,4’ü. 2015 yılına gelelim, 10 milyar TL’ye çıkmış tarımsal destekler ve hayvancılığa verilen destek bunun içerisinde 3 milyar TL yani yüzde 30. Rakamsal olarak da oransal olarak da çok büyük bir artış var

hayvancılığa verilen destekte. Neden? Çünkü, biraz önce sayın konuşmacının ifade ettiği gibi, üretim çok önemli, üretimi arttırmak lazım; kaliteli, verimli üretimi desteklemek lazım ve dünya piyasalarıyla rekabet edebilir manada bir üretim anlayışını realize etmek lazım. İşte en bariz rakamlar bunlar.

Tabii, rakamlara bakalım, rakamlar çok önemli: 2005 yılında kırmızı et üretimi miktar olarak 410 bin ton, 2015 yılına geldiğimiz zaman 1 milyon 150 bin ton yani artış rakamsal olarak ortada. Bir önceki yıla bakalım: 2014 yılında 1 milyon 8 bin ton ve 2015 yılında 1 milyon 150 bin ton. Yaklaşık yüzde 15 civarı -yaklaşık söylüyorum- bir artış söz konusu.

Tabii, Türkiye'deki hayvan varlığına bir göz atalım: 1984 yılında ilk resmî sayım yapılmış hayvan varlığıyla ilgili. 12 milyon 954 bin hayvan varlığından söz ediliyor. Bu rakam, 1984 yılındaki rakam, 2002 yılına geldiğimiz zaman 12 milyon 900 binden 9 milyon 900 bine düşmüş. Yani bir düşüş söz konusu, 3 milyona yakın, 1984 yılına göre. Demek ki yıllar içerisinde hayvan varlığında böyle düşüşler de yaşanmış. Büyükbaş hayvan varlığından söz ediyorum. Ve 2002 yılından 2010 yılına kadar büyükbaş hayvan varlığımız 10 milyon 811 bine çıkmış. Bugün itibarıyla da 14 milyon 127 bine çıkmış büyükbaş hayvan varlığımız. Yani rakamlar ortada, artış ortada, üretim anlayışındaki artış ortada, üretimi destekleme, AK PARTİ döneminde rakamlar ortada.

Küçükbaş hayvan rakamlarına bakalım: 2010 yılında 26 milyon 877 bin toplam küçükbaş hayvan varlığımız bugün itibarıyla 41 milyon 924 bine çıkmış yani net artış rakamlarla ortada. Tabii, burada mutlaka piyasada arz talep dengesi içerisinde maliyetler, hayvan varlığı, bunlar çok önemli. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız birçok ilimizde karkas et fiyatlarıyla ilgili günlük takip yapmaktadır. Et ve Balık Kurumu şu anda Et ve Süt Kurumu hâline çevrildi, yeni bir yapı kazandırıldı. Et ve Süt Kurumu vasıtasıyla da gerekli piyasa regülasyonu sağlanmaktadır.

50 başlık bir işletmede bugün itibarıyla 1 kilogram karkas etin maliyeti 21,09 TL'dir. Üç aşağı beş yukarı 50 başlık bir işletmedeki maliyet hesabı bunu ortaya koyuyor. Bugün Et ve Süt Kurumunda çekilmiş kıyma 25 lira civarındadır. Yine, kuşbaşıdan eğer çektiyorsanız o da 30 lira civarındadır. Yani şurada araştırma önergesinde verilen rakamlar herhâlde çok lüks marketlerden, sayın vekilimiz oradan alışveriş yapıyorsa, oradan çıkan rakamlar olabilir. Yani Et ve Süt Kurumuna giderseniz dediğim rakamlarda kıyma ve et alma imkânınız olabilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ağır satışma var.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Et ve Süt Kurumu nerede kaldı ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Böyle bir satışma olur mu ya? Nereden... “Filan yerden alışveriş yapıyorsunuz.” diyor. Gösterecek şimdi nereden alışveriş yaptığını.

MEHMET ERDEM (Devamla) – Evet, değerli kardeşlerim, tabii, süt konusunda da şunu söyleyebiliriz. Süt üretimi de, evet, arttı AK PARTİ döneminde. Çünkü hayvancılığa verilen destekler neticesinde işletmelerde, işletme sayılarında çok ciddi artışlar oldu. Ben size ondan da bir örnek vereyim: Bunların sonucunda, artışların sonucunda, 2002 yılında 4.300 adet olan 50 baş ve üzeri büyükbaş işletme sayısı günümüzde 7 kat artmış, 31.419'a çıkmıştır. Bunlar, işletmelerin artması sonucunda süt üretimini, et üretimini artıran unsurlardır, hayvancılığa verilen desteklerdir.

Elbette süt ve et tüketiminin vatandaşımız açısından da fazlaşması lazım, artması lazım. Sağlıklı nesillerin yetişmesi için bu çok önemli. Okul Sütü Projesi bizim dönemimizde başlatıldı. Süt tozu destekleri, yine süte verilen desteklerle süt fiyatlarının düşmesiyle, Tarım Bakanlığımız üçer aylık periyotlarla bu desteklerin de artırılmasını sağlayarak piyasada dengenin oluşmasını sağlıyor. Bu bakımdan, elbette bu et fiyatlarının ve piyasa şartlarının takip edilmesi çok önemli. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız bu takibi en hassas şekilde yapıyor ve sektörün gelişimiyle ilgili hem

üretici ayağıyla hem de tüketicinin kaliteli, verimli üretim neticesinde ortaya çıkan ürünü sağlıklı bir şekilde tüketmesi için ve rakamların da tüketicinin istifade edebileceği, alabileceği şekilde regülasyonu noktasında Et ve Süt Kurumu vasıtasıyla mutlaka konuyu hassas bir şekilde takip ediyor.

Bu yönüyle, araştırma önergesi önemli bir konuya temas etmekle beraber Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın konuyu hassasiyetle takip ettiğini görüyoruz. Şu an için bu araştırma önergesinin çok gerekli olmadığını düşünüyoruz ve aleyhinde söz almış bulunuyorum.

Tabii, 2003 yılı sonrasında tarım ve hayvancılık sektöründe büyük bir değişim yaşandı; Tarım Strateji Belgesi hazırlandı ve tarım sektörü içerisinde hayvancılık sektörü en önemli sektör olarak değerlendirildi. Tarım Kanunu çıkarıldı, tarımsal üretimde özellikle hayvancılığın gelişmesi ve ayrıcalıklı destekleme bütçesi düzenlendi. Tarım politikalarının temel dayanağı olarak sektöre önemli bir güç kaynağı oluşturuldu. Üretimi talebe göre planlamak, ürün kalitesini iyileştirmek adına 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Yasası çıkarıldı ve gıda ve yem güvenilirliğinin halk sağlığı açısından, bitki ve hayvan sağlığı ve hayvan ıslahı konularında da teşkilatlanma konusunda ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği ve diğer birlikler vasıtasıyla kayıt sistemi geliştirildi.

Ben, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının konuyu hassasiyetle takip ettiğini düşünüyor ve önergenin aleyhinde olduğumu ifade ediyorum.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdem.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı konuşması sırasında 2002 yılında 57'nci Hükûmetin tarımsal destekleriyle bazı dönemlerin mukayesesini bize ait olmayan bir görüş ve isnatla ifade etmiştir ve bu mukayeseleri konuşması süresince de devam ettirmiştir. Ve ayrıca bizim konuşmacımız Sayın Mevlüt Karakaya'nın şahsına da yönelik yani hangi marketten alışveriş yaptığına yönelik...

BAŞKAN – Lüks marketlerden.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet. Hem grubumuz adına hem de şahsa sataşmaktan dolayı söz istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Şimdi, 69'uncu maddeye göre sataşmadan dolayı Sayın Karakaya'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakikadır.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Aydın Milletvekili Mehmet Erdem'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekili, konuşmamın içeriğinin et fiyatlarıyla, et üretimiyle alakası olmadığını ifade ettiler. Yani öncelikle şunu ifade edeyim ki bir iktidar partisi milletvekilinin ülke gerçeklerinden ne kadar uzak olduğunun örneğini burada sergilemiş oldu. Çünkü, bu memlekette üretilen arpanın yani hububatın yüzde 90'ı aşağı yukarı yem sanayinde tüketilir. Hatta buğdayın yüzde 15'lere varır; üretilen buğdayın yüzde 15'i yine yem sanayisinin girdisi olarak üretilir. Mısırın ise aşağı yukarı tamamına yakını yem sanayisinde kullanılır. Onun için hububat üretimiyle çok alakalıdır.

Bakın, en son katıldığım bir kongrede şu vardı: Tüketici et fiyatından şikâyet ediyordu, besici yem fiyatından şikâyet ediyordu, yemci hububat fiyatlarının yüksekliğinden.

Tabii, zaman çok kısa. Ben köylü çocuğuyum, köyüm de Ankara'nın hemen dibinde. Dolayısıyla, eti öyle lüks marketlerden falan aldığım da yok, lüks marketleri de bilmiyorum. Lüks alışveriş merkezlerini maalesef bu ülke sizin döneminizde tanıdı. Yani, lüks alışveriş merkezlerinden alışveriş yapan birisi olmadığımı ifade etmek istiyorum.

Şunu da söyleyeyim: Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüm sırasında aslında tarım ürünleri müdahale kurumuyla ilgili çalışmaların tamamını bitirmiştım, bu çalışmalar hazır. Mutlaka bir tarım ürünleri müdahale kurumunun Avrupa Birliğindekilere benzer bir şekilde kurulması ve oluşturulması gerekiyor.

Ben, bu vesileyle tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, 17/2/2016 tarih ve 1220 sayılı Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya ve arkadaşları tarafından, hayvancılık sektöründeki temel sorunların çözülmesi, kırmızı et üretimi ile tüketimi arasındaki açığın kapatılması, et ithalatının önlenmesi, et fiyatlarındaki dalgalanmaların önüne geçilmesi, piyasa regülasyonunun takibinin yapılması ve spekülasyon hareketlerin engellenmesi için hangi tedbirlerin alınacağı hususlarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin lehinde Okan Gaytancıoğlu, Edirne Milletvekili.

Süreniz on dakikadır Sayın Gaytancıoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin kırmızı et fiyatlarındaki artışla ilgili vermiş olduğu araştırma önergesinin lehinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bakın, bu elimde gösterdiğim Tarım Kanunu 2006 yılında çıkarılmış ve özellikle 21'inci maddesinde şunu der: “Bütçede tarıma ayrılan kaynak gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inden az olamaz.”

Ben tarım politikasında doçentim, bir bilim adamıyım. Derslerde de bunu anlatırız, tarım çok önemlidir, mutlaka desteklenmesi gerekmektedir, devlet eliyle destek yapılması gerekmektedir. AKP, yıllardır hukuku tanımadığı için, hukukun üstünlüğü yerine üstünlerin hukukunu çok önemsedığı için bu yasaya uymamıştır. Bu kaynağın sürekli yarısını vererek Türk tarımında biz bugün et fiyatlarını konuşuyoruz, yarın süt fiyatlarındaki düşüşü konuşuruz, öbür gün ayçiçeği fiyatlarının düşüşünü, Türkiye'nin neden ithalatçı olduğunu sürekli konuşuruz çünkü siz artık tarımı yönetemiyorsunuz.

Bu hesapla bir hesap yapalım. Gayrisafi millî hasılamızın 800 milyar dolar olduğunu resmî rakamlar bize aşağı yukarı söylüyor. Bunun yüzde 1'i 8 milyar dolar eder, dolar da 3 lira olduğuna göre yaklaşık 24 milyar lirayı siz ayırmak zorundasınız. Az önce AKP'li hatip söyledi, dedi ki: 10 milyar 700 milyon. Demek ki yarısını bile ayırmamışsınız. Akşam Tarım Bakanlığının bütçesinde de

konuşma yaptık, rakamlar çok güzel sunuluyor bize, cari fiyatlardaki artışlar sürekli söyleniyor ama beyler, Türkiye’de enflasyon artıyor, nüfus artıyor. Dünyada da gıda fiyatları nedense düşüyor ama neden Türkiye’de et fiyatları artıyor, süt fiyatları düşüyor, KDV’yi sıfırlamanıza rağmen yem fiyatları yükseliyor? Avrupa Birliği ülkelerinde -az önce Makedonya’dan bile bana mesaj geldi- kilosu 3 euro, bizde neden 15 euro? Bunları burada konuşmamız gerekir.

AKP Türkiye tarımını güdübirlik politikalarla yönetiyor. Eline almış ithalat silahını, Bakanlar Kurulunda imzalatmış, diyor ki: “Bakın, kıyma 28 lira, kuşbaşı et 32 lira olmazsa et ithal ederim.” Ya, böyle bir şey yok; olmuyor fiyatlar, olmuyor, bir türlü tutturamıyorsunuz. Fiyatlarda tavan yaparak değil, bir müdahale kurumunuz var mı? Yok. Nasıl piyasayı denetleyeceksiniz? Arkanıza 10-15 kişi, dernek, toplum kuruluşu alarak “Ben onlara söyledim bak, fiyatlar şurada olacak.”la olmaz bu iş. İthalat çözüm olmadı bugüne kadar. Çözüm olsaydı ithalatın başladığı yıllarda kıyma 18,5 liraydı, şu gün 40 lira. Demek ki ithalat yaptınız...

Bakın, ne kadar ithalat yaptı AKP döneminde Türkiye? Son beş yılda 1,5 milyon büyükbaş hayvan, 2,3 milyon küçükbaş hayvan getirdiniz; 212 bin ton kırmızı et ithal ettiniz, bunun karşılığında 4 milyar dolara yakın para ödediniz ama yine ithalatı konuşuyoruz. Niye üretimi konuşmuyoruz? Pahalı kırmızı etin sebebi tamamen arzın yetersizliğidir.

Az önce, hatip, hayvan sayısının arttığından bahsetti. Bu dönemde AKP koyun sayısını da azaltmıştır, keçi sayısını da azaltmıştır, manda sayısını da azaltmıştır. Keçi düşmanı bir AKP vardır, et düşmanı bir AKP vardır. Bunlar belki rakamlarla yükselmiş görünmektedir ama ben de söyleyeyim şimdi size, bakın, 2009’da 413 bin ton kırmızı et üretimi varken -TÜİK verisidir bu- nasıl oluyor birdenbire bir yılda 2 katına çıkıyor? Biz, tabii, bunları o zaman -bilim adamıyken- eleştiriyorduk, bize verilen cevap şu: “Hesaplama yöntemi değiştirildi, bundan dolayı 2 katına çıktı.”

Ya, böyle bir mantık olabilir mi? Bu mantık Türkiye’yi bir yere götürmez arkadaşlar. Bunun çözümü dünyada her yerde aynıdır; destekleme, destekleme, destekleme. Parayı vereceksiniz, çiftçiye yoksulluktan kurtaracaksınız, çiftçiye göç etmekten kurtaracaksınız, İstanbul’u 16 milyon nüfusa ulaştırmaktan kurtaracaksınız, Anadolu’yu boşaltmayacaksınız. İstatistiklerle oynayarak bunu böyle yapmayın.

Meralara bakacaksınız, meraları gübreleyeceksiniz, meraları yirmi yıllık ot parası karşılığında kiralamayacaksınız. Bir de diyorsunuz ki atadığınız il müdürleri aracılığıyla “Arkadaş, bu mera...” Köyün merasını köylüye satmaya çalışıyorsunuz, yirmi yıllık ot parası karşılığında kiralamaya çalışıyorsunuz, “Eğer olmazsa yandaki köy alsın.” diyorsunuz. Ya arkadaşlar, köylüde para mı var? Millî gelirin üçte 1’i oranında çiftçinin geliri var. Sizin verdiğiniz rakamlarla söyleyeyim: Millî gelir 10 bin doların altında, çiftçinin geliri 3.500 doların altına düştü, bunları görmek zorundayız.

Evet, istatistiklerle oynuyorsunuz dedim ve şunu da söyleyelim: Eğer Avrupa Birliği standartlarında et tüketilecek bizim 4,5-5 milyon ton daha açığımız olur. Bunun için de sağlıklı, bilimsel temele dayalı bir tarım politikanızın olması lazım. Güdübirlik politikalarla yürütemezsiniz.

Ben de şimdi rakamları söyleyeyim. Marketten alışveriş yapmıyorum, Edirne’de bir kasabım var ama kasabım korkudan ismini vermiyor, “Aman, beni kapatır bunlar.” diyor çünkü öyle bir korku toplumu yarattınız ki herkes sizden korkuyor. Bakın, karkas et 24 liradan, kıyma 38 liradan, kuşbaşı et 40 liradan satılıyor. İsterseniz ayrıntılarını da vereyim: Kemiğin firesi yüzde 18, kıkırdak, sinir, lif firesi yüzde 5, etti mi 28,5 lira. Stopajı yüzde 1, KDV’si yüzde 8, işletme gideri ve bunun kârıyla birlikte 38 lirayı buluyoruz işte.

Ne demiş bir de esnaf bakın? “Küçük esnaf masada değil kasada hesap görür.” Yani esnafı bitirdiniz, çiftçiye bitirdiniz, ondan sonra ithalatçıyla uğraşıyorsunuz.

Bakın, birileri şunu söylediler -akşam da konuşma yaptık Plan Bütçede, yemde ve gübrede KDV’yi sıfırladınız, yemdeki fiyatlar korkunç düzeyde arttı, gübredeki fiyatlar korkunç düzeyde arttı- ve dediler ki -güzel bir kitapçık bastırılmış- “390 bin üreticiye 9,3 milyar lira...” Yani vergilerden topladığınız parayı sıfır faizli kredi olarak verdiniz; küçük üreticiler bundan yararlanamadı, büyükler büyük çiftlikler yaptı. Peki, faizsiz krediler nereye gitti?

Bakın, bizde her şey belgeli. İşte, bu bir çiftlik ama çiftliğin tabelası yerde. Bu da çiftliğin içindeki süt kazanı. Evet, bu da çiftliğin kendisi. Bin tane hayvan vardı sözde burada, şimdi sıfır. Nerede? Çünkü iflas etmiş, 9,3 milyar liralara işte buralara gitmiş, Türkiye’nin kaynakları yanlış politikalarla heba edilmiş.

Küçük üreticiye niye destek vermiyorsunuz? Küçük üreticiyi niye korumuyorsunuz da hep yandaşları korumaya çalışıyorsunuz, hep sizden yana olanları koruyorsunuz? Neden onların çiftliklerine destek veriyorsunuz da küçükleri korumuyorsunuz? Ette ve sütte bir dengeyi kuramadınız. Kuramadığınız sürece biz bu konuları tartışmaya devam ederiz. Türkiye tarımı ithalatçıdır, bunu kabul edin. Rakamlarla oynayarak, bize gıda maddeleri ihracatını göstererek rakamlarla konuşmayın. Ham madde ithalatına bakalım. Gıda maddesinde ihracatçıyız, çok güzel bir şey. Demek ki sanayimiz çalışıyor ama sanayimiz ham maddeyi Rusya’dan alıyor, Ukrayna’dan alıyor, Amerika’dan alıyor. Yazık değil mi Arjantin çiftçisini desteklemek? Yazık değil mi Türk çiftçisi dururken Ukrayna çiftçisine destek vermek?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ta Fransa’dan şövalye nişanı aldılar.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Slovenya.

Üretemeyen bir Türkiye tarımı yarattınız, kırsalı boşalttınız. Kırsalı boşalttığınız bir Türkiye tarımı var. 50 milyon dönüm alan şu anda boş, ekilmiyor. Toprak satışları arttı. Ben Edirneliyim arkadaşlar, Edirne’de dünya kadar toprak el değiştirdi. Haciz, faiz kısıkaçı altında çiftçi üretim yapamıyor.

Ama merak etmeyin sevgili çiftçi kardeşlerim ve sevgili milletvekilleri, yakın bir gelecekte Cumhuriyet Halk Partisi iktidarıyla karşılaşacaksınız.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Ne zaman? Ne zaman olacak o?

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Oo, rüyada göremezsin. Rüya çok güzel.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında üreten bir Türkiye gelecek, hakça bölüşen insanlar olacak, hakça bölüşen çiftçiler. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Gece rüyada mı gördün iktidarınızı?

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Rüyası bile çok güzel.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Biz çiftçiye efendi olarak görüyoruz, sizin gibi “Ananı da al git.” demiyoruz çiftçiye. Bizim için çiftçiler başımızın tacıdır. Bu nedenle araştırma önergesine destek verilmesini ve bu sorunların masaya yatırılmasını Cumhuriyet Halk Partisi olarak istiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaytancioğlu.

Önerinin aleyhinde Gökçen Özdoğan Enç, Antalya Milletvekili.

Buyurun Sayın Özdoğan Enç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle, konuşmama başlamadan önce güneydoğuda terörle mücadele eden güvenlik güçlerimize, polisimize, askerimize başarı diliyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şamil yolladı mı kardeşini güneydoğuya? Spor müdürü yaptı kardeşini.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) – Şehit olan kardeşlerimize de Allah’tan rahmet diliyorum. Dualarımız onlarla. Onlar bu ülkenin bölünmez bütünlüğü için, üniter yapının devamı için mücadele ediyorlar.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Iğdır) – Cumhurbaşkanı duymasın!

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) – MHP’nin vermiş olduğu grup önerisiyle ilgili olarak detay açıklamaları Aydın Milletvekilimiz Sayın Mehmet Erdem Bey yaptı. Meclis gündemimizin yoğunluğu nedeniyle 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerini yapmak için Milliyetçi Hareket Partisinin grup önerisinin aleyhinde olduğumuzu belirtiyorum.

Bu arada, Aydın Milletvekilimiz Mehmet Erdem Bey, Cumhuriyet Halk Partili konuşmacının konuşması devam ederken bir not iletti, onu da buradan ifade etmek istiyorum. Cumhuriyet Halk Partili Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlı ilçelerde kendileri et satışını gerçekleştiriyorlarmış. Burada kıymanın fiyatı 28 TL. Et ve Süt Kurumunda da, devlete ait bir kurumda da kıymanın fiyatı 25 TL.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Et ve Süt Kurumu o Gökçen Hanım. Karkası kaç liradan alıyormuş onu da söyleyin bakayım, madem çıktınız.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Et ve Süt Kurumu nerede var?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) – Et ve Süt Kurumunda var, her yerde var bu. Gidip alabilirsiniz dışarıdan 25 TL’ye.

Şunu ifade etmek istiyorum: Yani, buradaki fiyatları...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Karkası kaçta alıyor Et ve Süt Kurumu, onu da bir söyleyin.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) – Haydar Bey, sataşmayalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sataşmıyorum...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) - Buradaki fiyatları dengelemek için Et ve Süt Kurumumuzun da piyasaya bir etkisi vardır, bunu da bilgilerinize sunuyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yüzde 5 Gökçen Hanım, yüzde 5. Kalk git, Komisyon Başkanı orada, söylesin istersen.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) – Yüzde 5 ya da 10. Sonuç olarak kıymayı 25 TL’ye de gidip alabiliyorsunuz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdoğan Enç.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, öncelikle, kürsüde hatipler konuşurken en çok laf atan milletvekillerinden bir tanesi olan değerli Antalya Milletvekilimizin grubu adına elde etmiş olduğu on dakikalık konuşma imkânının sekiz dakikasını kullanmaması gerçekten manidar.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sataşmadan söz istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Normalde o kadar istekliyen kürsü kendisinde olduğunda sadece iki dakika kullandı. O iki dakikada da partisinin politikalarını savunmak için çok imkânı varken onların yerine Cumhuriyet Halk Partisinin sayın konuşmacısının söylemediği bir söz üzerinden bir cevap verdi. O konuda Sayın Gaytancıoğlu’nun bir açıklama yapması gerekiyor izin verirseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gaytancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

69’uncu madde çerçevesinde size iki dakika süreyle söz veriyorum, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne dedi yahu?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Yahu hiçbir şey söylemedim, o kadar hassas kullandım ki cümleleri.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu’nun, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç’in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

O kadar ucuz fiyata et varsa bütün halkımız alsın isteriz ama o Et ve Süt Kurumunun bayileri, şubeleri, dükkânları nerede? Edirne’de yok, hiçbir yerde yok. İstanbul’da nerede? Onları bir yere yazsınlar, görelim; yeter ki olsun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Var, var, İstanbul’da var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yüzde 5 etkisi Et ve Süt Kurumunun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Evet, yüzde 5 pazar payı bile yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Fatih Darüşşafaka Caddesi’nde var, Vedat Albayrak sahibi.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Bakın, bunun çözümü tektir: Bilimsel bir tarım politikası, tutarlı bir tarım politikası, hükûmetlere göre değişmeyen bir tarım politikası. Çiftiği efendi görmek zorundasınız.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Görüyoruz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – O üreticidir, alın terinin karşılığını vermek zorundasınız. Fiyatlarla oynayarak bu işler olmaz. Verdiğiniz desteğin de arkasında durmanız lazım. Verdiğiniz destekle “Şöyle geziyorlar, böyle geziyorlar.” değil; o üretiyor, doğal koşullara bağlı üretiyor, sıcaklığın altında üretiyor, yeri geliyor soğuk oluyor. Bu nedenle, küçük üreticileri çok önemsiyoruz. Küçük üreticiler, hayvancılık yapan işletmeler çok önemlidir. Her birine isim takıyor, diyor ki: “Kızım Zeynep, bana süt ver.” O da diyor ki: “Nasıl süt vereyim, yemi ne kadar az veriyorsun, ben sana nasıl süt vereyim?”

Bakın, bu kadar kısarak, yeme bu kadar zam yaparak, her şeyi serbest piyasa ekonomisine terk ederek olmaz. Desteği vereceksiniz. Ben size desteğin kaynağını da söylüyorum: Sarayın ışıklarını biraz kısın çiftiye verin, bakalım ne oluyor? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaytancıoğlu.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bırak Allah aşkına ya.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ona “hikâye.” diyorlar, “hikâye”, sen kıs.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şimdi, saraya niye bağlıyor?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisi konuşmacısı önergemin mahiyetini çarpıtmıştır. Önergemin mahiyeti bir denge içerisinde et üretimi, et üretimiyle bağlantılı olarak hayvancılık sorunlarının araştırılması ve sonuçta da bunun et fiyatlarına yansmasıyla alakalıdır. Olayı son derece basit bir şekilde şu anki et fiyatlarının aşağı çekilmesi ya da Et Balık Kurumu gibi bazı kurumların da ucuz fiyatlardan sattığını söyleyerek, yani burada üreticiyi dikkate almayan, hayvancılığı dikkate almayan bir yaklaşım içerisinde ya da o şekilde bir önerge verdiğimiz biçimde bir algı oluşturmaya çalışmıştır. Bu konuyla ilgili, bu çarpıtmayla ilgili izin verirsiniz bir değerlendirme yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Karakaya.

Size 69'uncu madde çerçevesinde iki dakika süreyle söz veriyorum. Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz.

3.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak verdiğimiz önergede et fiyatlarının yüksekliği, ekmek fiyatlarının yüksekliği, süt fiyatlarının düşüklüğünü konu aldık. Ancak bunları sadece bir fiyat yüksekliği ya da düşüklüğü olarak değil, bunların sebepleriyle birlikte Türk hayvancılık sektöründe yaşanan sorunlar üzerinde durduk.

Üreten bir kesim var, özellikle de vurguyu üretime ve üreten kesime yaptık. Üretimi desteklemediğiniz sürece tüketimi, tüketeni destekleyemeyeceğimizi ifade ettik, bunun bir zihniyet meselesi olduğunu söyledik. Aslında tarıma, üreten kesime verilen destek 78 milyon tüketicinin gıdasına verilen bir destektir, bunu anlatmaya çalıştık. Maalesef son yıllarda Adalet ve Kalkınma Partisi klasiği ithalle bu işleri çözmeye çalıştı.

Girdi maliyetlerine bakın. Bugün çiftçinin tükettiği mazota baktığınızda mazotun yarıdan fazlasını vergi olarak ödediğini hepimiz biliyorsunuz. Girdi maliyetleri tarımsal üretimde ürün maliyetlerinin önemli bir kısmını oluşturmuştur. Vergi maliyetleri, kamu yükü maliyetleri üretimin önemli bir kısmını oluşturmuştur. Üretimi desteklemeden, üretim maliyetini düşürmeden, üretimi artırmadan tüketilen ürünün fiyatını düşürmek de mümkün değildir. Bu yanlış ve hataları dile getirdim ve bunların araştırılması için böyle bir önerge verdik. Maalesef, bundan yine kaçtınız ve Türk milleti de ekranlarının başından bunların hepsini izledi.

Çok teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özdoğan Enç, sizi dinliyorum.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Efendim, az evvel Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Bey, konuşmamda süremi iki dakikasını kullanıp sekiz dakikasını kullanmadığını, Hükümetimizin politikalarını anlatacak durumumuzun olmadığını ifade ederek şahsıma sataşmada bulunmuştur. Söz istiyorum. (CHP sıralarından “verin” sesleri)

MELİKE BASMACI (Denizli) – Verin, verin, ne olur verin.

BAŞKAN – Gerekçenizin ikinci bölümü nedeniyle size söz veriyorum. Belki daha farklı bir gerekçeniz olabilirdi, “çok laf atan milletvekili” diyerek belki size sataşmış olabilirdi. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, o bir hakikat efendim, o bir hakikat.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

4.- Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az konuşmamla ilgili, ben Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekiline katılmıyorum. Grup önerisinde Mehmet Bey zaten gerekli açıklamaları yaptı. Burada süreyi az kullanmamın nedeni bir an önce, milletin beklediği yasaları buradan geçirmek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Yani sizler gibi saatlerce boş boş konuşarak milletin zamanından çalmamak için süreyi az kullanma gereği duydum. (CHP, HDP ve MHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Herkese sataşma var.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Devamla) - Sayın milletvekilleri, ayrıca, her şeyi ama her şeyi Sayın Cumhurbaşkanımıza bağlamanıza da gerçekten anlam veremiyorum. Et fiyatları ile Sayın Cumhurbaşkanımızın, Külliye'nin ne alakası var? Sıkıştığınız her yerde Sayın Cumhurbaşkanımıza saldırıyorsunuz, 1 Kasım'da da saldırdınız, bu millet size cevabını 1 Kasım'da verdi. Siz saldırmaya devam edin, biz iktidar olmaya devam edeceğiz.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özdoğan Enç.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özgür Özel'in bir söz talebi var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, biraz önce Antalya Milletvekilimiz, “Sizin gibi boş boş konuşmuyoruz.” diyerek bizim boş boş konuştuğumuzu söyledi, grubumuz adına cevap hakkını Sayın Haydar Akar kullanacak efendim.

BAŞKAN – Sayın Haydar Akar, 69'uncu madde çerçevesinde size iki dakika süreyle söz veriyorum. İnanıyorum ki Haydar Akar düşüncelerini yeni bir sataşmaya meydan vermeyecek şekilde ifade edecektir.

Buyurunuz.

5.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gerçekten önemli bir şeyi konuşuyoruz; et fiyatlarını, gıda fiyatlarını ve Türkiye'de tarımın geldiği noktayı konuşuyoruz. Aslında, Hükümetin bir temsilcisi olarak buraya çıktığında, on dakikalık süreyi verimli kullanıp, on dört yıllık veya on üç yıllık AKP hükümetleri döneminde Türkiye'nin tarımını nereye getirdiğini anlatması gerekiyordu. Aslında konuşmacı, arkadaşımız buraya çıktığında, Et ve Süt Kurumunun da ne demek olduğunu çok bilmiyordu, piyasaya etkisinin de ne demek olduğunu bilmiyordu.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Siz her şeyi çok biliyorsunuz!

HAYDAR AKAR (Devamla) – Benim tavsiyem, bu kurulda nasıl kanunları dinlemiyorsunuz, çıkan yasaları bilmiyorsunuz, sadece koşarak gelip, burada el kaldırarak oy kullanıyorsunuz; size tavsiyem burada oturmanız, burada çıkan yasaları, kanunları dinlemeniz ve öğrenmeniz, birinci tavsiyem bu. (CHP sıralarından alkışlar)

İkinci tavsiyem, biliyor musunuz iktidara geldiğinizde Türkiye’de ortalama 10 mandanın bugün geldiği sayı 1’e düşmüştür. Biliyor musunuz bunu?

Türkiye’de koyun sayısı düşmüştür, büyükbaş hayvan sayısı düşmüştür, hem de Türkiye nüfusu yüzde 40 artarken, yüzde 50’ler civarındaki hayvan üretimi düşmüştür.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – 18,5 milyon tosun nerede?

HAYDAR AKAR (Devamla) – Türkiye’de üretimi artan tek bir şey var, ne biliyor musunuz? Özellikle de öğrenmenizi istiyorum, mısır üretimi Türkiye’de artmıştır arkadaşlar. Niye artmıştır biliyor musunuz mısır üretimi? Merak eden var mı içinde? Fruktoz ve glikoz üretimi nedeniyle Avrupa’nın yüzde 2 kota kullandığı, dünyanın yüzde 2 kota kullandığı, ama Türkiye’nin şeker kotasının, pancar kotasının yüzde 10’unu kullandığı, her yıl Bakanlar Kurulu önerisiyle, ihtiyaç olmadığı hâlde yüzde 50 artırılan glikoz ve fruktoz üretimi için bu mısır üretimi artmıştır.

Çocuklarınız zehirleniyor Gökçen Hanım, çocuklarınız, size sataşıyorum. Bunları durdurun, bunları bilin, bunları öğrenin ve Türk vatandaşı için, çiftçisi için, yoksulu için, işsizi için, bütün vatandaşlarımız için acil çıkarılması gereken kanunları hep birlikte çıkaralım diyor, saygılar sunuyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ama anlatamıyorsunuz bunları!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen kahveleri gezip anlatıyorsun ya.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – 1 Kasım’da gene anlatamadınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, aynı gerekçeyle...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip Genel Kurulda görüşülen önerileri kastederek ve bütün muhalefeti işaret ederek...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – 1 Kasım’da anlatamadınız. 1 Kasım’da netice ortada, yüzde 49,5, sandığa gömüldünüz. On seçimdir kaybediyorsunuz ya. Bu kadar net bir şey. Sonuç ortada.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum, Sayın Baluken bir şey söylüyor, onu duyabilmem, değerlendirebilmem için sizi sükûnete davet ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, görüşülen grup önerileri üzerine bir değerlendirme yaptığı sırada bütün muhalefeti kastederek “Biz sizin gibi boş boş konuşmuyoruz.” demek suretiyle partimize satışmada bulunmuştur.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Hayır, muhalefet demedi “siz” dedi, onları kastediyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Siz” dedi, dedi.

BAŞKAN – Sayın Akçay, sizi dinleyim efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, yine AKP adına konuşan sayın konuşmacı verilen bu grup önerileriyle ilgili olarak ve bahusus Milliyetçi Hareket Partisinin şimdi görüşülmekte olan grup önerisine “zamandan çalma” olarak açık ve ağır bir sataşmada bulunmuştur. O nedenle biz de sataşmadan dolayı söz istiyoruz.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Baluken, buyurun.

Size iki dakika süre söz veriyorum. Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz.

6.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekili, milletvekilliğini sadece bu koltuklarda oturup kürsüde konuşma yapan hatibin insicamını bozan sataşma olarak değerlendirmemiş olsaydı, zahmet edip İç Tüzük’e ve milletvekilinin görevinin ne olduğuna bir baksaydı bu talihsiz konuşmayı yapmazdı. Parlamenter demokrasilerde iktidarın ve muhalefetin görevleri tanımlanmıştır. İktidar halktan aldığı yetkiyle hizmet götürür, muhalefet ise halktan aldığı yetkiyle hizmet götürmesi gereken iktidarı denetler. Burada verilen grup önerileri, yapılan konuşmalar, komisyon çalışmaları, bunların tamamı denetim görevinin bir parçasıdır. Siz tabii bunları bilmediğiniz için, milletvekilliğini oradan sadece buraya laf atma olarak bildiğiniz için yüzde 51’lik bir iradeyi temsil eden insanların yaptığı faaliyeti “boş boş konuşma” olarak değerlendiriyorsunuz. Yaptığınız yorum boş bir yorumdur. Tabii ki rahatsız olacağınız her şeyi denetim görevi adına burada ifade etmeye devam edeceğiz.

Et fiyatları, gıda fiyatları, tarım sorunları, çiftçinin, köylünün yaşadığı sorunlar sizi ilgilendirmiyor olabilir, siz iktidar nimetleriyle kendinizden geçmiş olabilirsiniz ama biz, oy aldığımız halka karşı bunların tamamını sorgulamak zorundayız, milyon dolarlık sarayların hesabını sormak zorundayız, orada su içilen bir kadehin parasının asgari ücretli bir işçinin bir aylık maaşına denk gelmesini sormak zorundayız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Niye yalan söylüyorsun kardeşim? Ver o zaman belgelerini ya!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bugüne kadar sorduk, bundan sonra da aynı şekilde sormaya devam edeceğiz.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Sen yalan söylüyorsun kardeşim. Hayret bir şey ya!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Biz her sorduğumuzda da muhalefet görevimizi yapmış olacağız.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bu, sorgulamak değil Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Siz bu tutumunuzu burada sergilediğiniz sürece de boş boş konuşan bir pozisyonda olacaksınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Biraz önce Sayın Akçay’ın yaptığı açıklamalar, ortaya koyduğu gerekçeler çerçevesinde Sayın Karakaya’ya 69’uncu madde çerçevesinde söz veriyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Daha sonra sizi dinleyeceğim Sayın Bostancı.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakikadır.

Lütfen, düşüncelerinizi bir sataşmaya meydan vermeyecek şekilde ifade ediniz Sayın Karakaya.

7.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında MHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, üzüntüyle, teessüfle karşıladım. Milletvekilinin buradaki asli görevlerinden, işlevlerinden bir tanesi de denetim görevi. Bu denetim görevi de burada belli araçlarla yapılmakta, Meclis araştırması önergesi de bunların en önemlilerinden bir tanesi. Bu maksatla, şu anda hem üretici hem de tüketici kesimlerde yaşanan, en temel gıda maddeleriyle ilgili, onlardaki fiyat artışıyla ilgili bir konuyu gündeme getirdik. Maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi temsilcisi bunları çok küçümsedi ve bunları boş şeyler olarak gördü. Ben bunu Türk milletine buradan şikâyet ediyorum. Bu denetim görevimizin bir şekilde aşağılanarak engellenmeye çalışılmasını da şiddetle buradan, milletin kürsüsünden kınıyorum.

Yine ifade ediyorum: Bunlar bir politikadır. Bugüne kadar uyguladığınız yanlış politikaların sonuçlarını konuşuyoruz. Tarım ürünleri müdahale kurumu oluşturmadan Avrupa Birliğine benzer... Her zaman Avrupa'yı örnek alıyorsunuz; buyurun, çalışmaları yapılmış, Toprak Mahsulleri Ofisinin müdahale kurumu hâline dönüştürülmesi ortada. Bunları bir an önce gerçekleştirin, bu sorunlar üzerinde durulsun.

Mazotun üzerindeki KDV'yi kaldırın. Çiftçi vergi ödemiyor... Bu kesimi önemsemiyorsunuz, onların sorunlarının buradan dahi konuşulmasına tahammülünüz yok ama şunu bilin ki çiftçi, tarımsal faaliyetlerde 3,5 milyar mazot için verdiğiniz destekten daha fazla vergi ödemektedir.

Tekrar çok teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Sayın Bostancı, sizi dinliyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Baluken burada yapmış olduğu konuşmada, iktidar nimetiyle sarhoş olduğumuzu söylemiştir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sarhoş değil de kendinden geçme...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Bu açık bir sataşmadır. 69'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Size de iki dakika süreyle söz veriyorum.

8.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; milletvekilliğinin nasıl olması ve nasıl konuşması gerektiğine ilişkin sataşmadan söz alıp mukabilinde sataşmada bulunma kabiliyeti bu olsa gerek Sayın Baluken. Dolayısıyla, eğer bir itirazımız var ise konuşmaya, üsluba, anlatıma ilişkin, itiraz ettiğimiz hususu kendimizin yapmaması aklın gereğidir, önce bunu belirtiyim.

İkincisi, tarihin en büyük yalanlarından birisi, 1789 Fransız İhtilali'nde halkı kıskırtmak için Marie Antoinette'e atfedilen “Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler.” Sarayda oturuyormuş hanımefendi, bunu söylemiş: “Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sarayda diye onu da savunacaksın yani.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu açık bir provokasyondur, ajitasyondur, halkı kışkırtmak için kullanılan bir ifadedir. Aslında, benzeri aynı şekilde burada yapılıyor. İçilen bir bardak suyun asgari ücretten daha fazla olduğu... İnsaf!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kadeh, kadeh... “Kadeh”i diyoruz, sen anlamamışsın!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Türkiye’de suyun fiyatı da belli, ne kadar ettiği de belli. Ama, sizin saray takıntınızın sebebi belli çünkü “saray, saray” dediğiniz, o insanın varlığı, siyaseti, yaklaşımı on dört yıldır bu ülkede istikrarın ve milletin iradesinin zaferi olmuştur; derdiniz bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlar, şu matematik hesabını da benim aklım bir türlü almıyor: “Yüzde 51” dedi. E, yüzde 51’se niye bir araya gelip bir parti olmuyorsunuz? Demek ki herkes ayrı ayrı parti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Rakama gelince topla, siyasete gelince ayrıl. Bu nasıl matematik?

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, oylamaya geçtim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, 17/2/2016 tarih ve 1220 sayıyla Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya ve arkadaşları tarafından, hayvancılık sektöründeki temel sorunların çözülmesi, kırmızı et üretimi ile tüketimi arasındaki açığın kapatılması, et ithalatının önlenmesi, et fiyatlarındaki dalgalanmaların önüne geçilmesi, piyasa regülasyonunun takibinin yapılması ve spekülasyon hareketlerin engellenmesi için hangi tedbirlerin alınacağı hususlarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.33

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40’ıncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 16/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Türkiye’nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/02/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu’nun 17/02/2016 Çarşamba günü, (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisini İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Çağlar Demirel

Diyarbakır

Grup Başkan Vekili

Öneri:

16 Şubat 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili İdris Baluken tarafından verilen, 1069 sıra numaralı “Türkiye’nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında” Türkiye Büyük Millet Meclisi Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme açılmasına dair önergenin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 17/02/2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin lehinde ve aleyhinde olmak üzere ikişer sayın milletvekiline söz vereceğim.

Önerinin lehinde Osman Baydemir, Şanlıurfa Milletvekili.

Buyurun Sayın Baydemir. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, hepinizi saygıyla, sevgiyle, hürmetle selamlıyorum.

Söze nereden başlanılır? Bu ülkenin içerisinde bulunduğu bu kaotik atmosfer içerisinde, her gün insanların toprağa düştüğü bir zeminde ülkenin geleceğini konuşmak, ülkenin bu badireden çıkışı için çaba sarf etmek ve bu çaba içerisinde bu çabanın partneri olması gereken, bu çabanın öncüsü olması gereken Türkiye Büyük Millet Meclisini harekete geçirmek, harekete geçirmenin çabasını ortaya koymak...

Sayın Başkan, bugün içerisinde bulunduğumuz kaos atmosferinin en önemli nedenlerinden bir tanesi de Türk dış siyasetidir. Dün Parlamentoda bu konuya dair bir gündem konuşuldu. Doğrusunu ifade etmek gerekirse pozitif bir gelişme olabilir mi umudu da Parlamentoda hasıl oldu ancak, maalesef, bir kez daha Hükümetin yaklaşımı, sayın bakanın yaklaşımı ciddiyetten ve şu an yaşamış olduğumuz sorunun devasallığından ve çözümünden olabildiğince uzak olduğu için bugün bir kez daha bu konuyu Parlamento'nun gündemine getirme ihtiyacından hareketle bu konuşmayı grubum adına yapıyorum.

Sayın Başkan, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi yani 78 milyon insanın iradesinin tecelli ettiği olduğu mekân yani ortak çatı. Eğer biz bu mekânda bütün gerçekleri bütün çıplaklığıyla konuşmazsak, konuşamazsak nerede konuşacağız? Eğer bu mekân, bu mekanizma bu ülkenin sorunlarını çözmeyecekse hangi erk, hangi mekanizma bu ülkenin sorunlarını çözecek? Tam da bu noktada, gelin, bir kez daha Parlamento oynaması gereken rolü oynasın, Parlamento yapması gereken işi yapsın.

Doksan yıllık cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye'nin Kürt sorunu bağlamındaki iç siyaseti, Kürt sorununa yaklaşım bağlamındaki iç siyaseti ve onun paradigması Türkiye'nin dış siyasetinin paradigmasının alt yapısını oluşturmuş ve âdeta bir pranga hâline dönüşmüştür ama artık gerçekleri görmenin vakti gelmiştir. Orta Doğu değişmiştir, artık eski Orta Doğu'da değiliz biz. Türkiye değişmiştir, artık eski Türkiye'de değiliz ama aynı zamanda dünya değişmiştir, artık eski dünyada değiliz ve hiç şüpheleniz olmasın, Kürtler değişmiştir, artık eski Kürt toplumuyla karşı karşıya değilsiniz. İşte, bütün bu realite içerisinde yeni bir paradigma üretme ihtiyacıyla karşı karşıyayız. Bu yeni paradigmanın özü, kökü Kürt düşmanlığından vazgeçme paradigması olmak durumundadır, olmak zorundadır.

Bakın, Türk dış siyaseti, dış ilişkileri on yıllar boyunca "Tahran, Şam, Bağdat eksenli Kürt halkının özgürlük talebi nasıl bastırılır?" üzerine kurgulandı. O şer hattı, o şer ittifakı artık yok ama maalesef, yeni bir şer hattı, yeni bir şer ittifakıyla Orta Doğu karşı karşıya. O da bir yönüyle Sünni cephenin öncülüğüne soyunan, emperyal güçleri eleştirip yeni bir emperyal sistem oturtmaya çalışan, Türkiye'nin öncülüğünü yapmaya çalıştığı Sünni hat ve şu anda tek destekçisi Suudlar, diğer eksende de İran'ın öncülüğünü yapmış olduğu Şii hat; Bağdat ve Şam yönetimiyle bu eksenin sürdürmeye çalışıyor. Bu eksenin insanlığa vereceği, bu iki kutbun insanlığa vereceği kan ve gözyaşından başka bir şey değildir, yeni Kerbelâların hayat bulmasından başka bir şey değildir. Olması gereken yegâne husus, Orta Doğu halklarının tümünün eşit haklara, özgürlüklere sahip olduğunu bilince çıkarmak, bunu görmek ve bunun gereğini hayata geçirmektir.

Ben daha önce vicdanlarınıza hitap etmiştim, akıllarınıza hitap etmiştim ama müsaadenizle, Cizre'den sonra, Cizre katliamından sonra bu Parlamento'nun vicdanına hitap etmek bana haram olsun. Çünkü artık, Cizre öncesi ve Cizre sonrası vardır Kürt'ün vicdanında, Kürt'ün aklında. Bu itibarla da Kürtler, Orta Doğu'da 40 milyonu aşkın bir halk; Türklerin ne hakkı varsa, Farsların ne hakkı varsa, Arapların ne hakkı varsa Kürt halkının da o hakları annesinin ak sütü gibi kendisine helaldir.

CELAL ADAN (İstanbul) – Cizre'de ne arıyorsun sen, Cizre'de? Tiyatro mu orası, ne arıyorsun Cizre'de?

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Bu itibarla da Rojava Kürdistan'ı Kürtlerin en doğal hakkıdır, statü talep etmek en doğal hakkıdır ve çözümün de yegâne adresidir. Eğer ki Türkiye bu kaos ortamından çıkmak istiyorsa, eğer ki bir kez daha isyan, inkâr, katliam pratiğinin bu ülkenin gerçeği olmasını istemiyorsa işte bir fırsat: Dış ilişkilerde, Türkiye'nin Suriye politikasında hem Sünni-Şii çelişkisi, çatışmasından vazgeçmek ama aynı zamanda, Kürt düşmanlığı politikasından vazgeçmektir. Eğer Kürt düşmanlığı politikasından vazgeçilirse emin olun, masaya dönmek de bu minvalde kolay olacaktır.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Kürt düşmanlığı yapan kim ya?

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Şüphesiz ki bugün Parlamentoda ekonomiyi konuştu kimi arkadaşlarım, et fiyatlarını konuştu, peynir fiyatlarını konuştu, pahalılığı konuştu ama ben size başka bir şey söyleyeyim: Bugün müzakere masasının devrilmiş olmasının, kürdistanda bir katliam pratiğinin ortaya konulmuş olmasının, Suriye’de Kürt halkına düşmanlık örgütlenmiş olmasının en ana nedenlerinden bir tanesi de bu savaşıla ekonomik kötüye gidişat örtülmeye çalışılıyor, bu savaşıla doğanın katliamı örtülmeye çalışılıyor, bu savaşıla yolsuzluk, hırsızlık, beytölmalden çalmalar örtülmeye çalışılıyor.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Savaşmazsak savaş devam eder.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Çok açık ve net, büyük bir felakete doğru bu ölkö sürükleniyor, bu ölkö büyük bir felakete doğru süröklendiriliyor. Bundan çıkışın yegâne bir yolu var, Kürt halkını eşit, kardeş halk olarak görmektir.

Bugün, Cizre’de bu katliam pratiğini ortaya koymak, öldürölmüş insanın cesedini aynı zamanda yakmak...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katliam yapan sizlersiniz, sizler! Katil sizlersiniz!

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) - Bunun adı kardeşlik mardeşlik değildir, bunun adı sadece ve sadece ihanettir. Kürtler bu ölkönin bütün ecdadı gibi Çanakkale’de bedel ödediler, bedel.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Siz yaktunuz.

CELAL ADAN (İstanbul) – Sana benzeyen hiç kimse yoktu Çanakkale’de.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) - Bu ölkönin bütün insanları gibi Sivas’tan, Erzurum’dan ortak bir gelecek inşası için yola çıktılar ama ilk ihaneti 1923’lerde, 1924’lerde Kürtler gördü ve o ihanet o günden bugüne değin devam ediyor.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Yıl başından bu yana ki 71 şehit, 20 Temmuzdan bu yana ki 259 şehit, yıl başından bu yana ki 62 tane yetim, 40 tane dul kalmış kadın... İhanet burada, ihanet ruhunda!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) - Dolayısıyla, gelin, bu pratikten vazgeçin. Eğer bu pratikten vazgeçilirse ölkönin düze çıkma imkânı, ölkönin hâlâ düze çıkma şansı vardır diye düşünüyorum.

Bir diğör husus da Kürtlerin müttefik olarak, stratejik ortak olarak görölmediğı hiçbir atmosferde Kürtler varlığını başka hiçbir halkın varlığına, başka hiçbir iktidarın varlığına armağan etmeyecektir. Bu itibarla da Kürtler artık eski Kürtler değildir, “...”(x) savaşını göremeyeceksiniz, kardeşin kardeşi yok ettiğı dönemi göremeyeceksiniz, güneyin kuzeyin, kuzeyin güneyin aleyhinde konumlandırıldığı bir süreci artık göremeyeceksiniz. Yegâne yol var, eşitlik temelinde, özgürlük temelinde bir kez daha istişareyle sonuca ulaşmanın aracını, mekanizmasını harekete geçirmektir.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Onun için mi bu kadar şehit var, onun için mi öldüröyorsunuz?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Oraya sor.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Bir kez daha söylüyorum, eğer ki sizler burada her hak talebini bu şekilde bastırmaya çalışırsanız toplum da kendisini başka türlü ifade etmenin arayışı içerisine girecektir. İşte toplumun burayı ayna olarak görmesinin yegâne yolu buranın rolünü ve misyonunun gereğini yerine getirmesidir. Derhâl, behemehâl, Kürt düşmanlığı politikasından bu ölkö vazgeçmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – PKK düşmanlığı olur ya, Kürt düşmanlığı filan yok bizde.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Yeni bir ölkönin tezahürü, tahayyölü için birlikte hareket edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baydemir.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, sizi dinliyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, bu ülkede “Kürt düşmanlığı” yoktur. Bu ülkede olan, Kürt'üyle Türk'üyle halka karşı alçakça bir saldırı içinde bulunan teröre karşı mücadeledir. Teröre karşı yürütülen mücadeleyi “Kürt düşmanlığı” diye takdim etmek ayıptır, en hafifinden ayıptır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi: Türkiye'nin öncülüğünde Orta Doğu coğrafyasında Sünni bir hat oluştuğu, Türkiye'nin de böyle bir hattın öncülüğünü yaptığı iddiası yalandır.

Üçüncüsü: Teröre karşı mücadele edilen yerlerde katliam yapıldığı, bunun Kürtlere karşı olduğu iddiası yalandır. Burada olan terörle mücadeledir. Demokrasiye, özgürlüğe, kardeşliğe sahip çıkması gerekenler nasıl konuşacaklarına dikkat etmeliler, bütün bunlara ilişkin cevaplarımızı söz sırası geldiğinde Talip Bey verecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biraz evvel kürsüde konuşan hatip, açıkça provokasyon ve ajitasyon yapmıştır. Türkiye'de hiç kimse Türkiye Cumhuriyeti, devlet de dâhil olmak üzere, Kürt düşmanlığı yapmamaktadır. Fakat ortada bir PKK'nın Türk milletine, Türkiye Cumhuriyeti'ne bir düşmanlığı söz konusudur ve bugün Türkiye'de düşmanlık tohumlarını ekmek isteyen ve toplumsal çatışmaları körüklemek ve provoke etmek isteyen, adı “PKK” olan bir terör örgütü vardır ve terör örgütü her gün cinayetler işlemektedir, saldırılar yapmaktadır. O nedenle, bu “Kürt düşmanlığı” ibaresini şiddetle reddederiz ama bu terör örgütleri ve yandaşları tarafından da her gün çeşitli vesilelerle, çeşitli platformlarda Türk düşmanlığı yapılmaktadır. Bunu özellikle hatırlatıyorum. Hiç kimse terör örgütü destekçiliği yapmasın. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, sizi dinliyorum.

32.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın hatibimizin konuşması son derece nettir. AKP iktidarının mevcut politikalarına yönelik çözümlemeler, hem içeride hem Suriye'de hem de Orta Doğu politikasına yönelik Kürt düşmanlığı eksenine oturan, ağır siyasi eleştirilerle dolu bir konuşma yapmıştır. Dolayısıyla, burada yönelmiş olduğu ağır eleştirilerin tamamının muhatabı bir kere iktidar partisinin kendisidir. Başka grupların bu durumdan vazife çıkararak burada birtakım haksız değerlendirmeler yapmasını kabul etmemiz mümkün değil.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Türk milletine...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Türk milletine bir şey söyleyen yok, Türk milletine kimse bir şey söylemedi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Savaş kıskırtıcılığı yapma.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Burada, bizim açımızdan, AKP iktidarının devreye koyduğu bu uygulamaların tamamının oturmuş olduğu bir siyasi hat var. Nitekim, içeride hendek ve barikatların arkasına sığınarak bölgede devreye konan sivil katliamları burada savunanlar, bugün “Azez’de hendek mi var?” diye sorduğumuzda, “Rojava’da hendek mi var?” diye sorduğumuzda bir cevap veremiyorlar. Bu ülkenin Cumhurbaşkanı ve dönemin Başbakanı, Kuzey Irak’ta meydana gelen federal Kürdistan bölgesinin statüsünü de tarihî bir hata olarak değerlendirmiştir. Dolayısıyla, bir Kürt düşmanlığı olduğu konusunda zaten bizim bir tereddüdümüz yok. Biz bunlardan vazgeçmesi gerektiğini ısrarla söylüyoruz, söylemeye de devam edeceğiz.

Şimdi, bu ekseninde Sayın Naci Bostancı’nın işte “Kürt düşmanlığı yapılmasıyla ilgili tespitler yalandır. Sünni, hatta bir mezhepci dış politika izlendiği söylemi yalandır.” cümlelerinin tamamı da açıktan grubumuza yönelik sataşmadır. Sataşmadan dolayı söz istiyoruz.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Şahsıma yönelik itham var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önce şu hususu bir açıklayayım. Sayın Baydemir bir konuşma yaptı. Sayın Baydemir’in konuşması üzerine Sayın Erkan Akçay ve Sayın Mehmet Naci Bostancı söz alarak tutanaklara geçmek üzere görüşlerini ifade ettiler.

Sayın Baluken siz de, iki grup başkan vekiline verdiğim söz çerçevesinde tutanaklara geçmek üzere konuşmanızı yaptınız. Yani, bunun dışında yeniden sataşma nedeniyle söz isterseniz, bunu ben 69’uncu maddeye uygun bulmuyorum. Ama Sayın Baydemir, ayaktadır, onu dinleyeceğim, kendisinin talebi neyse onu değerlendireceğim ayrıca.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Akçay.

Sayın Akçay, sizden önce Sayın Baydemir ayağa kalkmıştı.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – ...konuşmamda da ifade ettiğim gibi, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ise, egemenlik kayıtsız şartsız milletin ise, ben de milletin bir vekiliyim, bir evladım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Baydemir.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Burada fikirlerimi hürce, özgürce ifade ederim. Hangi sıradan, hangi yönetime maruz kalırsam kalayım...

HALİS DALKILIÇ (İstanbul – Parmağını sallamadan konuşabilirsin Sayın Vekil. Parmağını sallamadan da ifade edebilirsin kendini.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – ...yine ifade etmeye de devam ederim. Benim beyanlarımı, benim tezlerimi “yalan” olarak itham etmek bir fikir hürriyeti kapsamına da girmez. Bu itibarla da şahsıma yönelik bir sataşmadır. Şahsıma yönelik bu sataşmadan dolayı, 69’uncu maddeden dolayı....

BAŞKAN – Hangi cümleyi sataşma olarak nitelendirdiniz Sayın Baydemir?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Benim ifade etmiş olduğum bütün cümleleri “Yalandır.” ifadesinden hareketle...

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Baydemir, 69’uncu madde çerçevesinde size söz veriyorum.

Lütfen, sözlerinizi yeni bir sataşmaya meydan vermeyecek şekilde ifade ediniz.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- *Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim evladı olduğum bir halk var, Kürt halkı. Kürdistan’da yaşıyor.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Kürdistan yok.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yok öyle bir şey!

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Kürdistan diye bir yer yok. Nerede kürdistan var?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Ve bu halk, yüz yıldır özgürlük talep ediyor. Yüz yıldır idari, siyasi statü içerisinde bu ülkenin bütünlüğünün bir parçası olarak yaşam sürdürmek istiyor.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Nerede var, hangi tarihte var?

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Hükûmet kim olursa olsun, iktidar kim olursa olsun, devletin bu talebe yaklaşımı hep katliam pratiği olmuştur, ret ve inkâr politikası olmuştur. Bundan çıkışın yegâne yolu vardır, müzakere masasına, diyalog masasına, istişare masasına ve ortak bir geleceği inşa etme sürecine, paradigmasına geri dönmektir.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Devlet, egemenliği istişare etmez!

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Bakın, dün Sayın Bakan buradan kalktı dedi ki: “Esad, Rusya, Suriye’de sivilleri, kadınları, çocukları katlediyor.” Doğrudur.

Peki, sizin, Silopi’de, Sur’da, Cizre’de yaptığınız nedir?

ERKAN HABERAL (Ankara) – Sizin yaptığınız nedir, PKK’nın yaptığı nedir?

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Yaptığınız tam da kadın öldürmek, çocuk öldürmektir. Eğer ki Cenevre savaş hukukunun gereğini Suriye’den, Rusya’dan isterseniz -haklı olarak istemek durumundayız- o zaman insanlar dönüp size derler ki: “Önce bir kendi pratiğine bak.”

Suriye politikasının bu hâle dönmesinin en büyük sorumlularından bir tanesi de bu Hükûmetin ta kendisidir. Ateşe benzin dökmek suretiyle yangın büyütülmüştür ve bugün Azez-Cerablus hattının hâlen özgürleşmesini önlemenin yegâne yolu, IŞİD, El Nusra, El Kaide bağlantısını canlı tutma girişimidir yani tarihin çöp sepetine girmiş olan Sykes-Picot Anlaşması’nın tekrar hayat bulma girişimidir. O anlaşma artık tarihin çöp sepetindedir. Eşyanın, doğanın, insanlığın fitratına aykırıdır. Yeni bir gelecek için ittifak çağrısına kulak verilmelidir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baydemir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, sizi dinliyorum.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biraz evvel HDP sayın grup başkan vekili bizi de kastederek “Durumdan vazife çıkarmak.” şeklinde bir iddiada bulundu.

Evet, bu doğrudur, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türkiye’nin, Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Türk milletinin birliği ve bütünlüğünü hassasiyetle savunan ve bunun mücadelesini veren bir siyasi parti olarak her ortamda ve her platformda bu hassasiyetimizi gösteririz. Teröre, bölücülüğe ve terör ve bölücülüğe destek veren her unsura karşı da mutlaka söyleyecek sözümüz vardır ve partimizin de programı, söylemleri bu şekildedir. O nedenle, Türkiye’nin birliği ve bütünlüğü konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin gereken hassasiyeti göstermesi ve etnik temelli siyasetten özenle kaçınılması gerektiğini hatırlatıyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Bostancı, dinliyorum sizi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı “Cizre’de kadınları, çocukları siz öldürüyorsunuz.” diyerek açık bir sataşmada bulunmuştur. Bu çerçevede 69’a göre söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Lütfen, siz de düşüncelerinizi bir sataşmaya meydan vermeyecek şekilde ifade ediniz.

Süreniz iki dakikadır.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

10.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öfke dolu bir konuşma yapmayacağım, öfke başkalarına, sükûnet, akıl ve kucaklayıcılık bize, biz dediğim iktidar, her kim iktidarsa.

Azez-Cerablus hattında yaşanan dramı biliyoruz. Suriye’nin Birleşmiş Milletler temsilcisi PYD’yle ortak olduklarını söylediler, ortak hedeflere doğru ilerlediklerini söylediler. Sayın Baydemir, Esed’in, evet, çocukları ve kadınları öldürdüğünü söyledi. O katille PYD ortak Sayın Baydemir, size hatırlatırım. Bunu söyleyen Suriye’deki, Suriye’nin Birleşmiş Milletlerdeki temsilcisi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi: Bu ülkenin, devletin Cizre’de, Sur’da yaptığı kadınları ve çocukları öldürmek değil, çok ayıp, çok ayıp. Orada yaşanan bir terörist girişim var, sizin bunu görmüyor olmanızı abartılı bir safiyete bağlarım, başka bir şeye bağlamakta zorlanıyorum.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) - Keşke öyle olsa.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – O çukurlar, o patlayıcılar, o silahlar, oradaki organize güçler bütün bunlar ne arıyorlar orada? Bunlara karşı siz, devletin sessiz kalıp “Ya, madem buralarda çukur açtınız, öz yönetim ilan ettiniz, ne yapalım, sizin üstünüze de gelmeyelim, fiilen öz yönetim ilanınızı da kabul ediyoruz.” Böyle demelerini mi bekliyorsunuz? Hangi devlet bunu söyler? Elbette ki teröre karşı mücadele edilir. Siz devlet olsanız ve aynı şekilde bir meydan okumayla karşı karşıya kalsanız, sizin de yapacağınız farklı değildir.

İşin konuşma, görüşme kısmına gelince, zaten AK PARTİ iktidarının bütün yaptığı milleti kucaklamaktır; hiçbir kesimi dışarıda bırakmaksızın milleti kucaklamak, teröre karşı da mücadele etmek.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 16/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Türkiye'nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde Talip Küçükcan, Adana Milletvekili.

Buyurun Sayın Küçükcan.

Süreniz on dakikadır.

TALİP KÜÇÜKCAN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP'nin genel görüşme açılmasına ilişkin önerisinin aleyhinde söz almış bulunmaktayım AK PARTİ Grubu adına. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın konuşmacının tamamen hayal ürünü olan bazı iddialarına burada değinmek zorundayım. Bunlardan birincisi AK PARTİ'nin mezhepçi politikalar izlediği iddiasıdır ki tamamen temelsiz bir iddiadır bu. Hatırlayalım, Arap uyanışı başladığında Türkiye bu uyanışa destek vermişti. Çünkü bu uyanışın temel amacı demokratik arayış idi, eşitlik arayışı idi ve bu dönemde ortaya çıkan tartışmalarda AK PARTİ'nin liderliği şu gerçeği gördü değerli kardeşlerimiz, arkadaşlarımız: Burada dinî ve mezhepsel bir fay hattı var. Bu, her an harekete geçebilir. O zaman bizim yapmamız gereken şey, bu bölgede normal şartlar altında bir araya gelemeyen mezhepleri, dinleri, kiliseleri, hepsini bir araya getirelim ve bunlarla konuşalım. Orta Doğu'nun geleceğinde inanç grupları, etnik yapılar önemlidir. Bu nedenle ne yapıldı biliyor musunuz? Daha diğer partilerimiz, Türkiye'nin entelektüelleri, aydınları mezhep konusuna girmeden 2002 yılının Eylül ayında -bakın hangi ülkelerden- Irak, İran, Suriye, Ürdün, Umman, Lübnan, hatta Vatikan, Bahreyn ve Kuveyt'ten Şiiler, Sünniler, Nusayriler, Kiptiler, Evanjelik Lutheran Kilisesinin liderleri, Latin Patrikhanesi, Merkit Başpsikoposluğu, Maruniler, Asuriler Türkiye'ye davet edildi ve bunlara şimdiki Cumhurbaşkanımız o zamanki Başbakanımız Sayın Erdoğan, şimdiki Başbakanımız o zamanki Dışişleri Bakanımız Sayın Davutoğlu hitap ettiler ve şu uyarılarda hep bulundular: “Biz, binlerce yıldır kadim medeniyetler olarak buradayız. İnançlarımızı, etnik kökenlerimizi, mezheplerimizi sakın ha sakın siyasete karıştırmayalım.” Biz bu uyarıyı yıllar önce yaptık, yıl 2002; 2016'ya geldik, bazıları Türkiye'nin mezhepçilik politikası izlediğini söylüyorlar. Buna kargalar bile güler sayın milletvekilleri, kargalar. 2002'de sizin partileriniz, sizin milletvekillerinizin aklından bile geçmezken bu konuları biz oturduk ve bu bölgede kendi ülkelerinde aynı masaya oturamayan insanları bir araya oturttuk ve kendileri söylediler: “Biz, kendi ülkemizde aynı masaya oturamazken Türkiye bizi aynı masaya oturttu; teşekkürler Türkiye.” ifadesini de kullandılar. Bunu açık ve net bir şekilde ifade edelim. Dolayısıyla, Türkiye'nin Sünni hattın liderliğini yaptığını ifade etmesi tamamen yanlıştır, doğru değildir.

İkincisi; sayın konuşmacının benden önce kullandığı bir yeni retorik var, yeni siyasi söylemi; Kürt düşmanlığı söylemi. Bir kere şunu ifade edelim, özellikle AK PARTİ açısından, bizim Hükümetimiz açısından: Bakın, bizim 316 milletveklimiz var, belki sizden daha fazla Kürt kökenli milletvekili bizim içimizde. Kürt düşmanı olan bir partinin içinde, Kürt düşmanı olan bir Hükümetin içinde Kürt kökenli milletvekili ne arasın? Bu birincisi...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bakanlarımız var.

TALİP KÜÇÜKCAN (Devamla) – Bakanlarımız da var.

İkincisi, sayın konuşmacı dedi ki: “Doksan yıldır bir inkâr politikası var.” Evet, uluslaşma döneminde ya da ulus devlet inşası döneminde Türkiye’de bir homojenleştirme politikası izlenmiştir. Biz de temelden buna karşı çıkmışızdır. Bu dönemde dışlanmış bütün kimliklerin hep savunucusu olduk; muhafazakârların, zaman zaman sekülerlerin, zaman zaman Kürtlerin, Alevilerin, hepsinin savunucusu olduk. Dersim’i hatırlayın, Dersim’le ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti’nde tek bir lider çıkabildi ve dedi ki: “Devletimiz burada hata yapmıştı.” ve o lider aynı zamanda ne dedi Diyarbakır’a gittiğinde “Artık, Türkiye’de inkâr dönemi bitmiştir.” İşte, işte arkadaşlar, işte sevgili milletvekilleri, kim Kürt’ün düşmanı kim dostu bunları düşünerek görelim.

Bakın, Kürtlerin düşmanı kim biliyor musunuz? Kürtlerin düşmanı, benim kanaatimce, binlerce yıldır beraber yaşadığı topluluklardan Kürtleri ayırmaya çalışanlardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türklerle, Araplarla, Türkmenlerle, İranlılarla bu kadim medeniyetin mensupları olarak biz yüzlerce, binlerce yıldır yaşıyoruz ve sosyolojik olarak iç içe geçtik. Şimdi, bazıları ezber diyecek ama bu doğrudur, et ile kemiktir bu, sosyolojik olarak insanlar iç içe geçti; evlendi, komşu oldu, tarihdaş oldu ve kültürdaş oldu, bunların siyasal olarak ayrılması mümkün değil. Ama şimdi bir “siyasal statü” adı altında bu birlikteliğe darbe vurulmaya çalışılıyor. Biz buna kökten karşıyız, AK PARTİ olarak da Hükümet olarak da bunu ifade etmekte yarar görüyorum.

Sevgili kardeşlerim, sevgili arkadaşlar; bakın, Kürtlerin düşmanı kimdir biliyor musunuz, bunu açık ve net ifade edelim buradan, 7 Hazirandan sonraki gelişmelere kısaca bir bakalım, orada Kürtlerin düşmanı kimdir göreceğiz. 19 Haziranda -tırnak içinde- halkımıza silahlanma çağrısı yapan kim? Kürtlerin düşmanını orada arayın. 11 Temmuzda çatışmasızlığın sona erdiğini ilan eden kim? Kürtlerin düşmanını orada arayın varsa. 15 Temmuzda “Yeni süreç devrimci halk sürecidir.” diyenler kim? Kürtlerin düşmanını orada arayın. 20 Temmuzda silahlanma çağrısı yapan kim açıkça? Kürtlerin düşmanını orada arayın eğer arayacaksanız ve 22 Temmuzda Ceylânpınar’da uykuda 2 polisi şehit eden kim, kim? Bu soruların cevabını hiç sordunuz mu kendi kendinize?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kim? Biz de soruyoruz. Ceylânpınar’ı niye reddettiniz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Failleri buldunuz mu?

TALİP KÜÇÜKCAN (Devamla) – Kürtlerin düşmanı varsa orada arayın, AK PARTİ içerisinde asla ve asla Kürtlerin düşmanını aramayın.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Araştırma önergesini niye reddettiniz?

TALİP KÜÇÜKCAN (Devamla) – Ayrıca şunu da ifade edelim bu bağlamda: 23 Temmuzda “Ateşkes dahi söz konusu olamaz. Mevcut durum topyekûn savaştır.” diyen, savaş ilan eden kim? Oraya bir bakın, bunları bir sorgulayın. “Sadece, Kürt düşmanlığı vardır, bütün bu coğrafyadaki problemlerin kaynağı Kürt düşmanlığıdır.” diye hayali bir düşmanlık üretip onun peşine takılmayın. Gerçeklerin üzerinde bir duralım. Cizre’de, Sur’da ne oluyor, onu bir soralım. Devleti suçlamakla,

mevcut iktidarı suçlamakla bir yere gidilmeyeceğini siz de biliyorsunuz. Tarihsel birikimleri sadece bir partiye yüklemenin de anlamsız olduğunu sizler biliyorsunuz. Şunu da gayet iyi biliyorsunuz: Oraya giden ambulansları, oraya giden doktorları, oraya giden sağlık memurlarını kurşunlayanları da biliyorsunuz. “Hasta vardır” diye o hastaya koşan doktoru, sağlık memurlarını rehin alanların, kaçırınların kim olduğunu da biliyorsunuz. Eğer Kürtlerin düşmanı varsa o düşmanları orada arayın, AK PARTİ içerisinde değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AK PARTİ asla böyle bir düşmanlığa izin vermemiştir ve bundan sonra da vermeyecektir.

Şimdi, şunu da ifade etmekte yarar görüyorum: Kürtlere statüyle ilgili konu, özellikle Türkiye dışındaki konu gündeme geldiğinde, Suriye konusu gündeme geldiğinde dün de bu kürsüden açık ve net bir şekilde ifade ettik, Sayın Cumhurbaşkanı dün tekrar ifade etti. Suriye’de toplumsal dinamikler harekete geçtiğinde oradaki otoriter rejime, oradaki Baas rejimine karşı ayaklandığında Türkiye bir pozisyon belirledi, dedi ki: “Otoriter rejimlere karşı, baskıcı rejimlere karşı toplumsal talepler varsa bunları iktidarlar karşılamalıdır.” Bakın, o dönemde şimdi buradaki bazı arkadaşların, bazı entelektüellerin, bazı siyasilerin onayladığı Rusya var ya, başka güçler var ya arkalarına takıldıkları, o dönemde bu toplumsal talepler karşısında sessiz, suskun kaldılar iki hafta, üç hafta boyunca. Niye? Çünkü ne olacağını bilemiyorlardı ama toplumsal dalga öyle büyük geldi ki, demokratikleşme talebi, onlar da dediler ki en sonunda “Peki, peki, biz de bu trenin arkasına atlayalım, bu vagona atlayalım.” dediler ve desteklemeye başladılar, ta ki Mısır’daki olayların ne kadar derin bir bölgesel değişime, statükoyu değiştireceğini gördüler, o zaman durdurmaya karar verdiler bu işi. Şimdi, biz diyoruz ki: Bakın, o dönem AK PARTİ’nin pozisyonu neydi, Hükûmetimizin pozisyonu? Eğer “statü” diyorsanız, statü vatandaşlıktır. İşte biz onun için Türkiye’de hiçbir zaman etnik temelli, mezhepsel temelli, dinî temelli, bölgesel temelli bir vatandaşlık anlayışını kabul etmedik. Bu çatı altında herkes, Türkler, Kürtler, Aleviler, Sünniler, bunları gündeme getirmeden yani bu anlamda -turnak içinde söylüyorum- bir kimlik politikası yapmadan eşit olarak görüyoruz zaten. O nedenle AK PARTİ’yi en iyi okuyanlar vatandaşlarımızdır. Bizim, üç il hariç bütün illerden milletvekilimiz var yani Türkiye’nin her yeri turuncu. Bunun bir sebebi hikmeti var. Çünkü, AK PARTİ Türkiye’nin siyasetini, sosyolojisini ve toplumsal taleplerini en iyi ve en doğru okuyan parti. Eğer bu parti içerisinde Türkiye’deki bir gruba karşı düşmanlık olsaydı Türkiye’nin siyasi demografisi çok daha farklı olurdu ama ne yazık ki siyasi realiteden kopuk birtakım tutumlar, davranışlar bizi doğru bir yere götürmez, bunu ifade etmekte yarar görüyorum.

O nedenle, bizim siyasi partilerden beklentimiz iktidarıyla, muhalefetiyle şudur: Şiddetle aramıza mutlaka mesafe koymalıyız. Cizre’de olan, Sur’da olan devletin, kamunun gücünü oraya sokmamaya çalışanlar, bunlara karşı bir laf etmiyorlar. Bakın, Kürtlere düşmanlık varsa orada arayın, orada; o sokakları yaşanmaz hâle getirenlerde arayın. Hendekler kazan, evlerin altından çukurlar kazan, oradaki normal vatandaşın okula, hastaneye erişimini engelleyen devlet değil, oradaki teröristlerdir, oradaki şiddet örgütüdür.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Ne zaman yapmışlar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne zaman oldu bunlar, ne zaman? Kim yaptı? Siz ne yapıyordunuz o zaman?

TALİP KÜÇÜKCAN (Devamla) – Kürtlerin düşmanını orada arayın arayacaksınız, AK PARTİ sıralarında değil. AK PARTİ bu konuyla ilgili açık ve net duruşunu daha önce de gösterdi, bundan sonra da göstermeye çalışacaktır. Türkler, Kürtler, Araplar, Aleviler, Sünniler, hepsi bizim için eşit vatandaşdır, nokta. Bunun ötesinde bir lafa gerek yok, diğeri lafûgüzaf.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Küçükcan.

Önerinin lehinde, Öztürk Yılmaz, Ardahan Milletvekili...

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Yılmaz, süreniz on dakikadır.

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Öneri üzerinde konuşmak istiyorum.

Dün esasen burada Suriye kriziyle ilgili konuşmuştuk, Hükûmetten biz bilgi talebinde bulunmuştuk ve Sayın Millî Savunma Bakanımız ve Dışişleri Bakanımızın da burada olduğu bir ortamda bu konu görüşülmüştü. Ben de şahsen söz alıp düşüncelerimizi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına belirtmiştim. Dünden bugüne çok şey değişmedi ama gök kubbe altında söylenecek yeni sözler vardır. Bugün en azından onu tamamlayabiliriz diye düşünüyorum.

Şimdi, Suriye’de hakikaten öyle bir noktaya gelindi ki Suriye krizi bizim artık iç güvenliğimizi de etkiler hâle geldi. Hem içerideki mülteciler hem onların yaratmış olduğu ekonomik maliyet hem Rusya’yla karşı karşıya gelmemiz hem Amerika Birleşik Devletleri’nin artık bizi desteklemiyor bir noktaya gelmesi, İran’la ilişkilerin gerginleşmesi, Avrupa Birliğinin bize biraz burun kıvrması, bütün bunlar bir arada değerlendirildiğinde Suriye krizi artık bizim güneydeki bir komşumuzla sorun olmaktan çıktı. Hem bizim iç yapımızı etkiliyor, iç dinamiklerimizi etkiliyor hem bölgeyi etkiliyor hem de dünyayı etkiliyor.

Esasen Suriye’deki iç savaşın sonlandırılması konusunda bugün diplomatik çözümler zayıflıyor, arazideki şiddet, çatışma, iç savaşın hızı iyice artıyor. Amerika Birleşik Devletleri’nin yönetimi artık seçime gidiyor. Dolayısıyla Suriye’de bir başarı hikâyesi yaratmak istemiyor, risk almak istemiyor. Rusya ise bu boşluktan yararlanıp Suriye’yi dizayn etmek istiyor. Suriye’nin bütün altyapısını kurmak istiyor, limanlarını kullanmak istiyor, havaalanlarını kullanmak istiyor. Biz dün de söyledik, biz kara operasyonu konusunda duyarlılığımızı açıkladık, biz bir kara operasyonuna karşıyız. Çünkü bölgedeki dengeler, Türkiye’nin yalnız kalmış durumu, Türkiye’mize zarar verir dedik. Bu konudaki hassasiyetimizi en açık şekilde belirttik. Sadece eleştiri yapmakla kalmadık, bazı önerilerde bulunduk. O önerileri bugün konuşmamda tekrarlamak istiyorum. Çünkü diplomatik çözüm dışında Suriye’de savaşla bir çözüm olmayacağı artık açık. Çünkü Suriye konusunda sadece farklı cepheler yok, farklı fikirler var. Suriye’nin geleceğiyle ilgili farklı düşünceler var. Suriye artık farklılaşıyor, bölge de farklılaşıyor.

Bölgedeki Suriye konusuna müdahil olan ülkelere baktığımız zaman onların, örneğin İran’ın özellikle nükleer programdan sonra Batı’yla yakınlaşması, Amerika’yla yakınlaşması, Türkiye’nin en azından Suriye’deki pozisyonu açısından doğrudan etki doğuruyor. Bütün bu eksene baktığımız zaman Suudi Arabistan ve Katar esasen Amerika’nın bir noktada işaret ettiği yoldan yürüyorlar. Böyle bir durumda Türkiye’nin kara operasyonuna girişmesini dün sakıncalı görmüştük. Bununla birlikte Türkiye’ye dönük, ulusal güvenliğimize dönük, meşru müdafaa hakkımız çerçevesinde Türkiye’ye yönelebilecek herhangi bir saldırıya elbette yekvücut karşı olacağımızı söylemiştik. Bugün bunu tekrar vurgulamak istiyorum. Hiç kimse Türkiye’nin güvenliğiyle oynayamaz. Bizim burada kesin, net

duruşumuz vardır. Bu noktada bizim esas alacağımız, rehber alacağımız Türkiye'ye dönük, öncelikli bir saldırı olması hâlinde bizim yapacağımız eylemlerdir.

Suriye politikasıyla ilgili dün grupta konuşmuştum, bugün tekrar etmek istiyorum. Bizim nasıl bir Suriye istediğimizi, öncelikle nasıl bir Suriye görmek istediğimizi artık temel prensiplerle ortaya koymamız gerekiyor çünkü arazideki şartlar her gün zikzak durumuna düşmemize bizim yol açıyor. Bizim bundan kurtulmamız lazım. Prensipler koymalıyız. Ne istiyoruz Suriye'de?

Dün söylemiştim, bir kere, iç savaşın sonlandırılması, ateşkesin sağlanması konusunda çalışmalıyız. Suriye'nin egemenliği ve toprak bütünlüğünün korunması bizim için hayati önem taşıyor çünkü Suriye bizim komşumuz ve bu konudaki duyarlılığımız son derece önemli.

Bir başka konu terör örgütlerinin Suriye'nin geleceğinde bir yeri olmaması gerekiyor. Bunların masada da yer almaması gerekiyor çünkü Suriye'nin geleceğine sivil unsurlar karar vermeli, düşüncesi olanlar karar vermeli. Suriye'nin nasıl bir Suriye olacağına elinde silah olanlar değil, düşüncesi olan Suriye halkı karar vermeli.

Bir başka konu, Suriye'deki yabancı güçlerin konuşlandığı askerî birlikler. Bunların çekilmesini istiyoruz. Başta Rusya ve diğer bütün unsurların, askerî unsurların Suriye coğrafyasından çekilmesini istiyoruz. Bunların olmadığı zamanda Suriye'de bir barış tesis etmek mümkün değil.

Suriye'nin geleceğine Suriye halkı karar verecek ancak Suriye'deki bütün halkların -Türkmenler, Kürtler, Araplar, Hristiyanlar- hepsinin söz hakkı var ve Suriye anayasasında kendi statüleri olmalı ve bunlar güvenceye alınmalı.

Bir başka konu, Türkiye'nin güney sınırında, Türkiye'nin egemenliğini, toprak bütünlüğünü tehdit edecek herhangi bir unsurun oluşmasına izin vermemeliyiz. Suriye'nin nasıl bir devlet yapılanmasına sahip olacağına elbette Suriye halkı karar verecektir ancak Suriye gibi etnik ve mezhebi bölünmüşlüğüne yaşandığı, derin fay hatlarının bulunduğu bu coğrafyada seküler bir sistem olmalı, seküler bir sistem. Suriye, Sünni bir devlet olmamalı, Şii bir devlet olmamalı, seküler bir Suriye olmalı. Başka şekilde Suriye'de kalıcı barışın sağlanmasının şartları ortadan kaldırılır.

Diğer bir konu, mültecilerle ilgili konuydu. Türkiye, gerçekten, mültecilerle ilgili şu anda hiçbir politika geliştiremiyor. En son duyduğumuza göre, özellikle Geri Kabul Anlaşması çerçevesinde Türkiye'ye sağlanacak 3 milyar –Suriyeliler için sağlanacak, Türkiye'ye doğrudan verilmiyor- Suriyelilere sağlanacak 3 milyar euro çerçevesinde Türkiye'nin bunları vatandaşlığa alması konusu gündeme geliyor. Hakikaten vatandaşlığa alınmak bu kadar kolay mı? Kim ne bedel ödedi ki vatandaşlığa alınıyor?

Bizim Suriyeliler konusunda, Suriyeli mülteciler konusunda önceliğimiz Suriye'de barışın sağlanması ve sonra bu insanların ana vatanlarına dönmesidir. Türkiye kavimler göçü değildir. Hiçbir bedel ödememiş insanlar Türkiye'de barınabilir, bizim de insani olarak bunlara bakma yükümlülüğümüz vardır, külfeti paylaşmasalar bile vardır. Ama, Türkiye, bir noktadan sonra bu kadar yükü tek başına kaldıramaz. Türkiye'de, eğer bu insanların vatandaş kabul edilmesi hâlinde, bunlara seçimlerde oy hakkı verildiği anda yüzde 7-8 oy hakkına sahip oluyorlar. Böyle bir sistemi bizim kabul etmemiz mümkün değil. 3 milyon Suriyeliden bahsediyoruz, 1 milyon Iraklıdan bahsediyoruz. Bu kadar fazla bir grubu biz vatandaşlığa alamayız. Bu kapı eğer açılacaksa çok dikkatli ve seçici olunması ve hatta barış yapıldıktan sonra mümkünse gönderilmeleri konusunda bir plan hazırlanması gerekiyor.

Bir başka konu: Şimdi, Suriye konusunda şu anda arazide şartlar Cenevre'deki süreci çıkmaza soktu. Cenevre'deki sürecin tekrar canlanmasını, dinamiği ateşleyecek ülkeler kim? Amerika. Amerika'nın bu konuda doğru dürüst bir çabası yok maalesef. Amerika Birleşik Devletleri'yle bu konu görüşülmeden, bu konuda bir uyum sağlanmadan Suriye konusunda bizim atacağımız adımlar, gerçekten, arazide karşılığını bulamaz. Çünkü Amerika Birleşik Devletleri müttefik ilişkisi açısından kimin tarafında olduğunu açıkça söyledi. Bu açık açık ortadayken, Türkiye'nin yerel olarak kimler tarafından destekleneceği şu anda bilinmezken, hatta hiç yokken, hatta düşmanlıklar varken Türkiye'nin böyle bir ortamda çok daha dikkatli olması gerekiyor.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Önerinin aleyhinde Ümit Özdağ, Gaziantep Milletvekili.

Buyurun Sayın Özdağ. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; olağanüstü günlerden geçiyoruz. Zamanda bir yolculuk yapsak ve Şubat 2016 tarihini tarihte bir günle kıyaslasak, bir dönemle, herhâlde Nisan 1914'e benzetebiliriz.

Sınırlarımızda her an kontrol dışına çıkabilecek gelişmeler olabilir. Dün buradaki konuşmamda hatırlayacaksınız belki; Mare düşecek, düşmek üzere demiştim, bugün düştü. Kontrol dışı gelişmeler dışında beklenmedik gelişmelerle de karşı karşıya kalabiliriz. Örneğin, dün Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi sözcüsü Türkiye'yi PYD'yi vurduğu için eleştirdi. Alın size beklenmedik bir gelişme. Bu şartlar altında Hükümet hâlâ Suriye'ye müdahale politikasını savunuyor.

Bakın, Dışişleri Bakanımız Reuters'e dün verdiği demeçte Türkiye'nin Suriye'ye bir kara müdahalesini savunduğunu, Suudi Arabistan'ın da kendilerini desteklediğini, bir Avrupa ülkesinin -adını açıklamıyor, muhtemelen Almanya- böyle bir operasyona destek verdiğini ama koalisyon içinde karşı çıkanların olduğunu söyledi, kastettiği Amerika Birleşik Devletleri'ydi.

Tabii, biraz önce Nisan 1914'le karşılaştırdım ama Nisan 1914'ten farklı bir durum da var, o da: Türkiye Suriye'de hem Rusya'yla karşı karşıya hem de Amerika Birleşik Devletleri'yle karşı karşıya. Türk Dışişleri Bakanlığı sözcüsü birkaç gün önce bir açıklama yaptı ve dedi ki: “Amerika Birleşik Devletleri Türkiye'yi PYD'yle aynı kefeye koyuyor.” NATO müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri, Dışişleri Bakanlığının sözcüsüne göre Türkiye'yi bir terör örgütüyle aynı kefeye koyuyor. Tabii, bundan herhâlde bazı sonuçlar çıkaracak Hükümet.

Öte yandan, Rusya'nın da PYD'ye ve PKK'ya silah yardımı yaptığını biliyoruz, ortak çalışıyorlar. Rusya ve ABD, PYD'nin müttefiki hâline gelmiş izlenen politikalar sonucunda. Bizim de müttefikimiz bölgede Suudi Arabistan ve Katar. Doğrusu, bu durum size reel politika açısından başarılı bir reel politik gerçeklik gösteriyor mu? Yani gerçekten müttefik olarak Suudi Arabistan ve Katar'ı mı tercih edersiniz?

Rusya ve ABD Suriye'de Türkiye'yi dışlayan bir anlaşma yapmış olabilirler. ABD Kürtlere bir federe devlet, Rusya Suriye'nin geri kalanını alacağı bir senaryoya “Evet.” demiş olabilir. Bu senaryo da çok muhtemel bir senaryo. Bu gelişme Türkiye'yi çok ağır baskı altında bırakacaktır. Türkiye'nin bu ağır baskıya karşı iki büyük gücü var. Bunlardan bir tanesi demokrasisi. Bakın “demokrasi”,

“demokrasi” diyoruz, ben demokrasiyi Türkiye’nin 1’inci ordusu, 2’nci ordusu, 3’üncü ordusu kadar büyük bir gücü olarak görüyorum. Bu bize büyük güç veriyor. İkincisi, millî birliğimiz. Millî birliğimizi de güçlendirmek yaşamsal bir öneme sahip.

Bu noktada başkanlık rejimi tartışmaları, değerli milletvekilleri ve değerli AKP’li milletvekilleri, bu toplumu ağır bir şekilde bölüyor ve önümüzdeki dönemde daha da bölecek. Bu süreçte yaşanan tartışmalar Türkiye’de kaçınılmaz olarak otoriterleşme ve diktatörlük tartışmalarını da güçlendirecek.

Şimdi, Cumhurbaşkanı mülki idare amirleriyle bir toplantı yaptı birkaç gün önce ve dedi ki: “Mevzuatı çiğneyin.” Şaka yapmıyor, yani “Yasaları çiğneyin.” diyor. Şimdi, bu zihniyet bir de başkan olursa, doğrusu, biz muhalefet olarak -kendinizi bir an bizim yerimize koyun- korkmakta haklı mıyız, değil miyiz? Ama böyle bir süreç sadece içeride olmayacak, bakın, dışarıda da diktatörlük tartışmaları yapılacak ve Türkiye’yi zaafa uğratmak için bu tartışmalar kullanılacak. Ve dikkat edin, son elli senenin tarihinde Batı hangi ülkeye saldırdıysa önce o ülkede siyasal rejim bir dikta rejimi olmakla suçlandı.

Sayın milletvekilleri, demokrasimizi ve millî birliğimizi zaafa uğratmamak için başkanlık sistemi konusundaki taleplerden vazgeçilmesinin bir millî güvenlik meselesi olduğunu düşünüyorum ve bu değerlendirmeyi sizin de kendi aranızda yapmanızın faydalı olacağına, doğrusu, inanıyorum.

Öte yandan, millî güvenliğimizi sağlamak için Suriye politikamızı da kökten değiştirmemiz gerekiyor. Suriye parçalanırsa bir gün demokrat olacak bir Suriye olmayacak. Onun için, Türkiye’nin önceliği Suriye’de demokrasi değil, Suriye’nin toprak bütünlüğüdür. Türkiye, Suriye’de toprak bütünlüğünü sağlayan ve ılımlı muhalefeti de sistem içine sokan bir politikayı öncelemelidir. Böyle bir Suriye Rusya ve İran’ın etkisinde olabilir ama bu bile parçalanmış bir Suriye’den daha çok Türkiye’nin menfaatlerine uygundur ve nasıl olsa böyle bir Suriye, zaman içerisinde tekrar Türkiye’yle iyi ilişkiler kurmak zorunda olan bir Suriye hâline gelecektir. İktidar partisi artık kendisine bu soruyu sormalı: Parçalanmış bir Suriye istiyor musunuz? Bu politikaya devam edin. Eğer toprak bütünlüğünü istiyorsanız Suriye’nin, bu politikanızı değiştirin.

Bunlar yapılırken PKK’yı aşmak için de artık asayiş sağlama operasyonlarından kapsamlı bir terörle mücadele stratejisine geçmenizın zamanı geldi. Hukuk içinde mücadele çok önemli.

Bakın, biz aylardan beri bir şeyin altını çiziyoruz: Sıkıyönetim. Bunu boşuna söylemiyoruz, bunu sahayla konuşarak söylüyoruz. Şimdi, Fransa’da olağanüstü hâl tekrar uzatılıyor. Kendi kendinize sorun: Paris’te mi hayat daha olağanüstü, yoksa Güneydoğu Anadolu’da mı daha olağanüstü? Yoksa bu Fransızlar olağanüstü hâl manyağı gerzekler mi? Hiç işleri güçleri yok, olağanüstü hâl ilan ediyorlar gerekmezken. Eğer Güneydoğu Anadolu’daki duruma olağan hâl diyorsanız, o zaman bu değerlendirmede ciddi bir sıkıntı var.

Tabii, bu kürsüden Türkiye Cumhuriyeti devletinin varlığına ve Türkiye’nin toprak bütünlüğüne, Türkiye’nin millet bütünlüğüne sık sık saldırılar yapılıyor. Türkiye Cumhuriyeti, Türk milleti, Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk polisi, Türk jandarması Güneydoğu Anadolu’da yaşayan Zaza ve Kürt kardeşlerimizle değil, PKK terör örgütüyle bir mücadele hâlinde. Bugün Şırnak’ta 14 mahalle var, 5 mahallesinde PKK hâkim. Üç hafta önce bir çocuk doğdu, adını “Mustafa Kemal” koydu babası, Şırnak’ta, Mustafa Kemal Tatar. Allah analı babalı büyütsün. (MHP sıralarından alkışlar)

Bu arada -tabii, çok söylemiyoruz, konuşmuyoruz ama- devleti eleştirenlere bakıyoruz, devleti eleştirenlerin doktorlarımızın öldürülmesine ses çıkartmadığını, öğretmenlerimizin öldürülmesine ses çıkartmadığını, bebeklerimizin öldürülmesine ses çıkartmadığını, genç kızlarımızın otobüslerde

yakılmasına, insanlarımızın AVM’lerde katledilmesine ses çıkarmadığını görüyoruz. Daha kötüsü, PKK’nın dağ kadrolarına aracılık yaptıklarını biliyoruz. Belki bazıları da PKK’nın dağ kadrolarından kentlere inip siyaset yapıyorlar.

Özetle, önümüzdeki dönem Türkiye açısından tarihinin en önemli ve en riskli dönemi olacak. Bana inanmıyorsanız Ağustosun 26 ve 27’sinde Davutoğlu’nun söylediği “Türkiye Cumhuriyeti devleti bir beka sorunu yaşıyor.” sözünü lütfen dönüp bir okuyun, Cumhurbaşkanının muhtarlarla yapmış olduğu konuşmada açıklamış olduğu Türkiye’nin tarihinin en riskli döneminden geçtiği açıklamasını lütfen tekrar okuyun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) - Dün söylediğim gibi, Cumhurbaşkanının “Güneydoğu Anadolu’yu vatanlaştırmaya çalışıyoruz.” dediğini tekrar hatırlayın ve ona göre bir siyaset belirleyin. Bu siyasetin temelinde de demokrasi ve millî birlik olmalı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özdağ.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Baydemir, dinliyorum sizi.

Sizi de dinleyeceğim Sayın Boynukara.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, biraz önce AKP adına konuşmasını yapan sayın hatip, yine grup başkan vekili gibi, benim yapmış olduğum konuşmaya istinaden “Gerçek dışı, hayal ürünü, yalan.” demek suretiyle sataşmada bulunmuştur. 69’uncu maddeye göre söz talebinde bulunuyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri; bu açıklamam Sayın Baydemir’in söz talebi nedeniyle genele yönelik olarak yapılan bir açıklamadır, öyle değerlendirin.

Sözcüler, siyasi parti gruplarının sözcüleri kürsüden kendi görüşlerini ya da grubunun görüşlerini ifade ediyorlar, grubunun görüşlerini ifade ederken doğal olarak iktidara ya da muhalefete yönelik olarak eleştiri cümleleri kuruyorlar. Bu eleştiri cümleleri sert olabilir, bu eleştiri cümleleri kurulurken birtakım ironiler, benzetmeler, metaforlar kullanılabilir. Bunların hepsini bir sataşma olarak değerlendirecek bizim Genel Kurul çalışmalarını sonlandırmamız, sonuçlandırmamız mümkün değildir. Her siyasi eleştiriden bir sataşma gerekçesi çıkarmak doğru değil. 69’uncu madde buna izin vermiyor Sayın Baydemir, eğer daha net sataşma cümlesi varsa bunu bana ifade edin, değerlendireyim efendim.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, müsaadenizle, aynı zamanda kanımca yasa koyucunun 69’uncu maddeyi getirmesinin nedenlerinden bir tanesi de hatiplerin lafın altında kalma meselesi değildir; teze, karşı tez ve bu karşı tezin yine bir başka karşı teze çürütülmesine yani istişare kültürüne katkı sunma perspektifimiz. Bu itibarla da eğer tezimiz anlaşılammışsa sataşmadan dolayı, tezimizin anlaşılır kılınması açısından yine söz istiyoruz. Bu itibarla, söz talebimiz, yasanın, İç Tüzük’ün lafzına ve ruhuna uygun bir taleptir. Bunu değerlendireceğinize inanıyorum.

BAŞKAN – Sayın Baydemir, size, demokratik anlayışım gereği söz vereceğim. Ancak 69’uncu maddeyi bu vesileyle biraz açıklamak, Genel Kurulun bilgisine sunmak istiyorum. 69’uncu madde aynen şöyle söylemektedir: “Şahsına sataşılacak veya ileri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan Hükûmet, komisyon, siyasi parti grubu veya milletvekilleri, açıklama yapabilir ve cevap

verebilir.” Madde gayet açıktır. Ya bir sataşma olacaktır... “Sataşma”nın Türk Dil Kurumundaki, sözlükteki kelime anlamı: Karşı tarafı rencide etmek. İkinci ihtimal nedir? İleri sürmüş olduğunuz görüşten farklı bir görüş size atfedilmiş olacak. Bu şartlar yoksa, sataşma ya da “İleri sürmüş olduğum görüşten farklı bir görüş bana atfedildi.” de demiyorsanız, bu gerekçeler yoksa söz vermek mümkün değildir.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan “Hayal ürünü.” dedi.

BAŞKAN - Ancak, ben size, demokratik anlayışım gereği söz vereceğim. Ancak, 69’uncu madde -tekrar söylüyorum- gayet açıktır, her talep eden komisyon, hükümet, milletvekili, siyasi parti grupları, talebini açık, net bir şekilde ifade edecektir. Bu talep ifade edilmeden, tutanaklara geçmeden benim söz vermem mümkün değildir. “Ben” derken Genel Kurulu yöneten Meclis başkan vekilinin söz vermesi mümkün değildir, bu benim kişisel tutumum da değildir. Yerleşmiş uygulamalar ve İç Tüzük uygulamaları bu şekildedir.

Buyurun, size iki dakika süreyle söz veriyorum.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir’in, Adana Milletvekili Talip Küçükcan’ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bir kez daha ve tekraren söylüyorum: Bu süreçten çıkışın bir yolu var, o da eskide ısrar etmekten vazgeçmektir.

YASİN AKTAY (Siirt) – Vazgeçin işte.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Bu akıl, yetmiş yıllık, seksen yıllık akıl iki yıl ara verdi; 2013-2015. İnsanlar hayatını yitirmedi. Müzakere masası, diyalog masası ne zaman devrildi? Tekrar ret ve inkâr ve akabinde isyan. İşte, reddin, inkârın, isyanın, masanın devrilmiş olmasının sonuçlarını biz yaşıyoruz.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Masayı siz devirdiniz, siz!

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Bütün bu kan ve gözyaşı “Masayı tanımıyorum.” demenin sonuçlarıdır, “Yok ediyorum.” demenin sonuçlarıdır. Ve bunun, masanın devrilmesinin en önemli nedenlerinden bir tanesi de...

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – PKK terör örgütü.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – ...Suriye’de Kürtlerin statü sahibi olmaya doğru yol almasıdır.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Asla böyle bir şey yok.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Hiçbirinizin şüphesi olmasın ki Suriye’de Kürtler...(x) Allah’ın izniyle statü sahibi olacaklar, demokratik bir Suriye’nin inşasında rol oynayacaklar ve federal demokratik bir Suriye’nin inşasında güç ve katkı sunacaklar.

Gelin, bu, Türkiye’ye rağmen o olmasın, Türkiye’nin katkısıyla olsun. Kürt’ün özgürlüğü Türkiye’nin engeline rağmen gerçekleşmiş olmasın, katkısıyla gerçekleşmiş olsun; eğer katkısıyla gerçekleşirse buradaki sorunu çözmek daha mümkün, daha olanaklı olacaktır.

Ayrıca, her “eyalet sistemi” dediğimizde, “federasyon” dediğimizde, “kürdistan” dediğimizde lütfen hop oturup hop kalkmayın. Bu bir tarihî gerçek, bu bir realite.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, müdahale edin lütfen!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Neye müdahale edecek? Müdahale edecek ne var?

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – “Kürdistan” diyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ne dediğini duymuyorsunuz siz.

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – Ve eğer merak ediyorsanız 30 Mart 2013’te...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN BAYDEMİR (Devamla) – ...Sayın Cumhurbaşkanının konuşmasını bir kez daha irdelemenizi öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baydemir.

Sayın Boynukara, sizi dinliyorum.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, İç Tüzük 60’a göre çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Biraz daha yaklaşır mısınız, sesiniz duyulmuyor.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – İçtüzük 60’a göre pek kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden söz veriyorum size.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – İsteyen gelsin “Rum meclisi” desin, isteyen gelsin “Bulgar meclisi” desin. Burası Abdülhamit meclisi mi arkadaşlar? (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Özür dile!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurun Sayın Boynukara.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- *Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara’nın, Türkiye’nin farklı merkezlerinde yürütülmek istenen yeni tarz terör faaliyetlerinin özünün Maoist stratejiye dayandığına ilişkin açıklaması*

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, Türkiye’nin farklı merkezlerinde yürütülmek istenen yeni tarz terör faaliyetlerinin özü Maoist stratejiye dayanmaktadır. Bu stratejinin amacı, aynı şeyleri tekrarlayarak siyasi karar vericileri ve halkı psikolojik baskı altına almaktır. Bunun için, söylenen sözün doğru veya yanlış olması onlar açısından önemli değildir. Gerici sol anlayış ve mezhepçi akıl tarafından yönetilen PKK, bir kısım konuları, başlıkları üretiyor ve bu başlıklar sürekli gündemde dolaştırılıyor, bu vesileyle siyasi karar vericilerin ve halkın bunun etkisinde kalması isteniyor. Bu, doğru bir yöntem değildir. Bu yanlış stratejiyi, şu an yürütülmekte olan bu stratejiyi Meclisin dikkatine sunmak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Boynukara.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *HDP Grubunun, 16/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Türkiye’nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, bu nedenle oylamadan önce yoklamayı yapacağım, toplantı yeter sayısını arayacağım.

Önce yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini tespit edeceğim: Sayın Melike Basmacı, Sayın Engin Altay, Sayın Rıza Yalçınkaya, Sayın Haydar Akar, Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Sayın Ömer Fethi Gürer, Sayın Çetin Arık, Sayın Kazım Arslan, Sayın Türabi Kayan, Sayın Vecdî Gündoğdu, Sayın Gülay Yedekci, Sayın Serkan Topal, Sayın Sibel Özdemir, Sayın Ali Akyıldız, Sayın Fatma Kaplan Hürriyet, Sayın Erkan Aydın, Sayın Hüseyin Çamak, Sayın Aytun Çıray, Sayın Tanju Özcan, Sayın Tahsin Tarhan, Sayın Bülent Yener Bektaşoğlu.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim.

Yoklamayı elektronik cihazla yapacağım.

Adlarını okuttuğum sayın üyelerin yoklama için elektronik cihaza girmemelerini rica ediyorum.

Yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.56

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40’ıncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 16/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Türkiye’nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler. Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, 14/12/2015 tarihinde Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara ve arkadaşları tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların sağlık takiplerinin düzenli yapılmaması nedeniyle toplum sağlığı için oluşan tehditlerin tüm boyutlarıyla araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/2/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 17/2/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara ve arkadaşları tarafından ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların sağlık takiplerinin düzenli yapılmaması nedeniyle toplum sağlığı için oluşan tehditlerin tüm boyutlarıyla araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 14/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (96 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 17/2/2016 Çarşamba günü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin lehinde ve aleyhinde olmak üzere ikişer sayın milletvekiline söz vereceğim.

Önerinin lehinde, Niyazi Nefi Kara, Antalya Milletvekili.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

NİYAZİ NEFİ KARA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, Artvin Cerattepe’de doğayı ve yeşili korumak için direnen yoldaşlarımıza ve bütün Artvin halkına bu kürsüden selam ve saygılarımı gönderiyorum. Doğayı ranta kurban etmemek için sürdürdüğünüz direnişinizde Cumhuriyet Halk Partisi olarak yanınızdayız.

Değerli arkadaşlar, Suriye’de beş yıldır devam etmekte olan kriz 6 milyondan fazla Suriye vatandaşını evlerinden etmiş, 470 binden fazla kişi Suriye’deki savaşta hayatını kaybetmiştir. Türkiye ise öngörüsüz dış politikası nedeniyle tüm uyarılara rağmen, kendini Suriye krizinin içerisinde bulmuştur. Uluslararası arenada ise savaş suçu kabul edilen başka ülkelerin iç işlerine karışmak suretiyle terör örgütü ilan edilen silahlı unsurlara lojistik destek sağlamakla itham edilen bir ülke konumuna gelmiştir. Suriye gibi diktatör bir rejimi eleştirirken AB, ABD ve diğer uluslararası aktörler tarafından kendisi diktatörlüğüne evrilen bir rejime sahip ülke konumuna getirilmiştir.

Şahsi ve siyasi çıkar ve egolarınızın ulusal çıkarların önüne geçtiği bir dönemde Suriye özelinde sağlıklı dış politikanızı on dakikada eleştirebilmemiz mümkün değildir.

Kontrolsüz şekilde açılan sınır kapılarından içeri giren kişilerin ne sayısını ne kimliklerini biliyorsunuz. Kaçı sığınmacı kaçtı IŞİD ya da PKK’ya mensup terör örgütü üyesi, kaç ülkemizde 7 Hazirandan sonra Suruç, Ankara ve son olarak Sultanahmet’te yaşanan canlı bombaların katilleri olarak girmiştir? Bunları bilemiyorsunuz. Kayıt altına alamadığınız sığınmacılar nedeniyle bugün geldiğimiz noktada ne kendi vatandaşlarımız ne de ülkemize sığınan Suriyeliler kendilerini güvende hissetmektedirler.

Günübirlik, plansız ve öngörüsüz bir şekilde oluşturduğunuz Suriye politikanızda geldiğimiz noktada, görmezden geldiğiniz Suriyeli sığınmacılar bir süre sonra AB ülkelerine ulaşabilmek umuduyla çıktıkları yolculuklarda Akdeniz ve Ege Denizi’nde boğularak can vermeye başladılar. Cumhuriyet Halk Partisi olarak sizi uyardığımız zamanlarda bizi “Suriyeli kardeşlerimizi ölüme mi gönderelim?” diye eleştirdiniz. Maalesef bugün geldiğimiz noktada, bu insanlara sağlıklı ve insanca yaşayacakları bir ortam sunamadığınız için bu insanları ölüme gönderen sizlersiniz, sizin öngörüsüz politikalarınızdır.

Sahil Güvenlik verilerine göre, 2015’te Ege Denizi’nde ölenlerin sayısı 279, Uluslararası Göç Örgütünün 2015 yılında verdiği rakamlar 706 ve bu yılın ilk günlerinde, ilk ayında Ege’de umut yolculuğunda ölen mültecilerin sayısı 244’tür, kıyılarımıza vuranlardır sayabildiklerimiz. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin geçtiğimiz aylarda yayınladığı verilere göre, Türkiye’de 270 bini kamplarda, 1,5 milyonu ise devlet kontrolü olmaksızın kayıt dışı yaşamaktadır. Hükümet

kaynakları ise bu rakamın 2,5 milyondan fazla olduğunu telaffuz etmektedir. Ülkelerindeki savaş nedeniyle Türkiye'ye gelen Suriyeli sığınmacıların yaşadığı en büyük sıkıntı ise barınma, geçim ve sağlıktır. Sığınmacıların da insanca, nitelikli ve sağlıklı bir yaşam hakkına sahip olması gerektiğinin kabul edilmesi gerekir. Maalesef, sığınmacıların yaşayabilecekleri sağlıklı bir sosyal çevrenin yaratılması mümkün olamamıştır. Barınma koşullarının oldukça sağlıksız olduğu evlerde, naylon çadırlarda birkaç ailenin bir arada kaldığı, oda başına düşen kişi sayısının oldukça yüksek olduğu, hijyen sayılarının yetersiz olduğunu hep birlikte şuradan bir örnekle görebiliriz. Bu insanlar, yere bir tahta üzerine atılmış battaniyeler ve buranın dibi çamur, buralarda 3'er, 5'er kişi kalmaktadır arkadaşlar. Birazdan bir fotoğraf daha göstereceğim sizlere.

Değerli arkadaşlarım, sığınmacılara yönelik hizmetler daha çok kamplarda yoğunlaştırılmış, kamp dışındakiler açısından kaotik bir durum ortaya çıkmıştır. Örneğin Antalya'da Göç İdaresiyle yaptığımız görüşmelerde Antalya ilinin sığınmacılara kapalı il olduğu, kayıt altına alınan ve izin verilen 4 aile olduğu bizlere bildirilmişti ama bakın, ben size şimdi başka veriler vereceğim: Antalya'da Taşlık Kampı'nda 241, Cumalı Kampı'nda 155, TRT Kampı'nda 155, Süral Kampı'nda 120 kişi olmak üzere 671 kişi kötü koşullarda yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Bu kamplar devlete ait kamplar olmadığı için valiliğin buralara yaptığı bir hizmeti de yok. Devlet yetkilileri "Yok." diyor ama Almanya'dan, Hollanda'dan gelmiş doktorlarla karşılaştık buralarda. Gönüllüler tarafından yapılan yardımlarla hayata tutunmaya çalışıyorlar ancak kış koşullarında bunun yeterli olamayacağı açık. Bu kayıt dışı kamplar EXPO 2016 alanına sadece 11 kilometre uzaklıkta, iktidarın haberi yok.

EXPO 2016'nın çocuk teması, çocuklar için daha yaşanabilir dünya teması, 11 kilometre uzaklıktaki yaklaşık 450 çocuk için maalesef mümkün olmamakta.

Bu da EXPO'nun teması arkadaşlar. EXPO yerel bir olay değildir, dünyaca kabul edilmiş çok büyük organizasyonlardan biridir ve Antalya'da yapılmaktadır ve EXPO'ya 11 kilometre uzakta 450 tane çocuk vardır çamurun içerisinde yaşayan, sağlıksız koşullarda, kayıt dışında; okula gidemediler, sağlık kayıtları yok, tutulamıyor, aşıları yapılamıyor.

Bu da bir kızımız, yine Suriyeli göçmenlerden. Bu güzel çocuklara kıymamamız gerekiyor.

Bu fotoğraflardan da görebileceğimiz gibi insanca ve sağlıklı bir ortamda yaşayamıyorlar. Son derece sağlıksız koşullarda yaşamlarını devam ettirmeye çalışan bu insanların yaşadıkları ve topluma da yansıyan sağlık problemleri ise Hükûmetin ilgisizliği nedeniyle her geçen gün daha ciddi boyutlara ulaşmaktadır.

Trajikomik olan ise, Sağlık Bakanlığının kamp dışında yaşayan bu kalabalık nüfusun tespit edilmesine yönelik olağan dışı durumun gerektirdiği çabayı göstermemesidir. Savaşa bağlı çöken sağlık hizmeti nedeniyle uzun süredir sağlık hizmetinden yararlanamayan sığınmacı nüfusun, sınır illeri başta olmak üzere, tüm ülkede çok boyutlu ve devasa sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalma tehdidinin hafife alındığı, önemsenmediği, göz ardı edildiği inkâr edilemez bir gerçektir. Bir politika belirlemeden kabul edilen 2,5 milyondan fazla Suriyelinin, sağlık gibi tüm toplumu doğrudan etkileyen bir alanda bu kadar kendi başarılarına bırakılmış olması ve halkın sağlığının olumsuz etkilenmemesi için gerekli tedbirlerin hâlen alınamamış olması, Türkiye'nin göç politikalarında da hayalperest dış politikaları gibi her adımı hesaplayamadan hareket ettiğini göstermektedir.

Suriyeli mültecilerden bulaşacak salgın hastalıklar, eğer tüm çağrılarımıza rağmen önlem alınmaması konusunda ısrarlı davranılırsa hızlı biçimde artacak ve bunun olumsuz etkileri tüm toplumda görülecektir. Sağlıksız bir şekilde hayatlarını devam ettiren aşıları yapılamayan bu çocuklar -ki çok tedavi edilebilir; kızamık, hepatit A, B, sıtma gibi birçok koruyucu aşılar yapılabilmektedir ama- kayıt dışı kardeşim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır, kayıt dışı değil.

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Sayın Vekilim, kayıt dışındaki insanları aşıl原因amazsınız. Suruç'ta sokağı çıkma yasağı var, hizmet götürüyorsunuz, yok böyle bir şey.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Siz hekim misiniz? Ben hekimim ve aşıl原因adığını biliyorum, tek tek, hepsini.

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Hekimiz, hekimiz.

AB'den alınacak 3 milyar avro karşılığı kabul edilen geri kabul anlaşması, aslında bir köle pazarlığıdır. Oysa, sığınmacıların insanca yaşayabilmelerini, sağlık, eğitim ve istihdamları için, 300 milyar avro ile en az yirmi yılda sağlayıp düzeltebiliriz.

Sığınmacıların gerçekleştirdikleri doğumlara bakıldığında günde ortalama 96 doğum, toplamda 120 binden fazla doğum gerçekleşmiştir. “Buralarda bir çocuk doğurursak kalırız.” diye düşünüyorlar ama başka bir şey var. Tabii ki doğum kontrolü yapılamamaktadır. Bu doğumların çoğunda... TÜİK verilerinde, Suriyeli genç kadınların gebelik oranı yüzde 126'dır.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sağlık Bakanlığı olarak bütün, doğum kontrolü dâhil hepsi yapıyor.

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Siz görmüyorsunuz, “Yok.” diyorsunuz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır, yanlış söylüyorsunuz Sayın Vekilim.

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Valiliğe sorun, Göç İdaresine sorun; buyurun telefonu, arayın, “Yok.” diyeceklerdir size.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın vekil Diyarbakır'a gitmiş mi acaba?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Efendim, bakın, onların sanal TC olarak kaydını yapıyorsunuz sisteme ve kaydını girdiği an bütün aşıları dâhil her şeyi...

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Sözlerimi tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Kara, siz devam edin efendim, Genel Kurula hitap edin.

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Sığınmacılar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kara'ya, laf atma nedeniyle sözlerini tamamlayamadığı için ilave süre veriyorum.

Buyurun Sayın Kara.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ama doğruları söylesin, doğruları.

NİYZAZİ NEFİ KARA (Devamla) – Sığınmacılar hem yerel hem de ulusal düzeyde çok hareketli bir nüfus olduklarından sağlık verilerinin dijital ortamda olması gerektiği kanaatindeyiz. Tüm bu nedenlerle, torba yasalarınızı geçirmek için yoğun bir mesai harcadığınız bu Mecliste toplumun gerçek sorunlarını hep arka plana itiyorsunuz. Sağlık önemli bir sorundur arkadaşlar. Sağlıklı bir topluma sahip olmadığımız sürece yaptığınız hiçbir politikanın da anlamı yoktur.

G20 için Serik'te yapılan ve çöken köprüdeki, Aksu'da yapılan ve tramvay geçemeyeceği için yıkıl原因acak köprüdeki zarar maliyetleri bile bu çocukların sağlık, barınma ve eğitim masraflarını karşılayacaktır.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kara.

Önerinin aleyhinde, Hacı Bayram Türkoğlu, Hatay Milletvekili.

Buyurun Sayın Türkoğlu.

Süreniz on dakikadır.

HACI BAYRAM TÜRKOĞLU (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde Suriyeli sığınmacıların sağlık takiplerinin düzenli yapılmaması nedeniyle toplum sağlığı için oluşan tehditlerin en aza indirilmesi konusunda Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği grup önerisi aleyhinde grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Suriyeli sığınmacılarla ilgili verileri, konuşmamda rakamsal ağırlıkta vermek istiyorum. Suriye Arap Cumhuriyeti’nde yaşanan olaylar nedeniyle ülkemize giriş yaparak geçici koruma altına alınan Suriyelilere yönelik sağlık hizmetleri ilk olarak 29 Nisan 2011 tarihinde, Hatay ilinde başlamıştır. Bugün itibarıyla toplam 10 ilde -Hatay, Şanlıurfa, Kilis, Gaziantep, Mardin, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Adana ve Malatya’da- 26 geçici barınma merkezi bulunmaktadır. 17 Şubat 2016 tarihinde, AFAD’dan alınan verilere göre, kamplarda 274.110 Suriyeli ve 10.805 Iraklı, genel toplamda 284.915 kişi bulunmaktadır. Göç İdaresi Genel Müdürlüğünden alınan verilere göre, ülkemiz genelinde, 17 Şubat 2016 tarihi itibarıyla 2 milyon 655 bin 456 Suriyeli kendi imkânlarıyla ikamet etmektedir.

4 Kasım 2015 tarihli ve 9648 sayılı, revize edilen, Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar Hakkında Yönerge’nin hükümlerine göre sağlık uygulama tebliği kapsamında ücretsiz olarak hizmet verilmektedir. 29 Temmuz 2015 tarihinde AFAD ile Sağlık Bakanlığı arasında Global Bütçe Protokolü imzalanmıştır. Sağlık Bakanlığının kurum ve kuruluşları, Göç İdaresi, Sosyal Güvenlik Kurumu, AFAD ve sivil toplum kuruluşlarının dâhil olduğu sağlık çalışma grubu oluşturulmuştur ve çalışmaktadır.

Sağlık Bakanlığı bünyesinde görevli kurumlar tarafından kampların bulunduğu illerde ve Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı 5 ilde -Ankara, İstanbul, Bursa, Konya ve Mersin’de- 2016 yılı Sağlık Eylem Planı “Fiziki altyapının ve beşerî altyapının güçlendirilmesi, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi” konu başlıklı projeler hazırlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, aralık ayı itibarıyla 81 ilde sunulan sağlık hizmet istatistiklerini sıralayacak olursak: Poliklinik hizmeti 15 milyon 384 bin 955; kamplardan hastaneye sevk edilen kişi sayısı 933.516; ameliyat sayısı 473.114; sınırdan giriş yapan yaralı sayısı 30.652; hastanelerde yatan hasta sayısı 686.790; aşı sayısı 1 milyon 555 bin 596; kamp içi bebek izlem sayısı 114.637; kamp içi çocuk izlem sayısı 100.753; kamp içi gebe izlem sayısı 49.807; kamp bulunan illerde toplam doğum sayısı 76.354 ve 81 il genelinde, 2011-2015 tarihleri arası, toplam 151.746 canlı doğum gerçekleştirilmiştir.

Hasta kayıtları, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ve Türkiye Halk Sağlık Kurumu, kamp bulunmayan illerde sağlık hizmetlerine ait veriler 2015 yılı itibarıyla kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, sınır illerimizde yaşanan son durum ve yapılan hazırlıkları da sizlerle paylaşmak istiyorum. Başbakanlık AFAD’dan 15 Şubat 2016 itibarıyla alınan verilere göre Bayır Bucak bölgesinde yaşanan son duruma yönelik Rusya bombardımanı ve rejim güçlerinin sınıra yaklaşımları sonucu sıfır noktasında giriş talebi oluşmuştur. 29 Ocak 2016 tarihi itibarıyla alımlara başlanmıştır. Biyometrik kayıt işlemleri sürdürülmektedir. Kaydı tamamlananlar talepleri doğrultusunda akrabalarının yanına sevk edilmektedir. Barınma merkezi talebi olacak olan gerek Türkmenler gerekse Arap asıllı Suriyeliler için yeter sayıda barınma alanı hazırlanmış olup kayıtlarına müteakip barınma

merkezimize sevk edilmektedir. Hatay Valiliğince kurulan Güveççi Geçici Barınma Merkezi'ne 2.014 kişi, yaklaşık 650 aile yerleştirilmiş olup hâlihazırda 850 çadır kurulumu tamamlanmıştır. Bayır Bucak Türkmen bölgesinden ilimiz sınırından toplu göç olması ihtimaline karşı Yayladağı ilçesi içerisinde üç ayrı bölgede -Aşağıpulluyazı, Güveççi ve kayıt işlemlerinin yapıldığı Yayladağı Merkez YİBO Geçici Barınma Merkezi olmak üzere- sağlık tedbiri amaçlı hazırlıklar yapılmıştır. Bölgeden giriş yapan yaralı olması ihtimaline karşın 1 UMKE ekibi ve 2 adet acil yardım ambulansı hastaların hastaneye transferi için hazırda beklemektedir. Yayladağı Güveççi mevkinde AFAD tarafından geçici konaklama merkezinin oluşturulması planlanan bölgede olmak üzere 2 adet şişme tipi sahra hastanesi çadırı acil sağlık hizmetleri ve koruyucu sağlık hizmetleri sağlamak üzere kurulumu sağlanmış olup 1 adet personel barınma şişme tipi sahra hastanesi çadırı kurulmuştur.

Yirmi dört saat 1 UMKE timi çadırdaki hizmet vermekte, 2 acil yardım ambulansı gelecek olan hastaların hastaneye transferi için hazırda beklemektedir. Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından doktor, hemşire, poliklinik ve koruyucu sağlık hizmetleri yeterince verilmeye başlanmıştır.

Yayladağı merkez YİBO Geçici Barınma Merkezi'nde oluşturulan kayıt merkezinde 1 adet şişme tipi sahra hastanesi çadırı, Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından 2 doktor, 6 hemşire ile poliklinik ve koruyucu sağlık hizmetleri verilmek üzere kurulmuştur. İlçede 7 acil yardım ambulansı -6 standart, 1 çok sedyeli- görevlendirilmiş olup hasta girişi yoğunluğu yaşanması durumunda kademeli olarak acil yardım desteği sağlanacaktır. İhtiyaç olması hâlinde özel hastane ambulansları ile diğer ilçelerden takviye ekip yönlendirilecektir. Hastanelerimizde başta Yayladağı Devlet Hastanesi olmak üzere Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği tarafından gerekli önlemler alınmaktadır. Suriye sınırına sıfır noktasında UMKE ekibine ait bir şişme çadırın kurulumu ve 3 kişiden oluşan bir ön müdahale ekibi oluşturulmuş, il valiliğinin talimatı beklenmektedir. Kurulacak olan şişme çadırın yanında bir icapçı ambulans ekibi ile 1 adet ambulans konuşlandırılmıştır. Suriye'den gelecek göçmenler için Kilis İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı toplam 6 personelden oluşan 2 adet UMKE ekibi sınırın sıfır noktasında hazır bekletilmektedir. Halk Sağlığı Müdürlüğünden 1 doktor ve 2 hemşireyle sınırda tahsis edilen eski "free shop" alanında aşılama yapılması planlanmış olup göçmen girişi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlık AFAD Genelgesi, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Yönetmeliği ve Sağlık Bakanlığı yönergesi esaslarına dayanılarak geçici koruma altına alınanlara sağlık hizmeti Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) çerçevesinde verilmektedir. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Karar No: 22/1981'le diğer geçici koruma altındakilerin sağlık hizmeti de dâhil olmak üzere temel yardım ihtiyaçlarına erişimlerinin sağlanması gerektiğinin altı çizilmiştir. 2001 yılında Avrupa Birliği Konseyi tarafından oluşturulan ortak koruma rejimine göre, geçici koruma altına alınanların acil durum ve hastalıkların temel tedavisine erişiminin sağlanması gerektiğinden bahsedilmektedir. Bu bağlamda, ülkemizde geçici koruma altına alınanların temel sağlık hizmetlerine erişimi uluslararası hukukla uyumludur. 2012 yılında AFAD koordinasyonunda Sağlık Bakanlığı, kurum ve kuruluşlarımızın katkılarıyla Türkiye'ye toplu sığınma amacıyla gelen Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşlarının ve Suriye Arap Cumhuriyeti'nde ikamet eden vatansız kişilerin kabulüne ve barındırılmasına ilişkin yönerge hazırlanmış olup ülkemizde bulunan Suriyelilerin iş ve işlemleri bu mevzuatla düzenlenmekte ve yürütülmektedir. Suriye'den ülkemize yönelik nüfus hareketlerinin artması ve söz konusu kişilerin, büyük şehirlerimiz başta olmak üzere tüm illerimize yayılması nedeniyle ortaya çıkan sağlık sorunlarının çözülmesi amacıyla AFAD tarafından 9 Eylül 2013 tarih ve 12816 sayılı 2013/8 genelge yayımlanmış ve ülkemizdeki Suriyelilerin tüm giderleri ücretsiz hâle getirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bilgiler ışığında Birleşmiş Milletler mülteci örgütüne tarihinde gördüğü en büyük göç hareketi olarak tanımlanan Suriyeli sığınmacıların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HACI BAYRAM TÜRKOĞLU (Devamla) –sağlıklarıyla ilgili hâlihazır çalıştay mevcut olup Meclis araştırması açılmasını gerek görmüyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türkoğlu.

Önerinin lehinde Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu önerge üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, toplamda 10 milyondan fazla Suriyelinin yani ülke nüfusunun yüzde 45’inin iç savaş nedeniyle bulundukları yeri terk etmeye zorlandığı tahmin edilmektedir. Bu sayının 6,5 milyonu Suriye içinde yerinden edilen kişilerden oluşuyor ve geri kalan yaklaşık 4 milyon kişi de diğer ülkelere sığınmış bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Suriye’deki durumun dünyanın çok uzun bir zamandır karşılaştığı en korkunç insani kriz olduğunu dile getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de sayıları 2,5 milyonu aşmış bulunan Suriyeli mültecilerin büyük bir bölümünün içinde bulunduğu durum da oldukça vahimdir. Türkiye 200 binden fazla mülteciyi barındıran kamplar kurdu ve burada bulunan kişilere gıda ve temel hizmetlere erişim sağladı. Ancak, kamplar dolu olduğundan Suriyeli mültecilerin neredeyse yüzde 90’ı kamp dışında yaşıyor ve kendilerini idame ettirmeye çalışıyorlar. Suriyeli mülteciler yaygın bir yoksulluk içinde yaşıyorlar. Suriyeli mültecilerin iş piyasasına yasal erişimleri bulunmadığından ve temel ihtiyaçları yetkili makamlar ve sivil toplum tarafından karşılanmadığından, Suriyeliler hayatta kalabilmek için kayıt dışı çalışmak durumunda kalmaktadırlar. Suriye’den gelen mülteciler açık bir biçimde işverenlerin sömürüsüne karşı savunmasız durumdadırlar. Çok sayıda Suriyeli mültecinin barınma, eğitim ve sağlık hizmeti gibi temel haklara erişimleri de bulunmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her geçen gün sayıları artan ve artık bir vahşete dönüşmüş bulunan mültecilerin Avrupa ülkelerine geçebilmek için vahşi biçimlerde ölümleri insanlığın ortak değerlerini sorgular niteliktedir. Devletlerin sınırlarda göçmenlere karşı aldığı önlemlere her gün yeni birisi eklenmektedir. Gerek Türkiye’de gerekse Avrupa Birliğinde ulusal güvenlik ve maliyet noktaları öne çıkarılarak yürütülen tartışmalar mültecilerin insan haklarından soyutlandığı ve ayrımcılığı körükleyen bir algı yaratmaktadır. Türkiye ve Avrupa Birliği arasında göçün kontrolü alanında devam eden müzakerelerde ve kamuoyunda gerçekleşen tartışmalarda, tartışılan konunun insana ilişkin olduğu görmezden gelinmektedir. Mültecilerin sayılara indirgenmesiyle yapılan maliyet hesapları göçün yarattığı ulusal güvenlik tehlikesi iddiaları ve insan hayatları üzerinden politik kazanç sağlayarak tarafların pazarlıklarda elini kuvvetlendirme çabaları demokrasi ve evrensel insan haklarıyla bağdaşmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Birliğinden gelecek 3 milyar euro, Türkiye vatandaşlarına Schengen bölgesinde vize muafiyeti, dondurulan üyelik müzakerelerinde başlıklardan birkaçının açılması,

Türkiye'nin Avrupa Birliği zirvelerine çağırılması gibi konular mülteciler üzerinden Türkiye ve Avrupa Birliği arasında pazarlık konusu edilmektedir. Büyük bir reform manzumesi üzerinde yürümesi gereken Avrupa Birliği sürecinde müzakere mekanizmasının yeniden çalıştırılması Türkiye'nin mültecileri ülke içinde tutması şartına bağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bu savaşı besleyen cephede yer alan, savaşın içinden çıkılmaz bir hâle gelmesine neden olan bütün ülkeler mültecilere kapılarını açmalı ve mali yükü paylaşmalıdırlar. Bunlar yapılırken de en önemli öncelik bu savaşı bitirmek ve insanları tekrar güvenli bir şekilde evlerine, ülkelerine geri yollamaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1951 tarihli “Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi” mülteci hakları alanındaki mevcut en önemli uluslararası belgedir. Birçok eksikliğine rağmen sözleşme mültecilerin korunmasıyla ilgili en önemli hukuki metin niteliğindedir. Fakat 1951 sözleşmesinin hazırlanmasında rol oynayan Türkiye, 1967 belgesini de coğrafi çekince koyarak imzalamış bulunmaktadır. Böylece Türkiye, sadece Avrupa'dan gelenlere mültecilik statüsü tanıyacağını beyan etti. Oysa, resmî rakamlara göre son altmış yılda Avrupa'dan Türkiye'ye gelen sadece 45 kişi mülteci olmuştur. Bununla birlikte, Türkiye'de hâlen bir mülteci yasası yoktur, sivil bir kurum yoktur, bütün işler polis tarafından yürütülmektedir. Türkiye'nin öncelikli olarak bu konudaki sorumluluklarını yerine getirmesi gerekiyor.

Bu sorun ancak tekneler batıp aileler yok olduğu zaman, çocuk cesetleri kıyıya vurduğu zaman ya da Suriye gibi yığınsal göçler yaşandığında gündeme geliyor. Oysa ki sürekli olarak böyle bir sorun bulunmaktadır. Bu temelde, insan hakları standartlarına ve hukukuna uygun bir yasal altyapının oluşturulması kaçınılmazdır.

Değerli milletvekilleri, beşinci yılına giren ve dünya kamuoyunda “Suriye iç savaşı” olarak bilinen savaş, uluslararası güçlerin ekonomik ve siyasi çıkarları doğrultusunda gerçekleştirdikleri hamlelerle içinden çıkılmaz boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Bölgenin çok etnikli, çok dinli ve çok mezhepli yapısı, evrensel değerler zemininde çoğulcu bir demokrasiye evrilmek yerine, iç savaşın ve çatışmaların suni bir odağı hâline getirilmiştir. Körfez Savaşı'yla başlayan ve günümüze kadar gelen süreçte bölgede yaşayan farklı halklar, farklı inançlar açısından son derece vahim durumlar yaşanmaktadır. Özellikle, IŞİD ve türevi insanlık düşmanı terör örgütlerinin ortaya çıkmasıyla insanlık tarihine kara birer leke olarak geçecek trajediler yaşanmıştır ve yaşanmaya devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; IŞİD terör örgütünün bölgede yaşayan Kürtler, Araplar, Türkmenler, Asuri-Süryaniler, Ermeniler, Hristiyanlar, Ezidiler, Şiiler, Alevilere karşı ne tür zulümlere ve insanlık dışı uygulamalara giriştiğine tüm dünya kamuoyu tanıklık etmiş bulunmaktadır. Biliyorsunuz, Ezidilere Şengal bölgesinde yapmış olduğu saldırıda 5 binden fazla kadını, kızını, çocuğu, yaşlıyı alıp rehin etmişti. Bu kadınlardan birçoğu hâlâ IŞİD'in elinde rehin bulunmaktadır ve 21'inci yızyılda dolarla, parayla satılmaktadırlar. Bütün insanlığın, hepimizin bundan utanç duymamız gerektiğine inanıyoruz ve hepimiz, 550 milletvekili ve bütün siyasi partilerimiz bu konuda hassasiyet göstermeli ve bu tür politikaların bir an önce Orta Doğu'dan men edilmesi, insan haklarına, evrensel ve aydınlanmacı düşüncelere yer veren demokratik rejimlerin yerleşmesi için herkesin çaba sarf etmesi gerektiğine inanmaktayız.

Farklı inançlardan olanların ve kendilerine biat etmeyenlerin yerleşim yerleri talan edildi, kültürel yapıları ve ibadethaneleri yerle bir edildi. Hem Suriye'de hem de Irak'ta yıllardır devam eden terör saldırılarında savunmasız durumda bulunan Asuri-Süryani-Keldani halkı hedef seçilmiş ve bu saldırılar

sonucunda yüzlerce insan katledilmiş, yüz binlercesi ise kendi topraklarından göç etmek zorunda kalmışlardır. Bildiğiniz gibi, Asuri- Süryani-Keldani halkı Mezopotamya'nın en kadim halklarından biridir. Yazılı altı bin beş yüz yıllık bir tarihe sahip olan bu halk özellikle Hristiyan olduğundan dolayı hiçbir ülke, bunların haklarının savunulması bağlamında, başta Türkiye olmak üzere sahip çıkmamıştır. Sayın Başbakanımız Davutoğlu'yla bir ara yapmış olduğumuz bir sohbette, Asuri-Süryanilerle ilgili büyük bir muhabbet beslediğini ve kendilerini de Irak'ta ziyaret ettiğini, daha sonra da -biraz önce AK PARTİ'li hatibin de ifade ettiği gibi- bu Suriye savaşı başladığında Suriye'de bulunan bütün farklı unsurların Türkiye'ye davet edildiğini, bunların içinde Asuri Süryanilerin de olduğunu vurguladılar. Ancak, Ninova'da IŞİD saldırıları sonucunda 200 bin Asuri-Süryani bölgesini terk etmiş olmasına karşın ve Şubat 2015 tarihinde de Haseke'de Habur sınırları boyunca 35 Asuri-Süryani köyüne IŞİD tarafından saldırılmış ve onlarca kadın, kız rehine alınmış olmasına karşın ve bunların çoğunluğunun da aslı Şırnaklı, Hakkâri, Mardinli olmasına karşın Türkiye Hükümetinden, Dışişleri Bakanından ve Hükümetten de bu konuda kınayıcı bir açıklamayı göremedik; bu konuda da üzüntülerimizi ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Önerinin aleyhinde Halis Dalkılıç, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Dalkılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, konunun önemini anlayabilmek için öncelikle “Ülkemize Suriye'den gelen ne kadar misafirimiz vardır, ülkemiz misafirlerimiz için neler yapmıştır, ne kadar kaynak kullanmıştır?” gibi sorulara kısaca belki değinmemiz gerekiyor.

İç karışıklıklar başlamadan önce 20 milyon civarında bir nüfusa sahip olan Suriye'de, bugün yaklaşık 12,2 milyon kişi acil insani yardıma ihtiyaç duymaktadır. Bu süreçte yaklaşık 7 milyon Suriyeli evini terk etmek zorunda kalmış, 3 milyonu aşkın Suriyeli de kurtuluşu komşu ülkelere sığınmakta bulunmuştur. Türkiye, uyguladığı açık kapı politikası çerçevesinde giriş yapan hiçbir Suriyeliyi geri çevirmemiş, onları geçici koruma statüsüne almıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye, 2,5 milyondan fazla Suriyeli sığınmacıyı misafir etmekte olup AFAD'ın 10 ilde kurduğu ve yönettiği 25 barınma merkezini bulundurmaktadır. Bugüne kadar, Türkiye, ülkesindeki savaştan kaçarak ülkemize sığınan Suriye vatandaşları için uluslararası standartlara göre 9 milyar Amerikan dolarını aşkın tutarda bir kaynak kullanmıştır. Türkiye'nin bu olağanüstü çabalarına karşın, uluslararası camia, ülkemizde bulunan Suriyeliler için yalnızca 500 milyon dolar katkıda bulunmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, acil sağlık hizmetlerine tüm kentlerdeki mülteciler ulaşabilmektedir. Acil olmayan sağlık hizmetlerine erişim için ise mültecilerin yetkili mercilere kayıt yaptırması gerekmektedir. Yani kentli mülteciler “geçici koruma” statüsü altında kendilerini yetkili mercilere kaydettirdiklerinde ve “yabancı tanıtım kartı” çıkartmaları durumunda sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanma hakkına sahiptirler. Geçici Koruma Yönetmeliği'ne göre, acil sağlık hizmetlerinde mülteci hastalardan gerek tedavi gerekse ilaçlar için herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Bugün, ülkemizin kurmuş olduğu modern kamplarda sağlık alanında şu hizmetler verilmektedir: Temiz içme suyu; temiz, güvenilir, kültüre uygun gıda; bağışıklama kampanyaları, bulaşıcı hastalıklara ve salgınlara yönelik mücadele; sendromik sürveyans, Şark çıbanı, ishalleri hastalık ve sıtma yönetimi, hijyen eğitimleri, çevre sağlığına yönelik tedbirler, atıkların düzenli olarak yok edilmesi, jüt alanlarının kontrolü, suların mikrobiyolojik ve kimyasal izlemeleri; banyo, tuvalet gibi alanların hijyeninin sağlanması; üreme sağlığı, anne güvenliği, çocuk sağlığı gibi tedbirler sürekli takip edilerek alınmaktadır.

Saygıdeğer milletvekillerim, ülkemizin misafirlerimiz için yaptığı sağlık hizmetleri için neler yaptığını tek tek saymaya kalksak, herhâlde sabaha kadar Mecliste bunu izah etmemiz gerekir.

Bazı kalemlere belki değinmemiz gerekiyor hem milletimiz hem de milletvekillerimizin güncel bilgileri alması adına.

Kampta sunulan poliklinik hizmetleriyle ilgili: Aile hekimliği uzmanlığına başvuru sayısı 289.579'dur. Diğer uzman hekimlere başvuru sayısı 1 milyon 522 bin 613'tür. Pratisyen hekime başvuru sayısı 2 milyon 31 bin 141'dir. Sevk sayısı 501.859, acil vaka sayısı 465.425'tir.

Sınır illerde, İstanbul ve Mersin'de 0-5 yaş arası tüm çocuklar için polio aşısı yapılmış olup, toplam 9 milyon 403 bin 319 çocuğa aşı yapılmıştır. Aşı yapılan 9 milyon 403.319 çocuğun 884.872'si yabancı çocuklardır. Diğer illerde sadece Suriyeli çocuklar ve temaslılarına aşı yapılmıştır. Suriyeli mültecilerin yaşadığı kamplardan hastanelere 500 binin üzerinde hasta sevk edilmiştir. Türkiye'de ameliyat edilenlerin sayısı 200 bini aşmıştır. Sınır illerindeki devlet hastaneleri toplam hizmetin yüzde 30 ile yüzde 40'ları arası bir oranda Suriyelilere hizmet vermektedir

Değerli milletvekilleri, 2010 yılından bu yana ülkemize sığınan Suriyeli sığınmacıların sayısı her geçen gün artmaktadır. Yukarıda belirttiğim gibi ülkemizin verdiği sağlık hizmetleriyle rakamlar ortadayken görüştüğümüz bu önerenin aslında ne kadar gereksiz, ne kadar da Meclisi meşgul ettiği ve boşa zaman harcadığıyla alakalı kanaatim tamdır. Bu kadar poliklinik hizmeti vereceksiniz, bu kadar hasta ameliyatı yapacaksınız, yavrularımıza aşı yapacaksınız ve "Kayıt tutulmuyor, ne yapıyor?" diye gelip önerge vereceksiniz. Keşke Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerimiz böyle bir araştırma önergesi yerine yağmurda, karda, kışta Suriyeli misafirlerimize hizmet veren, onların sorunlarına çare olmaya çalışan başta sağlık personelimiz olmak üzere tüm kamu çalışanlarıyla sivil toplum örgütleri ve gönüllülere nasıl şükranlarımızı sunarız, onların nasıl motivasyonlarını artırabiliriz adına bir çalışmayı ortaya koyabilecek bir samimiyeti ortaya koyabilselerdi. Bu konuda, orada mağdur olmuş, hakikaten sıkıntı yaşayan mültecilerin, yani ensarın, oradaki bizim misafirlerimizin yaşadığı sıkıntılarla gece gündüz uğraşan birimlerimiz var, devletin bütün kademeleri orayla çok yakından ilgililer. Doğrusu, oradaki yaşanan sıkıntılarla alakalı alınacak tüm tedbirler de zaten alınmakta.

Bu vesileyle, değerli milletvekilleri, CHP'nin grup önerisi aleyhinde olduğumu bir kere daha zikrediyorum. Tabii, yapılan hizmetleri takdir etmek lazım, yapılan hizmetleri takdir edip yapanları da motive etmek lazım. Motive edelim ki oradaki hakikaten kanayan yaraya çare olalım. Değilse, sürekli yapılanlarla ilgili eleştiri getirilecekse... Eksikleri, tabii, getirelim. "Muhalefet yapmayalım" demiyoruz ancak yapıcı muhalefeti gündemimizde tutmamız lazım. Hele hele ülkenin millî birliği, beraberliği hele hele Suriye'deki gerçekleri -ki CHP'nin daha önceki genel başkanı fark etmiş olmalı ve onun açıklamalarına bakarak- ve ülkenin menfaatlerini göz önünde bulundurarak sorumlu muhalefet yapmanın ülkemize ve milletimize gerçekten önemli katkılar sunacağını düşünüyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dalkılıç.

Sayın Kerestecioğlu, konuyla ilgili bir açıklama mı yapacaksınız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, yani ben yapmayacağım ama bir ara verip de hem kendimizi hem halkımızı aydınlatmak gerekmiyor mu? Çünkü yaralılar olduğu söyleniyor ve biz...

BAŞKAN – Buyurun, mikrofonunuzu açıyorum Sayın Kerestecioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle Meclis çalışmalarına bir süre ara verilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Az önce bizim de hissettiğimiz ciddi, büyük bir patlama oldu Ankara'da. O nedenle bir ara vermemiz en azından ve hem kendimizi hem de insanları bilgilendirmemiz gerekmez mi? Bilmiyorum. Yani “Böyle bir usul de yok diyebilirsiniz.” ama ciddi bir gerçeklik şu anda bu.

BAŞKAN – Sayın Özel, dinliyorum efendim.

36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle Meclis çalışmalarına bir süre ara verilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Gerçi sizin varlığınızda böyle bir şeyi hatırlatmak doğru değil ama, biz, grup başkan vekilleri olarak... Öncelikle Meclise çok yakın bir yerde bir patlama gerçekleşti, çok sayıda ambulansın sevk edildiğini duyuyoruz, patlama tüm Meclis kampüsünde de duyuldu. Bu şartlar altında tabii konuşmacının konuşmasını dinlemek... Orada cevaba ve düzeltmeye muhtaç noktalara cevap vermeyi sonraya bırakıyoruz.

Sizin uygun göreceğiniz şekil ve yöntemde çalışmalara hiç olmazsa bir süreliğine ara verilmesinin doğru olacağını düşünüyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Bostancı...

37.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle çalışmalara ara verilmesinin gerekli olmadığına ve Meclisin rutin gündemini takip etmesinin uygun olacağına ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, gelen haberlere göre yakınlarda bir yerde bir patlama olduğu anlaşılıyor, yaralılardan bahsediliyor ajanslardan gelen haberlerde. Bizim edindiğimiz bilgiler de o istikamette.

Türkiye'nin çok çeşitli yerlerinde terörle bir mücadele yürütülüyor ve bu çerçevede yaşanan olaylar var. Meclise yakın, uzak olması esasen özel bir önem taşıyor kanaatindeyim.

Kanaatimi arz ediyorum, takdir bütünüyle tabii ki size ait; Meclisin rutin gündemini takip etmesi uygun diye düşünüyorum. Zaten birazdan yemek arası verilecek, muhtemelen o zaman ne olup bittiğine ilişkin daha fazla bilgi edinme imkânı olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Ankara'nın merkezinde bir terör saldırısı olduğuna ilişkin duyum alındığına, milletin birliğine yönelik bu eylemleri şiddetle kınadığına ve Meclisin normal çalışmasına devam edeceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Yaklaşık yarım saat önce, henüz resmî makamlarca bir açıklama yapılmadığı için mahiyeti tam olarak bilinmemekle birlikte Ankara'nın merkezinde, Bakanlıklar'da yaşanan ve oluş tarzı itibarıyla bir terör faaliyeti olduğu izlenimini veren bir bomba patlatıldığı duyumu alınmıştır. Tekrar ediyorum, henüz resmî bir açıklama yapılmamıştır, bu duyum Başkanlık Divanına da ulaştı; bu çerçevede değerlendirmemi yapıyorum.

Milletimizin birliğine yönelik bu eylemleri şiddetle kınıyorum. Bu şekilde hiçbir eylemin milletimizin moral ve motivasyonunu bozamayacağını buradan belirtiyorum. Yaralanan vatandaşlarımız olduğunu duydum, ölen vatandaşımız var mıdır yok mudur henüz bilmiyorum, bu konuda bir bilgi bize intikal etmemiştir; olmamasını diliyorum tabii ki. Yaralanan vatandaşlarımıza buradan acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Meclisimiz normal çalışmasına devam edecektir. Böyle bir patlama olabilir; Türkiye'nin çeşitli yörelerinde zaman zaman şiddet eylemleri, terör eylemleri olmaktadır. Bu eylemler var diye Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarına ara vermez. O nedenle çalışmalarımıza devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan, sizi de dinliyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın, bütün terör eylemlerini lanetlediğine ve Ankara'da yaşanan patlama nedeniyle Meclisin çalışmasına ara vermesini doğru bulmadığına ilişkin açıklaması

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle Ankara'nın göbeğinde böyle bir eylem gerçekleştirilmesinden dolayı, bütün terör eylemlerini lanetliyorum. Tabii ki, Ankara'da böyle bir olay olması çok düşündürücüdür. Bunun üzerinde yetkili Hükûmetin muhakkak çok ciddi çalışmalar yapması lazım. Ancak tabii ki, ben de böylesine sıkıntılı bir günde “Ankara'da bir eylem oldu.” diye Meclisin çalışmasına ara vermesini, Meclisin buna teslim olmasını doğru bulmuyorum, Meclisin çalışmalarına devam etmesi gerektiğine inanıyorum. Bu vesileyle olaya muhatap olan eğer herhangi bir yaralı varsa onlara da geçmiş olsun diyorum. İnşallah, devamında Ankara'da daha üzücü haberlerle karşı karşıya kalmamayı temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, ben kayıtlara geçmesi açısından yerimden sadece bir şey ifade edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben sadece “Ankara'da oldu ve Meclisin yakınında oldu.” diye bir patlamayı daha önemseyerek konuşmadım; sadece insanların, halkın özellikle bilgi edinme hakkına dayanarak hem kendimizin hem de onların bilgilenebilmesi için bir aradan, küçük bir aradan bahsettim. “Meclis çalışmalarına ara versin ve ertesi güne bıraksın.” gibi bir talepte bulunmadım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

Ben görüşlerinize saygı duyuyorum. Yapmış olduğum açıklama size yönelik bir açıklama değildir, öyle anlamayın. Genelde, bu talepler, sizlerin konuşmalarından önce Divanımıza intikal etti, “Bir ara verelim mi acaba?” şeklinde çeşitli görüşler ifade edildi. Konuşmalar sırasında da “Böyle bir şey olabilir mi?” şeklinde düşünceler ortaya konulunca ben de genele yönelik olmak üzere düşüncemi ifade ettim.

Sayın Özel, söz talebiniz mi var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, terör olayları nedeniyle Meclis çalışmalarının durdurulmasının gerekmediğine ancak Ankara’da yaşanan patlama konusunda bilgi sahibi olabilmek için kısa bir ara verilebileceğine ve bakanların bu konuda Meclisi aydınlatması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tabii, burada şöyle bir yanlış anlaşılma olmaz: “Meclis çalışmalarını durdursun.” falan kimse demez. Hatta burada hepimizin çok kullandığı bir şekilde, savaş sırasında çalışan Meclis terör olaylarından dolayı durmaz, bu hep söylenir. Ama şimdi, hiçbirimiz bir diğerimizi burada farklı bir şekilde anlamaya çalışmayalım. Herkesin binada üçer tane çalışanı var. Bina’nın telefonları kesilmiş durumda. Bütün çalışanlarımızın aileleri onların durumlarını merak ediyor. Meclise yakın bir patlama, uzak bir patlama Meclis açısından farklı bir şey ama her birimiz insan olarak ve gayet insani duygular içinde panik hâlinde bizleri arayan, ailelerimiz bize ulaşmıyor diyen arkadaşlarımız için endişelenmemiz, onların bir anlamda işvereni olarak onların yanına yarım saatliğine gitmemiz -çünkü binalarına 200 metre- çok insani bir şey. Bunun üzerinden çok hamasi şeyler söylenebilir, bu ayrı.

İkincisi, bu Meclisin bakanları var. Sayın Veysel Eroğlu karşımızda oturuyor, Sayın Adalet Bakanı içeride. Bizim hatırlatmamıza gerek olmaksızın Meclisin hızlı ve şeffaf bilgilendirmeye ihtiyacı var. 200 metre ötede olan patlama için Sayın Bakan otuz yedi dakika sonra hâlâ daha en azından oluş biçimiyle ilgili Meclisi aydınlatmıyorsa ondan sonra kimse birbirinin yüzüne bakıp da burada kahramancılık oynamasın. Esas mesele burada oturmak değil, bu meseleye duyarlı kalmamaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hemen titremeye başladın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Laf mı senin ki, utanmaz adam.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sanıyorum, ilerleyen zaman içerisinde Hükûmetten, Sayın Bakandan bir açıklama gelecektir.

Sayın Bakan, söz talebiniz mi var efendim?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet.

BAŞKAN - Buyurun.

40.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu’nun, Ankara’da yaşanan patlamayla ilgili kendilerine detaylı bilginin henüz ulaşmadığına, terör örgütlerini lanetlediğine ve bu durumda Meclisin faaliyetlerine devam etmesinin önemli olduğuna ilişkin açıklaması

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; özellikle maalesef, DSİ ile Karayolları binalarının tam karşında dar bir sokak var, Maliye Bakanlığına giden sokak. Orada bir patlama oldu fakat mahiyetini tam olarak bilmiyoruz. Şu anda hatta DSİ’nin birtakım güneye bakan camları da kırıldı. Ben, tabii, en yakın orada DSİ olduğu için, DSİ Genel Müdüründen bilgi aldım. Şu anda ambulanslar, ekipler orada müdahale ediyor. Bir araç

yanıyor, yangın devam ediyor, itfaiye geldi. Yaralıların olduğunu tahmin ediyoruz. Ama çok detaylı bir bilgi gelmedi, ben de tahkik ediyorum. Tabii, bize geldi. Çok detaylı bilgi olmayınca ben size daha sonra açıklama yapmak daha uygun olur diye düşündüm. Ama, bir terör örgütünün bir patlama gerçekleştirdiği şeklinde bir duyum var. Ben bu vesileyle bütün bu terör örgütlerini, bunu yapanları lanetliyorum. Orada yaralılar varsa... İnşallah, bir yaralı veya canını kaybeden bir vatandaş olmamasını gönülden arzu ediyoruz. Ama, biz buradayız, sürekli haber geliyor. Hatta, hemen karşıda, DSI'den bunlar gözetleniyor, bana da bilgi intikal ediyor, ben de sizleri aydınlatacağım ama şu anda çok detaylı bir bilgi yok. Durum bundan ibaret.

Geçmiş olsun diyorum. İnşallah, Cenab-ı Allah böyle acılar bize göstermez. Ama, az önce ifade edildi, bu Meclis Sakarya'ya düşman ordusu geldiği zaman çalışan bir Meclis. Dolayısıyla, Meclisin faaliyetine bu durumda devam etmesi hem millete olan ve terör örgütüne olan tavrımız açısından önemlidir diye düşünüyorum.

Arz ediyorum efendim.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, 14/12/2015 tarihinde Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara ve arkadaşları tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların sağlık takiplerinin düzenli yapılmaması nedeniyle toplum sağlığı için oluşan tehditlerin tüm boyutlarıyla araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 17 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan Kanun Tasarılarının sıralarının yeniden düzenlenmesi; bastırılarak dağıtılan (11/1) ve (11/2) esas numaralı Gensoru Önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarına alınmasına ve Anayasa'nın 99'uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü birleşiminde yapılmasına ve 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

17/02/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 17/02/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda oy birliği sağlanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun ekteki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mehmet Naci Bostancı

Amasya

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan 117, 85, 86, 87 ve 95 sıra sayılı Kanun Tasarıları’nın, bu kısmın 1, 3, 4, 5 ve 6’ncı sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi

Genel Kurulun;

17 Şubat 2016 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 85 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

18 Şubat 2016 Perşembe günü birleşiminde 87 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Bastırılarak dağıtılan 11/1 ve 11/2 esas numaralı gensoru önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü gündemin “Özel Gündemde Yer alacak işler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınması ve Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü birleşiminde yapılması;

23 Şubat 2016 Salı günü birleşiminde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşmelerine devam edilmesi, aynı birleşimde 7 sıra sayılı kanun tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

24 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşiminde 10 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

25 Şubat 2016 Perşembe günü birleşiminde 14 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00’de günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi,

117 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1.Bölüm	1 ilâ 18’inci maddeler arası	18
2. Bölüm	19 ilâ 33’üncü maddeler arası (30’uncu maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları ile Geçici madde 1 dahil)	22
Toplam Madde Sayısı		40

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi grubu önerisinin lehinde ve aleyhinde söz talep eden milletvekillerine söz vereceğim.

Lehinde ilk söz, Ramazan Can, Kırıkkale Milletvekili.

Buyurun Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Ankara’da bir patlama hadisesi oldu. İnşallah yaralı ya da can kaybı yoktur. Hepimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Grup önerimiz de gündemi ve çalışma saatlerini belirlemeye matuf, ayrıca gündemdeki sıra değişikliklerine ilişkin bir grup önerimiz var. Grup önerimizle 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Kanun Tasarısı, yine 85 sıra sayılı Bangladeş Cumhuriyeti, yine 86 sıra sayılı Filistin Cumhuriyeti, 87 sıra sayılı Yemen Hükûmeti ve 95 sıra sayılı Çin Hükûmeti ile ülkemiz arasındaki sözleşmelere ilişkin anlaşmaların gündemin yine sırasıyla 1, 3, 4, 5, 6 sırasına getirilmesini öneriyoruz. 17 Şubat Çarşamba yani bugün 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşülmesinin tamamlanmasına kadar Genel Kurulu çalıştırmayı öneriyoruz.

18 Şubat Perşembe, 87 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerinin tamamlanmasına kadar Genel Kurulun çalışmasını öneriyoruz.

Ayrıca, (11/1) ve (11/2) sıra sayılı gensoru talepleri vardır. Gensoru önermeleri okutulacak ve önermelerin 23 Şubat günü görüşülmesini Genel Kurulun onaylarına arz edeceğiz.

24 Şubat Çarşamba, 5 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerinin tamamlanmasına kadar Genel Kurulu çalıştırmayı öneriyoruz.

Ayrıca, 25 Şubat Perşembe günü ise 10 sıra sayılı kanun görüşmeleri yani uluslararası bir anlaşma var Nijer Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetleri arasında, bu görüşmelerin tamamlanmasına kadar Genel Kurulun çalışmasını öneriyoruz.

Ayrıca, gündem tamamlanması hâlinde yani buradaki gündemin tamamlanmasından kasıt, 24.00 sularına kadar çalıştırmayı, eğer bu saat zarfında bitmezse Genel Kurul çalışmalarına devam edilmesini, ayrıca 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Kanun’un temel yasa şeklinde görüşülmesini tensiplerinize arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Can.

Önerinin aleyhinde Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce gerçekten hepimizi üzen bir olaya biraz da kulak misafiri olduk, ta gürültüsü buradan duyuldu. Bir defa daha bir şeyi hatırlattı bize: Terörün dini, mezhebi, tarafı, yeri, hiçbir izah edilecek yönü yoktur. Terör lanetlenmesi gereken, yok edilmesi gereken, hiçbir zaman, hiçbir platformda mevzubahis dahi edilmemesi gereken bir kavramdır. İnşallah umuyoruz ki can kaybımız ya da ağır yaralımız yoktur. Çünkü orada bir kedicige dahi bir şey olursa bu bizi yürekten incitir. Öncelikle bu temennilerimi ifade etmek istiyorum Değerli Başkanım.

Efendim “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.” Elbette ki bu özdeyişten hareketle Hükûmetimizin bugüne kadarki icraatları, bazı icraatları özellikle, izaha muhtaçtır. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak Allah’a şükür bugüne kadar söylem ve eylemde tutarlılığımızı muhafaza etmiş bulunmaktayız. Ama maalesef eğer eylem ile söylem arasında bir çelişki varsa, bir tenakuz varsa bu izaha muhtaçtır. Şimdi, geçenlerde bir bakanımız şöyle ifadede bulundu, dedi ki: “Bir hizmet, bir etkinlik, bir faaliyet

yapılacağı zaman halka sormak lazım, millete sormak lazım, ona göre, efendim, icraata geçmek lazım.” Çok doğru, güzel, ilkesel olarak hakikaten hepimizin “evet” diyebileceği bir şey ama uygulamaya baktığımızda, Türkiye’deki son on üç yılda uygulanan politikalara baktığımızda acaba hangisinde ortak bir mutabakat ya da halkın iradesi vardır?

Şimdi, ben hatırlıyorum bir Büyükşehir Yasası geçirdik biz buralarda ve bunu uygulamaya koyduk. Şimdi, bakın, bugün halkın iradesi Artvin’de bir şeye “hayır” diyor. “Kafkasör” diye bir yaylamız var. Ben bölge milletvekiliyim. Erzurum ile Artvin sınırdaştır. Yusufeli ile bizim Uzundere arasında çok kısa bir mesafe vardır, Olur arasında çok kısa bir mesafe vardır. İnanın içimiz acıyor. Özellikle, Doğu Karadeniz Bölgesi cennet vatanın bir köşesi. Orada daha önce halkın iradesi çok dikkate alınmadan HES’lerle taçlandırılan bu projeler daha sonra madencilik sektörüne yansıtılarak birtakım yanlış adımlar, yanlış uygulamalar yapıldı. O bölge inanın bir sürü endemik canlının var olduğu bölge. Orada flora ve fauna çok çok güzel. Hatta, dünyada birtakım illegal yapıların o kadar iştahlarını kabartmıştır ki böcek kaçakçılığı dahi o bölgede yapılmıştır. Şimdi, orada “Biz burada ruhsatsız bir şekilde, henüz mahkeme sürecinde olan bir davayı beklemeden maden ruhsatını geçerli sayıp icraata başlamak istiyoruz.” diyen bir irade, zihniyet var ve karşısında gerçekten “Hayır, ben, bu cennet vatanı muhafaza etmek istiyorum bütün doğal güzelliğiyle.” diyen bir zihniyet var. Hâlbuki, daha önce aynı uygulamalar da milletvekili olduğum Erzurum ilimizin kuzey ilçelerinde yapıldı. Bizim “Ödük Vadisi” dediğimiz gerçekten, bitki örtüsüyle çok özel, çok verimli bir bölgesi olan -doğal kaynaklarının iştah kabartması söz konusu- oraya bir sürü proje yapıldı, barajlar yapıldı ve inanın orada yaşayan bir sürü canlı ve bitki yok edildi.

Asıl o bölgenin çok acil ihtiyaçları var. Nedir? Orada, bizi Doğu Karadeniz’e bağlayan çok önemli bir yol var. İstiyoruz ki biz, oradaki, Uzundere’yi Karadeniz’e bağlayan Pirinkayalar diye zor bir geçit, yüksek bir geçit... Turistik bölge ilan ettik biz Uzundere’yi ama maalesef yolu yok, keskin virajları olan, tek şeritte işleyen ama trafiği yoğun olan bir bölge ama niyeyse o Pirinkayalar bölgesinin ne yol yapımı ne de tünel çalışması, siyasi vaatlere rağmen, söz de verilmesine rağmen, uygulamada yapılmadı. Keşke, gerçekten, bu anlamda halkın isteklerini ve dileklerini dikkate alıp böyle bir hizmet götürebilsaydık.

Değerli milletvekilleri, o zaman, nedir? Bu eylem ve söylem arasındaki çelişkiyi nasıl izah edeceğiz? Şöyle izah edeceğiz: Türkiye Cumhuriyeti devletinin Hükûmeti, sanki bir romantik genç gibi, şıpsavdi romantik bir genç gibi, akşam âşık olup sabah kahrolan bir tip gibi, akşam “evet” dediğine sabah “hayır” diyen bir tip gibi idare edilmektedir. Hâlbuki, hükûmet olmak, hükûmet yönetme erkini elinde bulundurmamak romantik bir tavır kaldırmaz. Kararlı, mantıklı, sebep-sonuç ilişkisi içerisinde, uzun vadeli bir programı uygulamayı gerektirir.

Biraz önce hatip arkadaşlarımız “Suriyeli mültecilere neler yaptık? Hangi sağlık hizmetlerini götürdük? Hangi çadırları nereye kurduk?” Ya, Allah aşkına Türkiye’yi mülteci cenneti yapmakla mı övünüyorsunuz? Böyle bir şey olabilir mi? “Efendim, hangi hizmetleri götürdük?” Hangi hizmetleri götürdüysen, daha önce “Misafirlerimiz, baş tacı ederiz, 50 bine kadar yaparız, 100 bine kadar yaparız.” Rakamlar 2,5 milyon, 3 milyona doğru ilerledikçe bu sefer “Efendim, olur mu öyle şey, biz Avrupa’nın mülteci cenneti miyiz?” demeye başladık. O zaman, bunun önlemini baştan alacaktık. Siyaseti, özellikle dış siyaseti sınırların biraz ötesinde hesaplamak lazım. Şimdi, bunun karşılığında gerçekten, mülteci duruma düşecek hâl ve ahval içerisindeyiz. “Mazlum milletlere kucak açtık.” Ama mazlumlaşıyoruz farkında mısınız? Mazlumlaşıyoruz. Dün “hayır” dediklerimize bugün niye “evet” diyoruz? Bu kürsülerde Türkiye Cumhuriyeti devletinin bekası tartışılıyor, kurucu irade tartışılıyor, varlık nedeni ve ilkeleri tartışılıyor, hiç kimsenin sesi çıkmıyor. Ama sanki bizi burada bulunduran yegâne değerler insanlardır.

Değerli milletvekilleri, bizim burada birlikte olmamızın, bu çatı altında yaşamayı eyleme dönüştürmemizin nedeni ilkelerdir, doğrulardır, bu da Anayasa’yla teminat altına alınmıştır. Bu değerlerin yıpratılmamasına hepimiz azami derecede riayet etmek zorundayız. Dolayısıyla, baktığımızda, uygulamalarda, efendim, dün farklı bir söylem bugün farklı bir uygulama. Yarın onun inkârına gitmeyelim. O zaman ne oluyor biliyor musunuz? Referanslarımız o şahısların söylemleriyle birliktelik arz ediyor. “Efendim, biz söylüyoruz ama Sayın Cumhurbaşkanı da söylemişti aynı şeyi, sayın bakan da söylemişti, sayın yetkili, partili filan da söylemişti.” Böyle bir referans mantığı olmaz. Efendim, bakın, burada bizi bağlayan Anayasa ve ilkelerdir, İç Tüzük’tür. Hata yapan, hukukun dışına çıkan, ilkelerin dışında hareket eden herkes hukuk karşısında sorumludur.

Geçenlerde eski İsrail Başbakanı biliyorsunuz yargılandı ve hapse mahkûm edildi. Daha önce, Almanya Cumhurbaşkanı bir arkadaşına, dostuna otel faturasını ödettiğinden dolayı istifa etmek zorunda kaldı. Şimdi, yanlışı kim yaparsa yapsın, makamı, mevkisi, pozisyonu ne olursa olsun yargıdan kaçamaz, Anayasa hükmünü ihlal edemez. Dolayısıyla, bizi burada bağlayan ilkelerdir, kurallardır, değerlerdir. Bu değerler üzerinden, bu ilkeler üzerinden hareket etmeliyiz. Yoksa bu değerleri istediği gibi yönlendiren, değiştiren, söyleme dönüştüren kişilere bağlılıklarımız söz konusu değildir, bağlılıklarımız sadece yüce Meclisin Anayasa’yla, İç Tüzük’le ortaya koyduğu tutum ve davranışlardır.

Dolayısıyla, baktığımız zaman, eylemlerde, hayvancılıkla ya da etle ilgili bir sorun dile getiriliyor, muhalefet haklı olarak “Fiyatlar pahalı.” diyor, vay efendim, “Siz oradan alışveriş yapmıyorsunuz, AVM’lerden mi yapıyorsunuz?” Ee, o zaman bu tutarsızlıktır yani, bu AVM kültürü ne zaman geldi Türkiye’ye? Yani yüz binleri bulan kasap sayısının karşısında yüzde 5 ihtiyacı bile karşılamayan Et ve Süt Kurumu şubelerini mi göstereceğiz? Yani İstanbul’da vapura binip karşıdan karşıya 1 kilo et almak için seyahat mi etmek zorundayız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) – Böyle bir açıklama olabilir mi?

Değerli milletvekilleri, eylem ve söylemin bir çelişki arz etmemesi lazım. Onun için, gerçekten ikide birde hatalar, yanlışlar muhalefet tarafından ifade edildiği zaman hemen çokluğa vurgu yapıyorsunuz. Yüz defa söyledik, çokluk hak değildir, adalet değildir. O kadar çok çokluk örneği veririz ki burada -verdik de- artık bundan vazgeçelim. Bugün çok, yarın çok az olabilirsiniz, ama az iken haklı olma ihtimali yüksektir, çok iken haksız olma ihtimali de aynı derecede yüksektir diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Önerinin lehinde Özgür Özel, Manisa Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan teşekkür ederim.

Değerli milletvekillerini saygıyla selamlarım.

Öncelikle, tabii, olay çok sıcak ama Ankara Valisi şimdiden 5 kişinin hayatını kaybettiğini açıkladı, ama olay yerine Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinden gönderdiğimiz bir ekip arkadaşımız, hayatını kaybedenlerin sayısının bunun çok üzerinde olabileceğini, saldırı gerçekleştirilen 2 tane servis aracının hâlâ yanmakta olduğunu söylüyor.

Öncelikle, tabii, hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara şifa diliyoruz.

Terörü, kimden, nereden, ne amaçla gelirse gelsin kınıyoruz, bir insanlık suçu olarak nitelendiriyoruz ve Parlamentodaki herkesin de terörün menşesine ve amacına, kim tarafından örgütlendiğine ve ne amaca hizmet ettiğine bakmaksızın canıgönülden, yürekten inanarak kınaması gerektiğine inanıyoruz, kınadığına inanıyoruz.

Bu şartlar altında, tabii, gündeme devam edeceğiz. Ben siyasetin gerçekçi, sahici yapılması gerektiğine inanan, sahici siyasetin sadece hem yaparı hem de muhataplarını tatmin edecek olan bir yaklaşım olduğuna inanan birisiyim. O yüzden, tabii ki terör ne yaparsa yapsın, Parlamentonun çalışması durmaz, kesilemez, Parlamento mutlaka çalışacak ama kimse de şöyle bir şeye kalkışmasın: Parlamentonun hemen dibinde, çalışanlarımızın çıkış saatinde camlar sallanmış, Sayın Bakanın sorumlu olduğu birtakım binaların camları kırılmış, ordumuza mensup çok değerli kişiler hayatını kaybetmiş ve biz burada, bu durum hakkında sağlıklı bilgi almayı konuşurken, bu konuda, zaten yemek arası yaklaşmışken “Acaba bundan yararlanılabilir mi?” denirken -iktidar partisinin tüm milletvekillerini tenzih ederim ama- oradan laf atan bazı milletvekilleri “Terörden korktunuz mu? Biz korkmuyoruz.”

Elbette teröre teslim olacak falan değil bu Parlamento ama biz bir tek canı kaybetmekten dahi korkuyoruz. Özellikle de boşu boşuna, pisi pisine, ne olduğu anlaşılmadan, bir seçim akşamı birileri “Seçmen kaosu seçti.” dedikten sonra yaşananlardan, akan kandan, anaların gözyaşından, yitip giden canlardan fevkalade de üzüntü duyuyoruz. Bu üzüntümüzü tek başımıza duymadığımızı, bu konuda bizimle birlikte düşünen milyonlar olduğunu, bu Parlamentonun tüm siyasi parti gruplarındaki milletvekillerinin bu konuda aslında bizi yalnız bırakmadıklarını da biliyoruz. Ama bir yandan da bir irade gasbının açıkça ortada olduğunu ve işte iktidar partisine çok yakın gazetelerin “Ya başkanlık, ya kaos!” manşetlerini atarken bu eleştirilere, bunlara “Durun kardeşim, ne yapıyorsunuz? Çıldırınız mı siz? Ne demek ‘Ya başkanlık, ya kaos’? Ne demek ‘Seçmen kaosu seçti.’? Ne demek ‘Eğer 400 vekil olsaydı bu olurdu.’?” yaklaşımlarına esas tepki gelmesi gereken yerlerden gelmeyince, daha sonra biz söyleyince birilerinin ağına gittiğini de görüyoruz.

Bu ülkede birileri tarafından parlamenter sistem açıkça, kasten, cebren ilga edilmeye çalışılıyor. Yapılan saldırı sadece bize değil, sadece muhalefet partisi gruplarına değil, esasında Parlamentoyu çalıştırma mecburiyetinde olan ve temel görevi yüklenmiş olan iktidar partisi grubunun milletvekillerinedir. Bugün eğer bu Parlamenta sevk edilen bütün kanunlar sadece Plan Bütçe Komisyonuna yollanıp orada torba kanun hâline geliyorsa; sizlerin uzmanlık alanları hiçe sayılıp komisyonlarınız, başkan seçme dışında, çalıştırılmıyorsa; Plan Bütçe torbaladığı kanunları makul küçüklüklere bölerek buraya yollayıp o kanunu temel kanun olarak görüştüyorsa; “temel kanun” dediğiniz sadece üzerinde önerge işlemi yapabildiğiniz, yani her maddesini gruplar adına onar dakika, şahıslar adına beşer dakika müzakere edip, üzerine 7 tane önerge işlemi yapma imkânı varken, bunu sadece -ikiye ayırıldıysa- iki bölümde onar ve beşer dakika konuşup kalan maddelerde önerge işlemi oluyorsa; iktidar partisinin sayın milletvekilleri -partinin çok istisnai hâllerde verdiği önergeler, gerekçe okutması dışında- o maddeler üzerinde fikir belirtemiyorsa; sadece üç muhalefet partisinin verdiği önergeler okunup, oylanıp, neyin okunduğu, neyin oylandığı bile farkına varılmadan, ki şuracıkta otururdu geçen sene Samsun milletvekiliniz, açıkladı: “Neye ‘evet’ diyorum, neye ‘hayır’ diyorum farkında değilim. Ne olduğunun farkında değilim.” derken bugün burada oturmuyorsa; o öz eleştirinin, o partinize yaptığı eleştirinin, o makineleştirilmiş, vicdana, akla, beyne değil sadece parmağa itibar eden, parmak demokrasisine dönüştürülerek Parlamentonun ilga edildiği sisteme isyanı bugün bu görüşmeleri evinde, TRT 3’ten seyretmek oluyorsa hepimizin bu işten çıkaracağı dersler var arkadaşlar.

Bugün Mecliste önemli gelişmeler yaşanıyor. Bugün Meclisin uzmanlık komisyonları yok sayılıyor. Her şey torba yasayla görüşülüyor. Biraz önce söyledim, temel kanun, biz beşer dakika konuşuyoruz, siz hiç konuşmıyorsunuz. Konuşamamanın verdiği stres, katkı yapamamanın verdiği yürek ezikliği ve “Ben buraya bunun için mi geldim?” noktasındaki itirazlar, maalesef sadece uçak havalandığında, telefonlar kapalıyken, kimse yokken, yanınızdaki muhalefet partisi milletvekillerine yakınma veya bölgenizdeki milletvekilleriyle “Biz de içinde bulunulan bu durumdan rahatsız ama ne yapacaksınız?” dışında bu Parlamento size daha fazla sorumluluk yüklüyor. Açık açık konuşmak, açık açık eleştirmek, açık açık parti içi demokrasi talep etmek, açık açık Mecliste milletvekili olmanın sorumluluğuyla, halktan aldığınız ödevi yerine getirme noktasında gayret göstermek durumundasınız.

NURETTİN ARAS (İğdır) - Sen öyle mi yapıyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Elbette grup içinde, elbette grupların kendi içinde disiplinleri olur. Bu disiplin, sizin çoğulculuğunuzu, sizin çeşitliliğinizi, bölgenizden aldığınız görevi yapmanıza engel oluyorsa o zaman sorgulama vicdanidir ve vicdani bir sorgulama başlar.

NURETTİN ARAS (İğdır) - Baykal yapıyor vicdani sorgulamayı, onu Baykal yapıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Buradan şimdi size çok net olarak şunu söylüyoruz: Siz buraya her biriniz... Şu yöntemi seçeriz: Siz oradan bana “Baykal” dersiniz, ben buradan çıkar size Bülent Arınç’ı anlatırım, ben buradan çıkar size bakanlarınızın, daha şu koltuklarda altı ay önce oturan başbakan yardımcılarının çıkışlarını hatırlatırım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) - Kendi işinize bakın, akıl vermeyin.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Ben vicdanla ilgili, ben ödevle ilgili, ben görevle ilgili, ben edilen yeminle ilgili hepimizin üzerine, namus ve şeref üzerine içtiğimiz bir antla ilgili bir şey söylüyorum, bunu muhabatına söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bunu bu konuda sadece kendi iradesini bir başkasına teslim etmeye çalışanlara söylemiyorum ama sessizce dinleyen, anlayarak dinleyen, kalp gözüyle dinleyen, vicdanla dinleyen milletvekilleri olduğunu biliyorum ve onları anlıyorum, onlara sesleniyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bugün geline nokta...

Değerli arkadaşım, Özgür Özel’in sabrı Manisa’da Spil Dağı’nı deler. Sen onun insicamını oradan bağırarak bozamazsın. Kişiselleştirirsem oturduğun yerden ayağa kalkamazsın.

Ama şunu söyleyeyim: Bugün buraya gelen 550 milletvekili, oyu, parlamenter sistemde bu millete, bu halka hizmet etmek için aldılar. Şimdi, birileri de bu Parlamentoyu çalıştırmayıp, Parlamentodaki Meclis Başkanının bu çalıştırmama konusundaki gayretlerine katkı sağlayıp, daha büyük ümitlerle kurulan, her ne kadar geçen sefer 3 toplantıya katılmayıp HDP, MHP, CHP imzalarıyla Anayasa toplantısından, masasından kalktığınız, tarihleriyle, 16, 18, 19 Kasım ve 25 Kasım 2013 tutanaklarıyla sabitken, yeniden birileri başkanlık sistemi istiyor diye...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Başkanlıkta parlamento yok mu? Ne kadar cahil adamsın ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...yani aslında terfien gittiği makamda yetkilerini yeterli görmüyor diye size diyor ki: “Kardeşim, siz Parlamenta gelirken parti içi demokrasiyle gelmediniz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ya, başkanlıkta parlamento yok mu? Bu kadar cahillik olmaz ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Özel, bir saniye efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Başkanlıkta parlamento yok zannediyorsun herhâlde!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, böyle bir usul yok efendim. Hatip konuşuyor, lütfen dinleyin. Bir sözünüz varsa çıkar konuşursunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hatip konuyla ilgili konuşsun efendim, konuyla ilgili. Konuyla ilgili konuşsun müsaade edelim, konu dışına çıkıyor.

BAŞKAN - Sayın Özel devam edin efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Teşekkür ederim efendim.

Şimdi, bugün, bu gece hepiniz kendi vicdanlarınızın terazisinde yatağa başınızı koymadan önce şunu düşüneceksiniz: Ben bu Parlamente'ye parlamenter sistemle gelmiş birisi olarak irademi sırf saray istiyor diye ona teslim etmek için mi geldim, yoksa burada görev mi yapacağım?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Başkanlıkta Parlamento yok mu? Ne kadar cahil adamsın!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Önerenin lehindeyim. Çalışmayı söylüyorsunuz ya, sabaha kadar çalışmaya varız! Hodri meydan diyorum! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo (!) Çalışalım (!)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özel.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sesinizi duyuyorum.

Sayın milletvekilleri, eğer grup başkan vekilimize izin vererseniz kendisini dinleyeceğim.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Biraz önce konuşmacıyı uyarsaydınız, hakaret etti konuşması boyunca.

ÖZKAN YALIM (Uşak) - Alakası yok!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı, on dakikalık...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Konuya davet etmeniz gerekirdi.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, sizi dinleyeceğim ama grubunuz izin vermiyor.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Seçimlerle irade gasbından, vicdana, akla uygun değil, sadece parmak kaldırıp indiren mekanik bir grup olduğumuzdan, irademizi saraya bıraktığımızdan gibi, son derece kabul edilemez sataşmalarda bulunmuştur. 69'a göre...

BAŞKAN – Buyurun, 69'uncu maddeye göre size söz veriyorum Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Lütfen, düşüncelerinizi bir sataşmaya meydan vermeyecek şekilde ifade ediniz.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

12.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; tabii, zaman zaman burada gerilim yükseldiğinde insanlar asabi konuşmalar yapabilirler. Asabi konuşmalar yaparken de amaç, karşı tarafın canını acıtmaktır ama bu tür konuşmaları kompanse eden, dengeleyen ve Meclisin medeni şekilde çalışmasını temin etme rolünü de üstlenen insanlar grup başkan vekilleridir.

Özgür Bey'in bugünkü konuşması bu bağlamın dışında bir konuşma oldu; çok ajitatif, çok provokatif bir konuşma oldu. Öncelikle, Özgür Bey, bu konuşmanın uygun bir konuşma olmadığını söylememe lütfen izin verin. Ne kadar nazik bir şekilde konuşuyorum, görüyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İrade gasbından bahsetti. AK PARTİ iktidar olurken halktan aldı bu yetkiyi, hangi irade gasbı? Eğer halktan yetki almak bir irade gasbı ise demokrasi nasıl bir şey? İradeyi nereden alacağız Özgür Bey?

Sayın Cumhurbaşkanının "400 vekil" lafına atıf yaptı. Sayın Cumhurbaşkanı defalarca bunu açıkladı ama tekrar tekrar bir propaganda üslubuyla bunu dile getirmenin manası nedir? Kastı şu: İstikrarlı bir Meclis, en azından 400 kişinin bir anayasa yapmada ortak irade sergilemesi. "Bana 400 vekil verin." demedi ki.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Evet, başkanlık sistemini getirmen için yeterli sayı oluyor!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Zapturapt altına almak istikrar mı oluyor?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Öte yandan...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Bir yemin et! Bir yemin et Bostancı!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Ya, şu son derece yakışıksızdır: Bakın, burada, halkımız bu vekilleri özgür iradeleri ve vicdanları için seçiyor. Bu vekillere dönüp siz "Özgür iradeniz yok, vicdanınız yok, sadece parmak kaldırıp indiriyorsunuz." demek...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama doğru bunlar Bostancı!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – ...buradaki arkadaşlara hakaret olduğu gibi bu insanları özgür bir şekilde seçen, özgürlük olsun diye seçen halka karşı da bir saygısızlıktır. Unutmayın, o halk aynı zamanda size oy veren halktır.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, dinliyorum sizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Bostancı konuşmasının son kısmında benim halka hakaret ettiğimi söyledi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Öür dileyeceksen çık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onun yanında, konuşmasının ilk kısmında da söylediğim cümleleri bağlamından kopararak kastetmediğim şeyleri bana attı, 69'a göre...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

Size de 69'uncu maddeye göre söz veriyorum.

Lütfen, sözlerinizi yeni bir sataşmaya meydan vermeyecek şekilde tamamlayınız.

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın Bostancı, şunu çok net ortaya koymamız lazım: İkimiz de buraya çıkabiliriz, kendi pozisyonlarımızı tarif edebiliriz, kendi pozisyonlarımız üzerinden mevkidaşlarımızın yaptıkları görevi, görevi yapış şeklini, üslubunu tenkit edebiliriz, hatta, bunlar bizim görevimizin birer de parçası. Ama ikimiz de bir şeyleri savunacaksak kararı verecek olanlar kimin argümanının ne kadar kuvvetli olduğuna bakarlar. Benim arkamda oturan grubun yüzde 85'i, kendi tüzüğümüzde yaptığımız, özgür irademizle yaptığımız değişiklikten dolayı ön seçimle belirlendi.

METİN AKGÜN (Tekirdağ) – Nerede ön seçimle belirlendi ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Örneğin ben, Cumhuriyet Halk Partisinin Manisa'daki 13 bin üyesinin 11 bin 400 tanesinin oyunu almak suretiyle seçildim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kaset ne oldu, kaset! Özgür Bey, kaset ne oldu?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ya bir dinleyin ya! Yahu, sizin grup başkan vekiliniz kürsüdeyken biz bunu yapmadık.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Arkamdaki grubun tamamına yakını ön seçim sonucunda belirlenmiş milletvekillerinden oluşur. Biz bunu sadece ve sadece kendimiz için de istemedik...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Özgür Bey, kasetle gelince nasıl oluyor? Demokratik mi oluyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...Sayın Kılıçdaroğlu şöyle bir şey söyledi, dedi ki: “Biz sadece Anayasa değişikliğini konuşamayız, Anayasa değişikliği başka bir şey, darbe hukukundan arınmak başka bir şey. Darbe hukukundan arınmak için parti içi demokrasiyi getirmemiz lazım, ön seçimi koymamız lazım, tercihlili oy sistemini koymamız lazım.” Birilerinin iki dudağının arasından, kaleminin ucundan dökülen milletvekilleri olduğu zaman o milletvekillerinden birileri haddini aşarak, onları halkın seçtiği gerçeğini de unutarak iradelerine ipotek koymaya, “Size verilen görevi bana teslim edin, ana belirleyici benim” deme haddini kendinde bulabiliyorlar. Benim itirazım onadır, seslendiğim vicdan kimsenin değil, buradaki milletvekillerinin vicdanıdır, takdir kendilerindir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – 1 Kasım 2015, sandığa gömüldünüz gene.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan Kanun Tasarılarının sıralarının yeniden düzenlenmesi; bastırılarak dağıtılan (11/1) ve (11/2) esas numaralı Gensoru Önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü birleşiminde yapılmasına ve 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Ankara’da yaşanan patlamalardan dolayı gelen kaygı verici haberlerle ilgili grup olarak da üzüntümüzü belirtmek istiyorum. Şu anda net bilgilere sahip değiliz ama yaralı ve ölümlerin olduğuna dair, yaşamını yitirenlerin olduğuna dair bilgiler var.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Terörün her türlüünü lanetleyin Sayın Vekilim.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Umarız ki vahim bir tablo ortaya çıkmaz, umarız ki yaralıları ağır yaralı olarak bu olaylardan muzdarip olmazlar.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Terörün her türlüünü lanetleyin, sadece üzüntü olmasın.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Nasıl?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Terörün her türlüünü lanetler misiniz?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Siz şu anda neyi lanetlediğinizi de bilmiyorsunuz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Siz lanetleyin, biz ne olduğunu biliyoruz.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Şu anda bu yaşanan patlamalarla ilgili henüz Hükûmetinizin bir açıklaması yokken neyi burada getirip savunuyorsunuz?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – “Hükûmetinizin” deme, “Hükûmetimizin” de.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, burada...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Başka bir yerde konuşmuyorsun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kürsüsünde konuşuyorsun.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Nasıl?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – “Hükûmet”imiz de.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Hükûmetimiz değil, sizin Hükûmetiniz. Ülkeyi yönetme ehliyetini alan Hükûmet size ait, biz o Hükûmetin bir parçası değiliz, muhalefet olarak bu Meclisin bir parçasıyız.

Sayın grup başkan vekili eğer milletvekillerinin bu şeklide laf atma, uygunsuz bir şeklide satışma pozisyonuna müdahale ederse bu grup önerisinin neden aleyhinde olduğumuzu da ifade etmek istiyoruz.

Ülke bir yangın yerine döndü. Uzun süredir bu kürsüde Parlamentonun uğraşması gereken asıl sorunların halkın gerçek sorunları olduğunu ifade etmeye çalışıyoruz. Bu ülkenin her tarafı yangın yerine dönmüşken, bu Parlamentoda etliye sütlüye dokunmayan, deyim yerindeyse havadan sudan yasa tasarılarıyla burada mesai harcamanın hiçbirimize fayda getirmeyeceğini, tam tersine içerisine girmiş olduğumuz sorunlar yumağını artıracığını ifade etmiştik. Bugün işte Genel Kurul sıralarında otururken artık Ankara'nın göbeğinde, Parlamento binasının içerisinde patlama sesleri duymaya başladık. Yani bu son derece kaygı verici, siyasi polemiklerin ötesinde her birimizin mutlaka dikkat kesilmesi gereken son derece önemli bir sorun alanı.

Tabii, bu grup önerileri, AKP Grubunun getirmiş olduğu grup önerileri bu gerçek sorunlara değinmediği için biz karşı çıkıyoruz. Örneğin Artvin Cerattepe’de birkaç gündür halka yönelik çok ciddi bir saldırı yaşanıyor. Meseleyi eminim ki buradaki vekillerin tamamı biliyorlar. Orada, oranın doğasını talan etmeye yönelik bir maden ocağı projesi var, uzun süredir Karadeniz coğrafyasıyla ilgili her tarafı böyle HES’lere açmaya çalışan, kendine yakın sermayeye alanlar, rant çevrelerini açmaya çalışan bir anlayış var. Halk da orada bunu kabul etmediğini, bunun için kendisine danışılmadığını, yerelde karar süreçleri alınırken o karar süreçlerinin hiçbir yerinde yer almadığını ifade ediyor, tek itiraz bu. Buna itiraz edildiği için civar illerden de takviye polis, asker ekipleriyle, bilmem oraya kaç tabur güvenlik gücü, kolluk gücü göndermekle oradaki halkın üzerinde gazla, copla, tazyikli suyla, deyim yerindeyse tam bir rant terörü estiriliyor, rant terörü. Ne uğruna? Orada, Cengiz İnşaat ve Özaltın İnşaat diye Hükûmete yakın iki inşaat şirketi var, iki sermaye grubu var. Bu iki sermaye grubunun çıkan “tape”lerde bu ülkenin 78 milyonuna yönelik hangi küfürleri savurduğunu her birimiz biliyoruz, buradan ağızımıza alamayacağımız düzeyde millete hakaret eden, küfreden, her türlü düzeysizliği gösteren bir anlayışa, bir zihniyete rant açma adına Artvin halkı üzerinde iki gündür, üç gündür, deyim yerindeyse, tam bir terör uygulanıyor ve bununla ilgili bu Mecliste henüz bir tartışma yapılmış değil. Maden ocağını bir ilde yaşayan halk istemeyebilir, HES’i istemeyebilir; oraya kurulan, ağaç katliamına yol açacak olan

bir yolu, bir park talanını istemeyebilir ama Hükümet bunları dinleyip katılım sürecini halkla birlikte işletmek yerine “Artvin halkı adına en doğru kararları ben Ankara’dan belirlerim. Buradaki Çevre ve Şehircilik Bakanından Cerattepe’de ne olması gerektiğinin kararını buradan imzalar, size gönderirim.” dayatmasında bulunuyor. Yanlış olan tutum budur, ülkenin gerçek sorunlarının kökeni de bu. Biz “Yetkiyi yerellere verelim.” derken, “Yerinden yönetim anlayışıyla yerel yönetimlerin yetkilerini artıralım, bütün karar süreçlerini Ankara’dan kurtaralım.” derken tam da bunu kastediyorduk.

Bakın, orada biyolojik çeşitlilik açısından en zengin biyosisteme, bir ekosisteme ait bir coğrafyadan, bir doğadan bahsediyoruz. Hatila Vadisi ve Çoruh Vadisi dünyanın en çeşitli biyolojik canlılarını taşıyan bir ekosisteme sahip. Yani, bu ülkedeki her bir canlının hakkını hukukunu, ağacın hakkını hukukunu korumakla mükellef olan milletvekilleri olarak bu konuda belli bir duyarlılığa sahip olmamız lazım. Geçtik orayı, Artvin’in bütün içme sularının gelmiş olduğu kaynağın Cerattepe olduğu söyleniyor. Oraya giden arkadaşlarımız bu konuda halkın dile getirdiği şikâyetleri bize ilettiklerinde biz hayretler içerisinde kalıyoruz. Ne diye buna karşı çıkıyorsunuz? “Hukuki süreçler yürütülmüş, bizim suyumuz kirlenecek, çocuklarımız ölecek, kansere yakalanacağız, ya da burada ağaç katliamı yapılacak, yaşam alanlarımız tahrip edilecek.” diye itiraz ediyorlar. Bu itirazın nesine karşı polisi, jandarmayı teyakkuza geçiriyorsunuz? Bunun anlaşılabilir hiçbir yönü yok. Kaldı ki bu konuda mahkeme kararları var; 2-3 kez bu konuda net olarak alınmış olan mahkeme kararı var ama mahkeme kararı henüz yerele tebliğ edilmeden, burada, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birtakım ayak oyunları ile, mahkeme kararının arkasından dolanarak, ÇED kararlarını yenileyip tekrar orada işte bu rant şirketlerini o halkın üstüne salıyor. Polis önde, jandarma önde, rant şirketlerinin temsilcileri arkada, karşıda da halk kendi yaşam alanlarını savunmak için itiraz ediyor. Böylesi bir tabloda sizin bulunmanız gereken o şirketlerin yanı değil, halkın yanındır. Takviye kuvvetler çağırıp halkın üzerine gaz sıkmak değil, tam tersine o halkın itirazları neticesinde ortaya çıkan yargı kararlarıyla oradaki sürece müdahil olmaktır, rasyonel bir aklı devreye sokmaktır. Biz, özellikle bu birkaç günde yaşanan olayları kabul edilemez buluyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisinden bir milletvekili arkadaşımız, orada yaşanan sorunu gidermek için, İçişleri Bakanlığıyla temas kurmaya çalıştığında İçişleri Bakanının “Vurun geçin.” talimatı verdiğini söylüyor, korkunç bir şey. Ne demek vurun geçin? Yani oradaki halkın en küçük talebine “Vurun, geçin.” anlayışıyla yaklaşırsanız bu ülkede ne demokrasi kalır ne demokratik çözüm üretme mekanizması kalır ne de ülkenin geleceğiyle ilgili savunabileceğimiz bir değer kalır. Bu yaklaşımdan bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor.

Ben tabii, anmışken özellikle bir sitemimi de ifade edeyim: Cumhuriyet Halk Partisinin sayın milletvekili orada emek harcıyor, emeğe saygısı olan biri olarak hiçeştirmek istemem; şu anda da açlık grevindeymiş, çok değerli, önemli bir tutum. Ama, yaptığı bir talihsiz değerlendirmeyi Meclise geldiğinde kendisine de mutlaka ifade edeceğim. “Burası Sur, Cizre değil, Artvin, burası bir cumhuriyet kentidir.” demek, bu ülkede şehirler arasına, halklar arasına bir ayırım sokmak demektir. “Burası bir cumhuriyet kenti olduğu için burada hiç kimsenin burnu kanamamalı.” demek, Sur’da ve Cizre’de burnu kanayan yurttaşların derdini anlamamak demektir. Umarım ki medya yanlış aktarmıştır, umarım ki bu konuda böylesi ayrımcı bir yaklaşım olmamıştır. Dedğim gibi yani şu anda emek harcayan ve halkının yanında bulunan bir milletvekilinin emeğini hiçeştiren bir noktadan da yaklaşmak istemem.

Bakın, bu konuda aslında elimde, şu anda da Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı olan Sayın Faruk Çelik’in 2002 yılında Mecliste yapmış olduğu konuşmanın tutanakları var. Sanırım kendisi de Artvinli, çok açık bir şekilde Artvin doğasında maden ocağı yapmanın, HES yapmanın, baraj yapmanın, halka rağmen bunu dayatmanın tam bir katliam zihniyeti olduğunu, Faruk Çelik 2002 yılında Mecliste yapmış olduğu bir konuşmada dile getiriyor. Umarım, zaman olursa, ayrıntılarına da değiniriz.

Şu anda Sayın Bakanın da belirtmiş olduğu bu hususlarla ilgili bu Meclisin gerçek gündemlere dokunması lazım. Artvin’den Ankara’ya, Cizre’den İstanbul’a bu ülkenin gerçek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...sorunlarını bu Parlamentoda tartışması lazım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, hatip konuşurken “rant terörü, rant terörünün yanında olan iktidar, halkın karşısında olan iktidar” şeklinde ifadeler kullanarak açık bir sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Hükûmete sataşmada bulundu Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Evet efendim, evet.

BAŞKAN – Hükûmet, acaba, kendileri bir talepte bulunacak mı?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Daha önce de arz etmiştim, Hükûmet zembille inmiyor efendim. Burada AK PARTİ Grubunun destekleriyle Hükûmet oluyor. O yüzden, burada ifade edilen suçlama doğrudan doğruya grubu yönelik bir suçlamadır.

BAŞKAN – Yani siz, siz...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yasama, yürütme erkinin ne anlama geldiğini Sayın Bostancı bilmiyor mu? Daha başkanlık sistemine geçemedik, kuvvetler ayrılığı var.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Nitekim, konuşmacı, grubumuza dönerek “Sizin yeriniz halkın yanı olmalı.” diye bir de yol göstermiştir.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, yani Hükûmet deyince akla AK PARTİ geliyor diyorsunuz, bu nedenle sataşma var diyorsunuz.

Buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; “Hükûmet” deyince Sayın Başkanım, akla AK PARTİ’nin gelmesi on dört yıldır böyle olduğu için herhâlde yerleşiyor. Yoksa Hükûmet, herkesin Hükûmeti. Fakat Parlamentoda Hükûmete ilişkin asli desteği AK PARTİ verdiği için, Hükûmetin icraatlarına ilişkin olarak da yapılan eleştiriler de burada grubumuza dönük olarak “Yerinizi seçin, halkın yanında durun, rant terörünün arkasında durmayın.” tarzında konuşmalar olunca, bizim bundan etkilenmemiz, bunu bir sataşma olarak görmemiz olağandır diye düşünüyorum. 69’a göre konuşma hakkı verdiğiniz için de ayrıca teşekkür ederim.

Artvin Cerattepe’de yaşanan, bir bakır madenî işletmesine ilişkin iki şirketin almış olduğu ruhsat. Bu şirketler iktidarın neresindedir, şurasında mıdır, burasında mıdır, bilemem. Yüzde 50 oy almış bir iktidarın bir şekilde arkasında olan toplumsal kesimler olur fakat bu şirketlere izin verilirken “Siz bize yakınsınız, biz de sizi koruyoruz.” şeklinde bir uygulama asla söz konusu olmaz. Hiçbir şirket CHP’li midir, HDP’li midir, AK PARTİ’li midir... Elbette siyasetleri vardır ama ihaleleri alırken açık, şeffaf, herhâlde ihale usullerine uygun bir şekilde alıyorlardır, siyasi kimliğine bakarak değil.

İkincisi: Cerattepe’de eğer yapılanlar hukuka aykırı ise, böyle olduğu düşünülüyorsa mahkemelere müracaat edilir -Türkiye bir hukuk devleti- onu engelleyecek kararlar çıkartılır fakat herhangi bir kesimin 30 kişi, 50 kişi, 100 kişi toplanıp “Ben bunu uygun görmüyorum ve fiilî durum yaratıyorum.” diye ortaya çıkması hukuk devletiyle, demokrasiyle bağdaşmaz. Bugün Cerattepe’de yapılmaya çalışılan budur. İtiraz edebilirsiniz, uygun görmeyebilirsiniz. Bunun yolu yöntemi mahkemelerdir. İşin usulü, hukuku budur. Fiilî durum yaratmak ayrı bir şeydir. Bu konuya ilişkin mutlak surette hukuk çerçevesinde bakmak ve o şekilde takip etmek uygun olur diyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Bostancı konuşması sırasında özellikle hukuksal süreçlerle ilgili birtakım şeylere işaret etti ve o konuda “Bunları işletmediğiniz zaman işte oradaki tutumunuz da yanlışır.” anlamında bazı cümleler kullandı.

Benim vermiş olduğum bilgilerde hukuk kararlarından ben net olarak bahsetmişim ama sanırım kendisi tam anlayamamış. Genel Kurulu bu nedenle yanlış bilgilendirmiş oldu.

Müsaade ederseniz o konuda bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Tutanaklara geçti açıklamanız Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O zaman yerimden bir açıklama yapayım.

BAŞKAN – Buyurun.

Mikrofonunuzu açayım.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, kürsüde son derece net ifade etmişim ama sanırım Sayın Bostancı dikkatli dinlemedi. 2005’te bu maden ruhsatları iptal edilmiş Sayın Başkan, hukuk kararlarıyla, Artvin için konuşuyorum. 2009’da yine Danıştayca onanmış, 2012’de bu hukuk kararlarına rağmen, Özalın ve Cengiz İnşaat adına tekrar orada ihale süreçleri işletilmiş. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da 2013 yılında firma tarafından tekrar ÇED raporlarının hazırlanmasını istemiş ve hukuk kararlarını arkadan dolanarak bir hukuksuzluk yapmış aslında. Buna yönelik, yöre halkı -tabii bu süre içerisinde bir örgütlülük düzeyi de geliştiretekrar mahkemeye başvuruyor ve Ocak 2015’te Rize İdare Mahkemesi, bu bakır madeni projesinin ÇED olumlu kararını yine iptal ediyor yani Ocak 2015’ten bahsediyoruz. Henüz bu raporun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, önemli bir konu olduğu için.

Bu mahkeme kararında bilirkişi raporu aynen şunu tespit ediyor Sayın Başkan: “Maden ocağı faaliyete geçerse Artvin şehir merkezi yaşam alanı olmaktan çıkacaktır.” mahkeme kararı bu, bilirkişi raporu. Yani Artvin kent merkezinin bir yaşam alanı olmaktan çıkmasıyla ilgili var olan hukuk

kararına karşı, Çevre ve Şehircilik Bakanı tekrar bir hukuksuzluk yapıyor ve yeniden bir ÇED raporu düzenlemesi yapıyor. Yöre halkı tekrar mahkemeye başvuruyor. Yakın dönemde yapılan bu başvurunun henüz mahkeme süreci sonuçlanmamış, mahkeme kararı bekleniyor. Yani mahkeme süreci yeni, daha önce zaten raporlar ortada, nasıl şekilleneceği de belli iken bu şirketlere oraya gidip “Siz bu işi yapabilirsiniz.” onayı veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Mahkeme kararı yok, yer tespiti yapılmamış, daha önceki hukuk kararları ortada, Artvin’in bütün yaşam alanıyla ilgili mevcut durumun tehlikesi ortada ama tamamen şirketlerin lehine bir uygulama var.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan Kanun Tasarılarının sıralarının yeniden düzenlenmesi; bastırılarak dağıtılan (11/1) ve (11/2) esas numaralı Gensoru Önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günkü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ve 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisini oylarınıza...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söz talebimiz var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Oylamadan sonra talep ettiğiniz şekilde bilgi geldi bana, oylamayı bitireyim, söz vereceğim efendim.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, oylamaya geçtiniz.

BAŞKAN – Oylama henüz gerçekleşmedi. Bu nedenle yoklama talebini yerine getireceğim.

Yoklama talebini gerçekleştirebilmem için önce yoklama talebinde bulunan üyelerin varlığının Genel Kurulda olduğunu tespit etmem gerekiyor. Şimdi isimleri okuyorum:

Sayın Özel, Sayın Yedekci, Sayın Yalım, Sayın Basmacı, Sayın Gürer, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Topal, Sayın Kara, Sayın Arslan, Sayın Özdemir, Sayın Akyıldız, Sayın Engin, Sayın Çamak, Sayın Emre, Sayın Usluer, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Özkan, Sayın Pekşen, Sayın Hayati Tekin, Sayın Nihat Yeşil, Sayın Devrim Kök.

Yoklamayı elektronik cihazla gerçekleştireceğim. Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan Kanun Tasarılarının sıralarının yeniden düzenlenmesi; bastırılarak dağıtılan (11/1) ve (11/2) esas numaralı Gensoru Önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü birleşiminde yapılmasına ve 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın bakanların yerinden söz talepleri vardır.

Tabii ki, bu yaşanan olay nedeniyle tüm siyasi parti grupları değerlendirme yaptılar. Bu nedenle size kürsüden söz veriyorum efendim.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın, Ankara’daki terör saldırısını kınadığına, hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin bugüne kadar hiçbir terör örgütüne boyun eğmediğine, bundan sonra da eğmeyeceğine ilişkin açıklaması

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün akşam vakitlerinde Ankara’da meydana gelen terör saldırısı hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızdayım.

Öncelikle, meydana gelen terör saldırısını, bu saldırıyı yapanları, yaptırımları şiddetle kınadığımızı, lanetlediğimizi huzurlarınızda ifade etmek isterim. Bu saldırıda, maalesef, bazı vatandaşlarımız hayatını kaybetmiştir. Şu anda, henüz kaç kişi olduğuna dair net rakamlar yok ama medyada da yer alan bazı rakamlar var, bunları buradan paylaşmak istemiyorum. Yaralı vatandaşlarımız vardır. Rahmete kavuşanlara Allah’tan rahmet diliyorum; yakınlarına, ailelerine, aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Yaralı vatandaşlarımıza Allah’tan acil şifalar diliyorum.

Olayın olduğu yer, Eskişehir yolundan Ankara’ya gelirken tam DSİ’nin karşısında bulunan Merasim Sokak’ta, Eskişehir istikametinden gelen bir araç, Merasim Sokak’a 100-150 metre girdikten sonra, askerî servis araçlarının bulunduğu bir yere -sağlı sollu araçlar var, 5 tane servis aracı- tam onların ortasına geldiği sırada bir patlama var. Bir bomba yüklü otomobilin patlatılması sonucu olay meydana gelmiştir. Şu anda olayın kim veya kimler tarafından yaptığı, yaptırıldığı konusu incelenmektedir. Bütün boyutlarıyla konu hem ilgili güvenlik birimleri hem Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı hem de olay yeri inceleme uzmanları ve diğer bütün ekipler tarafından bütün boyutlarıyla incelenmektedir. En kısa sürede bu olayın aydınlatılmasını arzu ediyoruz.

Buradan şunu da ifade etmek isterim ki: Terörün her türlüş lanetlidir. Terörün dini, milleti, vatani, milliyeti asla olamaz. Teröre karşı hepimizin birlikte dimdik durması ve ortak tavır sergilemesi sadece Türkiye’deki yaşayan aziz milletimizin değil, bütün insanlığın huzuru, barışı, saadeti için şarttır. Bugün Ankara’da bu hain terör saldırısını gerçekleştirenler, o saldırıyı planlayanlar ve o saldırıyı yapanları

azmettirenler, talimatı verenler her kimse onlar şunu iyi bilmelidir ki; Türkiye Cumhuriyeti devleti bugüne kadar hiçbir terör örgütüne, onların teröristlerine, mağalarına ve onları kullanan ağababalarına boyun eğmemiştir, bundan sonra da boyun eğmeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her türlü terörün hesabı, her türlü terör saldırısının hesabı sorulacaktır. Hem hukuk önünde sorulacaktır hem de güvenlik güçlerimiz bunları yapanlarla ilgili yasal çerçevede yapması gerekenler neyse onları da elbette yapacaktır.

Türkiye'yi yolundan ve hedeflerinden döndürmeye terör örgütleri ve onları kullanan ağababaları asla muvaffak olamayacaktır. Türkiye güçlü bir ülkedir. Her terör saldırısı bu güçlü ülkeye geri adım attırmak için veya başka başka hesaplarla yapılmış olsa da Türkiye emin adımlarla yolunda bugüne kadar yürüdüğü gibi bundan sonra da yürüyecektir.

Ben buradan aziz vatandaşlarımıza da şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Bugüne kadar Türk milletinin her bir ferdi her terör saldırısı karşısında birliğini, beraberliğini muhafaza etmiştir, dayanışma içinde olmuştur. Çünkü, terör saldırılarının bir amacı da milleti yeise, ümitsizliğe sevk etmek, karamsarlığa itmektir ve insanlarımızı birbirinin karşısına dikmek gibi fevkalade kötü, kirli niyetler taşıdığı da bir aşıkârdır ama aziz milletimiz bugüne kadar birliğine, dirliğine sahip çıkarak bunların hiçbirine prim vermemiştir, bundan sonra da vermeyecektir. Devletimizin bütün birimleri bu hadisenin üzerindedir. Bundan sonra da böylesi hadiselerin olmaması için elinden gelen tedbirler neyse bunları azami düzeyde almaya ve uygulamaya devam edecektir.

Ben, tekrar, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza, şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum; yakınlarına, ailelerine, aziz milletimize başsağlığı ve sabır, yaralı kardeşlerimize de acil şifalar diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir açıklama yapabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Bakan, size de yerinizden söz veriyorum efendim.

Buyurunuz.

43.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, Artvin'deki bakır madeni sahasıyla ilgili yapılacak çalışmaların ormana zarar vermeyeceğine ilişkin açıklaması

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle Artvin'deki bakır maden sahasıyla alakalı kısa bir bilgi arz etmek istiyorum.

Efendim, 2013 yılında bu alana, özetle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ÇED raporu verilmiş. Ormanlık alan olduğu için bu alana biz de gerekli izinleri vermiştik. Ancak daha sonra, 2014 yılında, Rize İdare Mahkemesi tarafından ÇED raporu iptal edildiği için biz de orman izinlerini iptal ettik. Ancak daha sonra, firma ÇED raporundaki olumsuzlukları giderecek şekilde bir çalışma yaptı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunuldu, yeniden ÇED raporu alındı. Bu ÇED raporuna göre, birincisi: Buradaki bakır maden işletmesi açık işletme şeklinde yapılmayacak, tamamen galeri işletmesi olacak yani oradaki herhangi bir ormanlık alana zarar vermeyecek.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Bakanım, yöre halkının artık orada yaşayamayacağı söyleniyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade eder misiniz, izah edeyim, ondan sonra sorularınıza cevap...

Galeri olarak yapılacak, bizim iznimiz o şekilde.

İkinci olarak: Buradan çıkan malzeme teleferikle Borçka yoluna taşınarak oradan Murgul işletme tesislerinde işletilecek. Yani, burada herhangi bir tesis kurulamayacak, sadece galeriden bu malzemeler alınacak. Ancak baktığımız zaman, bu izinler, tamamen, 19 tane kurumun uygun izniyle. Bütün kurumlara soruldu. Bir de orada yeni yol açılmayacak, mevcut yol iyileştirilmek suretiyle kullanılacak. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Ayrıca, galeri olduğu için, galeri için sadece 10.475 metrekarelik, bakan dikkatinizi çekmek istiyorum, 10.475 metrekarelik bir alanda galeriye giriş yeri için izin verdik. Bir de 66.965 metrekare enerji nakil hatları vesaire, yolun iyileştirilmesi, altyapısı için izin veriliyor. 77.439 metrekarelik gerçekten çok cüzi bir alanda izin veriliyor. Ancak, şu anda maden firması işletmeye de başlamış değil ama işletilecek olsa bile tamamen, bir, kapalı işletme; iki, orada herhangi bir cevher zenginleştirme tesisi kurulmayacak.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, mahkeme süreci bitmiş mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Orası teleferik hatlarıyla Borçka yoluna kadar iletilecek, daha sonra Borçka yolundan Murgul işletme tesislerine taşınacak.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Artvin yaşam alanı olmaktan çıkacak diyor Sayın Bakanım. Artvin yaşam alanı olmaktan çıkacak, bunu nasıl söylersiniz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Burada bir yanlış anlama var, bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Doğru bilgilendirmek adına bu bilgiyi verdim.

Teşekkür ederim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – “Sucul yaşam olamaz.” diyor. Bilirkişi raporu çok açık Sayın Bakanım, bunları nasıl söylersiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.06

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40’ıncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Ankara’da gerçekleştirilen terör saldırısı sonucunda çok sayıda insanın hayatını kaybettiğine ve yaralandığına, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyor olmasının ve teröre karşı ortak bir duruşu sergilemesinin tarihi bir görev olduğuna ve terörü şiddetle kınadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu çalışmalarını sürdürürken saat 18.30 sıralarında İnönü Bulvarı üzerinde, orada İnönü Bulvarı’nın onu kesen bir caddeyle bulunduğu kavşakta bir askerî servis aracına bomba yüklü olduğu ifade edilen bir başka araç tarafından gerçekleştirilen saldırı sonucunda çok sayıda insanımız hayatını kaybetmiş ve bazı vatandaşlarımız da yaralanmıştır. Sayın Sağlık Bakanının o anda mevcut olan bilgilere göre yapmış olduğu açıklama çerçevesinde olay yerinde 20-21 insanımızın ve hastanelerde de 3 insanımızın hayatını kaybettiği ifade edilmiştir. Yine, Sayın Sağlık Bakanı tarafından yaralıların olduğu ifade edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine çok yakın bir yerde, başkent Ankara’da böyle bir olayın -terör olayı olduğu anlaşılıyor- gerçekleşmesi şüphesiz son derece üzüntü vericidir. Ancak, bu tip terör olayları, her zamankinden çok daha fazla bir şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok daha güçlü olarak ayakta ve faaliyette olmasını gerektirmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin burada çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyor olması ve teröre karşı ortak bir duruşu sergilemesi tarihi bir görevdir. Halkımız huzur içerisinde, özgür bir biçimde yaşamak istiyor. Bu huzura, bu özgürlüğe kastetmek isteyenlere Türkiye Büyük Millet Meclisi ve milletimiz müsaade etmeyecektir. Terörü şiddetle kınıyorum.

Teşekkür ederim değerli milletvekilleri.

Sayın grup başkan vekillerinin söz talebi olduğunu görüyorum. Kendilerine söz vereceğim.

Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, terörün kınanması gereken bir insanlık suçu olduğu noktasında ortak bir iradenin ortaya konmasının son derece önemli olduğuna ve CHP Grubu olarak Ankara’daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Gerçekten sizin de hepimiz adına ifade ettiğiniz gibi bugün bir kez daha acımız çok büyük. Türkiye çok acılar yaşamış ve bu acılarla eş değer olarak çok bedeller ödemiş bir ülke. Son 7 Haziran seçimlerinden birkaç gün önce Diyarbakır’da miting sırasında patlayan bir bombayla birlikte başlayan bir süreç bugüne kadar hem çok sayıda güvenlik görevlimizin şehit olmasına hem de sivil vatandaşlarımızın hayatını

kaybetmesine sebebiyet verdi. Bu konuda Meclisin ortak bir irade göstermesi ve birliği, beraberliği, teröre karşı ortak dik duruşu ve halktan aldığı görevi burada yerine getirirken terörün kimden, neden, ne gerekçeyle gelirse gelsin kınanması gereken bir insanlık suçu olduğu noktasında bir ortak iradenin ortaya konması son derece önemlidir. Bu konuda 4 parti grubunun ortaklaşabileceği bir metin üzerinde çalışma yapabiliriz. Bu sadece grubumuza ait bir öneri olarak da algılanmasın, gruplar tarafından eş zamanlı geliştirilen bir öneri, ilk sözü bana vermeniz sanki bu öneri sadece bize aitmiş gibi veya ilk dillendiren bizmiş gibi olması da diğer gruplara haksızlık olur. Bir metin üzerinde birleşebilir ve hep birlikte teröre karşı bu ortak tavrı netleştirebilirsek bu önemli bir kazanım olur.

Verdiğiniz fırsat için teşekkür ediyor, şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak.

BAŞKAN – Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ben de Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza şifa diliyorum.

Sayın Özel, ilk siz söz talep ettiğiniz için ilk sözü size verdim.

Sayın Akçay...

45.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay, MHP Grubu olarak Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine, Türkiye Cumhuriyeti'nin terörü yok edebilecek güçte olduğuna ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak ve kararlı bir duruşu sergileyebileceğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, biz de Milliyetçi Hareket Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu olarak saat 18.30'da gerçekleştirilen bu alçakça terör saldırısı sonunda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza, insanlarımıza, askerlerimize, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz ve aziz milletimizin başı sağ olsun diyoruz. Ailelerine, çocuklarına ve hepimize Allah sabırlar versin diyoruz. Bu alçak terör saldırısını da şiddetle ve nefretle kınıyoruz. Şüphesizdir ki, bu saldırı bütün ülkemizi hedef almaktadır. “Ülkemiz” deyince aziz milletimiz, aziz vatanımız ve Türkiye Cumhuriyeti devleti topyekûn hedef ve saldırı altındadır.

Terörün amacı bir irade kırma faaliyetidir; bir yıldırma amacı, bir korkutma amacı taşımaktadır. Bu terör saldırılarıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin, Türk milletinin ve aziz vatanımızın birlik ve bütünlüğü parçalanmak ve milletimizin iradesi kırılmak istenmektedir. O hâlde, yapılacak olan da çok açık ve nettir: Türkiye Cumhuriyeti olarak, Türk milleti olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu alçak, hain terör saldırıları karşısında dimdik, kararlı, yılmadan ve sabırla ve akılla ve uhuletle mücadele etmek, kararlı bir duruşu sergilemektir. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu kararlı duruşunu aziz milletimiz adına deklare etmek üzere bir ortak bildiriyle, bu olay vesilesiyle ilk adımı bugün itibarıyla atmamızda büyük fayda olacağını düşünüyoruz ve biz de böyle bir ortak açıklamayı yapmayı ve imza atmayı da şimdiden taahhüt ediyoruz.

Bu vesileyle söylemek isterim ki Türkiye, bu terör acılarıyla, saldırılarıyla ve Türkiye'yi bölüp parçalamaya matuf saldırılarla ilgili fazlasıyla tecrübeye, birikime sahiptir. Ülkeyi yönetenler ve sorumluluk taşıyan merciler de artık bu konuda kararlılığını ve mücadelesini son bir kez daha tahkim ederek yeniden aziz milletimize göstermek durumundadır. Hükûmeti, bu konuda daha bilinçli, daha duyarlı, daha aklıselim içerisinde hareket etmeye bir kez daha davet ediyoruz.

Terörle müzakere olmayacağını, gizli kapaklı birtakım terör odaklarıyla görüşmeler yaparak, onlarla, hangisi olursa olsun, her türlü terör örgütüyle asla ve asla birtakım görüşmelerle, pazarlıklarla terörün önlenmeyeceğini, ellerinden silahın alınamayacağını öncelikle devleti yönetenlerin çok iyi anlayıp, idrak etmesi gerekir. Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir, bu hukuk devleti olmanın gereği içerisinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kudreti ve gücü, kararlılığı kesinlikle terörü yok edebilecek güçtedir ve ben çok iyi biliyorum ki, aziz Türk milleti de terör konusunda, hiçbir zaman Türkiye Cumhuriyeti'ni yalnız bırakmayacaktır. Burada lazım olan en önemli husus asla terör karşısında taviz vermemek, kararlı ve topyekûn bir mücadele içerisinde olmaktır. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle yapılacak her türlü mücadeleye bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da gereken desteği vereceğimizi şimdi yine tekraren ifade ediyorum. Yeter ki, bu mücadele milletimizin, vatanımızın, ülkemizin birliğini, bütünlüğünü sağlayacak ve terör örgütlerini, unsurlarını ve onlara yardım ve yataklık yapanları caydıracak ve bertaraf edecek etkinlikte olsun. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Gazi Meclis olduğu şuru içerisinde Milliyetçi Hareket Partisi olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Akçay, sözlerinizi tamamlayınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak dimdik ayakta olduğumuzu, ortak, canlı, kararlı ve dinamik duruşu sergileyebileceğimizi biliyorum ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu ortak duruş ve irade içerisinde olacağımızı tekraren ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Baluken...

46.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Ankara'daki acımasız saldırıyı kınadıklarına, Halkların Demokratik Partisi olarak bugüne kadar can kayıpları ve yaralanmalarla sonuçlanan bütün olayların karşısında durduklarına ve yaşanan bu sorunlarla ilgili demokratik siyasetin mutlaka bir çözüm bulması gerektiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, uzun süredir maalesef ülkemiz bir yangın yerine dönmüştür ve neredeyse her gün onlarca ölüm haberi üzerine, onlarca yaralanma haberi üzerine her birimiz çok büyük acılar çekiyoruz. Biz Halkların Demokratik Partisi olarak bugüne kadar can kayıpları ve yaralanmalarla sonuçlanan bütün olayları yapanın ve yaşamını yitirenlerin kimliğine bakmadan büyük bir ilkesel duruşla kınadık ve karşısında durduk. Demokratik siyasetin mutlaka yaşanan bu sorunlarla ilgili bir çözüm bulması gerektiğini ve Parlamentonun en önemli gündeminin de bu yangına su taşımak olduğunu ifade ettik.

Bu çerçeve içerisinde, bu akşam da haberini aldığımız, onlarca yaşamını yitiren ve yaralının olduğu Ankara'daki bu acımasız saldırıyla ilgili üzüntülerimizi ve kınadığımızı buradan ifade etmek istiyoruz.

Tabii, bu tarz dönemlerde rasyonel akılla bütün meseleleri bu Parlamentoda değerlendirip, bununla ilgili ortak çözümler aramanın en önemli siyasi sorumluluk olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyoruz. Bu tarz acı hadiseler yaşandığı zaman, güncel siyasi tartışmalardan öte çözümü önceleyecek ve ülkenin her tarafında, artık Meclis sınırlarına kadar dayanmış olan bu yangını söndürecek ciddi yoğunlaşmalara, ciddi tartışmalara, ciddi çözüm önerilerine ihtiyaç olduğu kanaatindeyiz.

Bugüne kadar, maalesef, Diyarbakır İstasyon Meydanı'ndan başlayarak, Suruç'taki, Ankara'daki, Sultanahmet'teki yaşanan katliam süreçleri ve yine “sokağa çıkma yasağı” adı altında uygulanan hukuksuz yöntemlerle yaşanan sivil can kayıplarını, sivil katliamları da, burada, Mecliste, ilkesel olarak ortaya koymuş olduğumuz bu duruş üzerinden kınadık. Umarız ki bu tarz vahim hadiseler bir daha yaşanmaz, bu Parlamento da tarihi sorumluluğunu yerine getirerek, Ankara'nın göbeğine kadar gelmiş olan bu yangınla ilgili hızla çözüm üretecek birtakım çözüm önerilerini, buradan bütün halkımıza karşı duymuş olduğu sorumluluk üzerinde geliştirir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Bostancı...

47.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediklerine ve ortak bir metinle terörün karşısında milletimizin kararlılığının ortaya konulmasını çok önemli bulduklarına ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ankara Bakanlıklar mevkinde yaşanan terörist bir saldırı neticesinde hayatını kaybedenler ve yaralananlar olduğunu üzülerək öğrenmiş bulunuyoruz. Sayıya ilişkin farklı rakamlar var, muhtemelen 20-25 civarında bir hayat kaybından ve 30-35 civarında bir yaralanmadan bahsediliyor. Her şeyden önce, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum, bütün milletimizin başı sağ olsun.

Terörün bir yöntem olarak pratiğe taşındığı örnekler modern dünyada son derece yaygın. Sadece Türkiye’de değil, sadece Orta Doğu coğrafyasında değil, gelişmiş, modern Batılı ülkelerde de zaman zaman bu tür terörist girişimlerin olduğunu, terör marifetiyle netice almaya çalışan, kendi iradesini vahşet ve şiddet üzerinden halka ve siyasete dayatmak isteyen çevreler olduğunu biliyoruz. Esasen Türkiye, yakın tarihimize baktığımızda 1970’li yıllardan bu yana terörle mücadele eden, bunun acılarını yaşayan ama terör marifetiyle ortaya konulan iradeye de hiçbir zaman baş eğmeyen bir çizgide ilerleyen bir devlet oldu, siyaset de bu çizgide davrandı.

Evet, bedeller ödendi ama terörün panik ve korku yaratarak kendi zayıf iradesini şiddet üzerinden dayatma küstahlığı, cesareti ve cüreti ne halkta karşılık buldu ne de siyasette. Burada önemli olan, siyasetin ortak duruşu, halkın kararlılığıyla tam bir dayanışma içerisinde kendi tavrını ortaya koymasındır. Siyasetin ortak duruşunun sergileneceği yer elbette Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Burası halkın iradesinin tecelli ettiği yerdir.

Ben bugün, siyasete ilişkin geçmişte dile getirilen spekülasyon tartışmalarına girmek istemem. Bazı konular vardır ki orada partinin, iktidarın, muhalefetin, onun bunun adı zikredilmez, buna ilişkin değerlendirmeler yapılmaz. Milletın ortak iradesine, ortak varlığına yönelik bu tür terörist meydan okumalar olduğunda orada bütün bunlar paranteze alınır ve ortak bir biçimde o irade sergilenir ki terör cüret bulamasın. Eminim ki Türkiye Büyük Millet Meclisi, halkın seçerek buraya gönderdiği milletvekilleri, milletimizle bu konuda tam bir kararlılık içerisinde bir dayanışma sergileyeceklerdir geçmişte olduğu gibi. Bugün de burada sayın grup başkan vekilleri ortak bir biçimde terörü kınadılar ve bu ortak iradeye vurgu yaptılar. Biz de aynen buna katılıyoruz. Burada ortak bir metinle terörün karşısında milletimizin kararlılığının ortaya konulmasını çok önemli buluyoruz. Bu çerçevede, aziz milletimizin terör karşısındaki duyarlılığını bu şekilde ifade etmiş oluyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Teröre karşı tek ses, tek yürek olma zamanı. Siyasi parti gruplarının teröre karşı ortak bir bildiri hazırlaması hâlinde, bunu burada okumaktan Başkanlık Divanı olarak mutlu oluruz.

Sayın milletvekilleri, gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda boş bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için Konya Milletvekili Hüsnüye Erdoğan ve Sivas Milletvekili Hilmi Bilgin aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince, sözlü soru önermelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Kişisel Verilerin Korunma Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 117) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Komisyon Raporu 117 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu tasarı İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, tasarı, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi, tasarının tümü üzerinde siyasi parti gruplarının söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan’a aittir.

Buyurun Sayın Özgökçe Ertan.

Süreniz yirmi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı üzerine söz almış bulunmaktayım.

(x) 117 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Teknolojik gelişmeler, İnternet kullanımının yaygınlığı ve yol açtığı değişim sayesinde her gün devasa büyüklükte veri toplanıyor, işleniyor ve saklanıyor. İnternette vakit geçirdiğimiz her anda toplanan verilerin önemli bir bölümünün kişisel ve hassas verilerimiz olduğu aşikâr. Bunların özenle korunması ve belki de hiç toplanmaması gerekmektedir. Ne var ki başta kâr odaklı düşünen ticari kuruluşlar ve yurttaşları hakkında daha fazlasını bilmek isteyen devletler olmak üzere birçok kişi ve kurum, hiçbir yasal düzenleme veya etik ilke olmadan bilgilerimizi toplamakta, işlemekte, kötüye kullanmakta, ticari bir mal gibi satmakta ve fişleme yapmaktadır.

Kişisel verilerin serbest dolaşımı, bu konuda sürekli öne çıkarılan özel hayatın gizliliğinin korunması hakkının yanı sıra, başlı başına insan onurunu da tehlikeye atan bir niteliğe sahiptir. Her adımımızın izlendiğini ve gözleendiğini bilmek ve hissetmek, kişilik gelişiminin ve bireysel özerkliğin önünde önemli bir engel oluşturmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kişisel verilerin böylesine kötüye kullanılmasını engellemek için, ulusal ve uluslararası düzeyde koruma sağlayacak düzenlemelerin getirilmesi çok önemlidir. Türkiye’de kişisel verilerin korunması 2010 referandumunda Anayasa’nın 20’nci maddesine getirilen ek maddeyle güvence altına alınmış, ancak bu güvenceyi hayata geçirecek bir çerçeve yasa henüz çıkarılmamıştır. Türkiye’de bu konuda yasal düzenlemelerin olmayışı, uluslararası mevzuatın da uygulanmasını engellemektedir. Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi’ni daha birkaç hafta önce onaylayabildik. Hem sözleşmeyi onaylamakta hem de bir kanun çıkarmakta bu kadar geç kalmamızın temel nedeni, Türkiye Cumhuriyeti’nin yurttaşları fişleme hevesinden vazgeçip insan hakları ve özgürlüklerine uyumlu bir yasa hazırlayamamış olmasındandır. Türkiye’nin otuz beş yıl önce imzaladığı bu sözleşme onaylandı, şimdi sıra yurttaşları koruyacak bir yasa çıkarmakta. Bu konuda bir çerçeve yasanın hazırlanması gerektiğiyle ilgili hepimiz hemfikir olsak da bu süreçte izlenmesi gereken ilke ve standartları bir kez daha hatırlatmak isterim. Kişisel verilerin korunması alanında uluslararası düzeyde, özellikle kanun hazırlanırken referans olarak alınan Avrupa Birliği düzeyinde birtakım ilkeler getirilmiştir. Bu ilkelere göre kişisel verilerin işlenmesinin detayları ve sınırları hiçbir tartışmalı yoruma mahal vermeyecek şekilde kanunda açıkça belirtilmelidir. Verileri işlenen kişi hem ne amaçla bu veriye ihtiyaç duyulduğunu bilmeli hem de tüm süreç boyunca şeffaf bir şekilde haberdar edilmelidir. Kişisel verilerin amaç dışı kullanılmasını önlemek için hangi amaçlarla ve ne kadar süre için yurttaşların bilgilerinin toplanacağı açıkça ve somut bir şekilde ifade edilmelidir. “Bilgilerimizi devlete emanet ettik, ne kadar kalırsa kalsın, ne yaparsa yapsın.” gibi bir anlayış kabul edilemez. Süresi ve gerekliliği bittiği noktada verilerimizin silinmesi ve imha edilmesi gerekir. Kişisel verilerin işlenmesinde hepimizin benimsemesi, devletin ve özel sektörün gözetmesi gereken temel ilke asgari ihtiyaçları karşılamaktır yani ilgili ve gerekli olmayan işlenme amacı için fazlalık arz eden bütün bilgiler silinmeli ve işlenmekten vazgeçilmelidir. Gerçekten, yurttaşların kişisel verilerini korumayı amaçlayan bir yasayı çıkarmak istiyorsak bu ilkelerin hepsini gözetmeli ve kanunda açıkça ifade etmeliyiz. Hepimizi ilgilendiren ve özel hayatımıza müdahale riski taşıyan bu gibi önemli kanunlarda yönetmeliğe fazla yer bırakmamak gerekir. Kesin ve açık olmayan tanımlarla maddeleri hazırlayıp detayların yönetmelikte açıklanmasını beklemek bizi ideal bir yasa oluşturmaktan uzaklaştırmaktadır.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın başında da belirttiğim üzere, her anımızın gözetlendiği hissine kapıldığımız bu dönemde kişisel verilerimizin korunmasını talep etmek her birimizin hakkıdır ancak burada hatırlatmak gerekir ki devletlerin bu talebimizden cesaret alarak haklarımızı gasbeden bir yaklaşım içine girmesi son derece yanlıştır. İnsanlar, kişisel verilerden kâr sağlamayı amaçlayan özel kişi ve kurumlara karşı koruma talep ederken karar vericilere kendilerini fişleme yetkisi tanımıyor. Bu çerçevede, kişisel verilerin korunması için hazırlanacak bir yasa tasarısı bireyi gerektiğinde devlete karşı korumayı da amaçlamalıdır.

Bildiğiniz üzere, insan hakları ihlallerinin en büyük sorumlusu genellikle gücü elinde bulunduran devlet aygıtlarıdır, bu nedenle, önleme yükümlülüğü de aynı şekilde devlettedir. Durum böyleyken hak ve özgürlükler çerçevesinde kişisel verileri korumayı amaçlayan bir yasa söz konusuysun kamu kurumlarının denetim dışı tutulması kabul edilemez. Tasarırı incelediğimizde, istisnalar kısmında, odağın ağırlıkla özel sektörde olduğunu ve kamu kurumlarının azade tutulduğunu görüyoruz.

Kişisel verilerin korunmasına yönelik bütün bu düzenlemeler, verilerin rıza dışı paylaşımını önlemeyi amaçlamalıdır. Bu tür riskli konularda bireylerin rızası önemliyken bugün tartıştığımız yasada “açık rıza” kavramı o kadar muğlak, o kadar geniş uçlu bırakılmıştır ki biz izin versek vermesek de her türlü bilgimiz işlenecekmiş gibi görünüyor. Tasarının neredeyse her maddesinde geçen açık rızanın çerçevesinin daha somut bir şekilde çizilmesi ve hiçbir karışıklığa mahal vermemesi gerekir. Ayrıca, açık rıza beklenmeyen durumların bu denli detaylı tutulması kişilerin karar vermelerini ve irade göstermelerini imkânsız kılıyor. Bu şekliyle, rıza belirtilmeden de çok sayıda kişisel veri saklanabilir durumdadır.

Sonuç olarak, insan onurunun ayrılmaz bir parçası olan bireysel özerklik ile özel yaşamın gizliliğini koruması beklenirken bu tasarı gizliliği korumuyor aksine, kişisel verilerin kişinin rızası dışında işlenmesinin yolunu açıyor.

Sayın milletvekilleri, her fırsatta belirtiyoruz, yurttaşların mahremiyetini ve onurunu uluslararası standartlarla güvence altına almak için bir çerçeve yasa şarttır ancak bu yasada temel hak ve özgürlüklerin korunması öncelik olarak belirlenmelidir. Kişisel verilerin korunmasıyla ilgili düzenlemelerde güvenlik, emniyet, mahremiyet dengesi gözetilmek zorundadır ancak mevcut tasarıda güvenliğin öncelikli olarak kabul edildiğini, kişiler ile verilerin emniyeti ve mahremiyetinin göz ardı edildiğini görmekteyiz.

Türkiye’de, son yıllarda, her tasarıda olduğu gibi bu tasarı da hazırlama süreci bakımından tüm paydaşların katıldığı şeffaf bir sürecin izlenmediği bir süreç oldu ve yine Başbakanlık teknokratlarının hazırladığı bir metnin karşı karşıya kaldık. Tabii ki teknik ekibin kimseye danışmadan hazırladığı bir metinden beklendiği gibi Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı da hak ve özgürlükleri gözetken bir yaklaşımdan çok uzakta olmuş oldu. Hükümetin yine bildiğini okuyacağına emin olsak da bu çatı altında tekrar belirtmek istiyorum: Sivil topluma danışılmadan hazırlanan yasa ve politikaların toplum nezdinde hiçbir meşruiyeti yoktur.

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyinin insan hakları sözleşmelerinin uygulanıp uygulanmadığını denetleyen komiteler sürekli olarak Türkiye’de ülke nüfusunun bileşimine ilişkin veri ve bilgi olmadığını raporluyor. Tasarıda “özel nitelikli veri” olarak adlandırılan yani ayrımcılığa meydan verebilecek bilgilerin toplanması, farklı grupların özel ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve ayrımcılıkla mücadelede oluşan boşlukların ya da eksiklerin giderilmesi açısından oldukça önemlidir ancak burada bu verilerin kişilere yönelik ayrımcılığı körükleyecek şekilde ifşa edilmemesi için gerekli güvenlik önlemlerinin alınması gerekiyor. Hele ki kamu kurumlarının Ermeni, Rum, Süryani ve Yahudi yurttaşlara soy kodu atayıp fişlediği tartışmaları gündemdeyken bizim yasa yapıcılar olarak bu konuda çok daha dikkatli davranmamız gerekiyor. Yapacağımız yasa, soy kodu tartışmalarını sonlandırmalıdır ve insanların özel nitelikli verileri nedeniyle hizmetlerden mahrum bırakılmasını önlemeli, bu konuda gerekli cezai yaptırımları getirmelidir.

Her ne kadar, Hükümet üyeleri, kanunun hak ve özgürlükleri, saygıyla, uluslararası standartları esas alan bir yaklaşımı barındırdığını ileri sürse de HDP Grubu olarak bizler yeni bir fişleme yasasının yakın olacağını düşünüyoruz. Mevcut tasarıda az önce bahsedilen gereklilikler hiçbir şekilde dikkate alınmamış ve verilerin korunmasına dair o kadar geniş bir istisnalar listesi getirilmiş ki bilgilerimizin isteğimiz dışında toplanması ve işlenmesinden kaçma şansımız kalmamıştır. Tasarıda sıralanan

istisnalar kişisel verilerin korunmasını neredeyse imkânsız kılıyor. Özellikle Türkiye’deki güvenlikçi zihniyet aracılığıyla muğlaklaştırılan kamu düzeni gibi kavramların ileri sürülmesi veri güvenliğini ve özel yaşamın gizliliğini tehlikeye atmaktadır. Biliyorsunuz, şimdiye kadar başımıza ne geldiyse kamu düzeni gibi herkesin kendi tarafına çektiği şartlar yüzünden geldi. Tasarı bu hâliyle yurttaşların istihbari amaçla işlenmesine yasal zemin hazırlama riskini taşımaktadır.

Sayın milletvekilleri, tasarıda referans olarak gösterilen Avrupa Birliği direktiflerinde ifade özgürlüğü ile kişisel verilerin korunması normlarının uzlaştırılması için istisnalar getirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu şekilde, gazetecilik, sanat ya da edebiyat faaliyetleri bağlamında, ifade özgürlüğünü ihlal etmemek için kişisel veriler işlenebilir. Bizim tartıştığımız kanun tasarısının istisnalar bölümünde “ifade özgürlüğü” kavramı geçse de yine bu özgürlüğe çokça koşul getirilerek bu hakkın da içi boşaltılmıştır. Millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği ve kamu düzenini ihlal etmeme şartı ifade özgürlüğü hakkının kullanımını neredeyse imkânsız kılmaktadır. Tasarıda yer verilen bu sınırlandırmalarla gazetecilerin mesleklerini yapmaları zorlaştırılmaktadır. Bu şekilde, kamuoyunun haber alma ve gerçekleri öğrenme hakkı tehlikeye atılmaktadır.

Diğer bir konu ise 21’inci maddede belirtilen kurul konusudur. Tasarıda, kişisel verilerin korunması için yetkilendirilen kurum Türkiye’nin uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerinden birisidir. Ancak bu kurum belirlenirken özerkliğe ve bağımsızlığa özen gösterilmesi gerekir. Ne var ki Hükûmet, Türkiye’deki her kişi ve kurumda olduğu gibi, Kişisel Verileri Koruma Kurumunu da zapturapt altına almayı planlamaktadır. İdari ve mali özerkliğe sahip olacağı belirtilen Kişisel Verileri Koruma Kurumunun yönetim organı olan Kişisel Verileri Koruma Kurulunun tamamının iktidar tarafından seçilmesi öngörülmüyor. 4 üyenin Bakanlar Kurulu, 3 üyenin de Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek olması kurulun bağımsız olmayacağını apaçık göstermektedir. Türkiye’de yurttaşların devlete karşı güvensizliği ortadayken kişisel verilerimizin, korunmasını geçtim, özerk olmayan bu kurul aracılığıyla âdeta Hükûmetin kullanımına sunulacağından endişe ediyorum.

Ayrıca, kurul üyelerinin tam zamanlı kurum çalışanı olarak istihdam edilecek olması ve resmî ya da özel başka bir görev alamayacak olmaları üyelerin bağımsız karar vermelerini engelleyecektir çünkü işin içine kişisel çıkarlar girecektir. Takdir edersiniz ki kamu kurumunda tam zamanlı maaşla çalışan kişilerin ekonomik ve kariyer kaygılarını bir kenara atıp bağımsız ve gerektiğinde Hükûmet aleyhine karar vermeleri neredeyse imkânsızdır.

Kişisel verilerin korunması Avrupa Birliğiyle ilişkilere bağlı olarak üç dört yılda bir gündemimize getirilen bir konu hâline gelmiştir. Bu konu, en son geçen yıl gündeme gelmiş, komisyonlarda tartışılmış ama sonrasında neden belirtilmeksizin rafa kaldırılmıştır. Şimdiki kanunun da Avrupa Birliğiyle son dönemde yapılan mültecî ve vize muafiyeti pazarlığının bir şartı olarak hızla hazırlandığı apaçık ortadadır.

Sözlerime son verirken kişisel verileri koruma gayesindeki bir yasanın mutlaka ama mutlaka insan onurunu, bireysel özgürlükleri ve özel yaşamın gizliliğini gözetken bir nitelikte olması gerektiğini tekrar hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özgökçe Ertan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Cemal Okan Yüksel, Eskişehir Milletvekili.

Buyurun Sayın Yüksel. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

CHP GRUBU ADINA CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evvela, Meclisin hemen yakınındaki elim terör saldırısında hayatlarını kaybedenlere Allah’tan rahmet ve şu anda hastanelerde ecelle pençeleşen askerlerimize de acil şifa diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı hakkında Cumhuriyet Halk Partisi adına görüşlerimizi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum.

Aslında, bu kanunun adı “fişleme kanunu” olsaymış daha uygun olacaktı ama “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu” olarak adlandırılmasına da şaşırmıyoruz. Neden şaşırmıyoruz, anlatacağım. “Kişisel verilerin korunması” dendiğinde sizin aklınıza ne geliyor bilmiyorum ama bu kanunu hazırlayanların aklına ne geldiği açık. “Kullarımız yani memleketteki herkes hakkındaki verileri özenle kaydedip koruyalım.” diye düşünmüşler besbelli. “Aman, bu verilerin başına bir şey gelmesin, lazım olduğunda, birilerinin canını yakmak gerektiğinde onun hakkındaki verilere kolaylıkla ulaşalım ve kullanalım.” diye düşünmüşler, kanunu da ona göre hazırlamışlar. Bu kanun, açık söylüyorum, George Orwell’in ünlü 1984 romanına rahmet okutacak bir kanun. 1984 romanı, hatırlayacaksınız, propaganda, denetim, yanlış bilgilendirme, gerçekliğin inkârı ve geçmişin manipülasyonu yoluyla kontrol altında tutulan bir toplumu anlatıyor.

Kitabı okumayanlar için kısa bir bilgi vereyim. George Orwell 1984 romanında bir kâbus senaryosunu ele almıştır. Kişisel hak ve özgürlüklerin yok edildiği, zihnin kontrol altına alındığı, düşünce ifade özgürlüğünün olmadığı, insanların anbean gözetlendiği ve fişlendiği bir düzen tarif edilmiştir. 1984’te totaliter ve baskıcı bir tek parti iktidarının kontrolünde olan bir toplum anlatılır. Devlet her şeyi görür ve bilir, toplumun tüm denetimine hâkimdir, ülke ise “big brother” yani büyük birader diye anılan bir diktatör tarafından yönetilmektedir. Türkiye’de biri bizi gözetliyor diye yayınlanan ama aslı Batı’da “big brother” yani büyük birader olarak adlandırılan o ünlü televizyon programı da işte Orwell’in bu romanından esinlenmiştir. Kitapta bütün evlerde, iş yerlerinde ve kamusal alanlarda tele ekran denilen bir aygıt vardır. Bu aygıtla hem büyük biraderin propagandası yapılmakta hem de kişiler buradan gözetlenmekte, dinlenmekte ve büyük biraderin istemediği hâl ve hareketler fişlenmektedir. Büyük biraderin partisi iktidarını sürekli gözetim, denetim, sıkı yönetim, zulüm, fişleme ve muhbirlikle sağlamlaştırmıştır. Halk iletişim araçları yardımıyla gerçeklikten çok uzağa sürüklenir, partinin menfaati neyi gerektiriyorsa ona inandırılır. Devletin yenilgileri bile propaganda yayınları ile zafer edasında anlatılır. Örneğin, romanda yok ama diyelim ki bir başka ülkenin uçağı düşürülse topluma bir zafer kazanılmış gibi sunulur. “Biz ne yaptık, şimdi ne yapacaklar bize?” diye korkulduysa saklanır. Uçağı düşürülen ülkenin artık elini kolunu sallaya sallaya her istediğini elde ediyor olduğu gerçeği gizlenir. Bu parti her türlü bilginin kontrolünü elinde bulundurur. Hatta gazetelerin ve kitapların eski nüshalarını yeniden yazarak tarihi bile menfaatine göre değiştirir. Bir de yeni bir dil icat edilmiştir. Kelimelerin anlamları partinin isteğine göre belirlenmiş ve yeni dil adında kurgusal bir dil oluşturulmuştur. Kendilerinden olmayan, fikirlerine zıt düşünce ve konuşmanın olmaması için özgürlük, devrim, kişisel hak gibi kavramlar yeni dilden silinmiştir. Böylelikle, iktidarın aksine düşünceler oluşamayacaktır. Bu yeni dilde sözcükler partinin kastettiği şeyi anlatmaktadır. Mesela, barış bakanlığı savaşları düzenler, bolluk bakanlığı kıtlıkla, sevgi bakanlığı işkenceyle iştilal eder, gerçek bakanlığı ise büyük biraderin ve partinin yalanlarını topluma yayar. Devlet sürekli barıştan söz ederek karışıklık çıkarır, bolluktan söz ederek üretimi azaltır, yiyecekleri kısıtlar, demokrasi ve sevgiyi, kardeşliği dilinden düşürmez ama toplumu ayrıştırır, böler, işkence yapar. Devletin senaryosunda katliamlar vardır. Bu kabus senaryosundaki düşünce polisi, partinin istediği gibi düşünmeyenleri belirleyip sindirmekle görevlidir. İnsanların birbirini ispiyonlamaları sağlanarak ortak hareket etmeleri engellenir. George Orwell bir mülakatında “Kitabımda anlattığım toplumun bir gün var olup olmayacağını bilmiyorum ama bunun benzerlerinin geleceğine inanıyorum.” demişti.

Şimdi gelelim, Meclis kürsüsünden, 1948 yılında bir bilim kurgu romanı olarak yazılmış bu romana neden bu kadar süre ayırdığımıza. Orwell haklı çıktı. Tarihte, 1984 romanı yayınlanmadan önce de sonra da pek çok kişi, pek çok iktidar, Orwell'in tarif ettiğine benzer yönetimler kurmaya teşebbüs etti ama bildiğim kadariyle bu konudaki hiçbir teşebbüs AKP iktidarı kadar yüksek performans sergilemedi. Yani, AKP iktidarı zaten, oylarınıza sunulacak bu kanun teklifinden önce de Orwell'in anlattığı kabusu hayata geçirmek konusunda kendisinden önceki bütün iktidarlara fark atmıştı. Dünya rekoru sahibi bir iktidara sahibiz. Bu rekorla övünülür mü övünülmez mi takdirlerinize bırakıyorum ama rekorun sahiplerinin, kendi rekorlarını geliştirme, tarihe bu şekilde geçme konusunda kararlı oldukları görülüyor. Anlaşılan o ki onlar performanslarından memnunlar ve performanslarını bu kanunla taçlandırmak istiyorlar. Aslında AKP iktidarı, Orwell'in hayal gücünün ötesine geçme konusunda bugüne kadar çok mesafe kaydetti. Örneğin, Orwell'in romanındaki yeni dil gibi AKP iktidarı da yepyeni bir dil kullanıyor; bizim anamızdan, babamızdan öğrendiğimiz, okullarda Türkçe derslerinde öğrendiğimiz dile pek benzemiyor AKP'lilerin dili. Ekmek fiyatlarına zam yapıyorlar örneğin, “zam gelmedi, fiyatlar arttı” diyorlar. Doğuda sivil vatandaş canının derdine düşüyor, nesi var nesi yoksa geride bırakıp kaçıyor, “kaçmadılar, yerlerini değiştirdiler” deniyor. Bizim bildiğimiz dile benziyor dilleri, grameri Türkçe gramerini andırıyor, kelime hazinesi az çok aynı ama yeni dilde kelimeler bambaşka anlamlara geliyor. Cumhurbaşkanı, örneğin bence “Yabancı dil biliyor musunuz?” diye sorulduğunda, “yok” deme mahcubiyetinden kurtuldu. Artık “Yeni dil biliyorum.” diyebilir çünkü bu dil yabancı bir dil. Gazetecileri hapse tıktıktan sonra, cezaevlerindeki gazeteci sayısı tavan yapmışken “dünyada en çok basın özgürlüğü Türkiye’de” deme imkânı sağlayan bir dil bu dil. 1984 romanında da, işi işkence yapmak olan bakanlığın adı Sevgi Bakanlığıydı hatırlatırım. Bizimkiler Orwell’i yaya bırakalı çok oldu. Güvenlik güçleri yakalayıp adalete teslim etmeleri gereken teröristi öldürüp polis aracının arkasından sürüklüyorlar. O kadar tiksindirici bir manzara ki yandaşları bile inanmıyor, “fotomontaj” diye manşet atıyorlar. Ama sonra videosu yayınlanıyor, kimse montaj zannetmiyor.

Orta Çağ’ı hatırlatan vahşet görüntülerine her gün yenileri ekleniyor. Ama Cumhurbaşkanının, Başbakanın hemen her konuşmasında bir “medeniyet” kelimesi geçiyor. Vahşet diz boyu ama “medeniyet” lafından bile AKP sayesinde tiksindir olduk. Şaşıyor muyuz? Şaşırmıyoruz. Onların farklı bir dil kullanmalarına çoktan alıştık. O dili bilmiyoruz ama onların başka bir dil kullanıyor olduğunu öğrendik. Bizim bildiğimiz dilde medeniyet şehir demek, kent demek. Tankları sokup kentleri yıkarken, kasten tam da o sırada, medeniyet lafı ediyorlar. Buradan anlıyoruz ki yeni dilde medeniyet kelimesi insanlığın ta kentleşme öncesine, vahşet dönemlerine dönmesi anlamına geliyor.

Yaşlı bir kadın sokak ortasında vuruluyor, can çekişe çekişe ölüyor. Evlatları çıkıp içeri alamıyorlar, çünkü keskin nişancılar onları da vurabilir. Sadece son birkaç ayda olanlardan bahsetmiyorum. Çocuğu öldürülmüş bir anne miting meydanlarında yuhalatılıyor. Soma’da, yakınlarını maden kazasında kaybetmiş insanlar tekmeleniyor. Ya da “Gel lan buraya İsrail dölü” sözleriyle vatandaş tokatlanıyor. Zulmün, gaddarlığın sınırları zorlanıyor. “Ne oluyor?” diye soran olursa, “Merhamet” deniyor. Allah hepimizi Erdoğan’ın, Davutoğlu’nun, bu yeni dilin merhametinden korusun. (CHP sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sen dilini düzelt be!

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Sonra, yemin konusu var örneğin. (CHP sıralarından alkışlar) Yemin Türkçede ne anlama geliyor? Neyi yapacağın, neyi yapmayacağın konusunda namusunu ve şerefini ortaya koyarak söz vermek anlamına geliyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Ya, bu gece de provokasyon yapıyorsun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – AKP cenahı için ne anlama geliyor? Neyi yapmayacaklarına söz verdilerse onu yapacaklarına, neyi yapacaklarına söz verdilerse onu yapmayacakları anlamına geliyor.

Tarafsızlık konusuna hiç girmiyorum, çok utanırsınız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yuh!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ya yapma be kardeşim. Dilini düzelt de konuş. Hiç yakışmıyor.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Dile ne yaptıkları, dilimize ne yaptıkları hakkında daha saatlerce konuşulabilir, binlerce örnek verebilirim.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Gene zehir saçmaya başladın, bu gece de zehir saçıyorsunuz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Salya akıyor ağzından, salya!

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Hiç de zor olmaz çünkü ağızlarını her açtıklarında aynı şeyi yapıyorlar, başka bir dilde konuşuyorlar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Bu gece yapma be! Terbiyesiz!

BAŞKAN – Sayın Yüksel, bir saniye.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, hakaret ediyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, hatip kendi görüşünü ifade ediyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Hakaret görüş bildirmek değildir, Cumhurbaşkanına hakaret ediyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum, böyle bağırıp çağırmak yok efendim, nereden çıktı bu usul? Görüşlerine katılmayabilirsiniz, çıkarsınız burada konuşursunuz siz de.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Konuyla alakalı bir cümle söyleyin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yüksel.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Sevgili Başkan, konuşma süremden çalınan iki dakikanın eklenmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Konuşma sürenize gerekli ilaveyi yapacağım Sayın Yüksel, devam edin efendim.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Ama “1984” romanıyla tek benzerlik yaptıklarının tam tersini koro hâlinde söylemek değil. (CHP sıralarından alkışlar) Tarih de durmadan yeniden yazılıyor. Romanda, aslında o anda savaş hâlinde oldukları bir ülkeyle ittifak kurup diğer bir ülkeye savaş açtıklarında arşivleri değiştiriyorlar, sanki hep eski müttefikleriyle savaşmışlar gibi yapıyorlar. Hâlbuki, kısa süre önce, şimdi savaş açtıkları ülkeyle ittifak hâlinde diğerlerine karşı savaşmışlardır.

Türkiye de, biliyorsunuz, çoktandır bu hâlde. Dün dediklerinin tam tersini söylemekten utanmadıkları için, gazete niyetine yayınladıkları şeylerin arşivlerini değiştirmeye tenezzül bile etmiyorlar. Orwell, besbelli, “1984” romanındaki “Büyük Birader”in, “Yahu, dün bunun tam tersini söylemiştik.” denmesinden utanacağını varsaymış, bu yüzden diktatörü kayıtları değiştirme zahmetine sokmuş. Ama bizinkiler Orwell’in antiütopyasına rahmet okutuyor. Hiç utanmaları olmadığından dün dediklerinin tam tersini bugün rahatlıkla söyleyebiliyorlar. “Ama dün” deseniz pişkin pişkin yüzünüze bakıyorlar ama Orwell bunları görseydi herhâlde arşivleri değiştirme işini icat etmezdi.

Avrupa Birliğiyle dosttük; hatırlayan var mı? Sonra Gezi eylemleri oldu; AB bir numaralı düşmanımız oldu. Şimdi, Merkel'i yeniden altın varaklı koltuklarda ağırlıyor, hatları gösteriyoruz saraydaki gururla. Yarın ne olur bilmek mümkün değil ama nasılsa gerektiğinde Avrupa'ya övgüler düzecek gerektiğinde yerden yere vuracak omurgasız bir koro var.

Bir ara en sıkı müttefikimiz Rusya idi, Putin idi, "Kardeşim Esad" ile can dost idik. Şimdi bakıyorsunuz Putin'in, Esad'ın dostu olmak insanlık suçuymuş gibi anlatılıyor. Dün izzetle ağırladıkları, besledikleri YPG bugün şeytanın ta kendisi. Bütün dış politikamız YPG düşmanlığı üzerinden şekilleniyor. İsrail'le yaşanan fırtınalı aşka hiç değinmiyorum. Neredeyse haftada bir, eski bir dost düşman oluyor. Üstelik bu tutum sadece dış politikayla sınırlı da değil, paralel yapıyla kol kolaydılar, cemaatin devlet içinde yapılanmasını desteklediler, şimdi sanki hep düşmanmışlar gibi davranıyorlar, mahalle kavgasında söylenmeyecek sözleri o zamanki pirleri Fethullah Gülen hakkında söylüyorlar.

"Kardeşim Abdullah Gül"ün başına gelenler de malum. Partiye dönmesin diye bütün teamülleri zorladılar. Arınçlar, Çelikler... Saymakla bitmez. Tıpkı 1984'te olduğu gibi düşmanlar durmadan değişiyor, değişikçe gazeteciler, AKP'nin omurgasız borazanları propaganda araçlarında sanki şimdiki düşmanlarıyla hep düşmanlarmış gibi yaygara koparıyor.

Ne dilin ırzına geçilmesinin ne de tarihin yeniden yazılmasının örnekleri saymakla bitmez ama bir şey eksikti. 1984 kabusunun tamamlanması için vatandaşları kontrol etmeye yardımcı olacak tele-eşran benzeri yeni teknolojiler gerekiyordu ama Orwell'in tahmininin aksine televizyon teknolojisi değil bilgi işlem teknolojisi gelişti. Dolayısıyla her eve tele-eşran koyamıyorlar, televizyonların yardımıyla evlerin içini gözetlemiyorlar ama dediğim gibi, dünya tarihinde benzeri görülmemiş bir denetim toplumu kurmak konusunda olağanüstü kararlılar. İşte, nihayet Kişisel Verileri Koruma Kanunu'yla bu eksiklik tamam edilecek. Herkesin gözü aydın, büyük birader bizi gözetleyecek, tele eşranlar aracılığıyla değil ama çağdaş dünyada kaçınılmaz olarak arkanızda bırakmak zorunda kaldığınız veriler yardımıyla gözetleyecek. Büyük birader bizi zaten gözetliyordu, zaten fişleniyorduk ama bu kanun sayesinde, yaptıkları iş kanuni bir hüviyet kazanacak. Neden bu zahmete girdiklerini de bilmiyorum. Ben yaptım oldu anlayışıyla zaten bugüne kadar gelmişlerdi. Kendileri hakkında ortaya dökülen "tape"leri, görüntüleri, haberleri siliyorlardı, silmeyenleri içeri atıyorlardı ama sizin, benim hakkımdaki bütün kayıtları gazete görünümündeki propaganda malzemelerinde sızdırmakta hiç tereddüt etmiyorlardı. Adaletle, hukukla hiçbir zaman işleri olmadı. Gerçi, bunların yeni dilinde adalet ve hukuk kelimeleri bizim kastettiğimiz anlama da gelmiyor ama yine de, arada sırada kanuna uygunluk, daha doğrusu kanuni kılıf bulma hevesine kapılıyorlar.

Bu kanun öyle bir hevesin ürünü olabilir ama başlangıçta dediğim gibi, kişisel verileri koruma denince sizin aklınıza gelen şeyleri kastetmiyorlar; hepimizin hakkında her türlü veriyi güvendikleri bir kurula emanet etmek gibi bir kasıtları var. Koruma mı? Koruma. Kaybolmaya karşı koruyacaklar çünkü ileride bunlara ihtiyaçları var. Verilerin kaybolmaması gerekiyor çünkü yarın kimin düşmanlaştırılacağı bilinemez. Şimdi, Gül'ün, Arınç'ın, Mahçupyan'ın yerini almış olanlar, sanki hep orada kalacaklarını zannediyor olabilirler ama büyük biraderin Türkiye'sinde işler öyle yürümüyor. Herkesin bir son kullanma tarihi var. İşte, o zaman bütün o kişisel veriler ona lazım olacak. Büyük birader, Davutoğlu hakkındaki, Cem Küçük hakkındaki verileri çıkaracak arşivden, onların yerine gelecek olanlara el altından verecek. Ebette asıl mesele bu da değil.

ÖMER ÜNAL (Konya) – O CHP'de olur o, CHP'de sadece.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Neye göre konuşuyorsun? Elinde ne var da konuşuyorsun?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Bu olup bitenden bizler gibi midesi bulan, rahatsız olan herkesin yazışması, dini, mezhebi, siyasi ve felsefi düşüncesi, etnik kökeni, biyometrik ve genetik verileri, hatta cinsel hayatı kayıt altına alınacak ki baş ağrıtmaya başlayan her kimse, onun hakkındaki veriler yandaşlarına ya da savcılara, yargıçlara verilsin.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Genel Başkanın da o kasetle geldi, değil mi?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - Evet, “1984” romanında bahsedilen kâbus ete kemiğe büründürülüyor. Büyük birader bizi zaten gözetliyordu ama bundan sonra gözetlemesinin kanuni bir dayanağı da olacak.

Sayın milletvekilleri, “1984” romanını okumamış olabilirsiniz, filmini de izlememiş olabilirsiniz. Okumamış ve izlememiş olanlar için söyleyeyim: Romanda tarif edilen ülke içinde yaşanmayacak, nefes alınmayacak bir ülke; boğucu, kasvetli bir ülke ve o ülkede Türkiye’den farklı olarak her şey kanunlara uygun olarak yapılıyor.

Türkiye’nin büyük biraderinin kanuna uymak gibi bir hassasiyeti de yok. Türkiye’deki kişisel verilerin kötü amaçla kullanımını engelleyecek mevzuat zaten vardı, uygulanmıyordu. Büyük biraderimizi bağlamıyordu yani. Ama bizim bir kanuna ihtiyacımız var, doğru, gerekiyor ama o kanun bu kanun değil. Önünüzdeki kanun vatandaşın kişisel verileri, iktidarın keyfine göre kullanmasına engel değil. Burada bir yeni dil saptırması olmayabilir. Vatandaş kişi olarak değil kul olarak görüyorlar ya, kullarımızın her şeyi gibi verileri de bize helal diye düşünüyor olabilirler. Kişi olan biziz, kanun da zaten bizim verilerimizi vatandaştan korumalı ama vatandaşın verilerini kullanmaktan bizi alıkoymamalı diye düşünüyor olabilirler.

Yaklaşık yirmi dakikadır, tüm bu anlattıklarına rağmen bu heyetin uyarılarımızı dikkate alıp vatandaşa saygı duyarak önergelerimizi kanunlaştırma ihtimalini çok düşük görüyorum. Ama yine de 11 yaşındaki kızımın kendisini “kul” olarak değil “kişi” olarak gören hükümetlerin kanun yaptığı ve uyguladığı bir ülkede büyüyeceğine dair ümidimi koruyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Biz de Allah’a kul olacağız, hiç kimseye değil.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - Arkadaşlar, gelin ellerinizi bir kere büyük biraderiniz için değil halkımız için kaldırın. Bu kanunu olması gerektiği gibi geçirelim.

AHMET UZER (Gaziantep) – Sen aklını kendine sakla.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yüksel.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çakır...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, hatip konuşmasında AK PARTİ’liler için “yeminlerinde söz verdiklerinin tersini yapmak” suretiyle hakaret etmiştir. Sataşma vardır, 69’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – 69’uncu maddeye göre size söz veriyorum Sayın Çakır.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakikadır.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

15.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır 'ın, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarih bazen bize böyle çok ironik fotoğraflar sunuyor. Buradaki hazırunun yani 550 milletvekilinin -hepsi burada olmasa bile- eminim ki büyük çoğunluğu Orwell'ı da "1984"ü de onun "Domuzlar Diktatöryası"nı da yahut hayvanlar diktatöryasını da çok iyi bilir, okumuştur.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, George Orwell "1984"ü sosyalizme karşı yazmıştır ve kitap yazıldıktan sonra da "Sosyalizme hakaret ediyor." diye suçlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bunu sosyalist olduğunu iddia eden, sol olduğunu iddia eden, solda yer aldığını iddia eden bir arkadaşımızın, bir vekilin anlatmasına burada hangi kavramı seçeyim diye düşünüyorum; en sonunda söyleyeceğim şey, sadece gülüyorum, ironik bir durum çünkü başka bir şey değil, dolayısıyla, bunu konuşmaya bile hacet yok.

Yeminlerimizin tersini yapma meselesine gelince, asla yeminlerimizin tersini yapmayız; neye yemin etmişsek onun gereğini yerine getiririz.

Fakat değerli arkadaşlar, ikinci bir kelimeyi hatip kullanmıştır ki bu kabul edilemez. "Utanmaları yok." demek, ne demek? Utanmak insanoğluna verilmiş en özel hasletlerden birisidir. Hayvanla insanı ayıran yegâne, yegâne olmasa bile bir elin parmakları kadar hususiyetten, özellikten birisi utanmaktır, arlanmaktır. Eskiler şöyle söyler: "Vel hayâ, vel iman!" hayasızda ne din var, ne iman!

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakır.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 117) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kadir Koçdemir, Bursa Milletvekili.

Buyurun Sayın Koçdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı'nın geneli üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sözlerimin başında Divanı ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Yine, bugün yaşadığımız elim olayda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum ve yine Cenab-ı Allah'tan bunun son olmasını niyaz ediyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı Anayasa'nın 20'nci maddesi üçüncü fıkrasında düzenlenen bir konunun gereğini yerine getirmek üzere hazırlanmıştır. Geç kalınmıştır ama aradan bu kadar yıl geçtikten sonra temel kanun statüsüne tabi tutularak buradan alenacele geçirilecektir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu tür kanunların alenacele geçirilmesinin yanlış olduğunu düşünüyoruz ve geçmişte böyle tazyikle geçirilen kanunlar üzerinde hemen çok kısa bir zaman geçtikten sonra yapılan değişiklikler de bu kanaatimizi teyit etmektedir.

Kıymetli arkadaşlar, özel ve kamusal alan ayrımı demokrasinin optimum bir şekilde çözmek zorunda olduğu temel konulardan biridir. Çünkü, özel hayat hürriyetin ön şartıdır. Özel hayatın, mahremiyetin, gizliliğin olmadığı bir yerde ne kişilik ne şahsiyet ne insan ne de hürriyet söz konusu olabilir. Bunun iyi bir şekilde düzenlenmesi gerekir. Ancak, son zamanlarda sadece ülkemizde değil, bütün dünyada kitle iletişim araçlarının, teknolojinin gelişmesiyle birlikte kamusal hayatın alanını genişlettiği ve özel hayatın gizliliğine müdahalelerin kolay ve yaygın hâle geldiğini görüyoruz. Özel hayat o kadar önemlidir ki Kur'an-ı Kerim'de bile "Evlere arka kapılarından girmeyin, ön kapılarından girin." diye buyurulmaktadır.

Yaşamının önemli sebeplerinden, gayelerinden birini... Biliyorsunuz, Fuzuli "Her ne var aşk imiş bu âlemde İlim kıylı kâl imiş." diyor. Ama, yine bir halk türkümüz sevdanın bile sırta olacağını söylüyor.

Bugün benden önceki konuşmacı arkadaşlarım da belirtti, sırrın, mahremiyetin kalmadığı bir ortamdayız ve buna bakışta da bizim dünyadaki genel trendden olumsuz manada ayrıldığımız bir nokta var. Çünkü, Türkiye'de gücü ele geçirenler, iktidarı ele geçirenler yeri geldiğinde özel hayatın gizliliğinin ihlalini, araçsal bir şekilde bundan faydalanma yolunu tercih edebilmektedirler. Apaçık özel hayata ait olan şeylerde bile "Ne özeli kardeşim, bu genel." diye devletin en başından beyanlar yapılabilmektedir.

Gerçekten de temel hak ve hürriyetler yakın zamana kadar devlete karşı gelişmiş bir alan idi. Yani, insanların temel hak ve hürriyetleri, daha çok, güç kullanma monopolünü elinde bulunduran devletten emin olma, devletin bu alana müdahalesini engelleme temelinde geliyordu. Ama, son yıllarda artık devletten değil, devletle birlikte korunma söz konusu. Çünkü, özel firmalar, işletmeler, terör örgütleri, diğer gruplar temel hak ve hürriyetleri daha kolay ihlal edebilir hâle gelmiştir ve burada arz etmeye çalıştığım gibi, bizim bir yaklaşım sorununuz vardır. Bu yaklaşım sorunu kendisini bugün gördüğümüz kanunda da göstermektedir. Size bir iki örnek vermek istiyorum.

Avrupa devletlerinde anayasa mahkemeleri trafikte hız sınırı ihlallerinin video kameralarla tespit edilmesini iptal ettiler. Çünkü bugünkü teknolojide trafikteki hız sınırı ihlallerini fotoğraf çekerek tespit etme imkânı var. Hız sınırının saatte 70 kilometre olduğu bir yerde ben 70 kilometre hızla gidiyor isem hangi hakla benim aracım, benim ve benim yanımda kimlerin olduğunun görüntüsü, plakası, o saatte oradan geçtiğim tespit edilebiliyor? Bugün biliyoruz ki verdiğimiz bir plakanın son on gün içinde nerelerden geçtiğini, trafik kurallarına uysa dahi tespit etmek mümkündür ve bunu bugün Avrupa anayasa mahkemelerinin iptal ettiğini söylemeden Türkiye'de söyleseniz "O zaman bu kadar suçu biz nasıl ortaya çıkaracağız?" derler. Yine, başka bir örnek vereyim, Almanya'da iş yerlerindeki video kameraların kaldırılmasından 5 santim dahi görüntü alması yasaktır ama bizim emniyetimiz, polisimiz bugün suçu aydınlatmayı tamamıyla iş yerlerindeki kameralara bağlamıştır. Bu kameralar suçu engelliyor mu? Asla değil. Bu kameralar, MOBESE kameraları dâhil, yoluyla ben bir suçun engellendiğini görmedim. Paris'teki bu Mizah dergisine yapılan saldırının olduğu bölge hem bölge olarak hem de o bina bugün teknolojinin düşünülebilecek bütün güvenlik tedbirlerinin uygulandığı bir bina ama bütün bunlara rağmen, bütün bu gözetleme araçlarına rağmen orada bu saldırı ve olay gerçekleştirilebilmiştir. Hatta eski bir mülki idare amiri olarak şunu söyleyebilirim: Teknolojiyi devreye soktuğunuzda insanı devreden çıkarıyorsunuz ve hiçbir teknolojik imkân insanı ikame edemiyor arkadaşlar. Bu, emniyette bilhassa böyle. Biz, terörle mücadelede helikopterinden diğer teknik cihazlara kadar donattığımızda, insan unsuru geri plana çekildiyse olaylar azalmak bir yana, artmıştır.

Bu, hayatın diğer alanlarında da böyle, sonuçlarını burada bir araştırma komisyonuyla lütfen tespit edelim. Mesela, okullarımızı teknolojik cihazlarla doldurduk, acaba uluslararası sıralamada Türk millî eğitiminin yerinde bunun nasıl bir etkisi olduğunu görelim. Türkiye için de tren vagonunun sonunda bazıları vagonun önünde oturacak, bazıları sonunda oturacaktır; biz, kendi çocuklarımızı bir şekilde bir sıralamaya tabi tutacağız ama belirleyici olan uluslararası sıralamalardır ve 14-15 yaşındaki çocuklarımızın yeteneklerini, eğitimini ölçen PISA araştırmalarında Türkiye sürekli geriye gitmekte, son sıraları almaktadır.

Bu yaklaşımdaki negatif yönde ayrılmamız kendini son zamanlardaki olaylarda da göstermektedir. Hatırlayalım, Millî Eğitim Bakanlığında bir görevli 10 bin TL karşılığında bütün öğretmenlerin ve Millî Eğitim Bakanlığı personelinin gizli bilgilerini bir özel şirkete, öğretmenlere ürün pazarlayan bir şirkete satmıştı, yakalandı, yargılandı ama yakalanıp yargılanamayan, Sosyal Güvenlik Kurumunda SSK bilgilerinin verilmesiyle ilgili bir olay var.

Yine, bugünlerde güncel, dün çok konuşuldu, basın organlarında yer aldı, Emniyet Genel Müdürlüğünde 80 milyon kişinin MERNİS kayıtları, kişisel bilgileri ve ikamet bilgileri İnternet'e düştü, 22 gigabyte civarındaki bu veri, tespit edilen -bilemiyoruz tabii- bazı iddialara göre, 1.500'e yakın insan tarafından indirildi ve çekildi, daha önce de Yüksek Seçim Kurulunun seçmen bilgileriyle ilgili veri tabanı yine kontrolsüz bir şekilde insanların ellerine geçmişti.

Bugün hepimizin cep telefonlarına rahatsız edici SMS'ler geliyor, bununla ilgili sözde tedbir aldık, ama ben orta zekâlı, fakülte mezunu bir insan olarak, bana gelen herhangi bir rahatsız edici SMS'i engelleyemedim. Bunlar imkânsız olan şeyler değil, bütün bunları üst üste koyduğumuzda, sadece bu işe bakışla ilgili bir husus.

Biz, bugün kişisel verilerin korunmasından söz ediyoruz, bırakın kişisel verileri, biz devletin kamusal verilerini bile koruyamayan bir yönetim tarzıyla karşı karşıyayız.

30 Mart 2014 seçimlerinden iki üç gün önce, hatırlayınız, 4 kişi; birisi şu andaki Başbakanımız o zamanki Dışişleri Bakanımız, birisi MİT Müsteşarımız, birisi Dışişleri Bakanlığı Müsteşarımız, birisi Genelkurmaydan bir orgeneral olmak üzere, bir odada konuşulanlar Türkiye'ye servis edildi. Yani bu devlet, en önemli sayılacak konuşmalarını gizli tutamayacak derecede beceriksiz düzenlemeler ve yönetimler altındaydı.

Bu konuşmaların servis edilmesi, 30 Mart seçimlerinde amaca hizmet edecek şekilde kullanıldı ve belli bir fonksiyonu da yerine getirdi. 30 Mart seçimlerinden sonra, gazetelerde insan aklıyla dalga geçen bazı beyanları gördük. Denildi ki "Efendim, yukarıdaki uçaktan dinlediler.", "Helikopterle dinlendi.", "Çantaya konuldu." İktidar partisinden arkadaşlarımız bu konuda bizi bilgilendirirlerse sevineceğiz, bu soruşturma ne durumda?

Eğer devlet kendine duvarı öremediyse o zaman biz nasıl bir ülkede yaşıyoruz? Çünkü birey olarak dedim ki özel hayat özgürlüğün, özel hayat hürriyetin baş şartıdır. İnsanlığın en önemli icatlarından biri tekerlek ve ateşle birlikte duvar ve o gizliliği sağlayacak hususlardır, devlet de bunu en iyi derecede yapma durumundadır. Ama 27 Martta piyasaya düşen şeylerin peşine de kimse düşmedi.

Bugün aceleye getirilmiş maddeler üzerinde hiçbir şey konuşamayacağımız, sadece önerge vererek beşer dakika konuşmayla burada müzakere edeceğimiz bir metin önümüze gelmiş durumdadır. Bu metinde, ben okudum, bazı tercüme düzensizlikleri dahi kendisini gösteriyor. İyi bilirsiniz, kanunlarda "ve" yerine "veya" ya da "ile" yazmanın, virgüllü şuraya ya da buraya koymanın çok önemli sonuçları olur. Bunu aceleye getirmemizin Avrupa Birliği süreciyle bir ilgisi olabilir, bilmiyoruz. Orada da başka

şeylerde de acele ediyoruz. Çünkü geçen gün okudum, bize 3 milyar avro verileceği söyleniyor. Kiel’de “Dünya Ekonomi Enstitüsü” diye bir enstitü 3 tane projeksiyon yapmış, bunlardan en olumlusu, gelen mültecilerin en az yüzde 60’ı aynı yıl geri dönecekler ve en kötü senaryoda da kalacaklar. Sadece Federal Almanya’ya mültecilerin maliyeti yıllık 25 milyar avro ile 55 milyar avro arasında, sadece Federal Almanya. Biz 28 ülkenin yükünü alıp 3 milyar avro... Onun da daha bir kuruşu geldiği yok. Fransa kendini bu sistemden ayırdı, diğer ülkeler de buna yanaşmıyorlar. Onun uğruna eğer geri kabul anlaşması ve onun arkasından vize muafiyeti gelecek diye bunları aceleyle getiriyor isek o zaman yanlış yapıyoruz arkadaşlar. Onun için, bizim teklifimiz, gelin, bu kanunları dünyadaki uygulamalarını, örneklerini, ortaya çıkan sıkıntılarını da ele alarak... Üç ay sonra, altı ay sonra değiştirecek şekilde yapmalıyım. Biliyorsunuz, 17-25 Aralıkta ses kayıtları çıktıktan sonra dinleme kararlarını çok zorlaştırdık ama çok fazla vakit geçmeden, HSYK filan bizim kafamıza göre oluştuktan sonra, tekrar dinleme kararlarını yeni mahkemeler ihdas ederek kolay yapılabilir hâle getirdik. Burada da yarın büyük sıkıntılar, bedeller ödenmemesi için bu meseleye bakışımızı düzeltmemiz lazım. Ama, her hâlükârda, bu kanunda göremediğimiz bir şeyi bilgilerinize arz etmek istiyorum.

Arkadaşlar, bu kanunda bizim kusursuz sorumluluğu getirmemiz lazım. Emniyet Genel Müdürlüğünde verilerin emniyette olması lazım. Emniyet Genel Müdürlüğünde olan veriler eğer emniyette değil ise sadece yapanı, bundan menfaat elde edeni bulmaya yönelmemeli, bu verilerin bizatihi dışarı çıkmış olmasından da birilerinin yakasına yapışabilmeliyiz.

Biliyorsunuz, tapu kütüğüne güven esası var. Oradaki kayda güvenerek yaptığınız iktisap korunuyor. Bir gayrimenkulün, bir dairenin bile seyrüseferini, hareketini bu kadar devletin kusursuz sorumluluğuna bağlıyor isek -ki Borçlar Kanunu’nda istihdam edenin, hayvan sahibinin, araç sahibinin, bina sahibinin kusursuz sorumluluğu var- devlet de bu bireysel verilerle ilgili kusursuz sorumluluğa sahip olmalıdır. MİT, adam gibi MİT olmalı; Emniyet Genel Müdürlüğü, o verinin emniyetini tutamıyor ise bunun hesabını muhakkak surette vermelidir. Onun için, bu kanunun sorumlulukla, cezayla ilgili bölümlerinde kamu kurumlarının -bunu özel sektöre de kullandırma durumu söz konusu- muhakkak surette kusursuz sorumluluğunu sağlamak durumundayız.

İngilizlere atfedilen bir atasözü var, diyor ki “Ucuz alacak kadar zengin değilim.” Arkadaşlar, biz de acele edecek kadar çok vakte sahip değiliz. Lütfen şurada neye el kaldırdığımızı, Türkiye’de insanların kaderi ve mahremiyeti ile özel hayatıyla ilgili hangi sonuçlara yol açacağımızı, kimlere hangi yetkileri verdiğimiz anлайalım, ondan sonra tabii ki aklımıza ne yatıyorsa ona göre tercihimizi yapacağız, buradaki çoğunluğa da bütün Türkiye tabi olacaktır. Ama bunu anlamak, zannediyorum önce kendimize, daha sonra bu topluma, çocuklarımıza ve torunlarımıza karşı ciddi bir sorumluluğumuzdur diyorum.

Bu kanunun aceleyle getirilmeden, yaratacağı etkiler, sebep olacağı sonuçlar dikkate alınarak burada müzakere edilip, ülkemiz için, insanlarımız için hayırlı neticelere yol açacak bir düzenleme olması dileği ve temennisiyle tekrar hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Koçdemir.

Siyasi parti grupları adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Hükûmet adına, Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ konuşacaktır.

Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bugün akşam saatlerinde Ankara’da meydana gelen menfur terör saldırısında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Yaralı vatandaşlarımıza Cenab-ı Hak’tan acil şifalar temenni ediyorum. Meclisimizin bu terör saldırısı konusunda ortaya koyduğu ortak tavrın çok yerinde ve doğru bir tavır olduğunu ifade ediyor, bu tavra katılan bütün grupları bu yaklaşımlarından dolayı kutladığımı ifade etmek isterim. İnşallah, bundan sonra ülkemizde böylesine menfur terör saldırıları bir daha yaşanmaz.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı, adı üstünde, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı. Türkiye’de böylesi bir yasa bugüne kadar yoktu. Kişisel veriler Türkiye’de işleniyor mu? İşleniyor. Bazı özel yasalarda düzenlemeler var, o çerçevede işleniyor. Ama, kişisel verileri koruyan, korumanın esaslarını, usullerini belirleyen, yetkilileri, sorumluları tayin eden ve bu konuda vatandaşımıza yol gösteren bir mekanizma ülkemizde yoktu, bunun da sıkıntılarını çok çektik. 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliğiyle herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğunu, bu hakkın kişinin kendisiyle ilgili veriler hakkında bilgilendirilmeyi, bu verilere erişmeyi, bunların silinmesini, düzeltilmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme hakkını da kapsadığını açıkça ifade etti Anayasa hükmü ancak bunun uyum yasası çıkarılmadı. Bu yasa, bir anlamda bunun uyum yasasıdır.

Öte yandan, kişisel verilerin bugün hayatın her alanında kullanılmış olmasına rağmen bu verileri işleyenleri kontrol edecek, denetleyecek ve bu alanı düzenleyecek bir kurumsal yapı Türkiye’de yoktu, bu yasa o kurumsal yapıyı ihdas etmektedir.

Türk Ceza Kanunu’nun 135’inci maddesi hukuka aykırı verilerin işlenmesini suç olarak düzenliyor ancak kişisel verilerin işlenmesinin hukuka uygunluk hâllerini düzenleyen bir hukuk metnimiz yoktu, bu yasa bir anlamda bunun da anayasasını teşkil etmektedir. Türkiye’nin Avrupa Birliğine uyum sürecinde yapması gereken konulardan birisi, bu yasayla bir noktada buna da cevap vermiş olacağız.

Ayrıca, Türkiye’nin Avrupa bölgesel savcılık teşkilatı olarak bilinen EUROJUST ve Avrupa Polis Teşkilatı olarak bilinen EUROPOL’le operasyonel iş birliği anlaşması var fakat bu anlaşmanın gereğini bu anlamda bir kanunumuz olmaması nedeniyle yeterince yerine getiremiyor ve bu anlaşmadan yeterince istifade edemiyorduk.

Dışişleri Bakanlığımızın yabancı ülkelere vatandaşlarla ilgili istediği askerlik, kimlik, vatandaşlık bilgileri veya o ülkelerin vatandaşlarıyla ilgili bilgilerin paylaşımında sorunlar yaşanıyordu.

Yine, Türk iş adamlarının yurt dışında yaptığı yatırımlar ve yabancı iş adamlarının Türkiye’de yaptığı yatırımlar nedeniyle kişisel veri paylaşımına ihtiyaç duyulması hâlinde, kanunun olmaması nedeniyle veri paylaşımı yapılamıyor, bu da pek çok ciddi sorunlara yol açıyordu. Bu ve benzeri pek çok ihtiyacı karşılamak gerekçesiyle bu kanun tasarısı Meclisimizin huzuruna getirildi.

Bu kanun tasarısının yola çıkış tarihi nedir biliyor musunuz? 1989. Türkiye, kişisel verileri koruma konusunda bir kanun hazırlamak üzere ilk komisyonu 1989’da kurmuş. Aradan tam yirmi yedi yıl geçmiş, bu tasarı bugün Genel Kurulun huzurunda. Çalışılmış, defalarca değişik hükümetler komisyonları yenilemişler, komisyonlar çalışmalara devam etmiş. AK PARTİ iktidara geldikten sonra bu tasarı, 2006’da Bakanlar Kurulunun gündemine geliyor, 2008’de de ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor ancak kanunlaşmıyor, kadük kalıyor. 2011’den sonra kanun tasarısı yeniden hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisine 2014’te gönderiliyor ancak seçim nedeniyle yasalaşmayıp kadük kalıyor, yine Genel Kurulun huzuruna gelemiyor.

Şunun için söylüyorum: Bu tasarı, belki de bu çatı altında görüşülen kanun tasarıları içerisinde en uzun süre konuşulan, en uzun süre tartışılan, en uzun süre istişaresi yapılan, sivil toplumla, Avrupa Birliğiyle, pek çok kesimle bir arayış neticesinde ortaya çıkan, müzakere sonucu ortaya çıkan bir kanun tasarısıdır. O nedenle, bu tasarıya dönük “Konuşulmadan, acele bir şekilde buraya geldi.” yaklaşımı, bence, bu tasarının hikâyesine baktığımızda isabetli bir yaklaşım olarak durmamaktadır. Keşke her kanun tasarısı bu kanun tasarısı kadar istişare edilebilse, o kadar da zamanımız olsa ama bunun kadar istişare edilen kanun tasarısı sayısının ben çok da az olduğunu düşünüyorum.

Tasarı ne getiriyor diye baktığımızda; bu tasarı, bugün gerek kamu gerek özel sektörde kişisel verileri işleyenlerle ilgili, asgari Anayasa gibi, kişisel verileri işleme kurallarını ortaya koyuyor. Kişisel verileri işleyen, aktaran gerçek ve tüzel kişilerin uyacakları usul ve esasları belirliyor. Hangi kurallara tabi olarak, hangi şartlarda işleneceğini açık açık ifade ediyor. Veri işleme faaliyetini disiplin altına alacak, herkesi istediği veriyi kendi belirlediği şekilde değil, tasarıda öngörülen şekilde ve Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkeler çerçevesinde işleyecek bir disipline, Avrupa Birliği çerçevesinde bir standarda kavuşturmaktadır.

Bu tasarıyla ilgili büyük yanlışlıklar da yapılıyor. Nedir o? Bir: Bu kurumun, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun sanki kişisel verileri işleyecek bir kurummuş gibi yanlış algısı var. Çok net ifade ediyorum: Kişisel Verileri Koruma Kurumu veya Kişisel Verileri Koruma Kurulu herhangi bir kişisel veri asla işlemeyecektir, kişisel verileri işleyecekler başkaları. Bu kurum ve kurul bunun denetimiyse ilgili ve bu konuyla alakalı şikâyet ve başvuruları denetlemek, gereğini yapmak, ilke ve esasları belirlemekle ilgili bir koruma, bir denetim, bir düzenleme kurumu ve kuruldur; bunu özellikle ifade etmek isterim. Ayrıca, kişisel verilerin Kişisel Verileri Koruma Kurulu nezdinde veya onların uygun göreceği yerde veya Kişisel Verileri Koruma Kurumunda bir havuzda toplanması diye bir şey de söz konusu değil. Böyle bir havuz yoktur, böyle bir havuzda toplanma kesinlikle söz konusu değildir çünkü bu kurumun kanunda görevleri açıktır, bunların arasında böyle bir şey yok. Her kurum, her gerçek, her tüzel kişi işlediği veriyi koruyacak, yasaların öngördüğü süre içerisinde saklayacak mekanizmaları kurmakla mükelleftir. Böylesi bir veri deposu asla söz konusu değildir, bunu burada özellikle ifade etmek isterim.

Şimdi “Bu kanun tasarısının getirdiği önemli ilkelerden biri, önemli yeniliklerden biri nedir?” dersiniz kişisel veri sorumlusunun belli edilmesidir. Her kurumda, her tüzel kişi, her gerçek kişi kim kişisel veriyi işliyorsa orada mutlaka bir kişisel veri sorumlusu olacak. Bunun anlamı ne? Kişisel verileri işlenen kişileri aydınlatma yükümlülüğü bu kişisel veri sorumlusunda olacak. Kişisel verileri korumakla ilgili hangi kurumda, hangi yerdeyse Kişisel Verileri Koruma Kurulunun bu yasanın belirlediği çerçevede gerekli mekanizmaları kurma ve önleme için gerekli tedbirleri alma görev ve yetkisi de bunda olacak. Vatandaşlarımızdan herhangi birisi kişisel verilerle ilgili bir şikâyeti olduğu zaman, bugün kime müracaat edeceğini bilmiyor; kimin yakasından tutacak, kimden hesap soracak belli değil çünkü kişisel verilerden bir sorumlu yok. Hangi kurum işledi, Bakana mı soracak, müsteşara mı soracak, genel müdüre mi soracak, belli değil ama bu yasa tasarısıyla ilk defa vatandaşlarımıza yakasını tutacağı, hesabını soracağı, kapısını çalacağı bir kişisel veri sorumlusu getirilmektedir ve bu kişisel veri sorumlusu hesap verecek, vatandaşın sorduğu sorulara cevap verecek, vatandaşımızın taleplerini değerlendirecektir, son derece önemli bir görevi ifa etmektedir.

Değerli milletvekilleri, kişisel verilerin korunması bakımından önemli olan bir husus da hukuka uygun işlenmiş olmasına rağmen bu, hukuka uygunluk sebeplerinin ortadan kalkması, işlenme amaçlarının ortadan kalkması hâlinde bu verilerin yok edilmesi, silinmesi hususudur. Kişisel verilerin

ne kadar süreyle muhafaza edileceği bu kanunda yazmıyor çünkü her veri için ayrı şeyler belli olabilir, onu, Kişisel Verileri Koruma Kurulu tayin edecek ve kamuya ilan edecek, aleni olacak, kişisel verilerle ilgili sorumlular bu süre dolduğu zaman resen bu verileri imha edecek, yok edecek. Eğer imha etmez, yok etmezse ilgili kişinin talebi üzerine de ne yapacak? Bu verileri yok edecek, silecek, imha edecek. Yapmadığı zaman bunun yasal müeyyideleri var, cezaları var bu tasarıda.

Ayrıca, insanlarımız, kişisel verileri var mı, yok mu diye öğrenmek için, şimdi farklı yerlere müracaat imkânı var ama somut bir muhatabı yok, şimdi muhatabını bulmuş olacak. “Benimle ilgili veri var mı, varsa neler? Amacı doğrultusunda kullanılıyor mu, kullanılmıyor mu?” Bakacak, amacı dışında kullanılıyorsa onunla ilgili tazminat hakkı, suç duyurusunda bulunma hakkı, pek çok hakkı var bu tasarıda, kurula şikâyet hakkı dâhil; bütün bunları kullanabilecektir. Eğer eksik bilgi varsa tamamlattırarak, yanlış bilgi varsa düzelttirecek, silinmesi gereken bilgi varsa bunu sildirebilecektir; bu da son derece önemli ve yeni bir haktır, vatandaşımızın imkânlarını, kişisel verilerini daha güvenceli bir şekilde koruma bakımından son derece önemli bir fırsattır.

Yine, şikâyet ve başvuru müessesesi burada düzenleniyor. Kişisel verilerle ilgili, vatandaşımız şikâyetini kişisel veri sorumlusuna yapacak, talebini ona iletecek. Gerekli cevabı alırsa mesele yok ama netice alamazsa Kişisel Verileri Koruma Kuruluna müracaat edecek. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun kararı bağlayıcı, onun gereği de ilgili kişiler tarafından derhâl yerine getirilecektir. Bunun için bu tasarıyla güçlü bir Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu kurulmaktadır.

Bu kurum idari ve mali özerkliğe sahip bir kurumdur. Kurumun bağımsızlığı sadece idari, mali özerkliğe sahip olmasıyla ilgili değil, aynı zamanda bağımsız görev yapmasıyla da alakalıdır. Şu anda bu kurum Başbakanlıkla ilişkili bir kurum olarak düzenleniyor tasarıda. Tam bağımsız, hiçbir yerle bağlantısız düzenleyebilir miydik? Anayasa’mızın 123’üncü maddesi idarenin bütünlüğü ilkesini düzenlediği için, Anayasa’ya göre hiçbir yerle bağlı olmayan idari yapı içerisinde bir kurum kurma imkânı maalesef yoktur. Şu anda bizde bağlı kuruluşlar var, ilişkili kuruluşlar var. Bağlı kuruluşlar, esasında hiyerarşik bir yapıyla bağlılığı ifade ediyor ama ilişkili kuruluş ise hiyerarşik yapı dışında esnek bir ilişkiyi ifade ediyor. Esasında, sadece görüntüde bir bağlılığı, özde ise tam bağımsızlığı ifade ediyor. Bu kurum kendi bütçesini kendi hazırlayacak, ne Maliye Bakanlığının ne de bir başkasının denetimine sunmadan doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacak ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayından sonra da kendi bütçesini dilediği gibi harcama imkânına sahip olacaktır. Bu açıdan da bu kurum önemli bir güce sahiptir.

Kurumun Başkanı ve kurumun üyeleri bağımsız bir şekilde görevlerini yapacak. Görev süresi içerisinde üyelere herhangi birinin görevden alınması söz konusu değil, tasarı görevden alınamayacağını açık açık düzenliyor. Görev yaparken herhangi bir makam, merci veya kişinin bu kurula emir, talimat, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı açıkça ifade ediliyor. Bütün bunlar bu kurulun görevini bağımsız ve tarafsız bir şekilde yapması için yasaya konulmuş güvencelerdir. Kurumun başkan ve üyeleriyle ilgili bir suç isnadı olduğu zaman soruşturma izninin verilmesinin Başbakanın iznine tabi tutulması eleştiri konusu yapılabilir ama bu bir güvencedir. Neden güvence? Kurulun başkanı ve üyeleri görevlerini daha rahat bir şekilde yapsınlar, tarafsız, bağımsız, baskısız yerine getirsınler diye onlar açısından bir başka teminat olarak düzenlenmiştir. Bu da son derece önemlidir çünkü bizim idari yapımız içerisinde soruşturma izni genellikle zaten belli amirler tarafından verilmektedir, istisnai suçlardan da doğrudan soruşturma yapılabilir.

Bu yasada önemli bir husus da istisnalar konusudur. Belki ileriki zamanda konuşulacak ama istisnalarla ilgili birkaç hususu burada ifade etmekte fayda görüyorum. İstisnalar sınırlı sayıdadır, bu istisnaları yasamızın ilgili maddesine dercederken hem bu konudaki mevcut yürürlükteki direktifi hem önümüzdeki günlerde yürürlüğe girecek olan taslak direktifi inceledik hem de AB yetkilileriyle bu konuda görüşmeler yaptık. Bütün bunlar çerçevesinde, ayrıca mukayeseli hukuku da inceleyerek oralarda bu konular nasıl düzenlenmiş, onlara da bakmak suretiyle yasaya bu maddeyi yazdık. Şimdi, burada deniyor ki: “İstisnalar var, bunlar herkesle ilgili kişisel verileri bu kanunun kurallarına tabi olmaksızın tutabileceklerdir.” diye bir eleştiri var. Bu eleştiri şu yönüyle doğru: Bu kanunun istisnalarına bunlar tabi olmayacak ama kim bunlar?

Baktığınızı zaman bir tanesi Millî İstihbarat Teşkilatı. Dünyanın hiçbir ülkesinde millî istihbarat teşkilatlarının kişisel veri işlemesi konusunda sınır koyan bir ülke yok. Eğer bir ülke var, Türkiye o ülkeyi örnek almıyorsa o zaman Türkiye’yi eleştirebilirsiniz, başkaları da eleştirebilir. Dünyanın her yerinde güvenlikle ilgili, millî güvenlikle, kamu güvenliğiyle ilgili konularda istisnalar var, direktifte istisnalar var, ilgili yasalarda istisnalar var. Biz bu yasalardaki istisnalara, direktifteki istisnalara uyduk. Şimdi, bir istihbarat teşkilatını düşünün, veriye ulaşamıyor; böyle bir istihbarat teşkilatı olabilir mi, vazifesini yapabilir mi? Onun için, bu, bir zarureten, ülkenin güvenliği için, hepimizin huzur ve güvenliği için, istihbarat teşkilatımızın görevini rahat yapabilmesi için konulmuş istisnadır.

Öte yandan, biri, gazetelerimizin özgürce faaliyette bulunması, üniversitelerimizin araştırma yapması, TÜİK ve benzeri anket yapan yerlerin anketlerini rahatlıkla yapabilmesi için getirilmiş istisnalardır. Eğer biz bu istisnaları getirmemiş olsak üniversitelerin araştırma yapma imkânı, gazetelerin haber ve yorum yapma imkânı önemli ölçüde sınırlanmaktadır; bu onların daha rahat görev yapması için getirilmiştir ancak hem bilimsel araştırma hem basın özgürlüğüyle ilgili konuda da ayrıca pek çok kısıt da bu yasanın içerisine konmuştur. Bu istisnalar zarureten dolayı konan istisnalardır, bunu özellikle burada ifade etmek isterim.

Sürem doluyor. Sözlerimin sonunda şunu ifade etmek isterim: Bu yasa tasarısı bir fişleme yasa tasarısı değildir. Bu yasa tasarısı, fişlemelere son verme, fişlemenin panzehiri bir yasa tasarısıdır. Kim derse ki bu tasarıya “Fişleme tasarısıdır.” insafsızlık yapıyor, bu tasarıya karşı haksızlık yapıyor, bu düzenlemeye haksızlık yapıyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben diyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Fişlemelere son vermek, insanların kişisel verilerinin haksız hukuksuz bir şekilde işlenmesini ortadan kaldırmak ve kişisel verilerin yasal düzeyde -Anayasa’da olduğu gibi- korunmasını sağlamak için bir düzen kurulmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu yasanın getirdiği yeni düzenin hepimiz için, milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hayırlı olmaz Sayın Bakan, hayırlı olmaz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...Parlamentomuzun bu yasaya vereceği katkılara şimdiden teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yüksel...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Efendim, Sayın Bakan biraz önce “Bu tasarının fişleme olduğunu söylemek insafsızlıktır.” dedi. Ben kürsüden bunu söylemiştim, 69’a göre sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, burada herhangi bir sataşma yok, sadece “insafsızlıktır” dedi, bir görüş ifade etti. Burada 69’uncu madde kapsamında bir sataşma görmüyorum ben.

HASAN TURAN (İstanbul) - Sataşmadan söz istemek ne kadar ayıp biliyor musun? Bütün gün millete sataştın, sataşmadan söz istiyorsun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Herkesi kendi gibi zannediyor, kör gibi dolmayı çift çift yiyor.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkanım, benim sözümün üzerine “utanmıyorlar” lafindan dolayı sataşmadan sayın grup başkan vekiline söz vermeniz karşısında ben talebimde ısrar ediyorum.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sen hakaret ettin bir ton be!

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – “Utanmaz”la aynı şey mi o?

BAŞKAN – Sayın Yüksel, şimdi bakın, Sayın Çakır’ın o zaman ortaya koyduğu birçok gerekçe vardı, bunlar 69’uncu madde çerçevesinde sataşmaya tekabül eden gerekçelerdir. “Bu yasanın, bu tasarının fişleme olduğunu söylemek insafsızlıktır.” şeklinde bir Hükûmet açıklamasını 69’uncu madde çerçevesinde sataşma olarak değerlendirmiyorum.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Takdir sizindir efendim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ama, başka sataşmalar oldu, siz sanıyorum, onları sataşma olarak değerlendirmediniz.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şahsımla ilgili...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, şahıslar adına konuşmalara geçiyorum.

Zeynel Emre, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı’nın geneli hakkında şahsım adına söz aldım, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun tasarısı Adalet Komisyonuna havale edildikten sonraki ilk toplantıda söz aldık ve şunu ifade ettik: Bizler Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında hangi siyasi partiden gelirse gelsin, tüm yasa ve teklifleri objektif bir bakış açısıyla değerlendireceğiz ve ülkemizin yararına olabilecek her çalışmanın altına da imza atacağız.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na Türkiye’nin ihtiyacı var mı? Evet, var. Türkiye, 1981 yılından beri bu konuyu sıklıkla tartışıyor ve özellikle 2000’li yıllardan itibaren de bu konuda yasa çıkarılması için çok defa teşebbüste bulunulmuş ancak herhangi bir şekilde yasa çıkarılmasına imkân olmamıştır.

Değerli arkadaşlar, dünyada yaklaşık 100 ülkede kişisel verilerin korunması kanunu var. özellikle de demokrasisi gelişmiş olarak addedilen ülkeleri bir incelediğimizde hepsinde bu kanunun bulunduğunu görüyoruz, bu konuda düzenlemeler var. Tasarının genel gerekçe kısmında da bahsedildiği üzere, Anayasa'mızın 20'nci maddesi, Türk Ceza Kanunu'nun 135 ve devamı maddeleri, Avrupa Konseyinin tavsiye kararları, yine Avrupa Birliği'nin 95/46/EC sayılı Direktif'i, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası güvenlik ve ticari anlaşmalar, yine, uluslararası bilgi paylaşımına yönelik birçok anlaşma nedeniyle Türkiye çeşitli zorluklar yaşıyor, taahhütlerini yerine getirmekte zorlanıyor. Dolayısıyla, bu kapsamda değerlendirilip hazırlanan bir yasa tasarısı, böyle bir şekilde Avrupa Birliği'nin, Avrupa Konseyinin tavsiye kararlarına uygun bir yasa tasarısı olsaydı biz de burada buna gönül rahatlığıyla destek verebilirdik.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; yasa tasarısı henüz Adalet Komisyonuna gelmeden, içeriği tam olarak bilinmeden, Komisyon'da, Genel Kurul'da görüşülmeden "fişleme tasarısı" olarak anılması, bu konuda haberler çıkması esasında bir ön yargıdır. Bu ön yargının en başta nedenleri üzerinde durmanız gerektiğini düşünüyorum. Neden ülkemizde yaşayan insanların önemli bir kesimi, Hükümet'in yapacağı bir işle ilgili, içeriğini bilmeden "Biz fişleniyoruz." kaygısı taşıyor? Neden iktidar partisi milletvekillerine yönelik böyle bir güvensizlik var? Böylesine büyük bir ithamla sizi itham ettiklerini düşünmeniz gerekir. Nitekim, komisyon'da görüşüldükten sonra kamuoyunun itirazlarının yani "Biz fişleniyoruz." kaygısının bazı açılardan haklı çıktığını da görüyoruz. Bu tasarı bu hâliyle çıktığı zaman kamuoyunda "fişleme yasası" olarak anılacaktır.

Biz tasarının birçok maddesine itiraz ettik, değişiklik önergelerimiz oldu. Ancak, temel olarak üç tane itirazımız var; bunlardan birincisi, tasarıyla birlikte kurulacak Kişisel Verilerin Korunması Kurulunun bağımsız, objektif bir anlayışla kurulamaması.

İkincisi "Verilerin tutulması veya işlenmesine ilişkin aranan ilgili kişinin rızası" hükmünün getirilen istisnalarla birlikte bir anlamının kalmamış olması.

Üçüncüsü ise muhalefetin esasında görüşmeler esnasında da birçok açıdan hak verdiğiniz konuları dahi sırf "Muhalefet ileri sürdü, muhalefet dile getirdi." diye, istedi diye reddetmenizdir. Eğer gerçek anlamda bir demokrasiden bahsediyorsak muhalefetin varlığı, söylediklerinin önemsenmemesi, reddedilmesi, demokraside doğal dengenin bozulmasına yol açacaktır. Bu, kısa vadede bu dengeyi bozan açısından bir avantaj sağlayabilir ancak uzun vadede kaybettirecektir değerli arkadaşlar.

"Benim çoğunluğum var, ben istediğimi yaparım, en fazla parmak bende." mantığıyla kendi pozisyonuna avantaj sağlamaya çalışan bir anlayışla çıkarılan yasaların kimseye de bir yararı olmayacaktır.

Meşruiyet, en az iktidar olmak kadar önemlidir değerli arkadaşlar. İktidarda olan siyasi rejimin, iktidarın yaptıklarının onaylanması, genel kabul görmesi yasallığın yanında meşruiyeti de getirecektir. Tasarı bu hâliyle yasalasır ise kamuoyunda da sürekli tartışılmaya devam edilecektir.

Şimdi, kişisel veri nedir? Belirli ya da belirlenebilir şahıslara ait her türlü belge ve bilgidir. Kişisel verilerin kayıt altına alınması ancak rızayla olur, açık rıza şart ve özgür iradeye dayanmalı. Bu söylediklerim tasarı da da yer alıyor ancak tasarımı bütün olarak ele aldığımızda o kadar çok ucu açık istisna var ki, ucu açık gerekçelere dayanan istisna maddeleri var ki rızanın bir önemi kalmamış durumda.

Yine, kişilere ait özel nitelikli kişisel veriler yani hassas veriler olarak kabul edilen veriler... "Nedir bunlar?" dediğimizde... Bu, Avrupa Birliği ülkelerinin bir kısmında da var. Bizde ilave ne var, onu da söyleyeceğim. Irkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği gibi verilerin işlenmesini de çok özel şartlarda rızaya bağlamakta. Yine devam eden istisna maddeleriyle birlikte bu rızanın da bir önemi kalmamış.

Şimdi değerli arkadaşlar, bütün bunlara ilave olarak Avrupa Birliği ülkelerinin hiçbirinde olmayan bir şekilde bizde hassas veri olarak, özel nitelikli kişisel veri olarak kişilerin mezhebi ve kılık kıyafeti de bu maddeye ilave edilmiş. Şimdi, insanların mezhebinin, kılık kıyafetinin veri olarak kabul edilip tutulması, işlenmesinin nasıl bir yararı var? Bunu komisyonda sorduğumuzda burada da doyurucu bir cevap almıyoruz. Bunun bir izahı yok arkadaşlar. Buradaki amaç nedir?

Değerli milletvekilleri, kanun tasarısına ilişkin olarak bizim Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak itirazlarımızın temel amacı tıpkı Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi bir kanunun ülkemizde de yapılabilmesidir. En temel beklentimiz tasarıyla birlikte kurulacak kurulun bağımsız otorite olarak oluşmasıdır. Peki, tasarıya göre nasıl? Kanunla birlikte 7 kişilik bir kurul oluşacak; bunun 4'ünü Bakanlar Kurulu atayacak, 3'ünü Cumhurbaşkanı atayacak, en az dört yıl boyunca görevden alınamayacaklar, soruşturma izni de Başbakana bağlı. Hiçbir Avrupa ülkesinde böyle bir örnek yok. Zaten bunu iktidar partisi milletvekilleri de komisyonda iddia etmedi. Sayın Bakan da bu konuda düşüncesini ifade ettiğinde -tutanaklarda mevcuttur- örnekler verdi, birçoğunda meclisin seçtiğini görebiliyoruz. Biz, o konuda bir öneri getirdik, nasıl olması gerektiğini dile getirdik, dedik ki: Siyaset bunun içinde olmasın, 7 tane kurum belirleyelim, Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu, YÖK, Türk Tabipleri Birliği, Barolar Birliği gibi 7 tane kurumdan üçer ismi Türkiye Büyük Millet Meclisi nitelikli çoğunlukla seçsin. Bizim önerimiz buydu, bağımsız bir kurulun oluşması. Burada da Cumhuriyet Halk Partisi yine yok, bizim böyle bir derdimiz de olmadı.

Değerli arkadaşlar, oluşacak koruma kurulunun bağımsız olarak kabul edilmesi ve toplumda böyle hissedilmesiyle birlikte, aslında diğer maddelere yönelik itirazların bir kısmı da daha kabullenilebilir, daha hafif itirazlar olarak kalacaktı. Bunun bizim yaptığımız itirazların, bizim yaptığımız önerinin kabul edilmemesinin ne demokraside yeri var ne parlamenter rejimde yeri var ne de sıklıkla tasarının genel gerekçe kısmında da, izahatlarda da, örnekler verdiğiniz Avrupa Birliğinde, Avrupa Konseyi tavsiye kararlarında yeri var.

Değerli arkadaşlar, şimdi, kanun tasarısının geneli hakkında düşüncelerimizi ifade ettik. Burada, aslında, söyleyeceğimiz, çok daha detaylandırabileceğimiz, Komisyonada konuştuğumuz konular da vardı ama şu konunun da özellikle altını çizerek konuşmamı tamamlamak istiyorum: Burada konuştuğumuz konu bir insan hakkı aynı zamanda. Ancak en temel insan hakkı yaşam hakkıdır. Şu anda Türkiye'de üst üste, sıklıkla terör saldırıları yaşanıyor ve bugün yaşadığımız terör saldırısı Türkiye Büyük Millet Meclisine metrelerce uzaklıkta bir yerde. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinin buradaki asli görevi... Bu konuda birlik içerisinde, bu saldırıların bundan sonra yaşanmaması için ne gibi önlemler alınacaksa bunların burada görüşülmesini ve bu acı olayların yaşanmamasını temenni ediyorum. Bu olayda hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum.

Yüce heyetinizi, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Emre.

Şahsı adına ikinci konuşmacı Ali Özkaya, Afyonkarahisar Milletvekili.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz on dakikadır.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 Ocak 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilen 117 sıra sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı geneli hakkında lehinde konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün akşam saatlerinde, Eskişehir yolu üzerinde askerî araca yapılan saldırıyı şiddet ve nefretle kınıyor, bu terör olayı sonucu vefat eden asker ve polis vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar diliyorum. Bu ve benzeri terör eylemlerini yapan ve yaptırımları, destek olanları yüce Allah'ın "Kahhar" sıfatının tecellisine muhatap olmasını temenni ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Hükümetimizin kişisel verilerin korunmasına ilişkin bir kanunî düzenleme gereğini niçin duyduğu konusuna kısaca değinmek istiyorum. Az önce Sayın Bakanımız da bu konulara değinmişti. Her birimizin kişisel verileri değişik sebeplerle okulda, işyerinde, hastanede, ticari ilişkilerde, sivil toplumda, mesleki kuruluşlarda, kamu görevi sırasında kayıt altına alınmaktadır. İnternet'in gelişmesi ve yaygınlaşması akabinde sosyal medyanın yoğun bir şekilde hayatımıza girmesi bu kişisel verilerin hızlı dolaşımını sağlamakta, aynı anda binlerce, bazen milyonlarca kişiye ulaşmaktadır.

Ayrıca, uluslararası ilişki, ticaret ve sınıraşan suçlarla polis birimleri arasındaki yardımlaşmada bir yasaya ihtiyaç duyulmaktadır. İşte bu yaygın kişisel veri dolaşımı karşısında yasa koyucu kayıtsız kalamazdı. İlk defa 1989 yılında bu kanunla ilgili çalışmalar Adalet Bakanlığının değişik birimlerinde başlamış, zaman diliminde Türkiye Büyük Millet Meclisine birden çok defa gelmiş ve maalesef kanunlaşmamıştır.

Ülkemizin de üyesi olduğu OECD tarafından 23/9/1980 tarihinde Kişisel Alanın Ve Sınıraşan Kişisel Bilgilerin Trafığının Korunmasına İlişkin Rehber İlkeler kabul edilmiştir. Avrupa Konseyi tarafından 108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi 28/1/1980 tarihinde imzaya açılmış ve ülkemiz tarafından da imzalanmıştır.

Öte yandan, Avrupa Birliği tarafından 24/10/1995 tarihinde Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması Serbest Veri Trafığı Direktifi, 95/46 sayılı direktif yürürlüğe konulmuştur.

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 135 ve devamı maddelerinde özel hayatın gizliliğinin ihlal ve ifşa edilmesi, kişilerin verilerinin kaydedilmesi, kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme ve verilmesi fiillerinin suç olarak düzenlendiği ve yaptırıma bağlandığı aşikârdır ancak kanunlarımızda kişisel veri kavramının tanımına dair bir hüküm yoktur. Dolayısıyla tanım uygulamaya bırakılmış, hangi fiillerin suç teşkil ettiği uygulamada ciddi tereddütler oluşturmuştur.

2010 yılında kabul edilen 5982 sayılı Kanun'la Anayasa'nın 20/3'üncü maddesi değiştirilmiş ve kişisel verilerin korunması ve bu verilere erişim, bunların düzeltilmesi ve silinmesini talep etme anayasal bir hak olarak düzenlenmiştir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin de kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmış ancak o tarihten bugüne kadar henüz bir kanuni düzenleme yapılmamıştır.

Dünyadaki teknolojik gelişmelere paralel olarak ülkemizde de yeni teknolojiler ve bunların sunduğu olanaklar yakından izlenip hızla uygulamaya geçiliyor. Gelişen teknolojiyle paralel olarak çeşitlenen yeni iletişim araçları ve sosyal medya ortamları nedeniyle kişisel verilerin korunması ve tedbir alınması gereken bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Pek çok kişi araştırma yapmak, iletişim kurmak, sosyal ağlarda yer almak, ekonomik etkinlikte bulunmak ya da yalnızca eğlenmek için İnternet'e bağlanıyor. Sosyal medya hesabı olmayan genç hemen hemen yok gibi. Artık bir kişinin akıllı cep telefonunun olması kural, olmaması istisna hâline geldi. Bir kişinin sosyal medya hesabındaki bilgiler gelişmiş bir istihbarat teşkilatının uzun çalışmalar sonucunda ulaşabileceği bilgilere eş değer oluyor. Bu sosyal ağlar sayesinde kişilerin o anda, nerede,

kiminle bulunduğuna ve hatta ne düşündüğüne ilişkin bilgiler olanak dâhilindedir. Bizim de, daha iyi hizmet sunmak için, görüşmelerimizde kurumsal ve kimi alanlarda güvenliğin sağlanması, suçluluğun önlenmesi gibi amaçlarla görüntülerimiz, doğru teşhis için en mahrem sağlık bilgilerimiz, alışverişte kullandığımız kartlar aracılığıyla beğenilerimiz ve harcama tercihlerimiz, iş yerlerine, yurtlara ya da spor kulüplerine giriş çıkış saatlerimizin izlenmesi ve girişimizin, iznimizin olup olmadığının belirlenmesi için biyometrik verilerimiz kayıt altına alınmaktadır.

Bu noktada sorulması gereken ancak ihmal edilen soru şu... Devlet ve özel teşebbüsün her geçen gün biraz daha gelişen, yaygınlaşan ve çeşitlenen araçlarla topladıkları bu bilgilerin daha sonra nerelerde, kimler tarafından kaydedildiğini, hangi amaçlarla ne kadar süre kullanıldığını, hangi işlemlerden geçirildiğini bilmek hakkımız. İşte, bunları bir kanunla düzenlemek en önemli görevimiz.

Değerli milletvekilleri, az önce saygıdeğer milletvekillerimiz, muhalefet partisi milletvekilleri bu kanunla ilgili bir kısım eleştirilerde bulundu. Hem alt komisyonda hem ana komisyonda saygıdeğer muhalefet partisi milletvekillerinin itirazlarını, eleştirilerini özellikle dikkate aldık. Hem Sayın Bakanımız hem de Adalet Komisyonu birçok öneriyi kanunun değişikliğine esas aldı ve kanuni düzenlemeye geçirdi. Bilhassa istisnalarla ilgili hüküm, özel, 6'ncı maddedeki az önce eleştiri konusu getirilen hükümler. 6'ncı madde özel amaçlı kişisel verileri düzenlemekte. Az önce söylediğimiz gibi bu kişisel veriler için en çok söylenen "Efendim, mezhebi neden var?" Anayasa'nın 10'uncu maddesinde sayılan kavramlar ve ayrıca Türk Ceza Kanunu'nun 135/son maddesindeki sayılan kavramlar ve tanımlar buraya dercedilmiş durumda.

Geçmişte hepimiz çok iyi hatırlamaktayız. Bir sayın Cumhurbaşkanının atanacak bir müsteşarın, bir valinin, bir genel müdürün eşinin kılık kıyafet tercihiyle ilgili hususlarda kapıcıdan, mahalle bekçisinden veya bakkaldan kişisel verileriyle ilgili bilgi toplayıp kayıt altına alırdığı hepimizce malumdur. Burada çok önemli bir düzenleme getiriliyor. Prensip itibarıyla özel kişisel veriler kaydedilemez. Kanunen kural olarak yasaklanıyor. İstisna olarak kayıt için üç tane önemli kural getiriliyor.

Bir, kişinin açıkça rızası olacak. Açıkça rıza olursa bu kişisel verileri kaydedebileceğiz, aksi hâlde kaydedemeyeceğiz.

İkincisi, kanunlarda yine açıkça hüküm bulunacak. Kanunlarda hüküm bulunmazsa yine kaydedilemez.

Bunun dışında kanunun (b) fıkrasında sayılan ulusal güvenlik, sağlık sebepleri, kamu güvenliği, diğer kişilerin hak ve hürriyetlerinin korunması gibi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8/2'nci maddesinde de sayılan istisna hükümleri çerçevesinde burada bir düzenleme yapıldı. Bu, kişilerin haklarını daha çok koruyan bir düzenlemedir ve bu hükümlere, özel kişisel verilerin düzenlenmesine aykırı davranışlar Türk Ceza Kanunu'nun 135 ve devamı maddelerinde ceza hükümleriyle müeyyide altına alınmış ve burada kişiler özellikle korunmuştur.

Bir diğer konu bu kuruma atamanın Meclis tarafından yapılması. Meclisin malum en önemli iki görevi vardır. Biri yasama, diğeri denetimdir. Yasamayla ilgili, Meclise Anayasa'da ilgili açık hüküm olmadığı müddetçe bu kuruma atama yetkisi verilemez. Daha önce Ombudsmanlık Kanunu'yla ilgili getirilen düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş ve Meclisin seçmesinin mümkün olmadığı, Anayasa'da hüküm bulunmadığı müddetçe seçmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir. Bu itibarla, bir kişiyi Meclis atar ise o kişi özerktir, bağımsızdır; Hükümet atarsa, Sayın Cumhurbaşkanı atarsa bağımsız değildir, özerk değildir. Bunu kabul etmek mümkün değil. Burada, Anayasa'nın 138'inci maddesindeki gibi, âdeta kurul üyelerine bir hâkim teminatı verilmiş; hiçbir organ, makam

tarafından emir, talimat verilemeyeceği, telkin ve tavsiyede bulunulamayacağı ve süresinden önce de görevden alınamayacağı getirilmiştir. Bunlar açık bir şekilde kurulun bağımsızlığı için çok önemli kanuni düzenlemelerdir, âdeta Anayasa'daki hâkim teminatı gibidir.

Bu ve benzeri hususları dikkate aldığımızda, bugün düzenlenen ve hayatta var olan, sürekli dolaşım altında bulunan kişisel verileri bir kanuni çerçevede düzenlemek ve bunu korumak zorundayız. Aksi hâlde, Türk Ceza Kanunu'nun 135'inci ve devamı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – ...maddelerinin bir kısmında düzenlenen ama birçok kısmında düzenlenemeyen hükümler karşılıksız kalacak ve onlara cezai yaptırım uygulanamayacak, dolayısıyla kişisel verilerimiz korunamamış olacaktır.

Bu kanunun ve bu kurumun ülkemize ve milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkaya.

Tasarının tümü üzerinde siyasi parti grupları, Hükûmet ve şahıslar adına olan konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemini gerçekleştireceğim.

Sorulara başlıyorum.

Sayın Arslan? Yok.

Sayın Bektaşoğlu? Yok.

Sayın Yalım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, normalde sorum Ulaştırma Bakanına olacak ancak siz de cevap verebilirsiniz. Çünkü Uşak'taki Şoförler Cemiyeti Başkanım ve de Nakliyeciler Kooperatifi Başkanım ısrarla bunu benden istediler.

2015 sonu itibarıyla Türkiye'de 21 yaşını doldurmuş ve üstü olan 63.119 adet minibüs var ve 38.227 adet de otobüs var. Bunlar şu anda trafik şartlarına göre, güvenlik hususlarına göre pek uygun durumda değil; artı, değerlerinin günümüz trafik sigortalarının bile daha altında olduğu tespit edilmiştir. Nedir başkanlarımın isteği? Bu araçlara hurda desteği çıkarılması ve de hurdaya çıkarılmasıyla, hurda desteği alınmasıyla ekonomimize can geleceği konusunda onlar da aynı şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tarhan? Yok.

Sayın Ok...

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakanlığın adı Adalet Bakanlığı, adından da anlaşılacağı üzere ülkede adalet dağıtacak bir bakanlık.

Görevde yükselme sınavı yapıyor, 90 puan alan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir devlet memuru atanmıyor fakat 72 puan alan atanıyor. Bu nasıl adalet, bu nasıl Adalet Bakanlığı, gerçekten utanıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Erzurum-Artvin kara yolunda bulunan Pirinkayalar mevkiisi bugüne kadar onlarca kişinin hayatını kaybetmesi nedeniyle “ölüm yolu” olarak adlandırılıyor. Erzurum’un Uzundere üzerinden Karadeniz’e tek bağlantı yolu olan Pirinkayalar Geçidi sürücüler için âdeta kâbus yolu hâlidir. Bugüne kadar çok sayıda kişinin Tortum Gölü’ne uçarak hayatını kaybettiği Pirinkayalar Geçidi kış aylarındaysa kar ve buzlanma nedeniyle defalarca kapanıyor. Özellikle kış aylarında tırların kuyruklu oluşturdğu yol on iki ay boyunca kâbusun yaşandığı bir yol olarak tanınıyor. Gerek vatandaşlar gerekse sürücüler Pirinkayalar bölgesine yapılacak bir tünelin tek çözüm olduğunu söyleyerek yetkililerden sorunun giderilmesini istediler. Bu yöndeki talepler seçim süresince iktidar partisi temsilcileri tarafından yerine getirileceği şeklinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ahrazoğlu...

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Bakan, Suriyeli sığınmacılardan adli olaylara bugüne kadar karışmış kaç kişi bulunmaktadır? Bunlardan kaç kişi cezaevindedir? Hatay’la ilgili bu konuda bir rakam verebilir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, Mersin Türkiye’de en çok göç alan yerlerden biridir. Özellikle Suriye’den de 300 bine yakın insan şu anda göçle Mersin’e gelmiştir. Bu bölgedeki insanların çoğunluğu kayıt dışıdır, kayıt altına alınmamıştır. Herhangi bir suça karıştıkları zaman, bir trafik kazası bile yaptıkları zaman insanlar canlarını zor kurtarabilmektedir. Sınır güvenliği olmayan bir ülkede her an terör saldırılarının veya başka adli olayların olması mümkündür. Hükûmetinizin bununla ilgili bir önlemi var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Öz...

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sayın Bakan, kamyonetlerde K belge maliyetinde anlamlı bir düşüş gerçekleştirilmiştir fakat kamyonlarda K belgesi maliyetleri hâlâ çok yüksektir. Bu işle iştigal eden esnafımızın da en temel sorunu K belgelerini devredememeleridir. Ancak baba, eş ve çocuklar arasında devir mümkün. Bir de K belgesini aldıktan sonra kurulmuş bir şirkette minimum yüzde 25 hisse sahibi olma şartıyla kendi şirketine devir mümkün. Bu konuda bir yasal düzenleme yapılarak aracını satan kişinin K belgesini de devredebilmesinin sağlanmasını düşünüyor musunuz? Bir de, kamyonlarda da K belgesinin maliyetinin düşürülmesini düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu kişisel verilerin korunmasına ilişkin kurulun 4 üyesi Bakanlar Kurulu tarafından seçilmekte, 3 üyesi Cumhurbaşkanlığı tarafından seçilmekte ve aynı zamanda, başkan ve başkan yardımcılarını da Bakanlar Kurulu seçiyor. Bu üyelerin soruşturması da Başbakanın iznine bağlı. Bir yandan da biz diyoruz ki bu kurul özerk ve bağımsızdır. Bu nasıl özerk ve bağımsız?

İkinci soru da: Bu düzenlemeyle Türk Ceza Kanunu’nda suç sayılan eylemlerden suç olmaktan çıkardıklarınız nelerdir?

Üçüncü bir soru: “Yıllık faaliyet raporlarının Cumhurbaşkanına sunulması şeklinde...” deniliyor. Anayasa’ımızda Cumhurbaşkanının yetki ve göreviyle ilgili böyle bir düzenleme yok. Böyle bir düzenlemeyi getirmeniz Anayasa’nın hükümlerine aykırılık teşkil etmez mi? Yani, bu, tarafsızlık ve bağımsızlıkla nasıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çamak...

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Sayın Başkan, bu akşam terörden kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilerim.

Sayın Bakana sorum: Bilindiği gibi, memurlar brüt ücretlerinin üçte 2’si için anlaşmalı oldukları bankalardan promosyon almaktadır. Sayın Başbakan bir süre önce tüm emeklileri kapsayacak şekilde anlaşmalı bankalar aracılığıyla promosyon ücretlerinin dağıtılacağını belirtti. Ödemeler yapılırsa ortalama olarak 1.500 lira emekli maaşı alan emeklilere 900 lira civarı ödenmesi gerekecek. Emeklilerin kısmen yaraları sarılmış olacak, son zamlardan sonra kısmen rahatlatacak. Ancak, bu konuda bir şey yapılmamasına karşın, milletvekillerinin promosyonlarının yatırılması üzerine vatandaşlardan bizlere karşı ciddi bir tepki oluştu. Vatandaş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) – Ben de Ankara’nın kalbinde yapılan terör saldırısını lanetliyorum. Yaşamını yitirenlere Allah’tan rahmet, yaralılara şifalar diliyorum.

Bu sıralarda oturan ve oradaki vahşeti yerinde gözlemlemiş bir vekil arkadaşınız olarak Sayın Hakan Fidan keşke milletvekili olsaydı diyorum. Belki o zaman bizim de görevini hakkıyla yapan bir MİT müsteşarımız olabilirdi diye aklıma getirmeden edemiyorum.

Sayın Bakana sormak istediğim: Hakan Fidan’a bu patlamanın olduğunu Kabineden haber veren birisi oldu mu? Çünkü kendisinin, kendi örgütünden, kendi teşkilatından bu haberi zamanında aldığını hiç zannetmiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, Sayın Başkanım; yargılama çok yavaş işliyor, kararlar geç çıkıyor, adalet zamanında tecelli etmiyor. Bu nedenlerle yargının hızlandırılması için ne tür tedbirler düşünüyorsunuz?

İki: Yargı bağımsız değildir, kararların çoğu taraflı olarak verilmektedir. Birçok haksız tutuklamalar da yapılmaktadır. Yargının bağımsızlığını ne zaman sağlayacaksınız? Yürütmenin yargı üzerindeki baskısı ne zaman sona erecek, adil kararlar ne zaman verilecektir?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Sayın Yalım, konuşurken fark ettim, mikrofonda bir problem olması nedeniyle süresini tam kullanamadı.

Süremiz var Sayın Yalım, eğer sisteme girerseniz size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yalım.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Biraz önce rakamları vermiştim. Özellikle Şoförler Cemiyeti Başkanımızın isteği, 21 yaşını doldurmuş bu kadar minibüs ve de otobüs olduğundan dolayı trafikte ciddi derecede tehlike arz ettiklerini belirtmekte ve de bu araçların trafikten bir an önce çekilmesi

için hurda desteğini alıp ve hem de hurda desteği çıkmasıyla birlikte bu araçların trafikten çekilip ve de yeni araçların satılmasıyla ilgili biraz da artış olacağı kanaatineyiz. Hem Türk ekonomisine katkı hem de olabilecek kazalarda hem yaralanmaları durdurabileceğiz hem de ölümlere engel olabileceğimiz kanaatinde olduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle Sayın Yalım'ın sorduğu soru esasında Türkiye'nin her tarafındaki vatandaşlarımızı da ilgilendiriyor. Bildiğim kadarıyla geçmiş dönemlerde zaman zaman bu minval yasalar çıkarıldı ve bunlar ekonomiye kazandırıldı. Şu anda ilgili bakanlığımızın bu konuda bir çalışması var mı bilmiyorum ama ben bunu bir vazife olarak üzerime alıyorum, Sayın Ulaştırma Bakanımızla, Maliye Bakanımızla, ilgili diğer bakan arkadaşlarla bu konuyu ben de görüşeceğim ve olumlu görüşle kendilerine bu talebi ben de ileteceğim, gündeme geldiğinde de ben de destek olacağım, onu ifade etmek isterim.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İkincisi, Sayın Ok'un sorusu. Adalet Bakanlığı tarafından yapılan yazı işleri müdürlüğü sınavıyla ilgili bir sorusu oldu. Esasında bu sınav Adalet Bakanlığı tarafından yapılmıyor, Ankara Batı Adliyesi Adalet Komisyonu tarafından yapıldı. Bizim sınava herhangi bir müdahalemiz söz konusu değil, tamamıyla kendi şartları içerisinde yapılmış. Adli yargı yazı işleri ve idari işler müdürlüğü unvanında toplam 7.741 aday sınava girmiş, adaylardan 7.355 kişi yazılı sınavda 60 ve üstü puan alarak sınavda başarılı olmuş. Açılan kadronun 5 katına kadar aday sözlü sınava alındığından 6.108 aday sözlü sınava girmeye hak kazanmıştır. Ankara Batı Adliyesinde sözlü sınav yapılmıştır ve sonuç itibarıyla kazanan bu adaylardan 305'i asıl olarak, 83'ü yedek olarak başarılı olmuştur ama yazılı sınavda 90-100 arasında puan alan adaylardan 305'i asıl, 83'ü yedek olarak başarılı olmuştur. Yani, tabii, bu -diğer rakamlar hepsi burada yok, o yüzden bütün detayları veremiyorum ama- konuyla ilgili, sınava çok sayıda insanın girmesi, dört yıldır bu sınavın yapılamamış olması da beklentileri yükseltmiştir ve eleştiriler yapılmıştır. İşin doğrusu, tamamen tarafsız ve bağımsız bir komisyon sınavı yapmıştır. Bizim bu sınava müdahalemiz söz konusu değildir. Bizim etkimizin olmadığı bir komisyondan dolayı bizim sorumlu tutulmamız da doğru değildir.

Bu eleştiriler geldikten sonra, Bakanlık olarak, bu sınav yapılma usulüne ilişkin yönetmeliğin incelenmesini ve bu konuda bir değişiklik yapılması talimatını verdim. Şu anda arkadaşlarımız çalışıyorlar. Bu yönetmeliği değiştirerek daha uygun, bu eleştirilerin olmadığı bir yapıya nasıl kavuşturabiliriz, onun çalışmasını yaptığımızı, buradan bildirmek isterim.

Sayın Aydın'ın, Erzurum-Artvin Pirinkayalar Geçidi...

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sayın Bakan, sataşmak için değil, bu “90 puan aldı.” dediğim kişi bölgesinde birinci olan kişi. Bunların nasıl olduğunu biz çok iyi biliyoruz. Bunlar tamamen siyasi. Bu sözlü mülakatları getirenler de sizlersiniz. Dolayısıyla, adaletsizliği sağlayan sizlerin kararnamelerle yaptığınız uygulamalardır. Bu sorumluluktan kaçamazsınız.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Vekilim, biz sorumluluktan kurtulmak niyetinde değiliz ama doğru değerlendirme yapmak lazım.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sorumluluktan kaçamazsınız.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sınavı kazanamayan herkes bizi suçluyor. Hiç kimse kendisinde kusur bulmuyor.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hayır, bu mülakatları siz getirdiniz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Mülakatlar bugüne kadar yapılıyor, niye şimdiye kadar gündeme gelmedi?

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hayır, mülakatları siz getirdiniz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hâkim, savcı mülakatları yapılıyor.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Tamamen siyasi, yandaşları kollamak için yapıyorsunuz bu mülakatları. Vicdanınız rahat mı?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bizden önce de vardı mülakatlar. Hâkim, savcı mülakatları da yapılıyordu.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Sayın Bakanı dinleyelim efendim.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Ama doğruları söylemiyor Sayın Başkan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İnfaz koruma memuru mülakatları yapılıyor.

Şey yapalım... Yani birisi sınavı kazanamadığı zaman hemen kolayca suçlama yolunu tercih ediyor.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Kolayca değil Sayın Bakan, mülakatları siz getirdiniz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yani bu konuda deliliniz varsa idare mahkemesi orada, cumhuriyet savcılıkları orada, Bakanlık olarak bize de müracaat edin.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Yargı da yandaş. Mahkemeler yandaşlarınızla dolu, onun için böyle oluyor işte; kimse hakkını, hukukunu alamıyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kimin ihmali, kusuru varsa ben gereğini yaptırırım ama herkes konuşuyor.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sizin döneminizde geldi mülakat sınavları.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - O zaman, bir şey koyun, biz de üzerine gidelim. Gitmezsek bizi sorumlu tutun ama...

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hayır, mülakatları kaldırın Sayın Bakan. Yandaş kayırmacılığını önce ortadan kaldırın.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yandaş falan yok, yandaş falan yok.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Yandaş var. 90 puan almış, bölge birincisi, atanamıyor. Adaletten korkmuyor musunuz, Allah'tan korkmuyor musunuz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Size göre öyle.

BAŞKAN - Sayın Ok, lütfen Sayın Bakan sözlerini tamamlasın efendim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Siz öyle değerlendirebilirsiniz ama bu, bir komisyon tarafından yapılıyor, Adli Yargı, Adalet Komisyonu yapıyor bu sınavı. Bizim bu sınava bir müdahalemiz söz konusu değil, onu buradan ifade edeyim.

Sayın Aydın, Erzurum-Artvin Pirinkayalar Geçidi'yle ilgili konu Ulaştırma Bakanlığımızın ilgili alanında olduğu için ben Ulaştırma Bakanımıza bunu ileteceğim, oradaki sorunun çözülmesi için bu talebinizi kendilerine ileteceğim.

2015 yılı içerisinde 2.400 kişi -Suriyelilerle alakalı- cezaevine girmiştir, 2.400 kişi tutuklama veyahut da diğer suretle hüküm giymek suretiyle. Bugün itibarıyla cezaevlerinde 1.300 Suriyeli bulunmaktadır. Suriyelilerle ilgili Sayın Şimşek'in sorduğu bir şey var. Tabii, diğer bir milletvekilimiz daha sordu Suriyelilerle ilgili "Bunların kaydı tutuluyor mu?" diye. Tabii, kayıtları sınırlardan giriş esnasında orada kurulan ekipler tarafından tutuluyor ama kayıt dışı olan var mı içeride, kayıt dışı olan Suriyelilerin de olduğu biliniyor. Bunlarla ilgili de ilgili valilikler, ilgili emniyet birimleri gerekli kayıt işlemlerini yapıyorlar. Tabii, buradan, buralarla ilgili sorunların çözümüne ilişkin de ilgili bakan arkadaşlarımız çalışıyor, özellikle Başbakan Yardımcımız Yalçın Akdoğan'ın koordinasyonunda bu çalışmaların yürütüldüğünü ifade etmek isterim.

Tabii, K Belgesi konusu benim alanım değil ama bu konudaki sorunu da ben yine ilgili bakan arkadaşımıza ileteceğimi buradan ifade etmek isterim.

Sayın Tanal'ın üye seçimine ilişkin kısımdaki sorularına ve bununla bağlantılı sorularına gelince, üyelerin seçimi konusunda Avrupa Birliğine üye ülkeler içerisinde tek bir usul yok. Bazılarında kral atıyor, bazılarında hükümet atıyor, bazılarında meclis seçiyor, bazılarında karma bir yapı var, yani her ülke kendisine göre farklı bir yapı tercih etmiş. Biz de Türkiye olarak bu meseleyi incelerken Türkiye'deki bu tür kurullara da baktık, EPDK gibi, BDDK gibi diğer pek çok kurullar var Türkiye'de geçmişte kurulmuş, bunların oluşumuna da dikkat ettik ve bunların hepsinin atanma usulünde Bakanlar Kurulunun rolü açıktır. Burada sadece Sayın Cumhurbaşkanına ilk defa verilmektedir, bu da normal bir şeydir, bunun Anayasa'ya da herhangi bir aykırılığı söz konusu değildir, bunu buradan ifade etmek isterim.

Tabii, "TCK'da suç olmaktan çıkarılan bir madde var mı?" Şu anda bu kanunla TCK'dan suç olmaktan herhangi bir madde çıkarılmıyor, bunu çok açık, çok net bir şekilde ifade ederim. Ayrıca, hassas verilerin cezası artırılıyor.

Sayın Kazım Arslan, yargının hızlandırılması ve iş yükünün azaltılması... Ki gerçekten çok önemli bir konu, Bakanlığımızın da üzerinde ciddiyetle durduğu konulardan biri. Önümüzdeki günlerde bu konuda yargının iş yükünü azaltacak birkaç paketi Parlamente'ye sunacağız. Alternatif uyumsuzlukları daha çok hukukumuzun içinde etkin kılmaya, kapsamını genişletmeye gayret ediyoruz, onun hazırlıklarını yapıyoruz, özellikle ara buluculuk müessesesinin hem kapsamını genişletmeyi hem de etkinliğini artırmayı düşünüyoruz.

İdari yargılamada "sulh komisyonu" diye -ismi değişebilir, şu andaki taslakta öyle- bir komisyon kurmak suretiyle, belli bazı uyumsuzlukların yargıdan önce burada çözülmesi gibi bir düşüncemiz var, onun üzerine de bir çalışma yapılıyor.

İş uyumsuzluklarının ara buluculuğa daha fazla aktarılması konusunda bir çalışma devam ediyor.

Ön ödemenin kapsamını genişletme konusunda bir başka çalışmamız var iş yükünü azaltmak için ve uzlaştırmanın kapsamını ve etkinliğini artırmayla ilgili de bir başka çalışma yürüyor.

Ayrıca, ceza muhakemesinde "basit yargılama usulü" diye yeni bir usul getiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, sözlerinizi tamamlayınız Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bitiriyorum efendim.

İstinafi faaliyete geçireceğiz. İstinaf da son derece önemli, çünkü ceza yargılamalarının yüzde 91'i, hukuk yargılamalarının yüzde 89'u, idari yargılamaların da yüzde 80'i istinafta kesinleşmiş olacak. Böylece Yargıtay ve Danıştaya git geller önlenmiş olacaktır. Bu da hızlandırmaya katkı sağlayacaktır. Ayrıca "Yargıda Zaman Yönetimi" diye bir projeyi hayata geçireceğiz. Vatandaş davasını açtığı an kendisine kaç günde bu davanın sonuçlandırılacağına dair bir belge verilecek. Böylelikle hâkimler, savcılar da kamuoyuna karşı davayı bitirme taahhüdü altına girecek, kamuoyu denetimine de açmış olacaklar.

Bu konuda daha çok kapsam var ama hepsini burada anlatırsak vaktimiz yetmez ama samimiyetle konunun üzerinde durduğumuzu bilmenizi isterim.

Tabii, Hakan Fidan'la ilgili şahsi görüşlerinizi ifade ettiniz. Ben ona katılmıyorum, bir sorun yok.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, önce yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

Yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerinin salonda olup olmadığını tespit edeceğim. Sayın Özel, Sayın Yalım, Sayın Emir, Sayın Göker, Sayın Yüksel, Sayın Aldan, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Çamak, Sayın Emre, Sayın Bakan, Sayın Topal, Sayın Öz, Sayın Arslan, Sayın Karabıyık, Sayın Basmacı, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Köksal, Sayın Aydın, Sayın Göker, Sayın Nihat Yeşil, Sayın Eren Erdem.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim.

Yoklamayı elektronik cihazla gerçekleştireceğim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 117) (Devam)

BAŞKAN – Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.34

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40’ıncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Ankara’da yaşanan terör saldırısının kınanmasına yönelik açıklamayı kapsayan önerenin bütün gruplarca imzalanmaması nedeniyle ortak deklarasyon olarak işlem görmesinin mümkün bulunmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Başkanlık Divanına, bugün Ankara’da yaşanan menfur saldırının kınanmasına ilişkin açıklama kapsayan bir önerge verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, ulusal ve uluslararası kamuoyuna duyurma gereği duyduğu açıklamalarını, istikrar kazanmış olan deklarasyon yayınlama teamülüyle yerine getirmektedir. Bu teamüle göre, gruplarca müşterek imzalanmayan önerenin “ortak deklarasyon” olarak işlem görmesi mümkün bulunmamaktadır.

Başkanlığımıza verilen söz konusu önergede tüm grupların imzası bulunmamaktadır. Genel Kurulun 15/4/2004 tarihli 74’üncü Birleşiminde benzeri bir olay yaşanmış, bir siyasi parti grubu tarafından verilen bir deklarasyon yayınlanmasına dair önerge, yapılan usul tartışmasını müteakip, oturumu yöneten Başkan tarafından deklarasyon önerisinin bütün gruplar tarafından imzalanmadığı gerekçesiyle işleme alınmamıştır. Bunun gerekçesi ise Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak görüşü olarak yayımlanacak bir deklarasyonun ortak bir öneri olarak sunulması gereği olarak belirtilmiştir. Belirtilen teamül doğrultusunda anılan önerge işleme alınamamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, burada, biz siyasi parti grupları olarak kendi irademizi ifade ediyoruz. Takdir edersiniz ki zatıalınız de o kürsüden kendi iradenizi ortaya koyarak birtakım görüşleri açıklayabiliyorsunuz. Sizlerden istirhamım, bu grupların imzaladığı bu metni okuyarak ondan sonra da bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir deklarasyonu değil, siyasi partilerin bir deklarasyonu olarak mütalaa ederek açıklamanızı yapınız efendim. (AK PARTİ sıralarından “Evet, doğru.” sesleri) Biz böyle yapalım bunu.

BAŞKAN – Bakınız, Sayın Vural, terör konusunda, Meclisin bugünkü birleşimini yöneten Meclis Başkan Vekili olarak ve Başkanlık Divanı olarak görüşümüzü çok açık ve net bir şekilde ortaya koyduk. Ankara’da yaşanan menfur saldırıyla ilgili olarak terörü şiddetle lanetlediğimizi, kınadığımızı ifade ettim. Bir kez daha ifade ediyorum: Terör olayları, Türkiye Büyük Millet Meclisini bu olaylara taviz vermek gibi bir yola asla sevk edemeyecektir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletimizin iradesini temsil eden bir organ olarak en üst düzeyde bu olaya tepkisini, şüphesiz, ortaya koyacaktır. Meclis Başkan Vekili olarak bu tepkimi ben burada ifade ettim. Bu görüşümde hiçbir değişiklik yoktur. Ancak, Meclisin ortak deklarasyon yayınlama konusunda bir teamülü vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisini, Genel Kurul çalışmalarını, Parlamento hukukumuzun esaslarına göre yönetmek Başkanlık Divanının

görevidir. Parlamento hukukumuzun kaynakları, başta Anayasa, İç Tüzük gibi yazılı kurallar yanında Başkanlık Divanı kararları ve teamüllerden oluşmaktadır. Teamüller, değişmediği sürece, Genel Kurulun çalışmalarını bağlayan kurallardır. İhtiyaç hâlinde, şüphesiz, bütün bu kurallar değişebilir ama bu kurallardan bir an için ayrılmak, o an için onu talep edenlerin belki bir yarar sağlaması gibi anlık bir sonuca yol açabilir ama uzun vadede, inanın, bu kuralların esnetilmesi hiçbir şekilde doğru sonuçlar yaratmayacaktır.

Ben, Meclisin teamülü çerçevesinde yapılan uygulamayı aktardım. Siyasi parti grupları, elbette...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, bitireyim Sayın Vural, söz vereceğim.

Başkanlığımıza ulaşan ve üç siyasi partinin imzasını taşıyan bu önergeyi, siyasi parti grupları, kendileri ayrıca oturdukları yerden söz almak suretiyle elbette ifade edebilirler, buna hiçbir engel yoktur. Talep etmeniz hâlinde veya talep edilmesi hâlinde siyasi parti gruplarına bu sözü vereceğim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, bizim istihdamımız şu: Meclis Başkanlığına verdiğimiz, grup başkan vekilleri olarak imzaladığımız bu önergeyi okuyunuz. Yapılacak bir işlem yoktur, siyasi partiler iradelerini belirtmiştir. Onun için bir deklarasyon olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi... Bu konuda milletvekillerimiz bilgi sahibi olsunlar yani kim imzaladı, olmadı, nedir, ne değildir, şimdi çok...

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) - Dolayısıyla bir önerge gelmiştir. “Bu önergeyi okuturum ama yapılacak işlem yoktur.” deyip ya da...

BAŞKAN – Sayın Vural, bakın, Parlamento hukukumuzun kurallarını ifade ettim. Eğer bir metni, bir önergeyi işleme alamamış isem okumam mümkün müdür? Bunu tasarı ve teklife ilişkin görüşmeler sırasında çok sıkça yaşıyoruz. Gelen önergenin hangi nedenle işleme alınmadığını Genel Kurulun bilgisine sunuyoruz. Ama şu mümkün Sayın Vural: Mikrofonunuzu açarsanız...

OKTAY VURAL (İzmir) – Her zaman biz onu yapabiliriz zaten efendim.

BAŞKAN - ...siz imzaladığınız metni oturduğunuz yerden okuyarak Genel Kurulun ve izleyen vatandaşlarımızın bilgisine sunabilirsiniz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, ben şunu anlayamıyorum: Zatıalınız, oradan bir görüş ifade edebiliyorsunuz, değil mi?

BAŞKAN – Anayasa’nın çizdiği sınırlar çerçevesinde elbette görüşümü ifade edebilirim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, bizim de Anayasa’ya aykırı bir şey değil ki. Yani biz de diyoruz ki gelmiştir, bunu okuyunuz.

BAŞKAN – BAŞKAN – Sayın Vural, bir önerge Parlamento hukukumuzla göre işleme alınamıyor ise okunması mümkün müdür? Mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, işleme alınamayan bir önergeyi “Oku.” diye Başkanlık Divanına ısrar ederseniz “Kuralları çiğneyin.” demiş olursunuz, rica ediyorum...

SERKAN BAYRAM (Erzincan) - Sayın Başkanım, deklarasyonu imzalamayanın hangi grup olduğunun açıklanmasını istiyorum!

OKTAY VURAL (İzmir) – Peki efendim. O zaman şöyle bir şey yapalım efendim: Bu konuda ben bir usul tartışması açılmasını istihdam ediyorum.

BAŞKAN – Tabii ki buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Aleyhinde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Lehinizde efendim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Lehinizde Sayın Başkan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Aleyhinde.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, önce lehte olan konuşacak, sonra aleyhte olan.

BAŞKAN – Olur, olur, Sayın Tanal, olur.

XII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, bütün gruplarca imzalanmayan önergeyi ortak deklarasyon olarak işleme almamasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, burada, usul tartışmasının amacı ve hedefi: Bu kürsüden, milletin kürsüsünden 3 siyasi parti grubunun imzaladığı bu deklarasyonu ben de teyiden okumak için söz aldım.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemiz bugün vahim bir terör saldırısıyla daha karşı karşıya kalmıştır. Öncelikle, bu menfur saldırıda hayatını kaybeden Türk Silahlı Kuvvetleri personelimize ve aziz vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. Milletimizin başı sağ olsun.

Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler olarak birlik ve bütünlüğümüze, huzur ve güvenliğimize yönelik insanlık dışı terör saldırılarını şiddetle kınıyoruz. Terör ve şiddet hiçbir zaman hedefine ve amacına ulaşamayacaktır. Aziz milletimizin teröre asla boyun eğmeyeceğini, Türkiye Cumhuriyeti’nin bu oyunu bozacak güç ve kudrete sahip olduğunu kararlılıkla ilan ediyoruz. 17 Şubat 2016

Mehmet Naci Bostancı

Amasya

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Özgür Özel

Manisa

CHP Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Manisa

MHP Grubu Başkan Vekili”

Arz ederim. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vural.

Sayın Özgür Özel. (CHP, AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, öncelikle, açılmış olan usul tartışmasında tutumunuzun lehinde söz aldım, o konuya bir açıklık getirmemiz gerekiyor. Demokrasi, özellikle Meclis, kurallar manzumesidir ve durumun önemine veya taraflarına, kimin nerede olduğundan bağımsız olarak -biraz önce de gördünüz- yıllar önce yapılmış bir uygulamanın bugün tekrarının da anlamlı olmasıyla ancak bu kuralları takip edebiliriz.

Bugün 4 partiden 3’ünün, yarın 4 partiden 2’sinin, bir başka partinin başkan vekili oradayken kendi partisinden gelen bir önerinin, o kürsüden Meclisin tüm partileri adına yapılmış bir deklarasyon gibi okunması, gelecekte bugünden öngöremeyeceğimiz sakıncaları içerebilir. Sayın Hamzaçebi’nin tutumu tecrübesiyle mütenasiptir ve tutumunu destekliyoruz.

Desteklediğimiz bir başka husus, bugün, altında imzamızın bulunduğu deklarasyondur. O deklarasyonu partimiz adına okuyorum:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemiz bugün vahim bir terör saldırısıyla daha karşı karşıya kalmıştır. Öncelikle, bu menfur saldırıda hayatını kaybeden Türk Silahlı Kuvvetleri personelimize ve aziz vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. Milletimizin başı sağ olsun.

Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler olarak birlik ve bütünlüğümüze, huzur ve güvenliğimize yönelik insanlık dışı terör saldırılarını şiddet kınıyoruz. Terör ve şiddet hiçbir zaman hedefine ve amacına ulaşamayacaktır. Aziz milletimizin teröre asla boyun eğmeyeceğini, Türkiye Cumhuriyeti’nin bu oyunu bozacak güç ve kudrete sahip olduğunu kararlılıkla ilan ediyoruz.

17 Şubat 2016

Mehmet Naci Bostancı

Özgür Özel

Amasya

Manisa

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

CHP Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Manisa

MHP Grubu Başkan Vekili”

(CHP, AK PARTİ ve MHP sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Aleyhte Sayın Naci Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; aleyhte almamın usul gereği olduğunu takdirlerinize arz ederim, esasen üzerinde demem gerekir. Kastımız, buradaki 3 grubun ortak bir şekilde hazırlanmış olduğu bu metni ifade etmek.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemiz bugün vahim bir terör saldırısıyla daha karşı karşıya kalmıştır. Öncelikle bu menfur saldırıda hayatını kaybeden Türk Silahlı Kuvvetleri personelimize ve aziz vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. Milletimizin başı sağ olsun.

Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler olarak birlik ve bütünlüğümüze, huzur ve güvenliğimize yönelik insanlık dışı terör saldırılarını şiddetle kınıyoruz. Terör ve şiddet hiçbir zaman hedefine ve amacına ulaşamayacaktır. Aziz milletimizin teröre asla boyun eğmeyeceğini, Türkiye Cumhuriyeti’nin bu oyunu bozacak güç ve kudrete sahip olduğunu kararlılıkla ilan ediyoruz.

17 Şubat 2016

Mehmet Naci Bostancı

Özgür Özel

Amasya

Manisa

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

CHP Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Manisa

MHP Grubu Başkan Vekili”

Saygılarımla. (AK PARTİ, CHP ve MHP sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Sayın Baluken...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Keşke sizi de burada alkışlayabilseydik Sayın Baluken.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Yazıklar olsun.” diyecekler, var ya!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Oturumun hemen başında bu acımasız saldırıyı kınadığımızı ve bu saldırıyla ilgili yaşamını yitirenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve bütün toplumumuza başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerimizi ifade ettiğimizi burada bir kez daha altını çizerek vurgulamak isterim.

Burada öyle bir tablo ortaya çıktı ki sanki bu menfur saldırıyı 3 siyasi parti kınamış da 1 siyasi parti kınamamış şeklinde siyasi etiğe uymayan bir durum maalesef yaşandı. Oysaki...

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – O zaman imza atın!

ALİM TUNÇ (Uşak) – O zaman kına, kına!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Neyi imzalayıp imzalamadığımızı size soracak değiliz, bir dinleyin, biz sizi sakın bir şekilde dinledik.

Oysaki, burada saldırıyı kınamayla ilgili, bütün topluma başsağlığı, geçmiş olsun dileklerini iletmeye ilgili bir sorun yok.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Niye imzalamadınız?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Hazırlanmış olan metnin içeriğiyle ilgili bir uzlaşma ortaya çıkmamıştır. Biz Halkların Demokratik Partisi olarak bu metnin içeriğinde Diyarbakır İstasyon Meydanı’nda patlayan bombalarla beraber, Suruç’ta, Ankara’da ve Sultanahmet’te yapılmış olan katliamların da yer alması gerektiğini, bölgede de devam eden sokağa çıkma yasaklarında, kimden gelirse gelsin yaşanan bütün sivil can kayıplarıyla ilgili bir ibarenin olması gerektiğini ifade ettik.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ne alakası var, isyan ve başkaldırının bununla ne alakası var?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Dolayısıyla, burada farklı bir algı yaratmaya çalışmak, bir toplumsal histeriyi ayaklandırmaya çalışmak siyasi etiğe uymaz.

Hem Genel Başkanımız hem de grup başkan vekili olarak bugün burada Halkların Demokratik Partisinin bu menfur saldırıyla ilgili net tutumunu ifade ettik, söyleyeceğim bunlardır.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tüm gruplara söz verdim Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, tüm siyasi parti gruplarına söz verdim efendim, ben konuşacağım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, siz konuşacaksınız, ben söz istemedim. Ben tutanaklara girmesi bakımından bir cümle sarf edeceğim. Bu kadar sözümü kesemezsiniz, istirham ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben, sadece bu açıklama metninin ilk cümlesini tekraren hatırlatmak istiyorum: “Ülkemiz bugün vahim bir terör saldırısıyla daha karşı karşıya kalmıştır.” ibaresi bugüne kadar yapılan bütün terör saldırılarını kapsamaktadır. Bunu hassaten tekrar hatırlatmak istedim. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın milletvekilleri, söz konusu terör saldırısına ilişkin ilk bilgiler Başkanlık Divanına intikal ettiğinde olayın biraz daha ayrıntı kazanmasını bekledim. Bu esnada, 4 siyasi parti grubundan da bana ara verilmesi yönünde ya da Meclisin bugün çalışmalarına son vermesi yönünde öneriler geldi, buna Milliyetçi Hareket Partisi de dâhil, dâhil dememin nedeni, usul tartışmasını açmış olduğu için söylüyorum. Ben böyle bir terör olayı karşısında Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ara vermesinin bir zafiyet olacağını söyleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam edeceğini ifade ettim. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Hâlen aynı görüşteyim. “Yemek arasından sonra mı ara versek?” şeklindeki bazı -şüphesiz iyi niyetle ortaya konulan- önerileri de kabul etmedim, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarına devam edecektir.

20’nci yüzyılın en büyük ve en onurlu mücadelesini, Anadolu topraklarında dağılan bir imparatorluğun ardından yeni bir devleti, cumhuriyeti kurma mücadelesini yürütmüş olan, halkımızın bağrından çıkan, o savaşı yönetmiş olan Büyük Millet Meclisinin bugünkü mirasçıları, bugünkü evlatları, bugünkü milletvekilleri Meclisin hemen yanı başında bile olsa bir terör saldırısı karşısında çalışmalarına asla ara vermez. (AK PARTİ, CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Siyasi parti grupları terörle ilgili konuda açıklamalarını yerlerinden yaptılar önceki oturumda, ben onun üzerine dedim ki: “Eğer siyasi parti grupları ortak bir deklarasyon metni üzerinde uzlaşırlarsa bu ortak metni de buradan okumaktan mutlu olurum.” Böyle olduğu hâlde, benim bu tutumum hakkında bir usul tartışması açılmış olmasını üzüntüyle karşıladım. Elbette, siyasi parti gruplarının usul tartışması açması hakkıdır ama teamüller, hukuk bizi her zaman bağlar arkadaşlar. Teamülleri o ana göre esnetirsek inanın doğru bir şey yapmış olmayız.

Teşekkür ediyorum.

Tutumumda herhangi bir değişiklik yoktur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – ...biz burada aziz milletimizin gönderdiği milletvekilleri ve siyasi partiler olarak milletimizi üzen bu girişim karşısında bir irade beyanını okuduk. Dolayısıyla, böyle bir irade beyanının zatialiniz tarafından okunmasını talep etmemizi bir üzüntü kaynağı olarak görmenizi değil, biz bir irademizin ortaya konması bakımından bir fırsat olarak değerlendirilmesini istedik, usul tartışmasını da zaten bu amaçla açtık, bu iradeyi de gerçekleştirdik. Dolayısıyla, aslanan, aziz milletimizin üzüntülerine ve bu konuda kararlılığına karşı milletimizin hep beraber, birlikte tavır koymasındır. Dolayısıyla, bu usul tartışmasının amacı... (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Vural, biraz önce Divana gelerek bana dediniz ki... Bir yanlış anlaşılmaya meydan verilmemesi amacıyla bu açıklamayı yaptınız. Biz tutumunuzla ilgili değil anlamında yani bu açıklamanın kürsüden okunması bağlamında biz bunu talep ettik, sizin de...

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet.

BAŞKAN - ...yani cümlelerinizde şu saklıydı “Siz de esasında bu düşüncedesiniz ama biz bunu bir kez de ifade etmek istedik.”

Şimdi, bizim üzüntüyle karşılamamızı siz niye üzüntüyle karşılıyorsunuz, anlamıyorum?

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, o kürsüde, benim zatialinize, size ilettiğim konuyu genel olarak ifade etmeniz aslında sizin bu tutumunuzun çok yanlış olduğunu ortaya koyuyor. Evet, ben bunu başta da söyledim, “Ben bu usul tartışmasını bu metni okumak için açtım.” diye söyledim yani bunu söyledim, aziz milletim de bildi.

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Dolayısıyla, bizim yerimizden söz talebi konusu her zaman olabilir ama bu kürsü milletin kürsüsüdür. Milletin iradesi olarak grup başkan vekillerinin bu kürsüde hitap etmesi için usul tartışmasını bir vesile olarak kıldık, iyi de yaptık.

Allah hepsinden razı olsun, bu bildiriye destek olanlardan Allah razı olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Vural, teşekkür ederim.

Benim kastettiğim şudur, üzüntü duyduğum konu şudur: Yani bu bildiriye okumaktan imtina eden bir tutum varmış gibi bir algı yaratmaya çalıştınız, bunu üzüntüyle karşılıyorum.

Teşekkür ederim arkadaşlar. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN KOCABİYYİK (İzmir) – Sayın Başkanım, HDP bu tutumuyla meşru bir siyasi parti olmadığını göstermiş, terör örgütünün bir uzantısı olduğunu göstermektedir, zabıtlara geçmesini istiyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 117) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 117 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemin 2'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/310) (S. Sayısı: 6)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 18 Şubat 2016 Perşembe günü, alınan karar gereğince saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

İyi geceler.

Kapanma Saati: 00.24

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün başka bir yere taşınacağı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı (7/1499)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Ankara'nın Keçiören İlçesi Kalaba Semti'ndeki kampüste 1924 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili kurum 132.000 m2 alan üzerine kurulmuştur. Bu alanın 70.000 m2'si "tarihi sit alanı"dır. Genel Müdürlüğün idari binası olarak kullandığı yapı, Kurtuluş Savaşı esnasında karargâh olarak kullanılmıştır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün bu kampüsten başka bir yere taşınacağı, bu değerli ve tarihi arazinin de TOKİ'ye verilmek istendiği ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün başka bir yere taşınması için yapılan çalışmalar var mı?
- 2- Varsa, bu tarihi ve değerli alan hangi kuruma tahsis edilecektir? Hangi amaçla kullanılması planlanmaktadır?
- 3- Arazinin "tarihi sit alanı" olan 70.000 m2'lik bölgesini, sit alanı olmaktan çıkarıp imara açmak gibi bir düşünceniz ve çalışmanız var mı?
- 4- Bu durumda, Kurtuluş Savaşı'nda karargâh olarak kullanılan tarihi binayı da yıkacak mısınız?
- 5- Avrupa'nın ikinci büyük bilgisayar ve kalibrasyon sistemlerini bünyesinde barındıran Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün yeri değiştirilirse, "ölçümlerin teknik bazda olması için aynı koordinatta olması gerekir" şartı nasıl yerine getirilecektir? Koordinatlar değişirse, şu ana kadar üretilen değerler "yok" mu sayılacaktır?
- 6- Ankara'nın tarihi ve yüksek rant oluşturan alanlarını imara açarak, dokusunu bozmuş olmuyor musunuz? Bu konudaki genel görüşleriniz nedir?

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı: 35964878.610.01/ 36070
Konu: Soru Önergesi (7/1499)

16.02/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.01.2016 tarihli ve 31853594-610-2-402/357 sayılı yazı

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Murat EMİR' in, Sayın Başbakana tevcih ettiği, Sayın Başbakanın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevap verilmesini tensip ettikleri 7/1499 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup cevabi yazı ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK :
Cevabi Yazı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ MURAT EMİR' İN
7/1499 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün başka bir yere taşınması için yapılan çalışmalar var mı?*

SORU 2. *Varsa, bu tarihi ve değerli alan hangi kuruma tahsis edilecektir? Hangi amaçla kullanılması planlanmaktadır?*

SORU 3. *Arazinin "tarihi sit alanı" olan 70.000 m2'lik bölgesini, sit alanı olmaktan çıkarıp imara açmak gibi bir düşünceniz ve çalışmanız var mı?*

SORU 4. *Bu durumda, Kurtuluş Savaşı'nda karargâh olarak kullanılan tarihi binayı da yıkacak mısınız?*

SORU 5. *Avrupa'nın ikinci büyük bilgisayar ve kalibrasyon sistemlerini bünyesinde barındıran Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün yeri değiştirilirse, "ölçümlerin teknik bazda olması için aynı koordinatta olması gerekir" şartı nasıl yerine getirilecektir? Koordinatlar değişirse, şu ana kadar üretilen değerler "yok" mu sayılacaktır?*

SORU 6. *Ankara'nın tarihi ve yüksek rant oluşturan alanlarını imara açarak, dokusunu bozmuş olmuyor musunuz? Bu konudaki genel görüşleriniz nedir?*

CEVAP 1-6. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün başka bir yere taşınması söz konusu değildir. Keçiören Yerleşkesinin tamamen boşaltılması, konut ve AVM yapılması, bu araziye TOKİ'nin girmesi gibi durumlar gerçeği yansıtmamaktadır. Bakanlığım ve bağlı kuruluşların işbirliği içinde olan birimlerin, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'ne ait ilgili birimlerle, teknolojik işbirliği sağlanması ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmasına yönelik olarak bir araya getirilmektedir. Hâlihazırda, Meteoroloji Genel Müdürlüğü faaliyetlerine aynı yerleşkesinde devam etmektedir.

Bakanlığım tarafından Ankara İline 2003-2015 yılları arasında günümüz fiyatlarıyla toplam **2.680.000.000 TL** yatırım yapılmıştır. Ülkemizin orman varlığını koruyarak geliştirmek, orman köylülerini desteklemek, milli parklar ve diğer korunan alanların etkin yönetimini sağlayarak, halkımızın istifadesine sunmak, su kaynaklarını verimli kullanarak içmesuyu, sulama ve diğer ihtiyaçlara cevap vermek, enerjiye dönüştürmek ve hava tahminlerini daha isabetli yapabilmek için son 13 yılda Ankara'ya yapılan yatırımları artırdık.

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, geçici orman işçilerine zorla fazla mesai yaptırıldığı yönündeki iddialara ilişkin sorusu ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı (7/1566)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel
Manisa Milletvekili

Orman işçilerinin yaşadığı sorunların çözümü noktasında bugüne kadar herhangi bir adım atılmadığı gibi geçici orman işçilerinin yaşadığı hak kayıpları ve hak ihlalleri artarak devam etmektedir. Özellikle, yangına karşı önlem almak amacıyla geçici orman işçilerine 24 saat zorla mesai yaptırıldığı ve işçilere sadece 11 saat çalışmış gibi vardiya çizelgesi imzalatırıldığı yönündeki şikâyetler tarafıma ulaşmıştır.

Bu bağlamda,

1. Geçici orman işçilerinin, yangına karşı önlem almak amacıyla ormanlık bölgelerde 24 saat süreyle bekletildiği iddiası doğru mudur?
2. 24 saat süreyle çalışmalarına rağmen, geçici orman işçilerine sadece 11 saat çalışmış gibi zorla vardiya çizelgesi imzalatırıldığı doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınızca herhangi bir inceleme/soruşturma başlatılmış mıdır?
3. Yetkili sendikanın ildeki şube başkanı ve Orman Bölge Müdürü'nün, 11 saatlik vardiya çizelgesini işçilere zorla imza attığı ve işten atma tehdidinde bulundukları iddiaları doğru mudur? Doğruysa, bu noktada Bakanlığınızca herhangi bir idari işlem başlatılacak mıdır?
4. Angaryayı yasaklayan Anayasa'nın 18. Maddesine açıkça aykırı olan geçici orman işçilerine dayatılan bu uygulama devletin kendi eliyle angaryayı olağanlaştırdığı anlamına gelmemekte midir?
5. Vardiya çizelgesine dahil edilmeyen 13 saatlik zorla çalıştırılma süresi içerisinde yaşanması muhtemel bir iş kazası durumunda, ortaya çıkacak telafisi mümkün olmayan durumların gerçek sorumlusu kim olacaktır?

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı: 35964878.610.01/36062
Konu: Soru Önergesi (7/1566)

16.02/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.01.2016 tarihli ve 15151 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Özgür ÖZEL' in, orman işçilerinin çalışma şartlarına ilişkin, 7/1566 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK:
Cevabi Yazı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ ÖZGÜR ÖZEL'İN
7/1566 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. Geçici orman işçilerinin, yangına karşı önlem almak amacıyla ormanlık bölgelerde 24 saat süreyle bekletildiği iddiası doğru mudur?

SORU 2. 24 saat süreyle çalışmalarına rağmen, geçici orman işçilerine sadece 11 saat çalışmış gibi zorla vardiya çizelgesi imzalatıldığı doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınızca herhangi bir inceleme/soruşturma başlatılmış mıdır?

SORU 3. Yetkili sendikanın ildeki şube başkanı ve Orman Bölge Müdürü'nün, 11 saatlik vardiya çizelgesini işçilere zorla imza attığı ve işten atma tehdidinde bulundukları iddiaları doğru mudur? Doğruysa, bu noktada Bakanlığınızca herhangi bir idari işlem başlatılacak mıdır?

SORU 4. Angaryayı yasaklayan Anayasa'nın 18. Maddesine açıkça aykırı olan geçici orman işçilerine dayatılan bu uygulama devletin kendi eliyle angaryayı olağanlaştırdığı anlamına gelmemekte midir?

SORU 5. Vardiya çizelgesine dahil edilmeyen 13 saatlik zorla çalıştırılma süresi içerisinde yaşanması muhtemel bir iş kazası durumunda, ortaya çıkacak telafisi mümkün olmayan durumların gerçek sorumlusu kim olacaktır.

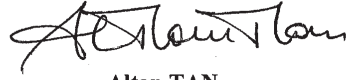
CEVAP 1-5. Orman Genel Müdürlüğümüzün tüm birimlerinde çalışan işçi personel için yetkili işçi sendikasıyla imzalanan Toplu Sözleşme Hükümleri uygulanmakta olup, fazla çalışmasına ihtiyaç duyulan hiç bir işçi 11 saatten fazla çalıştırılmamaktadır. Bunun dışındaki iddialar asılsız olup, Kurumumuz içerisinde bu yönlü herhangi bir şikâyet söz konusu değildir.

Bakanlığım tarafından Manisa İline 2003-2015 yılları arasında günümüz fiyatlarıyla toplam **985.000.000 TL** yatırım yapılmıştır. Ülkemizin orman varlığını koruyarak geliştirmek, orman köylülerini desteklemek, milli parklar ve diğer korunan alanların etkin yönetimini sağlayarak, halkımızın istifadesine sunmak, su kaynaklarını verimli kullanarak içmesuyu, sulama ve diğer ihtiyaçlara cevap vermek, enerjiye dönüştürmek ve hava tahminlerini daha isabetli yapabilmek için son 13 yılda Manisa'ya yapılan yatırımları artırdık.

3.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin Avrupa Birliği Bakanı'ndan sorusu ve Avrupa Birliği Bakanı Volkan Bozkır'ın cevabı (7/1614)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Avrupa Birliği Bakanı Sayın Volkan BOZKIR tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

1. Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarca 2013–2014–2015 yıllarında yapılan temsil ve ağırlama ödenekleri ne kadardır?
2. Belirtilen yıllarda bu kalemlerle ilgili ayrılan bütçe miktarları ne kadardır?
3. Yapılan bu harcamaların gider türlerine göre dağılımları nasıldır?

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Sayı : 22346197-610/30861
Konu : 7/1614 Sayılı Soru Önergesi

17. /02/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: 21/01/2016 tarih ve 43452547-120.07-16128 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Altan TAN tarafından yazılı olarak cevaplanması isteğiyle tarafıma yöneltilen 7/1614 sayılı Yazılı Soru Önergesi ile ilgili cevap metni ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine ve gereğini arz ederim.

Volkan BOZKIR
Bakan

Ek: Cevap Metni

Diyarbakır Milletvekili Sayın Altan TAN Tarafından Yöneltilen 7/1614 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni:

Bakanlığımız bütçesine “Temsil ve Tanıtma Giderleri” kapsamında aşağıda belirtilen miktarlarda ödenek verilmiş olup, verilen ödenekler mevzuatın öngördüğü usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlığımızın temsil ve tanıtma giderleri için harcanmıştır.

2013 Yılı: 3.707.000 TL

2014 Yılı: 5.150.000 TL

2015 Yılı: 5.150.000 TL

4.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, son beş yıl içinde açılışı yapılan tesislere ilişkin sorusu ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı (7/1796)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Orman ve Su İşleri Bakanı Sn. Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 13.01.2016

Dr. Ceyhan İRGİL
Bursa Milletvekili

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla 14 Ocak'ta Ankara'da düzenlenecek törende 99 baraj ve HES projesinin açılışının yapılacağını duyurdu. Bakanlığın 23 Aralık'ta açtığını duyurduğu 175 tesisle ilgili açılış töreninin üzerinden daha bir ay bile geçmeden yeni bir tören düzenlemektedir. "Kamu-özel sektör işbirliği ile 99 baraj ve hidroelektrik santral milletimizin hizmetinde" ifadeleriyle duyurulan tesislerin hangileri olduğu belirtilmezken, açılış töreninin Ankara Arena Kapalı Spor Salonu'nda yapılacağı açıklandı.

Bakanlığın 18.12.2015 tarihindeki açıklamasında 2010'da 110, 2011'de 111, 2012'de 112, 2013'de 113, 2014'de 114, 2015'te ise 175 tesisin açılışının gerçekleştirildiği ifade edildi. Bu rakamlara 14 Ocak'ta Cumhurbaşkanı Sn. Erdoğan'ın açacağı duyurulan 99 tesis de eklendiğinde sayı 834'ü buluyor. Öte yandan Sn. Bakan geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada 2015 yılında 1020 tesisin açılışının gerçekleştirildiğini duyurmuştu. Yine Bakan Eroğlu yaptığı başka bir açıklamada ise 2015 yılında 33 ile 880 tesisin açılış ve temel atma töreninin gerçekleştirdiklerini belirtti. Bir başka açıklamasında ise "2015 yılında gittiğimiz illere toplam 256 yatırımı müjdeledik" dedi.

Bu bağlamda;

1. Son beş yılda devletin zirvesinin katıldığı açılış törenlerinde açtığını duyurduğu bu tesislerin isimleri nedir?
2. Bu tesisler nerelerde faaliyet göstermektedir ve faaliyet alanları nedir?
3. Bakanlığınız ülkemizin doğal değerlerini ve su kaynaklarının geleceğini garanti altına alacak herhangi bir projeye imza atmış mıdır? Böyle bir proje varsa nedir ve nerede bulunmaktadır?
4. Son beş yılda kaç adet baraj ve HES' in temel atma töreni yapıldı, kaç tanesi açıldı?
5. Bu baraj ve HES' lerin toplam maliyeti nedir ve yıllık üretimi kaç KW/S' tir?
6. Bütün bu il ve ilçelerdeki açılışların yanı sıra devletin zirvesinin katıldığı açılışların toplam maliyeti ne kadardır ve bu maliyetin kaynağı nedir?
7. Düzenlenen bu açılış törenlerinde birden fazla açılışı yapılan tesis var mıdır, eğer var ise bunlar hangileridir?

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı: 35964878.610.01/36065
Konu: Soru Önergesi (7/1796)

16.12.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.02.2016 tarihli ve 17417 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Ceyhun İRGİL' in, Bakanlığın yapmış olduğu toplu açılış törenlerine ilişkin, 7/1796 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EKLER:
Cevabi Yazı
CD

**BURSA MİLLETVEKİLİ CEYHUN İRGİL'İN
7/1796 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Son beş yılda devletin zirvesinin katıldığı açılış törenlerinde açtığını duyurduğu bu tesislerin isimleri nedir?*

SORU 2. *Bu tesisler nerelerde faaliyet göstermektedir ve faaliyet alanları nedir?*

SORU 3. *Bakanlığınız ülkemizin doğal değerlerini ve su kaynaklarının geleceğini garanti altına alacak herhangi bir projeye imza atmış mıdır? Böyle bir proje varsa nedir ve nerede bulunmaktadır?*

SORU 4. *Son beş yılda kaç adet baraj ve HES' in temel atma töreni yapıldı, kaç tanesi açıldı?*

SORU 5. *Bu baraj ve HES' lerin toplam maliyeti nedir ve yıllık üretimi kaç KW/S' tir?*

SORU 6. *Bütün bu il ve ilçelerdeki açılışların yanı sıra devletin zirvesinin katıldığı açılışların toplam maliyeti ne kadardır ve bu maliyetin kaynağı nedir?*

SORU 7. *Düzenlenen bu açılış törenlerinde birden fazla açılışı yapılan tesis var mıdır, eğer var ise bunlar hangileridir?*

CEVAP 1-7. 2010 yılında 110 tesis, 2011 yılında 111 tesis, 2012 yılında 112 tesis, 2013 yılında 113 tesis, 2014 yılında 114 tesis ve 2015 yılında 175 tesise ait ayrıntılı bilgi ekli CD'de belirtilmiştir. Mükerrer tesis açılışı kesinlikle söz konusu değildir. Resmi kayıtlar ile her şey sabittir.

Bakanlığım tarafından Bursa İline 2003-2015 yılları arasında günümüz fiyatlarıyla toplam **1.625.000.000 TL** yatırım yapılmıştır. Ülkemizin orman varlığını koruyarak geliştirmek, orman köylülerini desteklemek, milli parklar ve diğer korunan alanların etkin yönetimini sağlayarak, halkımızın istifadesine sunmak, su kaynaklarını verimli kullanarak içmesuyu, sulama ve diğer ihtiyaçlara cevap vermek, enerjiye dönüştürmek ve hava tahminlerini daha isabetli yapabilmek için son 13 yılda Bursa'ya yapılan yatırımları artırdık.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

40'INCI BİRLEŞİM

17 ŞUBAT 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

DANIşMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun;

23 Şubat 2016 Salı günü Birleşiminde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

17 ve 24 Şubat 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

23 Şubat 2016 Salı günü Birleşiminde 15.00 - 24.00 saatleri arasında,

17, 18, 24 ve 25 Şubat 2016 Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde 14.00 - 24.00 saatleri arasında,

Çalışmalarını sürdürmesi,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 19.1.2016 tarihli 29’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**

17.2.2016 Çarşamba - Saat: 10.00

*** Meclis Araştırması Komisyonu**

(Aile Bütünlüğünün Korunması)

17.2.2016 Çarşamba - Saat: 10.00

18.2.2016 Perşembe - Saat: 10.00

*** Dışişleri Komisyonu**

17.2.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

18.2.2016 Perşembe - Saat: 11.00

*** İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu**

17.2.2016 Çarşamba - Saat: 15.00

*** Milli Savunma Komisyonu**

17.2.2016 Çarşamba - Saat: 10.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

40'INCI BİRLEŞİM

17 ŞUBAT 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- (S. Sayısı: 6) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

2.- (S. Sayısı: 7) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/312) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

3.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

4.- (S. Sayısı: 8) Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/313) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

5.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

6.- (S. Sayısı: 13) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/299) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

7.- (S. Sayısı: 14) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/300) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

8.- (S. Sayısı: 15) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/301) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

9.- (S. Sayısı: 16) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/302) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

10.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Jamaika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/306) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

11.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/305) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

12.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Orta Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/309) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

13.- **(S. Sayısı: 22)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/311) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 23)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/314) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 25)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/329) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/327) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

40.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

41.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

42.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

43.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

44.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

45.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

46.- (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) (X)

47.- (S. Sayısı: 88) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

48.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

49.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 71) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

51.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

52.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

53.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

54.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

55.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

56.- (S. Sayısı: 77) Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

57.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

58.- (S. Sayısı: 79) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

59.- (S. Sayısı: 80) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 81) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 82) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 83) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 84) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 85) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

65.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/418) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 95)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/427) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 117)** Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.02.2016) **(X)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 117

**Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı
(1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”

internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/541 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
- Madde Gerekçeleri	6
• Alt Komisyon Raporu	19
• Muhalefet Şerhleri.....	27
• Alt Komisyon Metni	47
• Alt Komisyon Metnine Ekli Cetvel	61
• Adalet Komisyonu Raporu	62
• Muhalefet Şerhleri.....	70
• Tasarı Metni	99
• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....	99
• Tasarı Metnine Ekli Cetvel	124
• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Cetvel	125

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-580-249

18/1/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4/1/2016 tarihinde kararlaştırılan “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/541)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Anayasa Komisyonu Avrupa Birliği Uyum Komisyonu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kişisel veri, bireylerin kimliklerini belirli hale getirmeye elverişli her türlü bilgi olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda kişinin kimlik, iletişim, sağlık ve mali bilgileri ile özel hayatına, dini inancına ve siyasi görüşüne ilişkin bilgiler, kişisel veri olarak nitelendirilmektedir.

Günümüzde bu veriler, gerek özel sektör ve gerekse kamu sektörü tarafından bilişim sistemleri üzerinden otomatik yollarla sıkça kullanılmaktadır. Bu bilgilerin kullanılması bireyler ile mal ve hizmet sunanlar bakımından bazı kolaylıklar veya avantajlar sağlasa da, bu durum söz konusu bilgilerin istismar edilme riskini de beraberinde getirmektedir. Bu verilerin yetkisiz kişiler tarafından elde edilmesi, kullanılması ve ifşa edilmesi gerek taraf olduğumuz sözleşmeler ve gerekse Anayasamızda koruma altına alınan temel hakların ihlali olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu iki menfaat arasında makul bir dengenin oluşturulması gerekmektedir.

Kişisel verilerin işlenebilmesi hususunda özel bir kanun ve etkin bir denetim mekanizmasının bulunmaması toplumumuzda olumsuz bir algının oluşmasına sebebiyet vermektedir. Oluşan bu algının ortadan kaldırılması için kişisel verilerin belli şartlar dahilinde işlenmesine, muhafaza edilmesine ve kontrolüne ilişkin esasların belirlenmesi gerekmektedir.

Çağımızda insan haklarının korunması bilincinin gelişmesine paralel olarak, kişisel verilerin korunmasının da önemi her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle günümüzde gelişmiş ülkelerde kişisel verilerin korunması alanında detaylı kanuni düzenlemelerin uygulanmakta olduğu görülmektedir.

Buna karşın ülkemizde, kişisel verilerin korunmasına ilişkin alanı bütüncül olarak düzenleyen bir kanun bulunmamakta, bu konuya ilişkin hükümler farklı kanunlarda yer almaktadır. Ayrıca ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi sürecini kontrol edecek ve denetleyecek bir kurum da bulunmamaktadır. Bunun bir sonucu olarak, halen kişisel veriler yeterli düzenleme ve denetime tabi olmaksızın, birçok kişi veya kurum tarafından kullanılabilmekte ve bu durum bazı hak ihlallerinin yaşanmasına sebep olabilmektedir.

Ülkemizde kişisel verilerin korunmasını sağlayacak bir kanunun yürürlüğe girmesini gerektiren değişik sebepler bulunmaktadır. Öncelikle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ve devamı maddelerinde, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmesi, kaydedilmesi veya ifşa edilmesi fiilleri suç olarak düzenlenmiş ve yaptırıma bağlanmıştır. Bununla birlikte, kişisel verilerin işlenmesine yönelik özel bir kanunun bulunmaması sebebiyle, bu fiillerin ne zaman hukuka aykırı, ne zaman hukuka uygun olduğunun belirlenmesinde tereddütlerin yaşandığı görülmektedir.

Öte yandan 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilen 5982 sayılı Kanunla Anayasanın 20 nci maddesinde yapılan düzenlemeyle, kişisel verilerin korunması temel bir insan hakkı olarak güvence altına alınmış ve detayların kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Yine ülkemizle ilgili olarak devam etmekte olan Avrupa Birliği tam üyelik sürecinde, müzakere fasıllarından dördü, doğrudan kişisel verilerle ilgilidir. Bu fasıllarla ilgili sürecin ilerleyebilmesi için ülkemizde kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel bir kanunun yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Avrupa Birliğinin Türkiye ile ilgili olarak hazırladığı ilerleme raporlarında Türkiye’de veri koruma alanındaki kanuni boşluğa işaret edilmektedir.

Ülkemizde kişisel verilerin korunmasına ilişkin kanuni bir düzenleme olmaması sebebiyle, polis birimleri arasında etkin bir işbirliğini hayata geçiren EUROPOL ile ülkemiz güvenlik birimleri arasında operasyonel işbirliği anlaşması yapılamamakta ve elektronik bilgi değişimi gerçekleştirilememektedir.

Benzer şekilde, sınır aşan suçlarla ilgili değişik ülkelerin yargı mercilerinin ortak operasyonlar yapabilmesi amacıyla oluşturulan EURO JUST ile çok sayıda sınır aşan suçun işlendiği geçiş güzergahında bulunan ülkemiz arasında bu suçlarla mücadeleyle yönelik işbirliği yapılamamaktadır.

Sağlık kuruluşlarında hastalara ilişkin çok sayıda özel nitelikli veri tutulmakta olup, bu verilerin tutulmasına ilişkin kanuni dayanağın olmayışı, verilerin güvenliğinin sağlanmasına yönelik yeterli önlemlerin alınmaması ve yetkisiz kişilerce bu nitelikteki bilgilerin ifşa edilmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince özel hayatın gizliliğine müdahale olarak nitelendirilmekte ve ihlal kararları verilebilmektedir.

Aynı şekilde, ülkemizde yaşayan yabancılar ile yurtdışında yaşayan Türk vatandaşları bakımından Dışişleri Bakanlığı askerlik, vatandaşlık, kimlik ve malvarlığı gibi konularda veri paylaşımında sorunlar yaşamaktadır.

Ayrıca, kişisel verilerin korunması konusunda kanun hazırlanması, ülkemizin Katılım Ortaklığı Belgesine cevap olarak hazırladığı 2003 Ulusal Programında taahhüt ettiği yükümlülüklerdendir.

Diğer taraftan, 64. Hükümet 2016 yılı Eylem Planında üç ay içerisinde gerçekleştirilecek reformlar arasında kişisel verilerin korunmasına ilişkin kanuni düzenlemelerin hayata geçirileceği yer almaktadır.

Kişisel verilerin korunması konusu ekonomik alanla da yakından ilgilidir. Zira yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapması ve başka ülkelerdeki yatırımları ile ülkemizdeki yatırımlarını etkin bir şekilde yönetebilmesi için ihtiyaç duyduğu veri aktarımı, ülkemizde kanuni düzenleme olmaması sebebiyle gerçekleştirilememekte ve bu durum yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapması bakımından caydırıcı bir etken olarak değerlendirilmektedir. Yine işadamlarımızın yabancı ülkelerdeki yatırımları ve ortaklıklarıyla ilgili ihtiyaç duydukları veri aktarımında sorunlar yaşanmaktadır.

Tüm bu açıklamalar, ülkemizde kişisel verilerin korunmasına ilişkin kanunun bir an önce yürürlüğe girmesini gerekli kılmaktadır.

Kişisel verilerin korunması konusu 1980’li yıllardan itibaren uluslararası belgelerde yer almaya başlamıştır. İlk olarak, ülkemizin de üyesi bulunduğu, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından 23/9/1980 tarihinde “Kişisel Alanın ve Sınır Aşan Kişisel Bilgi Trafikinin Korunmasına İlişkin Rehber İlkeler” kabul edilmiştir.

Avrupa Konseyi tarafından, tüm üye ülkelerde kişisel verilerin aynı standartlarda korunması ve sınır ötesi veri akışı ilkelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan 108 sayılı “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi”, 28 Ocak 1981 tarihinde imzaya açılmış ve ülkemiz tarafından da imzalanmıştır.

Avrupa Konseyi ayrıca, kişisel verilerin korunmasına yönelik, tıbbi veri bankaları, bilimsel araştırma ve istatistik, doğrudan pazarlama, sosyal güvenlik, sigorta, polis kayıtları, istihdam, elektronik ödeme, telekomünikasyon ve internet gibi çeşitli sektörlerde uygulanacak ilkeleri belirleyen tavsiye kararları da kabul etmiştir. Tasarının hazırlanması sırasında, söz konusu tavsiye kararları gözönüne alınmakla beraber, Tasarının “çerçeve tasarı” niteliği korunmuştur. Tüm sektörlerle ilgili düzenlemelere yer verilmesi halinde, Tasarının hacminin çok genişleyeceği düşünüldükçe, söz konusu tavsiye kararları Tasarıya alınmamıştır. Bu tavsiye kararlarında yer alan ilkelere, ilerleyen süreçte, değişik sektörlerle ilgili yapılacak düzenlemelerde yer verilebileceği değerlendirilmiştir.

Öte yandan, Avrupa Birliği, üye ülkelerin kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuatı arasında uyum sağlamak üzere, 24/10/1995 tarihinde “Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafikliği Direktifi”ni (95/46/EC) yürürlüğe koymuştur. Bu Direktifle, üye ülkelerdeki bireylerin kişisel verilerinin üst düzeyde korunması ve kişisel verilerin Avrupa Birliği içerisinde özgür dolaşımını sağlayacak açık ve kalıcı bir düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

Kişisel verilerin korunmasına yönelik uluslararası belgeler gözönüne alındığında; bu konuya ilişkin hazırlanacak kanunda, kişisel verilerin işleme şartlarının, bireylerin aydınlatılmasının, bu alanı denetleyecek ve düzenleyecek bir otoritenin oluşturulmasının, veri güvenliğine ilişkin gerekli tedbirlerin alınmasının temel ilkeler olarak kabul edildiği görülmektedir.

Uluslararası belgeler, mukayeseli hukuk uygulamaları ve ülkemiz ihtiyaçları gözönüne alınmak suretiyle hazırlanan Tasarıyla, kişisel verilerin çağdaş standartlarda işlenmesi ve koruma altına alınması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, Kanunun amacı belirlenmektedir. Amaç, kişisel verilerin işlenmesinin disiplin altına alınması ve Anayasada öngörülen başta özel hayatın gizliliği olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır. Son yıllarda önem kazanan kişinin mahremiyet hakkı ile bilgi güvenliği hakkının korunması da bu kapsamda değerlendirilmektedir. Ayrıca, kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasların da düzenlenmesi Kanunun amaçları arasında yer almaktadır.

Madde 2- Maddeyle, Kanunun kapsamı belirlenmektedir. Buna göre Kanun, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacaktır. Özel sektör ile kamu sektörü bakımından bir ayırım yapılmamış olup, öngörülen usul ve esasların her iki sektörde de uygulanması benimsenmektedir. Kişisel verilerin otomatik olan veya herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işlenmesi bakımından da herhangi bir fark öngörülmemektedir. Veri kayıt sistemi, Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlandığı üzere kişisel verilere ulaşımı kolaylaştıracak şekilde, belirli bir kritere göre yapılandırılmış kayıt sistemini ifade etmektedir. Bir dosyalama sistemi olarak nitelenebilecek veri kayıt sistemi sadece dijital yahut elektronik ortamda

oluşturulması gereken bir sistem değildir. Bu kapsamda, otomatik olmayan yollarla işlenen kişisel veriler bir veri kayıt sisteminin parçası değilse Kanun kapsamında değerlendirilmeyecektir. Ancak, bu hüküm anılan verilerin kişisel veri niteliğini etkilemeyeceğinden, bu tür verilere ilişkin hukuka aykırı eylemler 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca suç teşkil etmeye devam edecektir.

Madde 3- Maddeyle, Kanunda kullanılan bazı terimlerin tanımları yapılmıştır. Kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi ifade etmektedir. Bu bağlamda sadece bireyin adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi onun kesin teşhisini sağlayan bilgiler değil, aynı zamanda kişinin fiziki, ailevi, ekonomik, sosyal ve sair özelliklerine ilişkin bilgiler de kişisel veridir. Bir kişinin belirli veya belirlenebilir olması, mevcut verilerin herhangi bir şekilde bir gerçek kişiyle ilişkilendirilmesi suretiyle, o kişinin tanımlanabilir hale getirilmesini ifade eder. Yani verilerin; kişinin fiziksel, ekonomik, kültürel, sosyal veya psikolojik kimliğini ifade eden somut bir içerik taşıması veya kimlik, vergi, sigorta numarası gibi herhangi bir kayıtlı ilişkilendirilmesi sonucunda kişinin belirlenmesini sağlayan tüm halleri kapsar. İsim, telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, genetik bilgiler gibi veriler dolaylı da olsa kişiyi belirlenebilir kılabilmek özellikleri nedeniyle kişisel verilerdir.

Kişisel verilerin işlenmesi kavramı geniş bir alanı kapsamaktadır. Buna göre kişisel verilerin işlenmesi, verilerin ilk defa elde edilmesinden başlayarak veriler üzerinde gerçekleştirilen tüm işlem türlerini ifade etmektedir.

Açık rıza, 95/46 EC sayılı Direktif dikkate alınarak tanımlanmaktadır. Buna göre, açık rıza ilgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işlemle sınırlı olarak verdiği onay beyanı şeklinde anlaşılmalıdır.

Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi, verilerin başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesini ifade etmektedir. Bu kapsamda, elde kalan veri üzerinden bir izleme yapılarak başka verilerle eşleştirme ve destekleme sonrasında verinin kime ait olduğu anlaşılabiliriyorsa, bu verinin anonim hale getirildiği kabul edilemez.

Veri kayıt sistemi, kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemini ifade etmektedir. Bu sistemler elektronik yahut fiziki ortamda oluşturulabilir. Buna göre, veri kayıt sisteminde kişisel veriler, ad, soyad veya kimlik numarası üzerinden sınıflandırılabileceği gibi, kredi borcunu ödemeyenlere ilişkin oluşturulacak sınıflandırma da bu kapsamda değerlendirilecektir.

Veri sorumlusu, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olanlardır. Bu kişiler, gerçek kişiler olabileceği gibi, kamu kurumları, şirketler, dernekler veya vakıflar gibi tüzel kişiler de olabilmektedir.

Veri işleyen, veri sorumlusu adına verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerdir. Bu kişiler, kişisel verileri kendisine verilen talimatlar çerçevesinde işleyen çalışanlar olabileceği gibi, veri sorumlusunun hizmet satın almak suretiyle belirlediği ayrı bir gerçek veya tüzel kişi de olabilir. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi aynı zamanda hem veri sorumlusu, hem de veri işleyen olabilir. Örneğin, bir muhasebe şirketi kendi personeliyle ilgili tuttuğu verilere ilişkin olarak veri sorumlusu sayılırken, müşterisi olan şirketlere ilişkin tuttuğu veriler bakımından ise veri işleyen olarak kabul edilecektir.

Madde 4- Maddeyle, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin genel ilkeler düzenlenmektedir. Buna göre kişisel veriler ancak Kanunda ve diğer Kanunlarda öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde işlenebilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkeler sayılmaktadır. Bu ilkeler; hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, doğru ve gerektiğinde güncel olma, belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ve ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmektir.

Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme ilkesi, veri sorumlusunun, veri işleme amacını açık ve kesin olarak belirlemesini ve bu amacın meşru olmasını zorunlu kılmaktadır. Veri sorumluları, belirttikleri bu amaçlar dışında, başka amaçlarla veri işlemleri halinde, bu fiillerinden dolayı sorumlu olacaklardır. Amacın meşru olması, veri sorumlusunun işlediği verilerin, yapmış olduğu iş veya sunmuş olduğu hizmetle bağlantılı ve bunlar için gerekli olması anlamına gelmektedir. Örneğin, bir hazır giyim mağazasının, müşterilerinin kimlik ve iletişim bilgilerini işlemesi meşru amaç kapsamında dayken, kan gruplarını işlemesi meşru amaç kapsamında değerlendirilemeyecektir.

Kişisel verilerin, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması ilkesi, işlenen verilerin, belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olmasını, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirmektedir. Yine, sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik veri işlenebilmesi için, işlemeye ilk kez başlıyor gibi, 5 inci maddede düzenlenmiş olan kişisel verilerin işlenme şartlarından birinin gerçekleşmesi gerekecektir. Ayrıca işlenen veri, sadece amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olanla sınırlı tutulacaktır.

Kişisel verilerin, ancak ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmesi zorunludur. Buna göre, veri sorumluları, ilgili mevzuatta verilerin saklanması için öngörülen bir süre varsa bu süreye uyacak; yoksa verileri, ancak işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edebilecektir. Bir verinin daha fazla saklanması için geçerli bir sebep olmaması durumunda, o veri silinecek veya anonim hale getirilecektir. Gelecekte kullanma ihtimalinin varlığına dayanarak veri saklanamayacaktır. Veri sorumlusu, Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca Sicile kayıt için başvuru yaparken kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süreyi bildirmek zorundadır.

Madde 5- Maddeyle, kişisel verilerin işlenme koşulları düzenlenmektedir.

Kural olarak kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası veya maddede sayılan istisnalar dışında işlenmesi yasaktır, 95/46 EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine göre rıza, ilgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işleme sınırlı olarak verdiği onay beyanıdır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili kişinin açık rızası olmasa dahi bazı hallerde kişisel verilerin işlenebilmesi öngörülmektedir.

Fıkranın (a) bendine göre ilgili kişinin açık rızası olmasa dahi kanunlarda açıkça öngörülen hallerde kişisel veri işlenebilecektir. Örneğin, kolluk tarafından bir suç soruşturması sebebiyle, 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 5 inci maddesi uyarınca şüphelilerin parmak izlerinin alınması; 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu uyarınca Adalet Bakanlığının kişilerin ceza mahkûmiyetlerine ilişkin verilerini işlemesi gibi.

Fıkranın (b) bendine göre, rızanın açıklanamadığı ya da geçerli olmadığı hallerde, kişilerin hayat veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin işlenmesi öngörülmektedir. Örneğin kişinin şuurunun yerinde olmadığı veya akıl hastası olması sebebiyle rızasının geçerli olmadığı bir durumda, hayat veya beden bütünlüğünün korunması amacıyla, tıbbi müdahale yapılması sırasında, kişisel verileri işlenebilecektir. Bu bağlamda kan grubu, geçirilen hastalıklar ve ameliyatlar, kullanılan ilaçlar gibi veriler, ilgili sağlık sistemi üzerinden işlenebilecektir. Yine hürriyeti tahdit edilen bir kişinin kurtarılması amacıyla, kendisinin veya şüphelinin taşımakta olduğu telefon, bilgisayar, kredi kartı, banka kartı veya diğer teknik bir araç üzerinden yerinin belirlenmesi için bu veriler işlenebilecektir.

Fıkranın (c) bendine göre, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla ilgili olarak kişisel veri işlenebilecektir. Örneğin, yapılan bir sözleşme gereği paranın ödenmesi için alacaklı tarafın hesap numarası alınabilecektir. Yine bir bankayla kredi sözleşmesi yapılması sırasında bankanın, o kişiye ait maaş bordrosunu, tapu kayıtlarını, icra borcu olmadığına dair belgeyi edinmesi bu kapsamda değerlendirilecektir.

Fıkranın (ç) bendine göre, veri sorumlusu, hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olan verileri, ilgili kişinin rızası olmasa dahi işleyebilecektir. Örneğin bir şirketin çalışanına maaş ödeyebilmesi için, banka hesap numarası, evli olup olmadığına bakmakla yükümlü olduğu kişiler, eşinin çalışıp çalışmadığı, sosyal sigorta numarası gibi verileri işlemesi bu bendin verdiği yetkiye istinaden olacaktır.

Fıkranın (d) bendine göre, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilen bir başka ifadeyle herhangi bir şekilde kamuoyuna açıklanmış olan kişisel verileri işlenebilecektir. Çünkü ilgili kişi tarafından alenileştirilen ve böylelikle herkes tarafından bilinebilecek hale gelen bu tür verilerin işlenmesinde, korunması gereken hukuki yararın ortadan kalktığı kabul edilmektedir.

Fıkranın (e) bendine göre, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması durumunda kişisel veriler işlenebilecektir. Bu bağlamda, bir şirketin kendi çalışanı tarafından açılan bir davada ispat için bazı verileri kullanması veya kısıtlı bir kişinin haklarının korunması amacıyla vasinin veya kayının, kısıtlının mali bilgilerini tutması hukuka uygun sayılacaktır.

Fıkranın (f) bendine göre, ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması durumunda da açık rıza şartı aranmaksızın kişisel veriler işlenebilecektir. Buna göre, örneğin bir şirket sahibi, çalışanlarının temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, onların terfileri, maaş zamları yahut sosyal haklarının düzenlenmesinde ya da işletmenin yeniden yapılandırılması sürecinde görev ve rol dağıtımında esas alınmak üzere çalışanların kişisel verilerini işleyebilecektir. Burada, işletmenin yeniden yapılandırılması ya da ehliyetli ve liyakatli çalışanların terfi almaları, veri sorumlusu statüsündeki şirket sahibinin meşru menfaati cümlesindendir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkelere uyulması ve veri sorumlusu ile ilgili kişinin menfaat dengesinin gözetilmesi gerekmektedir.

Madde 6- Maddeyle, kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, biyometrik verisi veya haklarında verilen ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verilerinin, özel nitelikli kişisel veri olduğu belirtilmektedir. Bu verilerin, başkaları tarafından öğrenildiği takdirde ilgili kişinin mağdur olabilmesine veya ayrımcılığa maruz kalabilmesine neden olabilecek nitelikte veriler olmaları dikkate alınmakta, bu sebeple bu tür veriler özel nitelikli (hassas) veri olarak kabul edilmektedir.

Kurul tarafından belirlenen yeterli önlem alınmaksızın özel nitelikli verilerin işlenememesi öngörülmekte, ayrıca kural olarak bu tür verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın da işlenememesi hükme bağlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında tahdidi olarak sayılan şartların varlığı halinde, yeterli önlem alınması şartı baki kalmak kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine imkân tanınmaktadır.

Dördüncü fıkranın (a) bendine göre, ilgili kişinin rızası olmasa bile, kanunlarda açıkça öngörülen hallerde özel nitelikli kişisel veriler işlenebilecektir. Örneğin, askerlik yapacak kişilerin bazı özel sağlık bilgilerinin ilgili kanun hükümleri uyarınca işlenmesi, yine hastanelerin, eczanelerin ya da Sosyal Güvenlik Kurumunun hastalarla ilgili veri işlemesi bu kapsamda değerlendirilecektir.

Fıkranın (b) bendinde, siyasi parti, vakıf, dernek veya sendika gibi kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumlar tarafından, özel nitelikli kişisel verilerden bazılarının işlenebilmesi düzenlenmektedir. Buna göre, bu kuruluş ve oluşumlar, kendi üye ve mensuplarının özel nitelikli verilerini, kuruluş amaçlarına

ve tabi oldukları mevzuata uygun, faaliyet alanlarıyla sınırlı ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla işleyebileceklerdir. Örneğin, bir siyasi partinin veya sendikanın üyelerine ilişkin kimlik ve iletişim bilgilerini, fıkra da belirtilen şartlarla tutması, bu bent kapsamında değerlendirilecektir. Bu kuruluşlar, sadece kendi faaliyet alanlarıyla sınırlı olarak özel nitelikli veri işleyebileceklerdir. Örneğin, bir sendika, kendi faaliyet alanına ve amacına ilişkin olarak sadece sendika üyeliğiyle ilgili verileri işleyebilecektir. Buna karşın üyelerin sağlık veya din ya da mezhebine yönelik kişisel verileri, faaliyet alanıyla ve amacıyla ilgisi olmaması sebebiyle işleyemeyecektir.

Fıkranın (c) bendine göre, ilgili kişinin kendisi tarafından kamuoyuna açıklanmış olan özel nitelikli kişisel verileri işlenebilecektir. Zira ilgili kişi tarafından alenileştirilen ve böylelikle herkes tarafından bilinen bu tür verilerin işlenmesinde, korunması gereken hukuki yararın ortadan kalktığı kabul edilmektedir.

Fıkranın (ç) bendinde, özel niteliği olan kişisel verilerin, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için işlenmesinin zorunlu olması hali düzenlenmektedir. Örneğin, bir işverenin, engelli çalıştırma zorunluluğu kapsamında, işyerinde, bu statüde çalıştırdığı kişilere ilişkin rapor ve belgeleri işlemesi bu kapsamda değerlendirilecektir. Yine engelli bir kişinin özel tüketim vergisinden muaf özel donanımlı araç almak hakkından yararlanabilmesi için, engelliliğine ilişkin sağlık raporlarının vergi dairesi tarafından edinilmesi ve işlenmesi de bu bent kapsamında değerlendirilecektir.

Fıkranın (d) bendiyle, özel nitelikli verilerin; kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından işlenmesi düzenlenmektedir. Bu bağlamda, Sağlık Bakanlığı ile her türlü sağlık kuruluşunun ve Sosyal Güvenlik Kurumunun bu bentte yazılı amaçlarla tuttıkları veriler ve kayıtlar bu kapsamda değerlendirilecektir.

Madde 7- Maddeyle, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi düzenlenmektedir. Buna göre, hukuka uygun olarak işlenmiş olup da işlenmesini gerektiren sebepler ortadan kalkmışsa, söz konusu veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine silinecek, yok edilecek veya anonim hale getirilecektir. Kişisel verilerin silinmesiyle, bu verilerin tekrar hiçbir şekilde kullanılamayacak ve geri getirilemeyecek şekilde imhası amaçlanmaktadır. Buna göre veriler, kayıtlı oldukları evrak, dosya, CD, disket, hard disk gibi araçlardan geri dönüştürülemeyecek şekilde silinecektir. Verilerin yok edilmesi ise, bilgilerin tekrar geri getirilemeyecek ve kullanılamayacak şekilde, verilerin kaydedildiği evrak, dosya, CD, disket, hard disk gibi veri saklamaya elverişli materyallerin imha edilmesini ifade etmektedir. Verilerin anonim hale getirilmesiyle, kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesi kastedilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümlerin saklı tutulması öngörülmektedir. Bu kapsamda, örneğin Adli Sicil Kanununda verilerin silinmesini veya yok edilmesini düzenleyen hükümler Kanuna göre öncelikli olarak uygulanacaktır.

Maddenin son fıkrasında, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esasların yönetmelikte düzenlenmesi hüküm altına alınmaktadır.

Madde 8- Maddeyle kişisel verilerin, üçüncü kişilere aktarılması düzenlenmektedir. Kanunun hem 5 inci maddesinde düzenlenen kişisel veriler hem de 6 ncı maddesinde düzenlenen özel nitelikli (hassas) kişisel veriler madde kapsamındadır. Kanunun 9 uncu maddesinde kişisel verilerin yurtdışına aktarılması düzenlendiğinden bu maddede belirtilen üçüncü kişiler yurtiçindeki kişilerdir.

Maddenin birinci fıkrasında, kişisel verilerin ilgilinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılamayacağına ilişkin ilke hükme bağlanmaktadır. Kanunun 3 üncü maddesinin birinci

fıkrasının (d) bendi uyarınca verilerin aktarılması veya devralınması kişisel verilerin işlenmesi olarak tanımlandığından; verileri alanların, kişisel verilerin işlenmesi için Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde öngörülen şartları yerine getirmeleri ve bu kapsamda özel nitelikle veriler yönünden yeterli önlem almaları da gerekmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme yapılırken 5 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesine izin veren şartlar aranmakta ve bu şartların birinin varlığı halinde, kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Özel nitelikli kişisel veriler yönünden ise yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin (b) bendi hariç olmak üzere dördüncü fıkrasında belirtilen verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesine izin veren şartlar esas alınmaktadır. Bir başka ifadeyle, 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendi hariç olmak üzere ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilen kişisel verilerin, 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yeterli önlemler alınmak kaydıyla ilgili kişinin rızası aranmaksızın üçüncü kişilere aktarılmasına izin verilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümlerin saklı olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Madde 9- Maddeyle kişisel verilerin, yurtdışına aktarılması düzenlenmektedir. Kanunun hem 5 inci maddesinde düzenlenen kişisel veriler hem de 6 ncı maddesinde düzenlenen özel nitelikli (hassas) kişisel veriler madde kapsamındadır.

Maddenin birinci fıkrasında, kişisel verilerin ilgilinin açık rızası olmaksızın yurtdışına aktarılamayacağına ilişkin ilke hükme bağlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın yurtdışına aktarılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme yapılırken 5 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki kişisel veriler ile 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (a), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesine izin veren şartlar esas alınmakta ve bu şartlardan birinin varlığı halinde, kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede, yeterli korumanın bulunması kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurtdışına aktarılmasına imkân tanınmaktadır. Şayet ilgili yabancı ülkede yeterli koruma bulunmuyorsa, Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin yurtdışına aktarılmasına imkân verilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasına göre yabancı ülkelerde yeterli koruma bulunup bulunmadığı Kurulca belirlenerek ilan edilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, Kurulun, yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına karar ve verilerin yurtdışına aktarılmasına izin verirken hangi kriterleri dikkate alacağı düzenlenmektedir. Buna göre Kurul, maddede sayılan hususları değerlendirecek, ihtiyaç duyması halinde ilgili kurum ve kuruluşların da görüşünü almak suretiyle bir karar verecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, kişisel verilerin yurtdışına aktarılmasına ilişkin ilgili kanunlarda yer alan hükümlerin saklı olduğu hüküm altına alınmaktadır. Buna göre, örneğin 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun, uluslararası bilgi değişimi konusunda Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanına yetki veren 12 nci ve 19 uncu maddeleri öncelikli olarak uygulanacaktır.

Madde 10- Maddeyle, 95/46/EC sayılı Direktife uygun olarak, veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü düzenlenmektedir. Veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, aydınlatma yükümlülüğü kapsamında; veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, veri işleme amacı, verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabilceği, veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ile 11 inci maddede sayılan diğer hakları konusunda, ilgili kişiyi bilgilendirecektir.

Madde 11- Maddeyle, kişisel verileri işlenen kişinin hakları düzenlenmektedir. Buna göre, kişi kendisiyle ilgili kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme, işlenmişse buna ilişkin bilgileri talep etme, verilerin işlenme amacı ile bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, yurtiçinde veya yurtdışında verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, 7 nci maddede öngörülen koşullar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini, yok edilmesini veya verinin muhtevasının eksik ya da gerçeğe aykırı olması hallerinde bunların düzeltilmesini isteme hakkına sahiptir.

Yine ilgili kişi, talebi doğrultusunda yapılan düzeltme, silme ve yok etme işlemlerinin, verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme, verilerinin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde, zararın giderilmesini talep etme hakkına da sahiptir.

Maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde, işlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle aleyhe bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz hakkı düzenlenmektedir. Örneğin, bir çalışanın performansının, onun tarafından yapılan işlerin, otomatik bir sisteme işlenip analiz edilerek, analiz sonucuna göre değerlendirilmesine, çalışanın itiraz edebilmesi bu kapsamda değerlendirilecektir.

Madde 12- Maddeyle, veri sorumlusunun, veri güvenliğinin sağlanmasına ilişkin yükümlülükleri düzenlenmektedir. Buna göre, veri sorumlusu, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini ve verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, ayrıca verilerin muhafazasını sağlamak için uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlü tutulmaktadır.

İkinci fıkra, veri sorumlusunun, verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi durumunda, birinci fıkra, belirtilen tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumlu olacağı düzenlenmektedir. Buna göre, veri sorumlusu, örneğin şirketine ilişkin kayıtları bir muhasebe şirketine tutturuyorsa, verilerin işlenmesine ilişkin birinci fıkra, belirtilen tedbirlerin alınması hususunda muhasebe şirketiyle birlikte müştereken sorumlu olacaktır.

Üçüncü fıkra, veri sorumlusunun, kendi kurum veya kuruluşunda, Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlama ve kişisel verilerin Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenmesi amacıyla gerekli denetimleri yapma veya yaptırma yükümlülüğü düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkra, veri sorumluları ile veri işleyenlerin sır saklama yükümlülüğü düzenlenmektedir. Buna göre, veri sorumluları ile veri işleyenler, öğrendikleri kişisel verileri, Kanuna aykırı olarak başkalarına açıklayamayacak veya şahsi çıkarları için kullanamayacaklardır. Bu yükümlülük görevden ayrılmalardan sonra da devam edecektir.

Beşinci fıkra, işlenen verilerin kanunî olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi halinde, veri sorumlusunun bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildireceği düzenlenmektedir. Kurul, gerekmesi halinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yolla ilan edebilecektir.

Madde 13- Maddeyle, veri sorumlusuna başvuru yolu düzenlenmektedir. Buna göre, ilgili kişilerin, Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini, öncelikle veri sorumlusuna iletmeleri zorunludur. İlgili kişilerin, taleplerini veri sorumlusuna yazılı olarak ya da uygulamada oluşacak ihtiyaca göre Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle iletebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

Bu talebi alan veri sorumlusunun, ücretsiz olarak veya işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde, Kurul tarafından belirlenen tarife göre alacağı ücret mukabilinde en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde talebi incelemesi; kabul veya gerekçesini açıklayarak reddetmesi, ayrıca cevabını ilgili kişiye bildirmesi öngörülmektedir. Veri sorumlusunun gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişisi olabileceği ve bunların 7201 sayılı Tebligat Kanununa tabi olmamaları dikkate alınarak, veri

sorumlusunun cevabını ilgili kişiye “bildirmesi” hükme bağlanmaktadır. Bu bildirim, bir ispat sorunu olup gerektiğinde yargı mercilerince ele alınacaktır. 7201 sayılı Kanuna tabi kurum ve kuruluşların bu bildirimleri anılan Kanun hükümleri uyarınca resmi tebligat yoluyla yapacakları da açıktır.

Veri sorumlusunun talebi kabul etmesi halinde, gereğini yerine getirmesi; şayet ilgili kişinin, Kanunun uygulanmasıyla ilgili talebine konu hususta veri sorumlusu hatalıysa, alınan ücretin ilgiliye iade edilmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 14- Maddeyle, şikâyet yolu düzenlenmektedir. Buna göre, 13 üncü madde uyarınca yapmış olduğu başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hallerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her halde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyetinde bulunabilir.

İkinci fıkrada, 13 üncü maddede öngörülen başvuru müessesesinin, zorunlu bir başvuru yolu olduğu ve bu yol tüketilmeden şikâyet yoluna gidilemeyeceği hükme bağlanmaktadır. Böylece uyumsuzlukların belirli bir kısmının veri sorumluları tarafından giderilmesi ve bu suretle Kurulun yoğun bir iş yüküyle karşı karşıya kalmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Başvuru yoluna gitmenin zorunlu, şikâyet yoluna gitmenin ise ihtiyari olması sebebiyle, başvurusu zımnen veya açıkça reddedilen ilgili kişinin bir yandan Kurula şikâyetinde bulunabilmesi, diğer yandan doğrudan adli veya idari yargı yoluna gidebilmesi mümkün olacaktır. Ancak, ilgililerin masrafsız ve daha hızlı sonuç alınması mümkün olan şikâyet yolunu tercih edecekleri değerlendirilmektedir.

Üçüncü fıkrada, kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklı tutulmaktadır. Veri sorumlusunun hukuki statüsüne göre ilgililer adli ya da idari yargıda dava açabileceklerdir.

Madde 15- Maddeyle, Kurul tarafından yapılacak incelemenin usul ve esasları düzenlenmektedir. Buna göre, Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi halinde resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapabilecektir. Bu inceleme şikâyete ya da resen öğrenilen şikâyet konusuna münhasır olacaktır. Kurulun resen genel inceleme yetki ve görevi bulunmamaktadır. Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen şartları taşımayan ihbar ve şikâyetler incelemeye alınmayacaktır. Veri sorumluları, Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç, talep edilen bilgi ve belgeleri, Kurula onbeş gün içinde göndermek veya gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır.

Kurulun, şikâyet üzerine yapacağı inceleme sonunda cevap vermesi öngörülmekte, şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde cevap verilmezse talebin reddedilmiş sayılacağı hükme bağlanmaktadır. Buna göre, şikâyet tarihinden itibaren altmış günlük sürenin geçmesiyle idari yargıda dava açma süresi başlayacaktır.

Kurulun, şikâyet üzerine yapacağı inceleme için altmış günlük süre öngörülmüş ise de resen yapacağı incelemeler yönünden herhangi bir süre öngörülmemektedir.

Kurul, şikâyet üzerine veya resen yapılacak inceleme sonucunda, Kanun hükümlerinin ihlal edildiği kanaatine varırsa, tespit ettiği hukuka aykırılıkların ilgili veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar verir ve kararı ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilecektir.

Yine şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, kanuna aykırı uygulamanın yaygın olduğunun Kurul tarafından tespit edilmesi üzerine ilgili kurum ve kuruluşların görüşü de alınmak suretiyle bu konuda ilke kararı alınır ve bu karar yayımlanır.

Ayrıca Kurula, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde, nihai karardan önce veri işlenmesinin veya verinin yurtdışına aktarılmasının durdurulmasına karar verme yetkisi verilmektedir.

İlgililerin, Kurulca verilen kararlara karşı idare mahkemelerinde dava açabilmeleri mümkündür.

Madde 16- Maddeyle, veri sorumlularının kaydedileceği Veri Sorumluları Sicili düzenlenmektedir. Buna göre Veri Sorumluları Sicili, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun gözetiminde Başkanlık tarafından kamuya açık olarak tutulacaktır. Veri sorumluları veri işlemeye başlamadan önce bu Sicile kaydolacaklardır. Ancak işlenen verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler gözönüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Sicile kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında Sicile kayıt başvurusunda bildirilmesi gereken hususlar düzenlenmektedir. Bu kapsamda, örneğin veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri, kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, kişisel verilerin aktarılabilmesi için gerekli olan azami süre gibi hususlar Sicile kayıt başvurusunda bildirilmelidir. Ayrıca, üçüncü fıkra uyarınca bildirilmesi gerekli bilgilerde meydana gelen değişiklikler de derhal Başkanlığa bildirilecektir. Veri Sorumluları Siciline ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenecektir.

Madde 17- Maddeyle, kişisel verilere ilişkin suçlar ve cezai yaptırımlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerine atf yapılmak suretiyle düzenlenmektedir. Kişisel verileri silmeyen veya anonim hale getirmeyenlerin ise Türk Ceza Kanununun 138 inci maddesi hükmü uyarınca cezalandırılmaları öngörülmektedir.

Madde 18- Maddeyle, Kanunda öngörülen yükümlülüklerle aykırı davranılması halinde uygulanacak idari yaptırımlar düzenlenmektedir. Bu kapsamda aydınlatma ve veri güvenliğini sağlama, Kurul kararlarını yerine getirme ve Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüklerine aykırı davranılması kabahat olarak öngörülmekte ve idari para cezası yaptırımına bağlanmaktadır. İdari yaptırımlara Kurul tarafından karar verilecektir. Verilen yaptırım kararlarına karşı idari yargı yolu açıktır.

Maddede kabahatler karşılığında öngörülen idari para cezalarının alt ve üst sınırları arasındaki makas bilinçli olarak geniş tutulmuştur. Kurul karar verirken kabahatler hususunda genel kanun niteliğinde olan 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtildiği üzere kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumunu dikkate alacaktır. Bu şekilde düzenleme yapılmak suretiyle, söz konusu kabahatlerin çok farklı ekonomik güce sahip gerçek veya tüzel kişiler hakkında uygulanacak olması nedeniyle yaptırım uygulanmasında hakkaniyeti sağlamak amaçlanmıştır. Buna göre örneğin, küçük bir şehirde faaliyet gösteren bir aile şirketiyle ülke çapında faaliyet gösteren bir holdingin Kanun hükümlerini ihlal etmesi durumunda belirlenecek idari para cezalarının miktarı söz konusu şirketlerin ekonomik durumlarına göre farklı olacaktır.

İdari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanacaktır. Maddede kabahat olarak düzenlenen eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi halinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

Kanunda kabahatlerle ilgili hüküm bulunmayan hallerde genel kanun niteliğindeki 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı açıktır.

Madde 19- Maddeyle, Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz Kişisel Verileri Koruma Kurumunun kuruluşu düzenlenmektedir. Avrupa Konseyinin 108 sayılı Sözleşmesi ve Avrupa Birliğinin 95/46/EC sayılı Direktifi, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkelerin uygulanmasını izlemek ve yönlendirmek üzere fonksiyonel olarak

bağımsız bir şekilde görev yapacak otoritelerin oluşturulmasını öngörmektedir. Avrupa Birliği üyesi tüm ülkelerde veri koruma kurulları görevlerinde bağımsız otoriteler şeklinde yapılandırılmıştır. Sayılan uluslararası belgeler ve mukayeseli hukuk uygulamaları gözönüne alınmak suretiyle, Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuştur. Kurumun Başbakanlıkla ilişkili olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Madde 20- Maddeyle, Kurumun görevleri belirlenmektedir. Buna göre Kuruma, görev alanı itibarıyla, başlıca ulusal ve uluslararası düzlemde uygulama ve mevzuattaki gelişmeleri takip ederek araştırma ve inceleme faaliyetlerinde bulunma ve ulusal ve uluslararası; kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapma ve ihtiyaç duyulan hususlarda önerilerde bulunma görevleri verilmektedir.

Ayrıca, Kurum faaliyetleri hakkında hazırlanan yıllık faaliyet raporlarının Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ve Başbakanlığa sunulması, Kurumun şeffaflığının ve hesap verebilirliğinin sağlanmasına yardımcı olacaktır. Kurumun etkin ve verimli bir şekilde çalışabilmesi için hizmet alımı yapabilmesi de hüküm altına alınmaktadır.

Madde 21- Maddeyle, Kişisel Verileri Koruma Kurulu düzenlenmekte ve Kurulun, Kurumun karar organı olduğu belirtilmektedir. Avrupa Konseyinin 108 sayılı Sözleşmesi ve Avrupa Birliğinin 95/46/EC sayılı Direktifine uygun şekilde Kurul bağımsız olarak kurgulanmaktadır. Kurulun, Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getireceği ve kullanacağı, görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişinin Kurula emir ve talimat veremeyeceği hüküm altına alınmaktadır. Bu hüküm, Kurumun görevini, bağımsız bir şekilde yerine getirebilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Ayrıca, Kurulun yedi üyeden oluşması öngörülmekte ve üyelerin nitelikleri, seçimi ve görev süreleri düzenlenmektedir. Üyelerin Cumhurbaşkanınca ve Bakanlar Kurulunca seçilmesi Kurulun demokratik meşruiyetini güçlendirmektedir. Öte yandan, üyelerin seçiminde, özel sektör ile kamu sektöründe on yıl çalışmış olma, dört yıllık lisans mezunu olma ve Devlet memuru olmaya ilişkin genel şartları taşıma dışında özel başka bir şart aranmayarak üyelerin çok geniş bir alandan seçilmesi imkânı getirilmektedir. Maddede ayrıca, Kurul üyelerinin ilk toplantının başında yemin etmeleri düzenlenmekte ve Kurul Başkanı ile İkinci Başkanın, üyeler arasından Bakanlar Kurulunca seçilmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, üyelerin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar bakımından soruşturma usulü düzenlenmektedir. Buna göre üyeler hakkında görevleri sebebiyle işledikleri suçlar bakımından soruşturma yapılabilmesi Başbakanın iznine bağlanmakta ve Kurul üyelerinin görev süreleri dolmadan herhangi bir şekilde görevlerine son verilemeyeceği öngörülmek suretiyle üyelerin, dolayısıyla Kurulun bağımsızlığı teminat altına alınmaktadır.

Madde 22- Maddeyle Kurulun görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Buna göre, kişisel verilerin temel hak ve özgürlükleri koruyacak şekilde işlenmesi, kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerinin karara bağlanması, Veri Sorumluları Sicilinin tutulmasının sağlanması, kişisel verilerin işlenmesi konusunda gerekli düzenleyici işlemlerin yapılması, kişisel verilerin Kanuna uygun olarak işlenip işlenmediğinin incelenmesi, idari yaptırımların uygulanması, stratejik planın ve bütçenin kabul edilmesi gibi görevler Kurulun görevleri arasında sayılmaktadır. Kurul, özel nitelikli kişisel verilerin yeterli önlem alınmaksızın işlenemeyeceğine ilişkin Kanunun 6 ncı maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca yeterli önlemin ne olduğunu verinin niteliği ve sektörün özelliğine göre belirleyecektir.

Ayrıca, Başkanlık tarafından hazırlanan Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve diğer özel rapor taslakları Kurul tarafından onaylanacak, Kurumun ihtiyaç duyduğu taşınmazların alım ve satımı ile kiralanması konularındaki önerileri karara bağlayacaktır.

Madde 23- Maddeyle Kurulun çalışma esasları düzenlenmektedir. Bu kapsamda, Kurulun toplantı ve karar yeter sayısı, Kurul üyelerinin kendilerini ve yakınlarını ilgilendiren konularda yasaklılıkları ve sır saklama yükümlülükleri düzenlenmektedir. Kurulun çalışma usul ve esasları ile kararların yazımı ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenecektir.

Madde 24- Maddeyle Kurum Başkanının görevleri düzenlenmektedir. Kurumun üst yöneticisi ve Kurulun da Başkanı olan Kurum Başkanının, Kurumu yönetmek ve temsil etmek, stratejik planın uygulanmasını sağlamak, Kurumun ve hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasını temin etmek yanında, Kurul toplantılarının gündemini belirleyerek toplantılara başkanlık etmek, Kurul kararlarının gereğini yerine getirilmesini takip etmek ve Kurumun mali tabloları ile bütçesini hazırlamak başlıca görevleri arasındadır. Ayrıca, Kurum Başkanının yokluğunda Başkana, İkinci Başkanın vekalet edeceği öngörülmektedir.

Madde 25- Maddeyle Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığının oluşumu ve görevleri düzenlenmektedir. Başkanlık, Kurumun ve Kurulun idari ve mali işleri ile sekreteryaya hizmetlerini yerine getirecektir. Başkanlık; Başkan Yardımcısı ve daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanan hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Maddeyle, Başkan Yardımcısı ve Daire Başkanlarının nitelikleri ve atanma usulü ile Başkanlığın görevleri ayrıntıları olarak düzenlenmektedir. Hizmet birimleri ile bu birimlerin çalışma usul ve esasları Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenecektir.

Madde 26- Kurum görevlerinin daha etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için, bu görevlerin, konusunda uzmanlaşmış kişiler tarafından yürütülmesi şarttır. Bu kapsamda Kurumda Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı çalıştırılacaktır. Maddeyle, Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı kadrolarına atanmak için gereken şartlar bakımından 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesine atıf yapılmaktadır.

Madde 27- Maddeyle, Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin mali ve sosyal hakları düzenlenmektedir. Bununla birlikte başka kurum ve kuruluşlarda çalışanlardan uzmanlığına ihtiyaç duyulanların Kurumda görevlendirilmesine ilişkin düzenleme hüküm altına alınmaktadır.

Maddeyle ayrıca, Kurumda istihdam edilecek personele ilişkin kadro unvan ve sayıları da belirlenmektedir.

Madde 28- Maddeyle, Kanunun kapsamı dışında tutulan hususlar düzenlenmektedir.

Birinci fıkrada, tamamen Kanun kapsamı dışında tutulan hususlar düzenlenmektedir. Buna göre kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler uyulmak kaydıyla, gerçek kişilerin kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetleri kapsamında; anonim hale getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla; milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği veya kişilik haklarını ihlal etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla veya ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi Kanunun tamamen kapsamı dışında tutulmaktadır.

Bunun gibi kişisel verilerin, milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi istisna olarak düzenlenmektedir. Buna göre Milli İstihbarat Teşkilatı ile diğer istihbarat birimlerinin milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini ve ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik faaliyetler kapsamında işlediği veriler Kanun kapsamı dışında tutulmaktadır. Aynı şekilde belirtilen amaçlarla, suç gelirlerinin aklanması, terörizmin finansmanının önlenmesi ve mali suçların araştırılması konusunda; yetkili birim tarafından yürütülen faaliyetler kapsamında işlenen veriler de bu istisna kapsamındadır. Bu konulardaki yetkili birimin; milli savunmayı, milli güvenliği kamu güvenliğini, kamu düzenini ve ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olmak üzere mali araştırma yapmak, mali istihbarat elde etmek ve üretmek, veri toplamak, şüpheli işlem bildirimleri ve diğer

bildirimleri almak, analiz etmek, değerlendirmek, inceleme yapmak ve ilgili kurumlarla paylaşmak suretiyle işlediği veriler de kapsam dışında tutulmaktadır. Ayrıca, kişisel verilerin; soruşturma, kovuşturma, yargılama ve infaz mercileri ile disiplin soruşturma ve kovuşturma makamları tarafından ilgili kanun hükümleri uyarınca işlenmesi de kapsam dışında tutulmuştur.

Maddenin ikinci fıkrasında, kısmen Kanun kapsamı dışında kalan hususlar düzenlenmektedir. Buna göre, kural olarak bu fıkra da sayılan haller kanun hükümlerine tabi olmakla birlikte, sadece fıkra da belirtilen kanun maddelerinde düzenlenen hükümler bakımından istisna tutulmaktadır. Bu bağlamda ikinci fıkra da, Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla; veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10 uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11 inci ve Sicile kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16 ncı maddelerinin uygulanmayacağı haller düzenlenmektedir. Bu haller; veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi için gerekli olması; ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş verilerin işlenmesi; veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi için gerekli olması şeklinde tespit edilmektedir.

Madde 29- Maddeyle Kurumun bütçesi ve gelirleri düzenlenmektedir.

Madde 30- Maddeyle, Kanun sebebiyle diğer kanunlarda yapılacak değişiklikler ile eklemeler düzenlenmektedir. Bu kapsamda Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvele eklenmektedir.

İkinci fıkrayla, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmak suretiyle, birinci fıkra da işlenen suçun konusunun özel nitelikli (hassas) veriler olması halinde verilecek cezanın yarı oranında artırılması öngörülmektedir.

Ayrıca, elektronik haberleşme ve veri kayıt sistemlerinde meydana gelen gelişmeler doğrultusunda 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde değişiklik yapılarak kayıt ve bildirim sisteminin elektronik ortamda da yapılabilmesine imkan sağlanmaktadır.

Dördüncü fıkrayla, 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 47 maddesi değiştirilmektedir. Yapılan değişiklikle, sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat eden kişilerin verilerinin işlenebilmesi hükme bağlanmakta, işlenen bu verilerin; sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve finansmanı amacıyla Sağlık Bakanlığınca toplanarak işlenebileceği düzenlenmektedir. Sağlık Bakanlığınca toplanan bu verilere, ilgili kişilerin kendileri veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurmaları da ayrıca hüküm altına alınmaktadır.

Öte yandan, kişisel sağlık verisi kayıtlarının tutulduğu bu sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Sağlık Bakanlığınca belirlenecek, elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli olan tedbirler Bakanlıkça alınacak ve bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi yine adı geçen Bakanlıkça kurulacaktır. Ayrıca, veri güvenliğini sağlamak amacıyla sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettikleri personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlü olacaktır.

Son fıkra da ise kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususların Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği öngörülmektedir.

Madde 31- Maddeyle, Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerin, Kurum tarafından yürürlüğe konulması öngörülmektedir,

GEÇİCİ MADDE 1- Maddenin birinci fıkrasıyla, Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Kurul üyelerinin seçilmesi ve Başkanlığın kurulması ve teşkilatlanmasının tamamlanması düzenlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, veri sorumlularının Kurul tarafından belirlenecek ve ilan edilecek süre içinde Sicile kayıt olmaları öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle Kurumun, Sicile yönelik gerekli fiziki ve teknik altyapıyı tamamlaması amaçlanmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş olan kişisel verilerin iki yıl içinde Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun hale getirilmesi öngörülmektedir. Kanunda öngörülen usul ve esaslara aykırı olduğu anlaşılan kişisel verilerin ise derhal silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, Kanunda öngörülen yönetmeliklerin bir yıl içinde yürürlüğe konulması hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, kamu kurum ve kuruluşlarında Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yönetici belirlenerek Başkanlığa bildirilmesi hususu düzenlenmektedir.

İlk seçilen Başkan, İkinci Başkan ve kura ile belirlenen bir üyenin altı yıl, diğer dört üyenin ise dört yıl görev yapması öngörülmekte ve böylelikle, Kurum hafızasının devamı için Kurul üyelerinin dönüşümlü olarak görev yapmaları amaçlanmaktadır.

Öte yandan, Kişisel Verileri Koruma Kurumuna bütçe tahsis edilene kadar Kurumun giderlerinin Başbakanlık bütçesinden karşılanacağı, hizmetin yerine getirilmesi için gerekli desteğin Başbakanlıkça sağlanacağı ve hizmet birimleri faaliyete geçinceye kadar sekretarya hizmetlerinin Başbakanlık tarafından yürütüleceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 32- Yürürlük maddesidir.

Madde 33- Yürütme maddesidir.

Alt Komisyon Raporu

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

“Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541)” 19/1/2016 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza ve tali komisyon olarak da Anayasa Komisyonu, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Tasarı, Ankara Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen Komisyonumuzun 2’nci toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Leyla Keser Berber, Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci katılmıştır. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla dokuz üyeden oluşan Alt Komisyonumuza havale edilmiştir.

Alt Komisyon görüşmelerinde fikir ve görüşlerini almak üzere Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Bankalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Mobil Servis Sağlayıcı İşadamları Derneği (MOBİLSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Leyla Keser Berber ile Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci toplantıya çağırılmıştır.

Tasarı, Alt Komisyonumuzun 1/2/2016 ve 2/2/2016 tarihli toplantılarında görüşülmüştür.

1/2/2016 tarihli toplantıya Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Bankalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Mobil Servis Sağlayıcı İşadamları Derneği (MOBİLSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Leyla Keser Berber ve Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci katılmıştır.

2/2/2016 tarihli toplantıya Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Bankalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED), Mobil Servis Sağlayıcı İşadamları Derneği (MOBİLSİAD) temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk ve Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci katılmıştır.

Müzakereler esnasında Tasarı hakkında dile getirilen itirazlar şöyledir:

Tasarı ile kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler ile izlenmesi gereken usul ve esasların belirlenmesi ve bunun yanında bu konuda çeşitli görevleri ifa etmek üzere Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulması amaçlanmaktadır. Kişisel verilerin korunması noktasında mevzuatımızda gerekli ve yeterli düzenlemelerin olmadığı yadsınamaz bir gerçektir. Dolayısıyla bu eksikliklerin giderilmesi ve kişisel verilerin en üst düzeyde korunabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması zorunludur. Düzenleme yapılırken bu tedbirleri hayata geçirecek kimi temel ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bu bağlamda Tasarıya ilişkin tartışmalar öncelikle ve özellikle kurulması öngörülen Kişisel Verileri Koruma Kurumu etrafında cereyan etmektedir. Şöyle ki; kurulması amaçlanan Kurum, karar organı Kurul olmak üzere Kurul ve Başkanlıktan oluşmaktadır. Tasarı uyarınca Kurul, dördü Bakanlar Kurulu ve üçü Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek toplam yedi üyeden oluşmaktadır. Kurul, Tasarının 22’nci maddesinde hükme bağlandığı üzere kişisel verilerin işlenmesi ve korunması konusunda çok ciddi yetki ve görevlerle donatılmıştır. Bu nedenle de Kurulun tarafsız ve bağımsız olması özellikle zaruridir. Zira kişisel veriler konusunda yetkili ve görevli kılınan Kurulun, siyasi otoriteden bağımsız olarak faaliyette bulunması, kişisel verilerin korunması dolayısıyla da kişinin temel hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması noktasında büyük önem arz etmektedir.

Diğer taraftan Kişisel Verileri Koruma Kuruluna seçilecek üyeler bakımından 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48’inci maddesinin atfı yapılan ilgili hükümlerindeki vasıfları taşımak ile kamu veya özel sektörde en az on yıl süreyle çalışmış olmak dışında herhangi bir kıstas belirlenmemiştir. Kişisel verilerin korunması konusunda gerekli bilgi düzeyine sahip olmak başta olmak üzere kimi somut kıstaslara Tasarıda açıkça yer verilmesi uygun olacaktır.

Tasarının genel gerekçesinde düzenlemenin amacı genel olarak şu şekilde ifade edilmektedir:

“Kişisel verilerin işlenebilmesi hususunda özel bir kanun ve etkin bir denetim mekanizmasının bulunmaması toplumumuzda olumsuz bir algının oluşmasına sebebiyet vermektedir. Oluşan bu algının ortadan kaldırılması için kişisel verilerin belli şartlar dahilinde işlenmesine, muhafaza edilmesine ve kontrolüne ilişkin esasların belirlenmesi gerekmektedir.”

Tasarının özellikle “Amaç” başlıklı 1’inci, “Kapsam” başlıklı 2’nci ve “İstisnalar” başlıklı 28’inci maddeleri bir arada değerlendirildiğinde, Tasarının çok geniş bir alanda kişisel verileri, koruma kalkanının dışında bıraktığı gözlemlenmektedir. İstisnalar hükmü, gerek Anayasa’da gerekse uluslararası mevzuatta belirtilen temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması için öngörülen düzenlemelerle uyumlu hâle getirilmelidir. Böylece kişisel verilerin korunması hakkı ile istisnalar konusunda ölçülülük ilkesine uygun bir düzenleme yolu seçilmiş olacaktır.

Kişisel verileri bir veri kayıt sisteminin parçası olmaksızın otomatik olmayan yollarla işleyenler, kapsam dışında bırakılmıştır. Bunların tuttuğu kişisel veriler de kapsam dışında olduğundan, korumasız bir alanın hukuki zemini bunlar açısından da oluşturulmuş olacaktır.

Tasarının 18’inci maddesinde, kabahatler için öngörülen idari para cezası yaptırımında, yaptırımın alt ve üst sınırları arasında ciddi bir fark vardır. Her ne kadar fiilin işleniş biçimine, meydana gelen zararın büyüklüğüne veya diğer bireyselleştirme nedenlerine bağlı olarak alt ve üst sınırlar arasında bir ceza belirlenebilirse de alt ve üst sınır arasındaki büyük farklar (örneğin 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar [m.18/1-6]) takdir yetkisi ve orantılılık ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Tasarının, Başkanlığın oluşumu başlıklı 25'inci maddesinde yediyi geçmemek üzere aynı maddenin dördüncü fıkrasında sayılan görevleri yerine getirmek üzere daire başkanlıklarının kurulacağı öngörülmüş olsa da hangi görevlerin hangi başkanlık tarafından yerine getirileceği belirtilmemiştir. Bu durumda da Kurul Başkanına, daire başkanlıkları arasında görevlendirme konusunda çok geniş bir takdir yetkisi verilmiş olmaktadır. Kanun düzeyinde hangi görevin hangi başkanlık tarafından yerine getirileceğinin açıkça düzenlenmesi gerekir. Aksi takdirde yasama yetkisinin devri bağlamında kimi sonuçların doğması söz konusu olabilir.

Tasarı hakkında ileri sürülen tüm görüşler, bir bütün halinde Alt Komisyonumuz tarafından değerlendirilmiş ve aşağıda belirtilen neticelere ulaşılmıştır:

Kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanmaktadır (Tasarı m. 3/1-d, Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi¹ m. 2 ve benzeri). Bu bağlamda kişisel veri kavramı kapsamı itibarıyla çok geniş bir alanda tezahür etmekte ve yalnızca bireyin adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi onun kesin teşhisini sağlayan bilgileri değil aynı zamanda kişinin fiziki, ailevi, ekonomik, sosyal ve sair özelliklerine ilişkin birçok bilgileri de içermektedir. Bu kadar geniş bir çerçevede tezahür eden ve kişinin hayatını çok yakından ilgilendiren veriler, bugün hayatın her alanında gerek kamu ve gerekse özel sektör tarafından yaygın olarak kaydedilmekte, başkalarına aktarılmakta ve paylaşılmaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte özellikle bilgisayar ve internet aracılığıyla bu bilgilerin yaygın olarak kullanıldığı ve işleme tabi tutulduğu aşikârdır.

Kişisel verilerin bu kadar yaygın olarak işleme tabi tutulması karşısında kişisel verilerin korunması uzunca bir zamandır bir hak olarak kabul edilmekte ve hukuki düzenlemelere konu olmaktadır. Kişisel verilerin korunması hakkı bu bağlamda gerek kamu gerekse özel sektör tarafından kişisel veriler kaydedilirken, kişisel veri sahibini, kişisel veri işleme faaliyetinin nesnesi olmaktan kurtarmakta ve ona hak süjesi olma vasfı sağlamaktadır. Kişisel verilerin korunması hakkı, gerek uygulamada gerekse doktrinde genel itibarıyla özel hayatın bir alt unsuru olarak kabul edildiğinden, başta özel hayatının gizliliği (Anayasa m. 20) olmak üzere birçok temel hak ve özgürlüğün hayata geçirilebilmesinin de bir ön şartını oluşturmaktadır.

Bu kapsamda kişisel verilerin korunması hakkı, 12/9/2010 tarihli ve 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2'nci maddesi ile Anayasa'nın 20'nci maddesine eklenen son fıkra kapsamında anayasal zeminde bir hak olarak tanınmıştır. Anayasa'nın kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceğine dair hükmü ve bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılmasını ve ilgili hükümlerin iç hukukumuzda aktarılmasını öngören taraf olduğumuz kimi uluslararası sözleşme hükümleri, Komisyon gündeminde yer alan Tasarıyı zorunlu kılmıştır.

Tasarı, kişisel verilerin elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi içeren bir sürece ilişkin kapsamlı düzenlemeler içermektedir.

¹ Sözleşmenin onaylanması 30/1/2016 tarihli ve 6669 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ile uygun bulunmuştur.

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin iç hukukta gerekli düzenlemeler yapılmadığı takdirde ülkeler arasında kişisel veri paylaşımı ve kişisel veri aktarılması noktasında ciddi sorunlar yaşanabilmektedir. Kişisel veri paylaşımı ve kişisel veri aktarılması ile ilgili olarak yaşanan bu sorunlar, başta adli ve ekonomik alanlarda olmak üzere birçok alanda uluslararası iş birliğini olumsuz etkilemektedir. Gerek uluslararası iş birliğini gerektiren konularda yaşanan bu sıkıntıların giderilmesi gerekse kişi hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması için bu alandaki mevzuat eksikliğinin giderilmesinin ciddi bir ihtiyaç olduğu tartışmasıdır.

İç hukukumuz bakımından kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen sistematik bir kanun olmayıp, bazı kurumların organik kanunlarında bu konuya ilişkin kısmi düzenlemeler yer almaktadır. Türk Ceza Kanununun 135 ilâ 140'ıncı maddelerinde de konunun ceza hukukuna ilişkin boyutu, kimi eksikliklere rağmen düzenlenmiştir.

Komisyonumuz bu bağlamda gündeminde olan kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen bir norm ihtiyacının olduğu ve en üst düzeyde korumanın ivedi olarak sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği noktasında hemfikirdir.

Günümüzde gerek kamu gerekse özel sektörde çeşitli vesilelerle kişisel veriler bir biçimde kaydedilmekte, depolanmakta ve dahi üçüncü kişilere aktarılmakta, bir diğer ifadeyle Tasarıdaki tanım çerçevesinde işlenmektedir. Ancak kişisel veriler, yoğun bir biçimde bu eylem ve işlemlere konu olmasına ve korunmaları için kısmi bir takım mevzuat hükümleri olmasına rağmen kişisel verilerin işlenmesi, fiili bir durum olarak devam etmektedir. Tasarı fiili olarak devam eden bu duruma ilişkin usul ve esasları belirlemek suretiyle söz konusu uygulamaları hukuki bir zemine taşımayı amaçlamaktadır. Tasarı, hem yürürlük tarihinden sonra işlenecek kişisel verilere ilişkin hükümleri hem de yürürlük tarihinden önce işlenmiş olan kişisel verilerin iki yıl içinde Tasarı hükümlerine uygun hâle getirilmesi yönündeki intikal hükmü ile kişisel veriler bakımından tam bir koruma sağlamayı amaç edinmiştir.

Tasarı ile kurulması öngörülen Kurulun üyelerinin dördünün Bakanlar Kurulu ve üçünün de Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek olması, Kurulun bağımsızlığı ve tarafsızlığını etkileyecek bir etken olarak görülmemelidir. Kurulun bağımsız ve tarafsızlığını sağlayacak gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığını tespit edebilmek için Tasarının konuya ilişkin hükümleri bir bütün hâlinde değerlendirilmelidir. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun tanzim edildiği 21'inci maddede öncelikle, görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi tarafından Kurula emir ve talimat verilemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunulamayacağı hükme bağlanmaktadır. Bu bağlamda Kurula tam bir bağımsızlık sağlanması amacıyla mahkemelerin bağımsızlığı konusunda Anayasa'nın 138'inci maddesi aynen tekrarlanmak suretiyle tam bir bağımsızlık ve tarafsızlık temin edilmeye çalışılmıştır. Bunun yanında Kurul üyelerinin kanunlarda belirlenenler hariç olmak üzere resmî veya özel başka bir görev alamayacakları ve kazanç getirici faaliyetlerde bulunamayacakları ve görev süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemeyeceği şeklindeki hükümler de Kurulun bağımsızlık ve tarafsızlığını sağlama amacına yönelik ciddi önleme mekanizmalarının tasarlandığını göstermektedir. Yine Tasarıda Kurulun tüzel kişiliğe sahip olması ve idari ve mali açıdan bağımsız bir biçimde teşkilatlandırılması da bu amaç doğrultusunda alınmış başkaca tedbirler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurulun oluşumuna ve işleyişine ilişkin bu ve benzeri diğer önlemler göz önünde bulundurulduğunda, Tasarı sistematigi içerisinde, bağımsızlık ve tarafsızlık bakımından gerekli tüm tedbirlerin alındığı görülmektedir.

İstisnalar hükmünün çok geniş tutulduğu, dolayısıyla kişisel verilerin çok geniş bir alanda korumasız bırakıldığı ifade edilmiş ise de bu iddiaların çeşitli düzenlemeler de göz önünde bulundurularak değerlendirilmesinin doğru bir neticeye ulaşılması bakımından daha isabetli olacağı kuşkusuzdur.

Bu kapsamda;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8’inci maddesinin birinci fıkrasında herkesin, özel hayatın gizliliğine saygı gösterilmesi hakkını haiz olduğu hükme bağlanmıştır. Akabinde de ikinci fıkrasında bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesinin ancak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın ve ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için demokratik bir toplumda zorunlu olan ölçüde kanunla öngörülmüş olmak koşuluyla mümkün olabileceği düzenlenmiştir. Kişisel verilerin gerek iç hukukumuzda gerekse uluslararası hukukta yaygın olarak özel hayatın alt unsuru kabul edilmesi nedeniyle, kişisel veriler, bir yandan bu korumadan istifade ederken bir yandan da maddede belirtilen istisnalar kişisel veriler bakımından cari olmaktadır.

Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi’nin “İstisnalar ve Kısıtlamalar” başlıklı 9’uncu maddesinde hangi durumlarda bu hakka istisna getirilebileceği açıklanmıştır. Maddede taraf Devletlerin kanunlarında öngörülmüş olmak kaydıyla demokratik bir toplumda; devlet güvenliğinin korunması, kamu güvenliği, devletin mali menfaatleri veya suçların önlenmesi veya ilgili kişinin veya başkasının hak ve özgürlüklerinin korunması için kişisel verilerin işlenmesine ilişkin temel ilkelerin belirlendiği 5’inci, 6’ncı ve 8’inci maddelerde belirtilen güvencelere istisna getirilebileceği düzenlenmiştir. Yine aynı maddenin üçüncü fıkrasında ilgili kişilerin özel yaşamlarına tecavüz tehlikesi bulunmadığının açık olduğu bazı durumlarda, kanunla öngörülmek kaydıyla kişisel verilerin istatistiki ve bilimsel amaçlar için kullanılabilceği hükme bağlanmıştır.

Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen 95/46/EC sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Hakkında Direktifin “İstisnalar ve Sınırlamalar” başlıklı 13’üncü maddesinde kanunla öngörülmüş olmak kaydıyla üye devletlerin, hangi durumlarda hakka ilişkin istisna ve sınırlamalar getirebileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda üye devletler; milli güvenlik, milli savunma, kamu güvenliği, suç işlenmesinin önlenmesi, suçların soruşturulması ve kovuşturulması, Avrupa Birliği’nin veya üye devletin mali, bütçe veya vergi konularında önemli bir ekonomik veya finansal menfaatinin olması, belli durumlarda resmî makamların inceleme ve denetleme yapabilmeleri veya ilgili kişi ile diğer kişilerin haklarının korunması amacıyla sınırlamalar getirebilirler.

Tasarıda öngörülen istisna hükmü, tüm iç hukuk ve özellikle yukarıda belirtilenlerle birlikte diğer uluslararası hukuk verileri göz önünde bulundurulduğunda, iddia edildiği gibi geniş bir korumasız alan bırakmamakta aksine korunması gereken hak ile diğer kamusal ve kişisel menfaat arasında denge ve ölçülülük temelinde bir düzenleme öngörmektedir.

Kişisel verileri bir veri kayıt sisteminin parçası olmaksızın otomatik olmayan yolla işleyenlerin kapsam dışında bırakıldığı doğrudur. Ancak, bunların işlediği kişisel veriler, hukuk sistemimiz bir bütün olarak ele alındığında korumasız bırakılmamıştır. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, kapsam dışında bırakılanların işlediği veriler, esasen ilgili kişinin rızasına dayalı olarak işlenmektedir. Böyle bir rıza olmaksızın veya ilgilinin rızasına muhalif olarak işlenen veriler bakımından ise öncelikle Türk Ceza Kanununun 135 ilâ 140’ıncı maddeleri işletilebilir. Bunun yanında bu şekilde işlenen veriler bakımından herhangi bir zarar doğması durumunda bu zararın tazmini yoluna gidilmesi de mümkündür.

Tasarının 18’inci maddesinde kabahatler için öngörülen idari para cezası yaptırımında, yaptırımın alt ve üst sınırları arasında ciddi farklar olduğu doğru olmakla birlikte maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda ileride meydana gelebilecek muhtemel ihlaller göz önünde bulundurulduğunda,

ölçülülük ilkesinin ihlal edilmediği görülecektir. Bu bağlamda örneğin Tasarının 12’nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen veri işleyenlerin, bu ihlalleri nedeniyle tüm ilgililerin -özellikle de ilgililerin sayısının çok büyük miktarlarda olabilme ihtimali karşısında- bundan zarar görmesi durumunda, üst sınırın çok da yüksek olmadığı görülecektir.

Tasarının 25’inci maddesinde hangi görevin hangi başkanlık tarafından yerine getirileceğinin açıkça düzenlenmesi gerektiği, aksi takdirde yasama yetkisinin devri bağlamında kimi sonuçların doğmasının söz konusu olabileceği ifade edilmişse de Tasarıda faaliyet, görev ve yetkilerin ayrıntılı olarak düzenlendiği açıktır. Bu hususlar ayrıntılı olarak düzenlendikten sonra hizmet birimlerinin belirlenmesinde bu düzenlemelerin göz önünde bulundurulacağı şüphesizdir. Bu nedenle Tasarıda belirtilen genel ilkeler ve esaslar doğrultusunda, teknik ve uygulamayı esas alan detayların belirlenmesi konusunda idareye yetki verilmesi kesinlikle yasama yetkisinin devri niteliğinde anlaşılamaz (Anayasa Mahkemesi, 2012/24 E, 2013/133 K, 14/11/2013 T).

Ayrıca Komisyonumuz, bir noktaya burada özellikle işaret etmeyi gerekli görmüştür. Şöyle ki, alenileştirmeye ilişkin istisnai ve ilkesel hükümler ayrı kalmak üzere, kişisel verilerin bazı nedenlerle başkaları tarafından bilinebilir hâle gelmesi, bilginin salt bu nedenle kişisel veri olma niteliğini kaybetmesine neden olmaz. Zira bu durumda söz konusu bilgiye kişisel veri olma niteliğini kazandıran husus, o bilgi hakkında başkalarının bilgi sahibi olması veya olamaması değil, aksine ilgilinin o bilgiyi kişisel veri olarak tutma yönünde bir iradeye sahip olmasıdır. Dolayısıyla örneğin ilgilisi tarafından alenileştirilmemiş olmasına rağmen bir biçimde başkaları tarafından hakkında bilgi sahibi olunabilir hâle gelen kişisel veri, salt bu nedenle bu niteliğini kaybetmez ve korumadan yararlanır.

Yapılan görüşmeler sırasında maddeler üzerinde yapılan değişiklik ve kabuller aşağıdaki gibidir:

Tasarının 1’inci ve 2’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan açık rıza kavramının özellikle açık bilgilendirme unsurunu taşımaması ve hangi yollarla açık rızanın alınabileceğinin açıkça belirtilmemiş olması dolayısıyla müphem noktalar barındırdığından, bu noktaların açıklığa kavuşturulması amacıyla değiştirilmiş ve madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 4’üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 5’inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi, bentte yer alan “meşru menfaat” kavramının çok geniş bir istisnaya neden olması ve veri sorumlusunun meşru menfaati kavramının sınırlarının ve kapsamının neler olduğunun uygulamada ciddi sorun ve endişelere neden olabilmesi ihtimaline binaen metinden çıkarılmış ve madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 6 ilâ 11’inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 12’nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kendi şahsi çıkarları için” ibaresi, özellikle özel sektörde faaliyet gösteren veri sorumlusu gerçek kişilerin kendi faaliyetleri ile ilgili olarak işlemeleri gereken verileri işlemelerine engel olacağı ve faaliyetlerinin ifa edilemez hale geleceği düşüncesiyle “işleme amacı dışında” şeklinde değiştirilmiştir. Madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 13’üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde geçen “kişiye bildirir” ibaresi, veri sorumlusunun ilgili kişinin talebi ile ilgili olarak kabul veya gerekçesini açıklamak suretiyle ret şeklindeki cevabının ilgiliye ne şekilde bildirileceği hususunun açıklığa kavuşturulmasını amacıyla “kişiye yazıyla bildirir” şeklinde değiştirilmiş ve madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 14 ilâ 17’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 18’inci maddesinin dördüncü fıkrası, maddede düzenlenen kabahatler hakkında uygulanacak yaptırımlar hakkında idare mahkemelerinde dava açma usulünden vazgeçilmesi ve bu konuda 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun benimsediği usulün uygulanması amacıyla metinden çıkarılmış ve madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 19 ve 20’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 21’inci maddesi, Kişisel Verileri Koruma Kuruluna üye olarak seçileceklerde aranacak niteliklerin daha somut hale getirilmesi, üyelerin farklı kaynaklardan seçilmesi, özellikle Kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olanların üye olmaları, mevcut üyelerin görev süresinin dolmasına bir ay kala seçim yapılması, Kurul üyelerinin yapamayacakları işlerin belirlenmesi ve Kurul üyeliği görevi sona erenlerin atanma ve mali haklarının ödenmesine ilişkin düzenlemelerin yapılması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 22 ilâ 27’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 28’inci maddesi, istisnalara ilişkin hükümlerde oluşan tereddütlerin ve duraksamaların giderilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 29’uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendindeki “Kurula” ibaresi, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzelkişiliğine haiz olan birimin Kişisel Verileri Koruma Kurumu olması nedeniyle “Kuruma” şeklinde değiştirilmiş ve madde değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 30’uncu maddesi ile 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşların Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin değiştirilmesi öngörülen 47’nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları Sağlık Bakanlığının, sağlık alanındaki tüm sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartları değil yalnızca üçüncü fıkra hükmü uyarınca kendi kurmuş olduğu sistemlerin güvenliğini ve buna ilişkin standartları sağlayacağı ve sağlık hizmetlerinin maliyet hesaplarının yapılabilmesi amacıyla kişisel veri işlenebilmesi konularının açıklığa kavuşturulması amacıyla değiştirilmiştir.

Yine maddeye Türk Ceza Kanununda konuyla ilgili kimi değişikliklerin yapılabilmesi amacıyla üç fıkra eklenmiştir. Bu bağlamda;

İlk olarak 5237 sayılı Kanunun 226’nci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılarak müstehcen ürünlerin üretiminde çocukları kullanmanın yanı sıra, çocuk görünümü taşıyan kişilerin veya çocukların animasyon görüntülerinin kullanılması da suçun maddi unsurları arasına alınmıştır.

İkinci olarak Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesinin 3’üncü maddesiyle, üye ülkeler, yasadışı araya girme eylemini cezalandırmaya davet edildiğinden, 5237 sayılı Kanunun 243’üncü maddesinde değişiklik öngörülmüştür. Böylece bilişim sistemlerinin bütününe veya bir kısmına hukuka aykırı olarak girmekle birlikte belirli bir süre kalmak da suçun unsuru olarak düzenlenmiş olmasına rağmen Sözleşmeye uyum amacıyla sadece sisteme/sistemlere girmek fiili suç olarak düzenlenmektedir. Verilerin izlenmesi eylemi, bilişim sistemlerine herhangi bir müdahalede bulunmaksızın teknik araçlarla bilişim sistemleri arasındaki veri nakillerinin takip edilmesini ifade etmektedir. Bütün elektronik veri transferleri, bu çerçevede korunması amaçlanan veri transferinin gizliliği kapsamında kalmaktadır. Yasadışı araya girme eylemleri, temelde bilişim sistemlerine girilmeksizin işlenen fiillerdendir. Bu doğrultuda Sözleşmeye uyum amacıyla yine aynı maddenin birinci fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla izleyen kişinin altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür. Ayrıca 243 üncü maddeye eklenen dördüncü fıkrayla, kamu kurum

veya kuruluşlarına karşı işlenenler hariç olmak üzere, suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetine tabi hale getirilmektedir. Böylelikle, somut olayın özelliklerine göre mağdurun iradesi dâhilinde suçun soruşturulup soruşturulmayacağına karar verilecek ve mağdur bakımından ortaya çıkması muhtemel zararlar engellenecektir.

Son olarak 5237 sayılı Kanuna “Yasak cihaz veya programlar” başlıklı 245/A maddesinin eklenmesi öngörülmüştür. Böylece bir cihazın, bilgisayar programının, şifrenin veya sair güvenlik kodunun; münhasıran bir bilişim suçunun işlenmesi için yapılması veya oluşturulması durumunda, bunları imal eden, ithal eden, sevk eden, nakleden, depolayan, kabul eden, satan, satışa arz eden, satın alan, başkalarına veren veya bulunduran faillerin cezalandırılması amaçlanmaktadır. Mezkûr Sözleşmenin 6’ncı maddesiyle sözleşmeciler taraflar, bilişim alanında suç işlenmesini kolaylaştıran cihazların kötüye kullanılmasını cezalandırmaya davet edilmektedir. Bilişim suçları ile bilişim sistemleri araç kılınarak işlenen suçlarla etkin ve caydırıcı bir şekilde mücadele edebilmek için bu tür eylemlerin suç ve ceza politikaları bakımından sınırlandırılması ve yaptırıma bağlanmasında yarar görülmektedir. Maddede tanımlanan suçun oluşumunda kişinin suç işleme kastı dikkate alınmak zorundadır. Buna göre, bu tür cihaz ve programların, bilişim sistemlerinin güvenliğini test etmek amacıyla yapılması veya oluşturulması halinde belirtilen suç oluşmayacaktır. Ayrıca, failin cezalandırılabilmesi bakımından söz konusu cihaz, program, şifre veya güvenlik kodunun suçun işlenmesine elverişli olması gerekir.

Tasarının 30’uncu maddesi yukarıda belirtilen gerekçelerle yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 31’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 1’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 32’nci ve 33’üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarı hem imla kuralları hem de kanun yapım tekniği bakımından redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz Komisyon Başkanlığına saygı ile arz olunur.

4/2/2016

Başkan	Üye	Üye
<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Mizgin Irgat</i>
Kastamonu	Afyonkarahisar	Bitlis
		(Muhalefet şerhim vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Cahit Özkan</i>	<i>Mehmet Gökdağ</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>
Denizli	Gaziantep	İstanbul
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ömer Süha Aldan</i>	<i>Murat Göktürk</i>	<i>Hilmi Bilgin</i>
Muğla	Nevşehir	Sivas
(Muhalefet şerhim vardır)		

MUHALEFET ŞERHİ

27.01.2016 günü Adalet Komisyonunca görüşülmeye başlanan KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TASARISI komisyon üyeleri tarafından Alt Komisyonda görüşülmesi kararı verilmiştir.

01.02.2016-02.02.2016 günlerinde yapılan Alt Komisyon görüşmelerine muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki görüşmekte olduğumuz yasa tasarısı adı üstünde “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı”dır. Yani temel amaç kişisel verilerin korunmasıdır.

Gelişen Dünya da birçok nedenle elde edilen kişisel verilerin sorumsuzca dolaşması ve bu durumun kişi temel hak ve hürriyetini tehdit eder hale gelmesi, bireyi korumayı amaçlayan bir yasanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Ancak kişi temel hak ve hürriyetini ciddi anlamda etkileyecek olan ve ilk defa düzenlenen bir yasanın oldu-bitti ye getirilmeden, ilgili kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinin tasarı hakkında gerekli araştırmaları yapıp, kendi içinde tartışarak oluşturdukları görüşlerini ve önerilerini aldıktan sonra komisyonumuzda görüşülmeye başlanması sürecinin yaşanması gerekmektedir.

CHP olarak tasarının bu hali ile yasalaşmasının ciddi sıkıntılar getireceğini, temel amaç olan BİREYİ KORUMA ANLAYIŞINDAN uzak olduğunu gerek esas komisyonda gerekse alt komisyonda ifade ettik.

Özellikle;

1-5.ve 6.madde de düzenlenen Kişisel verilerin işlenme şartları ile Özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları sayıldıktan sonra ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenebileceği halleri ayrıntılı sayılarak kişinin iradesi yok sayılmıştır.

2-6.madde de işlenebilecek veriler sayılırken “Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkumiyeti ve güvenlik tedbiriyle ilgili verileri ile biyometrik verileri” sayılarak kamuoyunda FİŞLEME YASASI değerlendirmelerine haklılık kazandırılmıştır.

3-8.ve 9. Madde de düzenlenen Kişisel verilerin 3. Kişilere ve yurtdışına aktarılması konusunda ilgili kişinin açık rızası olmadan aktarılabilen haller

sayılarak kişinin iradesi yok sayılmıştır. Ayrıca bu aktarmaların kapsamının ne olacağı da şüphelidir.

4-28.madde de düzenlenen istisnalar ile tasarı bireyi koruma amacından uzaklaşmış, kişisel verilerin ve özel nitelikli kişisel verilerin her türlü müdahaleye açık getirilmesinin hukuksal zemini yaratılmak istenmiştir.

5-21. madde deki düzenleme ile Kişisel Verileri Koruma Kurulunun hiçbir organ,makam,merci veya kişiden emir,talimat ,tavsiye ve telkin almaksızın bağımsız bir şekilde çalışacağı belirtilmiştir. Ancak tasarıda kurulun oluşumu bu anlayışın aksine siyasal iktidarın her türlü müdahalesine açık olacak şekilde düzenlenmiştir. Yedi kişiden oluşan kurulun 4'ünü Bakanlar Kurulunun,3'ünü Cumhurbaşkanı'nın ataması ile oluşması,kurulun başkan ve ikinci başkanını Bakanlar Kurulunun belirlemesi ve kurulun gündemi sadece başkanın belirlemesi karşısında böyle bir kurulun bağımsız,her türlü müdahalesinden uzak olması düşünülebilir mi.

6-Tasarı ile TCK da suç sayılan haller suç olmaktan çıkarılmakta,Ceza Kanunu ile koruma altına alınan haklar korumasız bırakılmaktadır.

7-Görüşmeler sırasında TCK da değişiklik içeren öneri getirilmiştir. Bu tür değişikliklerin apar-topar getirilmesi konunun ciddiyeti,önemi ve yasa yapma tekniği ile bağdaşmamaktadır.

8-Yıllık faaliyet raporunun Cumhurbaşkanlığına sunulması, Anayasamızdaki Cumhurbaşkanının yetki ve görevi ile ilgili düzenlemeyi aşan, Cumhurbaşkanını daha fazla yürütme erk ve işleyişinin içine çeken bir düzenleme olup kabulü mümkün değildir.

Sayıdığımız temel itirazlarımızın yanında tasarıda kavram tanımından işleyişe kadar tartışılması gereken hususların varlığı söz konusudur.Esas komisyonda bu konularda tartışılacaktır.

İşbu muhalefet şerhimizi Alt Komisyonunı bilgilerine sunarız.04.02.2016

Ömer Süha Aldan
Muğla

Mehmet Gökdağ
Gaziantep

MUHALEFET ŞERHİ

• Tasarıyla İlgili Genel Değerlendirme

Bilindiği üzere, temel hak ve özgürlükleri düzenleyen çoğu uluslararası sözleşmede olduğu gibi, Türkiye, 1981 tarihli Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına ilişkin 108 sayılı Avrupa Konseyi Sözleşmesini 28.01.1981 tarihinde imzalamış olmasına rağmen sözleşmeyi iç hukuk yoluyla onama yükümlülüğünü yerine getirmemiştir. 1981 yılından 2003 yılına kadar Türkiye söz konusu sözleşmeyi adeta imzalamamış gibi davranmıştır. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin Türkiye’de bir yasal düzenleme yapılması hususu ilk kez 2003 yılının Nisan ayında Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Katılım Ortaklığı Belgesi’nde kişisel verilerin korunması yönünde gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilen yasal düzenlemelerden biri olarak gündeme gelmiştir. Ancak yine de o tarihten bu yana yasalaştırma faaliyetleri sonuç bulamamış ve hatta amaca aykırı bir şekilde uluslararası mevzuata aykırı başkaca düzenleme ve eylemler gerçekleştirilmiştir.

Tasarının oluşturulması sırasında başvuru temel hukuki metnin **Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafiği Direktifi (95/46/EC) (“Direktif”)** olduğu gerek Tasarının genel gerekçesinden, gerekse madde gerekçelerinde yapılan vurgulamalardan anlaşılmaktadır. Ancak tasarının Direktif ve diğer uluslararası mevzuatla yaklaşım ve anlayış olarak hiçbir yakınlığı bulunmamaktadır. Söz konusu tasarı, basına da sürekli AB Uyum yasaları çerçevesinde verilerin serbest dolaşımı şeklinde servis edilmiştir. Bu husus dahi tek başına tasarının amacının, kişisel verileri koruyarak bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması olmadığını, sadece AB uyum yasalarından birisini gerçekleştirmek ve zaten mevcut olan “fişleme” işlemlerine yasal bir boyut kazandırmak olduğunu göstermektedir. Kişisel verilerin kişilerin rızası ve bilgisi dışında toplayıp işleyerek vatandaşların aleyhine kullanılmasının, fişlemelerin ve yaratılan devasa mağduriyetlerin kaynağı olan güvenlik ve istihbarat kurumlarının bu alanlardaki faaliyetlerine aynı keyfilik ve özgürlükle hatta bu kez yasal koruma altında yürütmesini mümkün kılan bir düzenleme, açıktır ki vatandaşın kişiliğinin ve onurunun ayrılmaz bir parçası olan “kişisel verileri” değil, tam aksine bu verilerin toplanıp işlenmesini korumaya almaktadır. Tasarı bu yönüyle Anayasanın 20’inci maddesiyle AIHS’nin 8’inci maddesine açıkça aykırıdır. Tasarı, özel yaşama ilişkin hak ihlalleri ve “fişleme” geleneğini sona erdirmek bir yana, hükümetin reform olarak sunduğu ancak temel hak ve özgürlükleri, özellikle de ifade özgürlüğü ve özel hayatın gizliliğini hiçe sayarak, bireyleri yaşamın her alanında, gerçekleştirdikleri her etkinlikte merkezi bir gözetime tabi tutan ve özel alanlarına ait

her tür bilginin devletin güvenlik ve istihbarat kurumlarınca toplanması, saklanması ve işlenmesini mümkün kılan, gözetim toplumuna yönelik çaba ve girişimlerinin bir yansıması olup, hiç kuşkusuz totaliter bir toplum arayışının da işaretidir.

Aşağıda tasarı ile ilgili madde bazında incelemelere yer verilmiştir;

• **Tasarının 1. Maddesine İlişkin Olarak**

Madde ile kanunun amacı belirlenmektedir. Bu hali ile kişisel verilerin korunması ile serbest dolaşımı arasındaki koruma dengesini sağlamak açısından amaç eksik belirlenmiştir. Bu çerçevede, tasarının amaç hükmünde 95/46/EC AB Veri Koruması Direktifine uyum sağlanabilmesi amacıyla, özel hayatın gizliliğini korunması ve verinin serbest dolaşımının engellenmemesi birbirleri ile orantılı iki amaç olarak konumlanmalıdır. Yani verilerin serbest dolaşımının sınırları temel hak ve özgürlükler çerçevesinde gerçekleştirilmelidir. Ayrıca taslak madde, kişisel verileri işleyecek olan kamu kurum ve kuruluşlarını ayrıca belirtmemesi nedeniyle de eksiklik içermekte, kanunun kamu kurum ve kuruluşları tarafından ya da onlara karşı uygulanmayacağı algısı yaratmaktadır.

• **Tasarının 3. Maddesine İlişkin Olarak**

Direktife göre rıza, ilgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işlemle sınırlı olarak verdiği onay beyanıdır. Tasarının 3. maddesinin (a) bendinde yer alan açık rıza tanımı ise, genel anlamı itibarıyla düzenlenmiş eksik bir tanımdır. Bu nedenle Direktifteki tanımın kullanılması gerekmektedir.

Anonimleştirme, bir kişinin doğrudan veya dolaylı tespit edilmesini sağlayacak elektronik izlerden ilgili bilginin kaldırılması veya karartılması anlamına gelir. Çağımızdaki teknolojik gelişmeler dikkate alındığında anonimleştirmenin neredeyse mümkün olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Her geçen gün yeni teknolojilerin gelişmesiyle kişilere ait çok sınırlı verilerden veya kişilerin davranış biçimlerinden tümevarım veya benzer yöntemlerle teknolojilerin sağladığı imkânlardan faydalanılarak kişilerin belirlenmesi mümkün olmaktadır. Kişisel verilerin anonimleştirilmesine ilişkin önlemler arttıkça, bu önlemleri ve engelleri aşabilecek teknolojiler de hızla gelişmektedir.

Bu nedenle, kişisel verilerin yüksek maliyetlere katlanmadan ya da aşırı çaba göstermeden gerçek kişilerle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesi anonimleştirme için yeterli bir ölçüt sayılmalıdır. Yüksek maliyet ve aşırı yoğun çabanın ölçütü ise orantılılık ilkesi çerçevesinde belirlenmelidir. Orantılılık ilkesinin tespitine ilişkin başvuru kaynağı ise AB Veri Koruması Direktifin 26ncı Resitalidir.

Giderek artan sayılarda büyük veri depolarının ortaya çıkması ile herhangi bir “anonimleştirilmiş” veri seti arasında bir kişiyi tespit etme olasılığı artmaktadır, çünkü başka veri setleri arasından veri kullanma olasılığı artmaktadır. Mevcut ve öngörebilen gelecekteki teknolojiye dayanılarak, anonimleştirmenin işe yaramayacağını söylemek doğru olur. Anonimleştirmenin tamamen güvenli bir yol olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu bağlamda, kullanılan teknolojilerde şeffaflık, güvenlik mühendisleri tarafından yapılan açık eş düzey denetimler ve gerekli sorumluluğu içinde barındıran teşhir işlemleri en azından erken uyarı yapılmasını sağlayacak ve standartları yükseltecektir. Yukarıda açıklanan nedenlerle anonim hale getirmenin işlevselliğini yerine getirmesini korumak amacıyla, anonim hale getirmeye ilişkin standartları, koşulları belirleyen ayrıca bir madde eklenmesi yerinde olacaktır.

Maddede yer alan kişisel veri tanımında bulunan, kimliği belirlenebilir kişi kavramının netleştirilmesi, kanun kapsamına kimlerin girip-girmeyeceği hususunda önem arz etmektedir. Bu husus da başta 95/46/EC sayılı direktif olmak üzere uluslararası mevzuatta açıklanmıştır. Direktifin 26’ncı resitalinde yer alan “orantılılık prensibi” belirlenebilir kişi tanımı yapılırken de dikkate alınmalıdır. Burada bir kişinin tespiti orantısız olarak veri sorumlusunun çok fazla zaman ve çabası ile yapılabilecek durumda ise orantılılık ilkesi gereği bu kişinin kimliği belirlenebilir farz edilmemelidir. Veri koruması prensipleri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiler açısından uygulanmalıdır. Bir kişinin kimliğinin belirlenebilir olup olmadığının tespitinde, ilgili kişinin kimliğini belirlemek için başkaları tarafından kullanılabilecek makul yöntemler hesaba katılmalıdır.

Maddenin (e) bendinde, kişisel verilerin işlenmesi tanımında yer alan “**ya da kullanılmasının engellenmesi**” terimi kaldırılmalıdır. 95/46/EC Sayılı direktifin 2. maddesinin (b) bendinde “blocking” ibaresi var iken Regülasyon Teklifinde bu ibare de tanım metninden çıkarılmıştır. Regülasyon Teklifi metninde teklife ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilen bölüm altındaki “Düzeltilme ve silme” ile ilgili 3.4.3.3 numaralı “blocking” ibaresinin belirsiz olduğu sebebiyle söz konusu ifadeden kaçınıldığı belirtilmektedir. Aynı şekilde, madde metnindeki “**muhafaza edilmesi**” ibaresinin de gerek Direktif’te ve gerekse Regülasyon Teklifinde mevcut olmamasında ötürü çıkarılması uygun olacaktır. Kaldı ki kaydedilme ve depolama terimleri bu hususu karşılamaktadır.

Direktifte veri sorumlusu olabilecek sùjelerin kapsamı daha genişken, tasarının (ı) bendinde bu kapsam daha dar tutulmuştur. Kamu kurum ve kuruluşları ile kişisel veri işleme amaç ve araçlarını kullanabilecek diğer kişilerin tanıma dahil edilmesi gerekmektedir. Bu aynı zamanda AB Direktifine daha sıkı bir uyumu getirirken Kanun

Tasarısının kendi içerisindeki tutarlılığı açısından da faydalı olacaktır. Zira tasarının gerekçesinin 2nci maddesinde bu kanunun kamu sektörü ve özel sektör ayrımı yapılmaksızın tüm sektörlerle uygulanacağını belirtmektedir. Bu nedenle bu hususun maddeye de yansıtılması gerekmektedir.

- **Tasarının 4. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarının 4'üncü maddesinin 2. fıkrasında yer alan kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkeler AB Direktifinin 6ıncı maddesinden farklılıklar göstermektedir. Tasarının 24 maddesinin (b) bendinde yer alan “Kişisel verilerin anonim hale getirilmek suretiyle tarihsel, bilimsel ve istatistiksel amaçlarla işlenmesi” şeklindeki istisnanın, hukuka uygun bir neden olarak benimsenmesi önerilmektedir. Türkiye’yi bilgi toplumuna ulaştırma hedefi ile; veriden kanun çerçevesi içerisinde maksimum ölçüde istifade etmek ve kişilerin özel hayatının gizliliğine saygı duyarak değer yaratılmasını sağlamak amacıyla genel ilkelere böyle bir fıkra eklenmesinin elzem olduğu düşünülmektedir.

- **Tasarının 5. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarıda kişisel verilerin işlenme şartları AB standartlarından daha dar bir kapsamla tanımlanmıştır. AB düzenlemelerinde rıza, veri işlemek için gerekli hukuki dayanaklardan yalnızca biri olup tek hukuki dayanak değildir. “Meşru amaç” kişisel verilerin işlenmesi konusunda bir diğer hukuki dayanak olarak kabul edilmektedir. “rıza” kavramının kullanıcılara ve topluma fayda sağlayacak, veri işleme temelli yenilikçilik göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu durum kullanıcıların kimliğinin doğrudan bilinmediği durumlarda özellikle veri temelli inovasyon ve ARGE çalışmaları açısından büyük önem taşımakta olup, İnternet hizmetleri ekosistemi açısından her an herkesin kimliğinin açıkça tanımlanması zorunluluğunu getirebilecektir.

İlgili kişinin, özgür ve bilgilendirilmiş rızası (informed consent) uygun bir metot ile alınabilmelidir. Bu noktada ilgili kişi kişisel verinin işlendiği bağlamdan da haberdar olmalıdır. Alınan rıza, aynı ya da benzer amaçtaki diğer tüm veri işleme faaliyetleri için de geçerli olmalıdır. Eğer ilgili kişinin rızası elektronik bir istek ile alınmışsa, bu istek açık ve net olmalı ve bahsedilen servisle sınırlı tutulması zorunluluğu da olmamalıdır.

2. fıkranın d bendinde yer alan “alenileştirme” terimi ile kastedilenin ne olduğu anlaşılamamakla birlikte, soyut bu kavram tehlikeli bir nitelik arz etmektedir. Örneğin sosyal medyada bir takım bilgilerini paylaşan kişi ya da bir konferansta fikirlerini belirli bir grupta paylaşan kişi bu bilgileri alenileştirmiş sayılacak mıdır? Sayılacaksa bu verilere güven nasıl sağlanacaktır? Bu verileri kim, nasıl işleyecektir? Kişi belirli bir hususta ifşa ettiği bilginin alenileştirme sınırlarına girip girmediğini nasıl bilecek ve

belirleyecektir? Bu bent ile tasarının aslında temel hak ve özgürlükleri korumaktan ziyade, iktidarın daha fazla kişisel veri elde etmeyi amaçlamasına hizmet etmesinin bir yansıması olarak değerlendirilebiliriz. Bu değerlendirme Direktif'in 7. maddesinde alenileştirme teriminin yer almaması dikkate alındığında daha da somutlaşmaktadır. Bu nedenle 2. fıkranın d bendi tasarıdan çıkarılmalıdır.

- **Tasarının 6. Maddesine İlişkin Olarak**

5. madde ile ilgili "rıza" hususunda yapılan tespitler burada da geçerlidir. Bu nedenle buna uygun değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca, 2.fıkarda yer alan "yeterli önlemler" ifadesinin içeriği kanun metni içerisinde doldurulmalıdır. Tasarının geneline bakıldığında bu türden çok fazla boşlukların olduğu, bir kısmı ile ilgili düzenlemenin yönetmeliklerle yapılacağı belirtilirken bir kısmında bu husus da yer almamıştır.

Bu kadar yeni, gelişmekte olan bir alana ilişkin düzenlemelere ilişkin özellikle istisna niteliği taşıması gereken veri işlenmesine ilişkin düzenlemelerin yönetmeliklere bırakılması Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına ilişkin 13. maddesine de aykırılık teşkil edecektir. Bu nedenle yeterli önlemlerden kastın ne olduğu ayrıntılarıyla açıklanmalıdır.

- **Tasarının 7. Maddesine İlişkin Olarak**

2. fıkarda geçen "diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır" ifadesi tasarın birçok maddesinde yer almaktadır. Söz konusu ifade Anayasanın 20. maddesine eklenen hükmü de anlamsız kılmaktadır. Şöyle ki; bu kanunun amaçlarından biri de, kişisel veriler ile ilgili mevzuatta yer alan diğer düzenlemeleri de hem Anayasa'ya eklenen hükme uygun hale getirmek hem de bu düzenlemeleri Avrupa Birliği normları çerçevesinde belirli bir kanun altında sadeleştirerek derlemek olmalıdır. Özetle amaç, diğer kanunlarda yer alan hükümleri bu kanunda yer alan esaslara uygun hale getirmek olmalıyken, bunun tam tersinin ifade edilmesi uygulamada birçok çatışmaya ve hak ihlallerine neden olacaktır. Tasarıda yer alan bu ifade, diğer kanunları bu kanunun uygulama alanı dışına itecek, kanundan beklenen amacın gerçekleşmesini engelleyerek, kişisel verilerin korunması hususunda birçok ayrıksı düzenlemenin var olmasına/olabilmesine neden olacaktır. Bu nedenle kanununda yer alan düzenlemelerin bir anlam ifade edebilmesi için bu tutumdan vazgeçilmesi, bu ve buna benzer hükümlerin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Anonim veri, kişisel veri niteliğinde olmadığı için AB içinde ne birincil ne de ikincil bağlayıcı düzenlemelerde anonimleştirme tekniklerine atıf yapan herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Gelişen teknolojiye bağlı olarak değişen bu konuda ikincil

düzenlemelerde bu konuya yer vermemek veya teknoloji nötr bir bakış açısıyla süreçler öngörmek yerinde olacaktır. Bu anlamda AB Veri Koruması Direktifi Resital Madde 27'de düzenlenen işleme kuralları verilerin anonim olarak işlenmesi ve veri sahibinin kimliğinin tespit edilemeyecek şekilde saklanması konularında rehberlik etmesi açısından faydalı bir araç olarak kullanılabilir. Verilerin anonimleştirilmesi, verilerin kişisel niteliğinin kaldırılması yoluyla bireylerin kişisel verilerinin korunması ve gizliliğin korunması olarak belirtilen taslak kanunun amaçlarına ulaşılmasını sağlamaktadır. Buna bağlı olarak sektörün kişisel verilerin anonimleştirilmesine ilişkin olarak güncel ve güvenli metotları kullanabilmesinin anonimleştirme tekniklerinin burada sınırlı şekilde sayılması nedeniyle engelleneceği düşünülmektedir.

- **Tasarının 8. Maddesine İlişkin Olarak**

Söz konusu bu madde aslında işlenen tüm kişisel verilerin aktarılabilceğini düzenlemektedir. Madde düzenlenirken, kişisel verilerin işlenebilmesi ve aktarılabilmesini adeta tüm temel hak ve özgürlüklerden daha üstün tutulmuştur. Örneğin burada özel hayatın gizliliğinin ön planda tutulması gerekmektedir.

7. madde ile ilgili olarak “diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır” ifadesine ilişkin açıklamalar bu hüküm için de geçerlidir.

- **Tasarının 9. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarının 8. maddesi tespit edilen sorunlar ve sorunlara ilişkin ifadeler bu hüküm için de geçerlidir.

Yabancı ülke bağlamında, veri sahibi kişinin hakları, devletlerin çıkarlarına, devletlerarası pazarlıkların kaderine bağlı kılınmaktadır. Verilerin paylaşılabilmesi için maddede yer alan, “ilgili yabancı ülkede yeterli korumanın bulunması”; kişisel verinin aktarılacağı ülkede yeterli korumanın bulunmaması durumunda ise, söz konusu “ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı taahhüt etmesi” gibi doğrulanması imkansız koşulların, ülkeler arası ilişki ve pazarlıkların sonucuna göre yetkililerin, bireylerin kişisel verilerinin aktarılması hususunda tam bir serbestlikle hareket etmelerine imkan sağlamak için maddeye eklendiği gözden kaçmamaktadır.

- **Tasarının 10. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarının bir önceki halinde yer alan 2. fıkra hükmünün bu tasarıdan neden çıkarıldığı anlaşılamamıştır. Tam olarak aydınlatma yükümlülüğün yerine getirilmesinden ve bireylerin kişisel verilerine ilişkin bilgilere sahip olabilmesi açısından söz konusu “Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ya da anonim hale

getirilmesi halinde veri sorumlusu, ilgili kişiyi ayrıca bilgilendirmekle yükümlüdür” hükmünün tasarıya eklenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, maddeye kişisel verilerin doğrudan ilgili kişi haricinde bir kaynaktan elde edildiği durumlara özgü bir fıkra eklenmesi ve bilgilendirme yükümlülüğünün doğrudan elde edilen açık rıza çerçevesinde edinilen kişisel veriler için uygulanması ve veri sorumlusunun böyle bir durumda bu yükümlülüğü mümkün ve gerçekleştirilebilir ölçüde yerine getirmesi sağlanmalıdır.

- **Tasarının 11. Maddesine İlişkin Olarak**

Kişilerin rızası dışında, kanun ya da sözleşmelerle de meşrulaştırılmayan ve olumsuz sonuçlar meydana getirecek kişisel veri işlemlerine de itiraz etme hakkı getirilmesi, kişinin kendisi dışında işlenen verilere ilişkin denetimini sağlamak açısından önem arz etmektedir.

- **Tasarının 12. Maddesine İlişkin Olarak**

Madde ile veri sorumlusuna kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini sağlamaya yönelik gerekli tedbirleri alma yükümlülüğü getirilmiştir. Söz konusu yükümlülük Borçlar Kanunu’nun 65. ve 71. maddeleri arasında düzenlenen “kusursuz sorumluluk” müessesine benzerdir. Bu bağlamda Borçlar Kanunu’nun adam çalıştırının, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat etmesi halinde sorumluluktan kurtulacağını düzenleyen 66. maddesinin 2. fıkrasına benzer bir istisna öngörülebilir. Ayrıca, Yargıtay’ın “kusursuz sorumlu olduğu iddia edilen tarafın, olayla zarar arasındaki illiyet bağının mücbir sebep, zarar görenin veya 3. kişinin tam kusuru ile kesildiğini kanıtlamak suretiyle sorumluluktan kurtulabileceği yönündeki kararlarındaki lafzına uygun bir hükmün öngörülmesi yerinde olacaktır.

Ayrıca 5. bent bağlamında, Regülasyon Teklifi’nin 31. maddesinin 1. fıkrasında kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ihlallerde bildirim süresi 24 saat olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede, madde metninde yer alan “en kısa süre” ibaresi yerine “24 saat” ifadesinin eklenmesi hem AB normlarına uyum hem de maddeye somutluk kazandırmak adına önem taşımaktadır.

- **Tasarının 13. Maddesine İlişkin Olarak**

İlgili kişi taleplerini veri sorumlusuna yazılı olarak bildirmek zorundayken, veri sorumlusunun başvuruya ilişkin cevabındaki bildirim yazılı olmak zorunda değildir.

Neden böyle bir düzenleme gereği duyulduğu anlaşılamamıştır. Söz konusu düzenleme birçok açıdan soruna neden olabilecek niteliktedir.

Örneğin, 14. madde ile düzenlenen kurula şikayet müessesine başvuru için, bu maddedeki sürecin olumsuz sonuçlandığının ispatı gerekecektir. Veri sorumlusunun sözlü olarak da red ya da kabul cevabı verebileceği düşünüldüğünde ispat sorunu ile karşılaşılacaktır. Bu durumda kişisel verisi kaydedilen bireyi veri sorumlusu karşısında güçsüz kılacaktır. Bu nedenle başvuruya cevabın da yazılı olarak bildirilmesi gerekmektedir. Aksi halde amacı kişisel verileri korumak olan kanunun bu amacının gerçekleşmesi sekteye uğrayacaktır.

“Ancak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde Kurulca belirlenen tarifedeki ücret alınabilir.” ifadesinden kastedilenin ne olduğu anlaşılamamaktadır. Bu tür bir şikayet işlemi ne gibi bir maliyet gerektirebilir ve kurul bunu nasıl ve neye göre belirleyecektir. Söz konusu hükmün madde metninden çıkarılması, kişilerin adil yargılanma haklarının sağlanabilmesi açısından gereklidir.

- **Tasarının 14. Maddesine İlişkin Olarak**

3.fıkranın burada yer almasına gerek yoktur zira tazminat hakları ve şartları Türk hukukunun genel hükümlerinde yer almaktadır.

- **Tasarının 16. Maddesine İlişkin Olarak**

Maddede tanımlanan veri koruma sicili, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Genel Sekreterliği tarafından veri sorumlularının kişisel verileri işlemeye başlamadan önce kaydolmalarının zorunlu olduğu bir veri tabanının oluşturulması aracılığıyla veri sorumlularının ön incelemeye ve kontrole tabi tutulması şeklinde tasarlanmıştır. Oysa Avrupa Komisyonu’nun veri siciline ilişkin yeni yaklaşımı tam aksi yöndedir. Buna göre temel prensip, bildirim usulüne tabi ön inceleme ve kontrol mekanizmalarının oluşturulması değil, herhangi bir bildirimde bulunmaksızın serbest faaliyette bulunan veri sorumlularının sonradan denetimlerinin sağlanmasına yönelik mekanizmaların tasarlanmasıdır. AB’de veri sorumlularının Direktif’teki ilke ve yükümlülükleri hayata geçirebilmeleri için uygun ve efektif tedbirleri alması ve uygulaması gerekliliğini ifade eden “hesap verilebilirlik” ilkesi, bu tür kayıt sistemleri kurulması yerine, iyi bir veri koruması yönetişimi için veri sorumlularının sorumluluklarını artıran ve veri sorumluları üzerinden işleyecek “sorumluluk esaslı mekanizmaların” amaca daha çok hizmet edeceğini vurgulamaktadır. Bu nedenle söz konusu maddenin tasarıdan kaldırılması gerekmektedir.

- **Tasarının 17. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarı'nın 17. maddesi veri korumasına ilişkin suçları düzenlemekte ve TCK'ya atıfta bulunarak hürriyeti bağlayıcı cezalar getirmektedir. Söz konusu düzenlemeler TCK kapsamında yer almaları nedeniyle ayrıca burada bir düzenlenme yapılmasına gerek yoktur.

Madde metninde, söz konusu para cezalarının ihlali oluşturan fiil temel alınarak mı yoksa ihlal edilen hüküm alınarak mı belirleneceği, başka bir deyişle aynı hükmü ihlal eden birden fazla fiil neticesinde tek bir para cezasına mı, her bir fiil için ayrı ayrı para cezalarına mı hükmedileceği belirsizdir. Bu hususun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

- **Tasarının 18. Maddesine İlişkin Olarak**

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının tasarı kapsamındaki diğer veri sorumluları ile eşit düzeyde sorumluluğa sahip olmasının amaçlandığı tasarının gerekçesinde yer almaktadır. Bu çerçevede, hem bu hususun pekiştirilmesine yönelik olarak tasarıda yer alan “veri sorumlusu” tanımına yapılması tavsiye edilen eklemeyle, hem de tasarının 24. maddesi ile kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan istisnai yetkilerin daraltılmasına ilişkin tavsiyeler birlikte değerlendirildiğinde, madde çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarının idari para cezalarından muaf tutulması tutarsızlık yaratacaktır. Bu sebeple, kamu kurum ve kuruluşlarının kişisel verilerin işlenmesine ilişkin bir aykırılık gerçekleştirmesi ve bu aykırılığın Kurul tarafından tespiti halinde, ilgili kişinin idari dava usulü çerçevesinde açabileceği tam yargı davasının ötesinde bir tazminat güvencesine ihtiyaç duyabileceği düşünülmektedir.

4. fıkra da yer alan düzenleme İdari Yargılama Usulü Kanunu içerisinde açıkça düzenlendiğinden, burada tekrar düzenlenmesinin bir anlamı yoktur.

- **Tasarının 21. Maddesine İlişkin Olarak**

Kurul üyelerinin doğrudan Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi yerine, kişisel verilerin korunması alanının paydaşları tarafından önerilecek adaylar arasından seçilmesi; aranan tecrübe kriterlerine “kişisel verilerin korunması”, “mahremiyet”, “bilgi gizliliği/güvenliği” gibi konularda mesleki tecrübe sahibi olunmasının eklenmesi, Kurul’da yer alacak akademisyenlerin bilgi teknolojileri alanında akademik yetkinliğe sahip olmaları önerilmektedir.

Direktif’in 62. resitalinde üye devletlerin denetim kurumlarının görevlerini tamamen bağımsız olarak icra etmelerinin bireylerin kişisel verilerinin işlenmesiyle ilgili olarak korunmaları bakımından gerekli olduğu belirtilmiştir.

Tasarıda, iktidarın RTÜK düzenlemesinde de bir benzeri görüldüğü üzere kurula hükmetme çabası içerisinde olduğu kaygısı oluşmaktadır.

Bu kapsamda Kurul'un tam bağımsızlığının sağlanması adına Kurul üyelerinin yalnızca Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından seçilen bir yapı olarak oluşturulması yerine, sektör temsilcilerinin, avukatların, özel sektörün, akademisyenlerin ve yargı mercilerinin de göstereceği adayların yer alabileceği bir yapı olarak oluşturulması uygun olacaktır. Ayrıca Başkan ve İkinci Başkan'ı da kurul üyelerinin kendisi seçmesi gerekir. Ancak tasarı hükümetin çıkarları doğrultusunda, iktidara bağımlı bir kurul oluşturmayı amaçlamaktadır.

Ayrıca 9. fıkarda yer alan düzenleme de (Üyelerin görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izni Başbakan tarafından verilir) yine kurula hükmetme çabası içerisine girildiğini göstermektedir. Söz konusu soruşturma izninin Başbakanlıkça verilmesi gerektiğine dair hükmün, kişisel verilerin korunması hususunda hesap sorulabilirlik açısından tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

- **Tasarının 25. Maddesine İlişkin Olarak**

Taslakta daire başkanlıklarının sayısının yediye geçemeyeceği söylenmiş ancak, içeriği, görev tanımları Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle olacağı belirtilmiştir. Teşkilatlanmaya ilişkin hükümlerin düzenleyici işlemlerle yapılması hususu Anayasa Mahkemesi tarafından da tartışılmış ve sonuç olarak bu durumun hukuka aykırı olduğuna karar verilmiştir. Bu nedenle, daire başkanlıklarının neler olduğu, çalışma usul ve esaslarına ilişkin kanun içerisinde ayrıca düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

- **Tasarının 28. Maddesine İlişkin Olarak**

28.madde istisnaları içermektedir. Söz konusu istisnalar, Tasarının belirtilmiş amacına ve anayasaya aykırı olup, çalışmaktadır. Tasarı ile ilgili eleştirilerin en önemli noktalarından biridir. Kamuya hemen her türlü amaçla son derece geniş bir kişisel veri işleme yetkisi vermektedir. Bu durum Tasarısı'nın daha ilk hükmü ile yani amacı ile çalışmaktadır.

Bu madde, kontrolü mümkün olmayan, kanunun korumayı amaçladığı temel hak ve özgürlükleri anlamsızlaştıracak nitelikte, “fişleme” de dahil olmak üzere her türlü amaç ile kullanılabilir çok geniş muafiyetler içermektedir. Söz konusu madde ile diğer maddelerdeki hakkın özünü ortadan kaldıran geniş istisnalara ek olarak, tasarının önceki kısımlarında tanır görüldüğü bütün haklar adeta genel bir istisna parantezine

alınarak bu kez kategorik biçimde iptal edilmektedir. Düzenleme sayesinde tasarı çerçevesinde getirilen kuralların hiçbirisi “esas olarak” kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanmayacak olup, istisnai olarak uygulanacak bir hal almıştır.

Hukuki düzenlemelerde istisna, esas hükme ayırksı durumlar olduğu için mümkün oldukça somut bir biçimde ve esas hükmün anlamını bozmayacak içerikte olmalıdır. Aksi takdirde esasen korunmak istenen menfaatin, istisna karşısında bir anlam ifade etmesi beklenemez.

Tasarı bireyi korumak için özel sektöre kısıtlamalar getirmekte, oysa aynı dengeyi birey-devlet arası ilişkide gözetmeksizin, Anayasa’nın 20/3. maddesinde kişisel verilerin korumasının temel bir insan hakkı olarak düzenlenmiş olmasına ve Anayasa Mahkemesi’nin içtihatlarının da bu doğrultuda olmasına rağmen, devlet kuruluşlarının bu kısıtlamalardan muaf olmasına sebebiyet verebilecek istisnalar öngörmektedir.

Anayasanın orantılılık ilkesinin göz önünde bulundurulması önerilmektedir. Kamu kurumları bireylerin kişisel verilerinin en çok kullanıldığı yerlerdir. Yer verilen geniş istisnalar kamu kurumlarının kişisel veri işlemesine zemin hazırlamakta ve bu durum bireylerin kişisel verileri için gereğinden fazla risk yaratmaktadır.

Alenileştirmeye ilişkin dile getirilen hususlar bu madde için de geçerlidir.

• **Tasarıda Yer Almayan Eksik Hususlar**

Tasarı’da yer almayan ancak AB Regülasyon Tasarısında yer alan kavramlardan biri takma adlı veri (pseudonymous data) kavramıdır. Kavram özetle şunu ifade etmektedir: "takma adlı veri" ek bilgiler kullanılmadan belirli bir veri sahibi ile ilişkilendirilemeyen ve söz konusu ek bilgilerin ayrı olarak, ilişkilendirilmeyi önleyici önlemler altında saklandığı kişisel veriler anlamına gelmektedir. Eğer veri sorumlusu tarafından işlenen veri, sorumlunun bir kişiyi doğrudan belirlemesine izin vermiyorsa ya da takma adlı veri oluşturuyorsa, veri sorumlusu yalnızca bu kanuna uyumluluk sağlamak için ilgili kişiyi belirlemek amacıyla söz konusu ek bilgileri alamaz ya da işleyemez. Tek başına kullanıldığında, herhangi bir ek bilgi olmadan, bir bireyi tanımlayamayan ancak en fazla bireyleri tanımlamadan birbirinden ayırabilen veriler gibi veri tipleri de koruma gerektirmektedirler. Çünkü bu veriler ile tekrar tanımlayabilme mümkün hale gelmektedir. Ancak veri sorumlularının alacağı yeterli organizasyonel ve teknik önlemler verinin dolaylı olarak tanımlayabilir kalmasını sağlamaktadır.

Direktifte takma adlı veri olarak adlandırılan bu tür kişisel veriler risk bazlı yaklaşım ve sorumluluk açısından iyi bir örnektir. Çünkü verinin takma adlı veri olarak

kalmasını sağlamak amacıyla veri sorumlusu verilerin tamamen ilişkilendirilebilir hale gelmesini engellemek amacıyla gereken tüm makul önlemleri almak zorunda kalacaktır. Takma adlı veri, kişisel veriyi anonim hale getirmeyip bir kimliksizleştirme yöntemi olarak, veri odaklı inovasyon açısından da son derece önemli olup, veri sorumlusu olarak karşımıza çıkacak KOBİ'lere ve genç girişimcilere veri işlemek açısından fayda sağlayacaktır. Takma Adlı Veri tanımı Madde 3'te yer alan tanımlara eklenmelidir.

Tasarıda yer almayan bir diğer husus, aracı hizmet sağlayıcılarıdır. Aracı hizmet sağlayıcılar, internet üzerinde sundukları hizmetler vasıtası ile üçüncü tarafları bir araya getirmekte ya da taraflar arasındaki işlemleri kolaylaştırmaktadırlar. Aracı Hizmet Sağlayıcılar, üçüncü tarafların internet üzerinde sundukları içerik, ürün ve hizmetlere yer sağlamakta, iletmekte ve endekslemektedirler.

Aracı Hizmet Sağlayıcılara ilişkin İstisnalar: Aracı hizmet sağlayıcılar, hizmet sundukları elektronik ortamı kullanan gerçek ve tüzel kişiler tarafından sağlanan içerikleri kontrol etmek veya bu içerik veya içeriğe konu mal ve hizmetle ilgili hukuka aykırı bir faaliyetin veya durumun söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.

Mizgin Irgat
Bitlis

MUHALEFET ŞERHİ

1/541 Esas numaralı Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'na ilişkin Alt Komisyon muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'nın ilk görüşmesi 27.1.2016 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonunda yapılmıştır. Komisyonunda Tasarı'nın özellikle temel hakların korunması, oluşturulacak kurulun tarafsızlığı ile teknik düzenlemelerin uygulamada farklı yorumlara yol açmayacak biçimde ele alınarak yeniden düzenlenmesi amacıyla alt komisyona havale edilmesi kararlaştırılmış ve alt komisyon üyeleri belirlenmiştir.

1-2 Şubat 2016 tarihlerinde yapılan toplantılarda Tasarının Alt Komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır.

TASARININ GENELİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Anayasa'nın 20'nci maddesinin 3. fıkrası; "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." Hükmünü amirdir.

Kişisel verilerin korunması Anayasanın 20'nci maddesinde düzenlenmiş temel bir haktır. Bu konuda bugüne kadar çerçeve bir yasa düzenlenmemiş olsa da iç hukukumuzda çeşitli alanlarda yapılmış dağınık düzenlemeler bulunmaktadır. Türkiye, kişisel verilerin izinsiz paylaşıldığı, yasal olmayan dinleme ve izlemelerle, özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiği bir ülke durumundadır. İnsanlar telefonda, işte ve evde dinlenildikleri, hastana, vergi, noter, telekomünikasyon ve benzeri resmi ya da özel veri işleyicileri ile muhatap olduklarında kendilerine ait kişisel bilgilerin kaydedildiği kuşkusuyla ve endişesiyle yaşamaktadır.

Toplumda bir korku imparatorluğuna dönmüş olan bu durumun süratle onarılmasını zorunlu görmekteyiz.

Nitekim Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamemizde, "Bilgi güvenliğinin sağlanması stratejik öneme sahip olup; bilgiye erişimin, paylaşılmasının ve korunmasının güvenliği için gerekli hukuki, kurumsal ve teknolojik altyapı oluşturulacaktır. Kişisel, kurumsal ve ulusal bilgilerin güvenliğinin sağlanmasında yönetici, kullanıcı, üretici, satıcı, uygulayıcı, denetleyici ve düzenleyici tarafların sorumluluk içinde hareket etmesi sağlanacaktır.

Ülkemizde, özellikle sosyal güvenlik, adres, kimlik, seçmen, vergi kayıtları gibi kritik kişisel verileri, bilgi ve belgeleri işleyen, sunan ve saklayan kamu görevlileri ile bankalar, finans kuruluşları, elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları, kayıtlı elektronik posta hizmet sağlayıcıları, noterler vb gibi önemli bilgi işleyen, taşıyan ve saklayan kuruluşların bilgi ve iletişim güvenliğini temin edecek bir altpapıya sahip olmaları sağlanacaktır.

Özel hayatın gizliliğini ihlal eden yasal olmayan dinleme ve izlemeler ile bunların yayınlanması engellenecek ve vatandaşların iletişim özgürlüğü ve özel hayatının gizliliğini teminat altına alan koruyucu tedbirler alınacak, faillerin etkin cezai müeyyideye tabi tutulması sağlanacaktır” denilmektedir.

Bu tasarının yasalaşması ile Anayasal bir zorunluluk yerine gelirken bir taraftan da diğer kanunların uygulanması sırasında yaşanan sıkıntıların, tereddütlerin ve karmaşanın da son bulması beklenmektedir.

Bununla birlikte;

Tasariya bakıldığında bir Anayasal temel hakkın ifası bakımından ve tasarıda yer verilen amaç bakımından düzenleme yerinde olmakla birlikte; gerek oluşturulan normlar, gerekse de teşekkül ettirilen Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Kuruluna ilişkin düzenlemeler, temelde kanun tasarısının amacı ve temel ilkelerinde belirtilen kişisel verilerin korunması anlayışından uzaklaştığı, istisnaların yer yer muğlak ifadelerle uygulamada tereddütlere yol açabilecek ve farklı uygulamaları beraberinde getirebilecek bir nitelik arz ettiği, bir temel hakkın tesisi için düzenleme yapılırken vatandaşların başka bir hakkının ihlaline de sebep olabileceği anlaşılmaktadır.

Kurumun tarafsızlığı ana unsurlardan birisi olmakla birlikte kurum adına karar organı olarak teşekkül ettirilen Kurul üyelerinin nitelikleri ve seçilmeleri başta olmak üzere bazı hususlar tarafsızlık ilkesi ile uyusmamaktadır. Yine Tasarının bütününde tam olarak ne yapılmak istendiğinin, kurumun görev, yetki ve sorumluluğuna dair kafa karışıklıklarının olduğu, teşkilat, personel ve kadro düzenlemesinden kaynaklı bazı ıslaha muhtaç hususlar bulunduğu görülmüştür.

Alt komisyon çalışmalarında bunlara dikkat çekilmiş olmakla birlikte ana tasarının dışına çıkılmayarak, bazı maddelerde küçük değişikliklerle yetinildiği, tereddüt edilen hususlarda anlamlı bir değişiklik yapılmadığı müşahade edilmiştir.

TASARININ MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Tasarının maddelerine bakıldığında maddelerin diğer ülkelerdeki uygulamalar da dikkate alınarak düzenlendiği görülmektedir.

1,2 ve 3.maddelerde amaç, kapsam ve tanımlar düzenlenmiş olup amaç Anayasa'nın 20. Maddesinin 3. Fıkrasındaki düzenleme çerçevesinde düzenlenmiş, kapsamda belirtilen “veri kayıt sisteminin parçası olmayan” ancak depolanan kişisel verilerin durumu açıklığa kavuşturulmamış, yine madde içinde geçen “otomatik işleme”, tanımlar maddesinde açıklığa kavuşturulmamış, ayrıca Tasarı içinde yer alan bazı kavramlar kendi maddesi içinde yeterince ayrıntılandırılmadığı gibi tanımlar içinde de yer verilmemiştir. Bu nedenle tanımlarda eksiklik ve belirsizlikler bulunmaktadır. Açık rıza kavramı önemli olup açık rızanın nasıl hangi araçlarla verilebileceği belirli değildir. Tasarının bir çok maddesinde atıf yapılan bu kavramın kişi iradesini istismar edecek boşluklar bırakılmadan ve yazılı olması hususu esas olmak üzere netleştirilmesi gerekmektedir.

4.madde kişisel verilerin işlenmesindeki genel ilkeleri belirlenmiş, bu maddeye ilgililerin haklarında yapılan işlemlere ilişkin bilgilendirilmesi ve bu yönüyle açıklığa dair bir ilkenin de konulması gerekmektedir.

5, 6, 7, 8 ve 9. Maddede kişisel verilerin işlenme şartları, özel nitelikli veriler ve işlenme şartları, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi, kişisel verilerin üçüncü kişilere ve yurtdışına aktarılması hususları düzenlenmiştir. 5. Maddedeki fiili imkansızlık meselesi ileride bu maddeye atıf yapan maddeler de dikkate alındığında belirsizlik oluşturmakta ayrıca 2.fıkranın (f) bendinde yer alan veri sorumlusunun meşru menfaati kavramı belirsiz ve istismara açık bir hüküm niteliğindedir.

6. Maddede özel nitelikli kişisel verilerin neler olduğu sayılmış olmakla birlikte hem sayılan hususlar mahiyeti itibarıyla birbiriyle denk değildir hem de bu özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesini gerektirecek bir durum da bulunmamaktadır. Madde ile insanların dini, mezhebi, etnik kökeni, siyasi görüşü, felsefi inancı, cinsel tercihi gibi bilgilerin işlenebilecek olması, bu kanunun amaçta ve temel ilkelerde belirtilen esasların aksine bir “işleme kanunu” mu olduğu sorusunu akla getirmektedir. O sebeple bu maddenin yeniden yazılması zorunludur.

6, 7, 8 ve 9. Maddelerde yer verilen “yeterli önlemler” gibi belirsizliğe yollama yapan kavramların iinin doldurulması, ayrıca saklı tutulan diğerk kanunlardaki hükümlere genel olarak atıf yapmak yerine hangi hükümler bu kanunun amacına uygun olarak saklı tutulacaksa onların tadadı olarak sayılması gerekmektedir.

10, 11 ve 12. Maddeler haklar ve yükümlölükleri düzenlemiştir.

10. madde ile veri sorumlusunun aydınlatma yükümlölüğü düzenlenmiştir. Her ne kadar veri sorumlusu tanımlarda kısaca tarif edilmişse de Veri Sorumlusu konusu kendisine atfedilen görev ve sorumluluk dikkate alındığında ayrıntılandırılmaya muhtaktır.

Kim olduğı, hiyerarşideki bağıllık ilişkisi, yetki devri yapıp yapamayacağı, Kamu ya da özel sektörde, sivil toplum kuruluşlarındaki yapılanmaları ile sorumlulukları a Ayrıca özel bir cezai sorumluluk ya da muafiyeti, kendilerine yapılan isnat ve iftiraya karşı korunması ve benzeri hususlardaki eksiklikler, bunun ayrı bir madde olarak düzenlenmesini gerekli kılmaktadır. Veri sorumlusu ve veri işleyenlerin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen bir yönetmeliğın çıkartılacağı hususu tasarıya eklenmelidir.

Bazı bilgilerin kişiler tarafından rızaen açıklansa bile zincirleme olarak başkalarının bilgilerinin açığa çıkması ve işlenmesi durumunu da ortaya çıkarabileceğı durumlarda diğerk kişilerin hakkını koruyan bir hususa yer verilmemiştir. Yine yurtdışına bilgi aktarımı meselesi kişisel bir tercih olmakla beraber milli güvenlik meselesi boyutuyla da değerkendirilmelidir.

13, 14, 15 ve 16. Maddeler başvuru, şikayet ve sicille ilgilidir. 17 ve 18. Maddelerde ise suçlar ve kabahatlerle ilgili hususlar düzenlenmiştir. Bu bölümlerde meriyette olan ceza, tazminat ve disiplin hükümleri de dikkate alındığında fiil, müeyyide gibi hususlarda birliktelik oluşturacak düzenlemelerin veya değerkışiklikliklerin de yapılması gerekmektedir. Yargının karar vermede bu güne kadar tereddüte düştüğü konularda yol gösterici olma adına belirleyici çerçeve bir düzenleme yapılması gerekmektedir. 16’ncı maddede öngörölün veri sorumluları siciline kayıt zorunluluğuna Kurulca objektif kriterler getirilmek suretiyle istisna getirilebileceğine ilişkin hükmün değerkştirilmesi gerekmektedir. Şöyle ki Kurula bu denli hassas bir konuda geniş bir yetki verilmesi yerine

söz konusu istisnaların Kanunda açıkça ifade edilmesi ya da Kanunda çerçevesi çizilerek istisnaların yönetmelik ile düzenleneceğinin hüküm altına alınması uygun olacaktır.

19 - 26. maddeler ile Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Teşkilat düzenlenmektedir.

Tasarının 19’uncu maddesinde idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisi olarak Kişisel Verileri Koruma Kurumunun kurulacağından bahsedilmiştir. 21’inci maddede ise Kurumun karar organının Kişisel Verileri Koruma Kurulu olduğu ifade edilmiştir. Yedi kişilik söz konusu Kurulun dört üyesi Bakanlar Kurulunca atanırken üç üyenin ise Cumhurbaşkanınca atanır olması izaha muhtaçtır. Nitekim Tasarının 30’uncu maddesiyle 5018 sayılı Kanununa ekli III sayılı cetvele eklenen anılan Kurum, düzenleyici ve denetleyici kurumlarla aynı kategoride değerlendirilmiştir. Ancak bu atamalar diğer düzenleyici ve denetleyici kurumlarda kurul üyeliklerine yapılan atamalardan farklı bir usuldür. Kurul üyelerinin tamamının, başkan ve ikinci başkanın Bakanlar Kurulu tarafından seçiliyor olması, Kurulun bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Kurul üyelerinin seçiminin Kurumun görevleri ile tarafsızlık ve bağımsızlığıyla uyumlu olması gerekmektedir.

Seçilecek Kurul üyelerinin sadece kamu veya özel sektörde on yıl çalışmış olma şartı yeterli değildir. Kritik bir görev ifa edecek bu Kurumun karar organında görev yapacak üyelerin belirli bir birikime sahip olmaları, eğitim düzeylerinin Kurumun görev, yetki ve sorumluluklarıyla uyumlu olması, deneyimlerinin de yine bu işlerle ilgili olarak edinilmiş olması gerekmektedir. Diğer düzenleyici ve denetleyici kurumların Kurullarında olduğu gibi burada da Kurul üyelerinin başta mezuniyet şartları olmak üzere tüm atama kriterleri somutlaştırılmalıdır. Kurumun görev alanının hukuk ve yazılım mühendisliği ile ilgili olması sebebiyle Kurul üyelerinin bir kısmının bu alanlardan olma zorunluluğu getirilmesi, ayrıca tarafsızlık ve bağımsızlığı desteklemek adına üyelerin Yargıtay ve Danıştay’ın, TÜBİTAK ve YÖK’ün kendi aralarından seçecekleri üyelerden teşekkül etmesi yerinde olacaktır. Ayrıca Kurum başkan yardımcısı ve daire başkanlarının atama kriterlerine de ayrıntılı bir şekilde düzenlemede yer verilmelidir.

22. maddede Kurul üyelerinin yemin metninin başına, “Anayasa ve kanunlara uygun olarak” ibaresinin eklenmesi gerekmektedir.

Taslakta kurulması öngörülen Kurumun “ilişkili kuruluş” statüsünde olması öngörülmektedir. İlişkili kuruluş statüsünde bulunan kurumlar, her ne kadar merkezi idareden ayrı bir konuma ve özelliğe sahip olsalar da, Anayasa’nın 123’üncü ve bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kuruluşların teşkilatlanmalarına ilişkin esas ve usullerin düzenlendiği 3046 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinde bir bütün olduğu belirtilen “idare” kapsamında yer almaktadırlar.

3046 sayılı Kanunun “Bağlı ve ilgili kuruluş birimleri” başlıklı 33 üncü maddesinde de, bağlı ve ilgili kuruluşlardaki danışma, denetim ve yardımcı birimlerin görevlerinin, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak kanunla belirleneceği hükmüne bağlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca, ödenekler hizmet birimlerine tahsis edilmekte yani, birimlere harcama yapma yetkisi verilmekte olup, bahsedilen Kanunun 4’üncü ve 7’nci maddelerinde de, kamu idarelerinin görev, yetki ve

sorumluluklarının, ilgili kanunlarında açık olarak tanımlanacağı ve kaynakların dağıtımında esas alınacağı belirtilmiştir.

Taslahta kurumun hizmet birimlerine genel olarak değinilmekle yetinildiği ve bunların görevlerine ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği, Taslağa ekli Kurum personelinin gösterildiği Cetvelde de bu birimlere tahsis edilecek kadroların isimlendirilmeden görev unvanlarının düzenlendiği görülmektedir. Sadece 25 inci maddenin (1) numaralı fıkrasında yapılan düzenlemeden ve Taslağın ekinde yer alan Kadro Cetvelinden zımnen Kurumda Başkanlık, Başkan Yardımcılığı, Daire Başkanlıkları ile Hukuk Müşavirliği bulunacağı anlaşılmaktadır.

Görüleceği üzere, hem Taslağın 25 inci maddesinde, kurumun hizmet birimlerine ve bunların görev, yetki ve sorumluluklarına yer verilmemiş, hem de bu maddede atıfta bulunulan Daire Başkanlıklarının görevleri tanımlanmadığı gibi Kadro Cetvelinde de isimlendirilmeden (müstakil olmayan daire başkanlıkları gibi) kadro unvanları düzenlenmiştir.

Bu çerçevede sözkonusu Kurumun bünyesinde yer alması planlanan hizmet birimlerinin ve bunların görev, yetki ve sorumluluklarının, emsal yargı kararları da dikkate alınarak kanunda açıkça gösterilmesi gerekmektedir.

Tasarının 26 ve 27. Maddelerinde uzman ve uzman yardımcılığı ile kurum personelinin mali ve sosyal hakları düzenlenmektedir.

Bir kariyer meslek olarak düzenlenen Kişisel Verileri Koruma Uzman ve Uzman Yardımcılığına atanacaklarda aranacak şartların, genel hükümlerle birlikte kurumun görev alanı ile uyumlu öğrenim ve diğer niteliklerin bu kanunda yer alması gerekirdi.

Diğer taraftan Kanun Tasarısı ile Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline yapılacak ödemelerin, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemelerle aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenmesi öngörülmektedir.

Ancak, 375 sayılı KHK'nın söz konusu maddesi 666 sayılı KHK ile düzenlenmiş olup, bu maddeye ilişkin olarak açılan davalarda ileri sürülen Anayasaya aykırılık iddialarından Anayasa Mahkemesine intikal edenler konusunda, iptal kararları verilmektedir. Anayasa Mahkemesi, 375 sayılı KHK'nın ek 11 inci maddesinin dava konusu edilen ibarelerin iptalini, 666 sayılı KHK'nın dayandığı Yetki Kanununun personele ilişkin mali hakların düzenlenmesine imkan vermediği gerekçesine dayandırmıştır. Bu çerçevede, söz konusu maddede yer alan "uzman unvanlı meslek personeli" ibareleri iptal edilmiştir.

Bu itibarla, 375 sayılı KHK'nın ek 11 inci maddesinin bazı hükümlerinin veya tamamının iptalinin de ilerleyen zamanda söz konusu olabileceği düşünülerek, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun personelinin özlük haklarının bu maddeye atıf yapmadan, bu kanunda tadat edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan kanun ile toplam kadro sayısını geçmemek üzere Kurul kararı ile kadrolarda değişiklik yapılabileceği ifade edilmekte olup, bu hüküm kanunla ya da Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulması mümkün olabilecek teşkilatlar çerçevesinde ihdas edilebilecek

ünvanların da Kurul kararı ile yapılabileceği bir durumu ortaya çıkartmaktadır ki bu hükmün de belirtilen çerçevede düzeltilmesi zorunlu bulunmaktadır.

28-31.maddelerde çeşitli hükümler düzenlenmiş, bir de geçici maddeye yer verilmiştir. Bu kapsamda istisnalar, kurum bütçesi, değiştirilen ve eklenen hükümler ve yönetmelik çıkarma yetkisine yer verilmiştir. Özellikle istisnaların Tasarının geneline ilişkin değerlendirmede de vurgulandığı gibi bu kanunun amacı ve temel ilkelerini geçersiz kılabilecek şekilde geniş tutulmasının bu kanunun kişisel bilgilerin yasa yoluyla yayılmasına yol açabileceği endişesini oluşturmaktadır. Bu nedenle istisnaların somuta irca edilerek yazılması yerinde olacaktır. Ayrıca bu güne kadar muhtelif yasa ve yasanın verdiği yetkiye dayanarak alt düzenleyici işlemlerle yapılmış ve bu kanuna da uygun olan uygulamaların bu kanuna uygun hale getirilmesi sırasında korunması, uygun olmadan kaydedilen verilerin ise mutlaka yenilenmesi gerekli görülmektedir.

SONUÇ

Yukarıda yer verilen nedenlerden dolayı alt komisyonda kabul edilen 1/541 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısının düzeltilmeden bu şekli ile yasalaşmasına karşı olduğumuzu bilgilerinize arz ederim.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

ALT KOMİSYON METNİ
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Açık rıza: Belirli bir konuya ilişkin, açık bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan yazılı, onaylanmış olmak kaydıyla sesli veya sözlü, elektronik rızayı,
 - b) Anonim hâle getirme: Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hâle getirilmesini,
 - c) Başkan: Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanını,
 - ç) İlgili kişi: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi,
 - d) Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi,
 - e) Kişisel verilerin işlenmesi: Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi,
 - f) Kurul: Kişisel Verileri Koruma Kurulunu,
 - g) Kurum: Kişisel Verileri Koruma Kurumunu,
 - ğ) Veri işleyen: Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişiyi,
 - h) Veri kayıt sistemi: Kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemini,
 - ı) Veri sorumlusu: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kişisel Verilerin İşlenmesi

Genel ilkeler

MADDE 4- (1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

- a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

- b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.
- c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.
- ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.
- d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Kişisel verilerin işlenme şartları

MADDE 5- (1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(2) Aşağıdaki şartlardan en az birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

- a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.
- b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.
- c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.
- ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.
- d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.
- e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.

Özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları

MADDE 6- (1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel veriler, Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemler alınmaksızın hiçbir şekilde işlenemez.

(3) Özel nitelikli kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(4) Aşağıdaki şartlardan en az birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın özel nitelikli kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

- a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.
- b) Siyasi parti, vakıf, dernek veya sendika gibi kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumların, tabi oldukları mevzuata ve amaçlarına uygun olmak, faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla kendi üyelerine ve mensuplarına yönelik verileri işlemesi.
- c) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.
- ç) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması.
- d) Kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından işlenmesi.

Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi

MADDE 7- (1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

(2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hâle getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılması

MADDE 8- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler;

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin (b) bendi hariç dördüncü fıkrasında,

belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın üçüncü kişilere aktarılabilir.

(3) Kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması

MADDE 9- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin (b) bendi hariç dördüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede;

a) Yeterli korumanın bulunması,

b) Yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye’deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması,

kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılabilir,

(3) Yeterli korumanın bulunduğu ülkeler Kurulca belirlenerek ilan edilir.

(4) Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve ikinci fıkranın (b) bendi uyarınca izin verilip verilmeyeceğine;

a) Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri,

b) Kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,

c) Her somut kişisel veri aktarımına ilişkin olarak, kişisel verinin niteliği ile işlenme amaç ve süresini,

ç) Kişisel verinin aktarılacağı ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını,

d) Kişisel verinin aktarılacağı ülkede bulunan veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri, değerlendirmek ve ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de almak suretiyle karar verir.

(5) Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Haklar ve Yükümlülükler

Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü

MADDE 10- (1) Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere;

a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,

b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,

c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabilceği,

ç) Kişisel veri toplamının yöntemi ve hukuki sebebi,

d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları,

konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.

İlgili kişinin hakları

MADDE 11- (1) Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

- a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
 - b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
 - c) Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
 - ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
 - d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
 - e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
 - f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
 - g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
 - ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme,
- haklarına sahiptir.

Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler

MADDE 12- (1) Veri sorumlusu;

- a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
 - b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
 - c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,
- amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.
- (2) Veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur.
- (3) Veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmak veya yaptırmak zorundadır.
- (4) Veri sorumluları ile veri işleyen kişiler öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamaz ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılımlarından sonra da devam eder.
- (5) İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Şikâyet ve Sicil

Veri sorumlusuna başvuru

MADDE 13- (1) İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir.

(2) Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırır. Ancak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi hâlinde Kurulca belirlenen tarifiedeki ücret alınabilir.

(3) Veri sorumlusu talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ve cevabını ilgili kişiye yazıyla bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi hâlinde veri sorumlusunca gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde alınan ücret ilgiliye iade edilir.

Kurula şikâyet

MADDE 14- (1) Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyetle bulunabilir.

(2) 13 üncü madde uyarınca başvuru yolu tüketilmeden şikâyet yoluna başvurulamaz.

(3) Kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklıdır.

Şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları

MADDE 15- (1) Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapar.

(2) 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen şartları taşımayan ihbar veya şikâyetler incelemeye alınmaz.

(3) Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç, veri sorumlusu Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri on beş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır.

(4) Şikâyet üzerine Kurul, talebi inceleyerek ilgililere bir cevap verir. Şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır.

(5) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilir.

(6) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi hâlinde, Kurul bu konuda ilke kararı alır ve bu kararı yayımlar. Kurul, ilke kararı almadan önce ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini de alabilir.

(7) Kurul, telifisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması hâlinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir.

Veri Sorumluları Sicili

MADDE 16- (1) Kurulun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulur.

(2) Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır. Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler gözönüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir.

(3) Veri Sorumluları Siciline kayıt başvurusu aşağıdaki hususları içeren bir bildirimle yapılır:

a) Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri.

b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği.

c) Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar.

ç) Kişisel verilerin aktarılabilirliği alıcı veya alıcı grupları.

d) Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler.

e) Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler.

f) Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca verilen bilgilerde meydana gelen değişiklikler derhâl Başkanlığa bildirilir.

(5) Veri Sorumluları Siciline ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Suçlar ve Kabahatler

Suçlar

MADDE 17- (1) Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

(2) Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesine göre cezalandırılır.

Kabahatler

MADDE 18- (1) Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,

b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar, idari para cezası verilir.

(2) Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır.

(3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Teşkilat

Kişisel Verileri Koruma Kurumu

MADDE 19- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuştur.

(2) Kurum Başbakanlıkla ilişkilidir.

(3) Kurumun merkezi Ankara'dadır.

(4) Kurum, Kurul ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı Kuruldur.

Kurumun görevleri

MADDE 20- (1) Kurumun görevleri şunlardır:

a) Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirme ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

b) İhtiyaç duyulması hâlinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak.

c) Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak.

ç) Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ve Başbakanlığa sunmak.

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu

MADDE 21- (1) Kurul, bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

(2) Kurul, yedi üyeden oluşur. Kurulun dört üyesi Bakanlar Kurulu, üç üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

(3) Kurula üye olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olmak.

b) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımak.

c) Herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görevli veya yetkili bulunmamak.

ç) En az dört yıllık lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmak.

d) Kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, sivil toplum kuruluşlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında ya da özel sektörde toplamda en az on yıl çalışmış olmak.

(4) Kurul üyeliğine seçileceklerin muvafakatleri aranır. Üye seçiminde, Kurumun görev alanına giren konularda bilgi ve deneyimi bulunanların çoğulcu bir şekilde temsiline özen gösterilir.

(5) Kurul Başkan ve İkinci Başkanı, üyeler arasından Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Kurulun Başkanı, Kurumun da başkanıdır.

(6) Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Üyelerin görev süresinin dolmasına bir ay kala yeni üye seçimi yapılır. Üyeliklerde, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalma olması hâlinde, bir ay içinde seçim yapılır. Bu şekilde seçilen üye, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar.

(7) Seçilen üyeler ilk toplantının başında aşağıdaki şekilde yemin ederler:

“Görevimi tam bir tarafsızlık, dürüstlük, hakkaniyet ve adalet anlayışı içinde yerine getireceğime, namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.”

(8) Kurul üyeleri özel bir kanuna dayanmadıkça, Kuruldaki resmî görevlerinin yürütülmesi dışında resmî veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar. Ancak, Kurul üyeleri, asli görevlerini aksatmayacak şekilde bilimsel amaçlı yayın yapabilir, ders ve konferans verebilir ve bunlardan doğacak telif hakları ile ders ve konferans ücretlerini alabilirler.

(9) Üyelerin görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izni Başbakan tarafından verilir.

(10) Kurul üyeleri hakkında yapılacak disiplin soruşturması ve kovuşturmasında 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(11) Kurul üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Kurul üyelerinin;

- a) Seçilmek için gereken şartları taşımadıklarının sonradan anlaşılması,
- b) Görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,
- c) Görevlerini yerine getiremeyeceklerinin sağlık kurulu raporuyla kesin olarak tespit edilmesi,
- ç) Görevlerine izinsiz, mazeretsiz ve kesintisiz olarak on beş gün ya da bir yılda toplam otuz gün süreyle devam etmediklerinin tespit edilmesi,
- d) Bir ay içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak toplam üç, bir yıl içinde toplam on Kurul toplantısına katılmadıklarının tespit edilmesi,

hâllerinde Kurul kararıyla üyelikleri sona erer.

(12) Kurul üyeliğine seçilenlerin Kurulda görev yaptıkları sürece önceki görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Kamu görevlisi iken üyeliğe seçilenler, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar, bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin Kurum tarafından ödenmesine devam olunur. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan üyeliğe seçilip yukarıda belirtilen şekilde görevi sona erenlere herhangi bir görev veya işe başlayıncaya kadar, almakta oldukları her türlü ödemeler Kurum tarafından ödenmeye devam edilir ve bu şekilde üyeliği sona erenlere Kurum tarafından yapılacak ödeme üç ayı geçemez. Bunların Kurumda geçirdiği süreler, özlük ve diğer hakları açısından önceki kurum veya kuruluşlarında geçirilmiş sayılır.

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 22- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kişisel verilerin, temel hak ve özgürlüklere uygun şekilde işlenmesini sağlamak.
- b) Kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerini karara bağlamak.
- c) Şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda kişisel verilerin kanunlara uygun olarak işlenip işlenmediğini incelemek ve gerektiğinde bu konuda geçici önlemler almak.
- ç) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için aranan yeterli önlemleri belirlemek.
- d) Veri Sorumluları Sicilinin tutulmasını sağlamak.
- e) Kurulun görev alanı ile Kurumun işleyişine ilişkin konularda gerekli düzenleyici işlemleri yapmak.
- f) Bu Kanunda öngörülen idari yaptırımlara karar vermek.
- g) Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek.
- ğ) Kurumun; stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans kriterlerini belirlemek.
- h) Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak.
- ı) Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan konular hakkında hazırlanan rapor tasarılarını onaylamak ve yayımlamak.
- i) Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.
- j) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kurulun çalışma esasları

MADDE 23- (1) Kurulun toplantı günlerini ve gündemini Başkan belirler. Başkan gereken hâllerde Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(2) Kurul, en az beş üye ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz.

(3) Kurul üyeleri; kendilerini, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarını, evlatlıklarını ve aralarındaki evlilik bağı kalkmış olsa bile eşlerini ilgilendiren konularla ilgili toplantı ve oylamaya katılamaz.

(4) Kurul üyeleri çalışmalarını sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(5) Kurulda görüşülen işler tutanağa bağlanır. Kararlar ve varsa karşı oy gerekçeleri karar tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde yazılır. Kurul, gerekli gördüğü kararları kamuoyuna duyurur.

(6) Aksi kararlaştırılmadıkça, Kurul toplantılarındaki görüşmeler gizlidir.

(7) Kurulun çalışma usul ve esasları ile kararların yazımı ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Başkan

MADDE 24- (1) Başkan, Kurul ve Kurumun başkanı sıfatıyla Kurumun en üst amiri olup, Kurum hizmetlerini mevzuata, Kurumun amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasında koordinasyonu sağlar.

(2) Başkan, Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk, Kurum çalışmalarının düzenlenmesi, yürütülmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuoyuna duyurulması görev ve yetkilerini kapsar.

(3) Başkanın görevleri şunlardır:

a) Kurul toplantılarını idare etmek.

b) Kurul kararlarının tebliğini ve Kurulca gerekli görülenlerin kamuoyuna duyurulmasını sağlamak ve uygulanmalarını izlemek.

c) Başkan Yardımcısını, daire başkanlarını ve Kurum personelini atamak.

ç) Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak.

d) Stratejik planın uygulanmasını sağlamak, hizmet kalite standartları doğrultusunda insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak.

e) Belirlenen stratejilere, yıllık amaç ve hedeflere uygun olarak Kurumun yıllık bütçesi ile mali tablolarını hazırlamak.

f) Kurul ve hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışması amacıyla koordinasyonu sağlamak.

g) Kurumun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek.

ğ) Kurum Başkanı adına imzaya yetkili personelin görev ve yetki alanını belirlemek.

h) Kurumun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Kurum Başkanının yokluğunda İkinci Başkan, Başkana vekalet eder.

Başkanlığın oluşumu ve görevleri

MADDE 25- (1) Başkanlık; Başkan Yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşur. Başkanlık, dördüncü fıkrada sayılan görevleri daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri aracılığıyla yerine getirir. Daire başkanlıklarının sayısı yediye geçemez.

(2) Başkan tarafından, Kuruma ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere bir Başkan Yardımcısı atanır.

(3) Başkan Yardımcısı ve Daire Başkanları; en az dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunu, on yıl süreyle kamu hizmetinde bulunan kişiler arasından Başkan tarafından atanır.

(4) Başkanlığın görevleri şunlardır:

- a) Veri Sorumluları Sicilini tutmak.
 - b) Kurumun ve Kurulun büro ve sekretarya işlemlerini yürütmek.
 - c) Kurumun taraf olduğu davalar ile icra takiplerinde avukatlar vasıtasıyla Kurumu temsil etmek, davaları takip etmek veya ettirmek, hukuk hizmetlerini yürütmek.
 - ç) Kurul üyeleri ile Kurumda görev yapanların özlük işlemlerini yürütmek.
 - d) Kanunlarla mali hizmet ve strateji geliştirme birimlerine verilen görevleri yapmak.
 - e) Kurumun iş ve işlemlerinin yürütülmesi amacıyla bilişim sisteminin kurulmasını ve kullanılmasını sağlamak.
 - f) Kurulun yıllık faaliyetleri hakkında veya ihtiyaç duyulan konularda rapor taslaklarını hazırlamak ve Kurula sunmak.
 - g) Kurumun stratejik plan taslağını hazırlamak.
 - ğ) Kurumun personel politikasını belirlemek, personelin kariyer ve eğitim planlarını hazırlamak ve uygulamak.
 - h) Personelin atama, nakil, disiplin, performans, terfi, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek.
 - ı) Personelin uyacağı etik kuralları belirlemek ve gerekli eğitimi vermek.
 - i) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde Kurumun ihtiyacı olan her türlü satın alma, kiralama, bakım, onarım, yapım, arşiv, sağlık, sosyal ve benzeri hizmetleri yürütmek.
 - j) Kuruma ait taşınır ve taşınmazların kayıtlarını tutmak.
 - k) Kurul veya Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- (5) Hizmet birimleri ile bu birimlerin çalışma usul ve esasları, bu Kanunda belirtilen faaliyet alanı, görev ve yetkilere uygun olarak Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Uzman Yardımcıları

MADDE 26- (1) Kurumda, Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı istihdam edilebilir. Bunlardan 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi çerçevesinde Kişisel Verileri Koruma Uzmanı kadrosuna atananlara bir defaya mahsus olmak üzere bir derece yükseltilmesi uygulanır.

Personele ve özlük haklarına ilişkin hükümler

MADDE 27- (1) Kurum personeli, bu Kanunla düzenlenen hususlar dışında 657 sayılı Kanuna tabidir.

(2) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.

(3) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine tabidir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkanı ve üyeliklerine atanarlardan bu görevleri sona erenler veya bu görevlerinden ayrılma isteğinde bulunanların bu görevlerde geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylık, derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınır. Bunlardan bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkanı ve üyeliklerine atanamların, önceki kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinin kesilmesi kendilerine kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesi gereken hizmet süreleri, Kurul Başkanı ile Kurul üyeliği olarak geçen hizmet süreleri ile birleştirilir ve emeklilik ikramiyesi ödenecek süre olarak değerlendirilir.

(4) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde, sosyal güvenlik kurumlarında, mahallî idarelerde, mahallî idarelere bağılı idarelerde, mahallî idare birliklerinde, döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunlara bağılı ortaklıklar ve müesseselerde görevli memurlar ile diğler kamu görevlileri kurumlarının muvafakati ile aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğler mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Kurumda görevlendirilebilir. Kurumun bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Bu personelin izinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgileri ve özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Bu madde kapsamında görevlendirilenlerin, Kurumda geçirdikleri süreler, kendi kurumlarında geçirilmiş sayılır. Bu şekilde görevlendirilenlerin sayısı Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı toplam kadro sayısının yüzde onunu aşamaz ve görevlendirme süresi iki yılı geçemez. Ancak ihtiyaç hâlinde bu süre bir yıllık dönemler hâlinde uzatılabilir.

(5) Kurumda istihdam edilecek personele ilişkin kadro unvan ve sayıları ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Toplam kadro sayısını geçmemek üzere 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla unvan ve derece değişikliği yapma, yeni unvan ekleme ve boş kadroların iptali Kurul kararıyla yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

İstisnalar

MADDE 28- (1) Bu Kanun hükümleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz:

a) Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülöklere uyulmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi.

b) Kişisel verilerin anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi.

c) Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi.

ç) Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi.

d) Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi

(2) Bu Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10 uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11 inci ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16 ncı maddeleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz:

a) Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi için gerekli olması.

b) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi.

c) Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması.

ç) Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması

Kurumun bütçesi ve gelirleri

MADDE 29- (1) Kurumun bütçesi, 5018 sayılı Kanunda belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanır ve kabul edilir.

(2) Kurumun gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları

b) Kuruma ait taşınır ve taşınmazlardan elde edilen gelirler

c) Alınan bağış ve yardımlar

ç) Gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler

d) Diğer gelirler

Değiştirilen ve eklenen hükümler

MADDE 30- (1) 5018 sayılı Kanunun eki (III) sayılı Cetvele aşağıdaki sıra eklenmiştir.

“10) Kişisel Verileri Koruma Kurumu”

(2) 5237 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Kişilerin” ibaresi “Kişisel verinin, kişilerin” şeklinde; “bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır” ibaresi “olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 5237 sayılı Kanunun 226 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “çocukları” ibaresi “çocukları, temsili çocuk görüntülerini veya çocuk gibi görünen kişileri” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 5237 sayılı Kanunun 243 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve” ibaresi “veya” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla izleyen kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

“(4) Kamu kurum veya kuruluşlarına karşı işlenenler hariç olmak üzere, bu maddede yer alan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlıdır.”

(5) 5237 sayılı Kanuna 245 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 245/A maddesi eklenmiştir.

“Yasak cihaz veya programlar

MADDE 245/A- (1) Bir cihazın, bilgisayar programının, şifrenin veya sair güvenlik kodunun; münhasıran bu Bölümde yer alan suçlar ile bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenebilen diğer suçların işlenmesi için yapılması veya oluşturulması durumunda, bunları imal eden, ithal eden, sevk eden, nakleden, depolayan, kabul eden, satan, satışa arz eden, satın alan, başkalarına veren veya bulunduran kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

(6) 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

“f) Herkesin sağlık durumunun takip edilebilmesi ve sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi maksadıyla, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur. Bu sistem, e-devlet uygulamalarına uygun olarak elektronik ortamda da oluşturulabilir. Bu amaçla, Sağlık Bakanlığınca, bağlı kuruluşları da kapsayacak şekilde ülke çapında bilişim sistemi kurulabilir.”

(7) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 47- (1) Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin kişisel verileri işlenebilir.

(2) Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Bakanlık, birinci fıkra kapsamında elde edilen verileri alarak işleyebilir.

(3) Bakanlık, ikinci fıkra gereğince toplanan ve işlenen kişisel verileri, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

(4) Üçüncü fıkraya göre kurulan sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, bu Kanun uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

(5) Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(6) Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

Yönetmelik

MADDE 31- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Kurum tarafından yürürlüğe konulur.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Kurul üyeleri seçilir ve Başkanlık teşkilatı oluşturulur.

(2) Veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yaptırmak zorundadır.

(3) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hâle getirilir. Bu Kanun hükümlerine aykırı olduğu tespit edilen kişisel veriler derhâl silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

(4) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

(5) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, kamu kurum ve kuruluşlarında bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yönetici belirlenerek Başkanlığa bildirilir.

(6) İlk seçilen Başkan, İkinci Başkan ve kura ile belirlenen bir üye altı yıl; diğer dört üye ise dört yıl görev yapar.

(7) Kuruma bütçe tahsis edilene kadar;

a) Kurumun giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

b) Kurumun hizmetlerini yerine getirmesi amacıyla bina, araç, gereç, mefruşat ve donanım gibi gerekli tüm destek hizmetleri Başbakanlıkça sağlanır.

(8) Kurumun hizmet birimleri faaliyete geçinceye kadar sekretarya hizmetleri Başbakanlık tarafından yerine getirilir.

Yürürlük

MADDE 32- (1) Bu Kanunun;

a) 8 inci, 9 uncu, 11 inci, 13 üncü, 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra,

b) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ALT KOMİSYON METNİNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
KADRO LİSTESİ

SINIF	UNVAN	DERECE	TOPLAM
GİH	Başkan Yardımcısı	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	3	3
AH	Avukat	6	4
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzmanı	5	10
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzmanı	7	20
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı	9	60
GİH	Mali Hizmetler Uzmanı	6	2
GİH	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	2
GİH	Memur	5	5
GİH	Memur	7	5
GİH	Memur	9	5
GİH	Memur	11	5
GİH	Memur	13	5
GİH	Bilgisayar İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	10	5
GİH	Sekreter	5	3
GİH	Sekreter	8	7
GİH	Santral Memuru	9	1
GİH	Şoför	11	4
TH	Teknisyen	6	3
YH	Teknisyen Yardımcısı	9	2
YH	Hizmetli	11	10
	TOPLAM		195

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

12/2/2016

Esas No: 1/541

Karar No: 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541)” 19/1/2016 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza ve tali komisyon olarak da Anayasa Komisyonu, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Tasarı, Ankara Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen Komisyonumuzun 2’nci toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Leyla Keser Berber, Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci katılmıştır. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla dokuz üyeden oluşan Alt Komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, Alt Komisyonun 1/2/2016 ve 2/2/2016 tarihli toplantılarında Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Bankalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Mobil Servis Sağlayıcı İşadamları Derneği (MOBİLSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Leyla Keser Berber ile Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci’nin katılımıyla görüşülmüştür. Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor 4/2/2016 tarihinde Komisyonumuza tevdi edilmiştir.

Komisyonumuz, 9/2/2016 ve 10/2/2016 tarihli toplantılarında Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor ve metin üzerinden görüşmelerine devam etmiştir. Görüşmelere Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Devlet Personel Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Bankalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Mobil Servis Sağlayıcı İşadamları Derneği (MOBİLSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Leyla Keser Berber ve Yrd. Doç. Dr. Mehmet Bedii Kaya ile Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Elif Küzeci katılmıştır.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İktüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili Veysi Kaynak ile Nevşehir Milletvekili Murat Göktürk özel sözcü seçilmişlerdir.

Tasarı ile ilgili olarak Alt Komisyon toplantılarında ifade edilen ve Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapora yansıyan itirazlar, genel olarak Komisyonumuzda da tekrarlanmıştır. Bu bağlamda müzakereler esnasında Tasarı hakkında dile getirilen itirazlar şöyledir:

Tasarı ile kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler ile izlenmesi gereken usul ve esasların belirlenmesi ve bunun yanında bu konuda çeşitli görevleri ifa etmek üzere Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulması amaçlanmaktadır. Kişisel verilerin korunması bakımından mevzuatımızda gerekli ve yeterli düzenlemelerin olmadığı tartışmasızdır. Dolayısıyla bu eksikliklerin giderilmesi ve kişisel verilerin en üst düzeyde korunabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması zorunludur. Düzenleme yapılırken bu tedbirleri hayata geçirecek kimi temel ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bu bağlamda Tasarıya ilişkin tartışmalar öncelikle ve özellikle kurulması öngörülen Kişisel Verileri Koruma Kurumu etrafında cereyan etmektedir. Şöyle ki; kurulması amaçlanan Kurum, karar organı Kurul olmak üzere Kurul ve Başkanlıktan oluşmaktadır. Tasarı uyarınca Kurul, dördü Bakanlar Kurulu ve üçü Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek toplam yedi üyeden oluşmaktadır. Kurul, Tasarının 22’nci maddesinde hükme bağlandığı üzere kişisel verilerin işlenmesi ve korunması konusunda çok ciddi yetki ve görevlerle donatılmıştır. Bu nedenle de Kurulun tarafsız ve bağımsız olması gerekir. Zira kişisel veriler konusunda yetkili ve görevli kılınan Kurulun, siyasi otoriteden bağımsız olarak faaliyette bulunması, kişisel verilerin korunması, dolayısıyla da kişinin temel hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması noktasında büyük önem arz etmektedir. Ancak tarafsız ve bağımsız olması gereken Kurulun, tüm üyelerinin siyasi otorite olan yürütme organı tarafından seçilecek olması, daha başlangıçta Kurulun bu karakterini tartışmalı hale getirmektedir. Kurulun bu niteliğe haiz olması Avrupa Birliği mevzuatına uyum bakımından da ciddi bir önem taşımaktadır. Bu nedenle gerek kişisel verilerin korunması hakkının etkin bir biçimde hayata geçirilmesi noktasında ciddi görevler ifa edecek olması gerek Avrupa Birliği mevzuatının bir gereği olması dolayısıyla, Kurula üye seçiminde yürütme organını etkisiz kılacak veya en azından etkisini asgari seviyeye indirecek bir üye seçim sisteminin belirlenmesi gerekir. Böyle bir sistemin oluşturulabilmesi için seçilecek üyelerin farklı kaynaklardan gelebilmesine imkân tanıyan bir modellemenin yapılması gerekir.

Diğer taraftan Kişisel Verileri Koruma Kuruluna seçilecek üyeler bakımından 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48’inci maddesinin atıf yapılan ilgili hükümlerindeki vasıfları taşımak ile kamu veya özel sektörde en az on yıl süreyle çalışmış olmak dışında herhangi bir kıstas belirlenmemiştir. Alt Komisyonunda, Kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olmak ve herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görevli veya yetkili bulunmamak gibi bazı kıstaslar, Kuruma seçilecek üyeler bakımından benimsenmiştir. Ancak Alt Komisyon tarafından bu konuda yukarıda ifade edilen kısmi değişiklikler yapılmakla birlikte, tatmin edici bir düzeye gelinememiştir. Bu konuda üyeler bakımından daha açık ve belirgin kıstasların konulması gerekir.

Tasarının özellikle “Amaç” başlıklı 1’inci, “Kapsam” başlıklı 2’nci ve “İstisnalar” başlıklı 28’inci maddeleri göz önünde bulundurulduğunda Tasarının çok geniş bir alanda kişisel verileri korumasız bıraktığı gözlemlenmektedir. Anılan maddeler ile Tasarının gerek genel gerekçesi gerek madde gerekçeleri bir arada değerlendirildiğinde, Tasarının yöneldiği iddia edilen amacı ile içerdiği

düzenlemeler arasında ciddi çelişkilerin olduğu dikkatlerden kaçmamaktadır. Bu bağlamda istisnalar çok geniş tutulduğundan her ne kadar öngörülen düzenlemelerle kişisel verilerin korunmasının amaçlandığı belirtilmişse de Tasarı koruma bir tarafa, korumasız bir alan oluşturma amacına hizmet etmektedir.

İstisnalar hükmü, Anayasada ve uluslararası mevzuatta belirtilen temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması için öngörülen düzenlemelerle uyumlu hale getirilmelidir. İstisna kapsamı bir hayli geniş tutulduğundan özellikle kamu başta olmak üzere veri işleyenlere, herhangi bir nedene dayanarak korumasız bir alanda kişisel veri işleme yetkisi verilmektedir. Bir diğer ifadeyle daha önce herhangi bir düzenleme olmadığından fiili olarak işlenen ve korumasız olan kişisel verilerin, istisna hükümleri vasıtasıyla koruma dışında bırakılmasına Yasama Organı eliyle hukuki zemin oluşturulmaktadır. Bu nedenle istisnalar kısmında ciddi kısıtlamalara gidilmesi gerekmektedir. Böylece kişisel verilerin korunması hakkı ile istisnalar konusunda ölçülülük ilkesine uygun bir düzenleme yolu seçilmiş olacaktır.

Tasarının “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde kişisel veri işlemek suretiyle yükümlülükler muhatap olacaklar “kişisel verileri tamamen veya kısmen otomatik ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler” olarak ifade edilmektedir. Bir diğer ifadeyle kişisel verileri bir veri kayıt sisteminin parçası olmaksızın otomatik olmayan yollarla işleyenler kapsam dışında bırakılmıştır. Bunların tuttuğu kişisel verilerin kapsam dışında bırakılması bir eksiklik olarak önümüze çıkmaktadır.

Tasarı hakkında gerek Alt komisyon tarafından tanzim edilen rapora yansıyan gerek Komisyonumuzda ileri sürülen tüm görüşler, Komisyonumuz tarafından değerlendirilmiş ve aşağıda belirtilen neticelere ulaşılmıştır:

Kişisel veri kavramı, kapsamı itibarıyla çok geniş bir alanda tezahür etmekte ve yalnızca bireyin adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi onun kesin teşhisini sağlayan bilgileri değil aynı zamanda kişinin fiziki, ailevi, ekonomik, sosyal ve sair özelliklerine ilişkin birçok bilgileri de içermektedir. Bu kadar geniş kapsamlı ve kişinin hayatını çok yakından ilgilendiren veriler, bugün hayatın her alanında gerek kamu ve gerek özel sektör tarafından yaygın olarak kaydedilmekte, başkalarına aktarılmakta ve paylaşılmaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte özellikle bilgisayar ve internet aracılığıyla bu bilgilerin yaygın olarak kullanıldığı ve işleme tabi tutulduğu aşikardır. Kişisel verilerin bu kadar yaygın olarak işleme tabi tutulması karşısında kişisel verilerin korunması uzunca bir zamandır bir hak olarak kabul edilmekte ve hukuki düzenlemelere konu olmaktadır. Kişisel verilerin korunması hakkı bu bağlamda gerek kamu gerek özel sektör tarafından kişisel veriler kaydedilirken, kişisel veri sahibini, kişisel veri işleme faaliyetinin nesnesi olmaktan kurtarmakta ve ona hak sűjesi olma vasfı sağlamaktadır. Kişisel verilerin korunması hakkı, hem uygulamada hem doktrinde genel itibarıyla özel hayatın bir alt unsuru olarak kabul edildiğinden, başta özel hayatın gizliliğı (Anayasa m. 20) olmak üzere birçok temel hak ve özgürlüğün hayata geçirilebilmesinin ön şartını oluşturmaktadır.

Bu kapsamda kişisel verilerin korunması hakkı, 12/9/2010 tarihli ve 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2’nci maddesi ile Anayasanın 20’nci maddesine eklenen son fıkra kapsamında anayasal zeminde bir hak olarak tanınmıştır. Anayasanın kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceğine dair hükmü ve bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılmasını ve ilgili hükümlerin iç hukukumuzda aktarılmasını öngören taraf olduğumuz bazı uluslararası sözleşme hükümleri, Komisyon gündeminde yer alan Tasarıyı zorunlu kılmıştır.

Tasarı, kişisel verilerin elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi içeren bir sürece ilişkin kapsamlı düzenlemeler içermektedir.

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin iç hukukta gerekli düzenlemeler yapılmadığı için ülkeler arasında kişisel veri paylaşımı ve kişisel veri aktarılması noktasında ciddi sorunlar yaşanabilmektedir. Kişisel veri paylaşımı ve kişisel veri aktarılması ile ilgili olarak yaşanan bu sorunlar, başta adli ve ekonomik alanlarda olmak üzere birçok alanda uluslararası işbirliğini olumsuz etkilemektedir. Gerek uluslararası işbirliğini gerektiren konularda yaşanan bu sıkıntıların giderilmesi gerek kişi hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması için bu alandaki mevzuat eksikliğinin giderilmesinin ciddi bir ihtiyaç olduğu tartışmasıdır.

İç hukukumuz bakımından kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen sistematik bir kanun olmayıp, bazı kurumların organik kanunlarında bu konuya ilişkin kısmi düzenlemeler yer almaktadır. Türk Ceza Kanununun 135 ilâ 140'ıncı maddelerinde konunun ceza hukukuna ilişkin boyutu, kimi eksikliklere rağmen düzenlenmiştir.

Komisyonumuz bu bağlamda kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen bir norm ihtiyacının olduğu ve en üst düzeyde korumanın ivedi olarak sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği noktasında hemfikirdir.

Günümüzde kamu ve özel sektörde çeşitli vesilelerle kişisel veriler bir biçimde kaydedilmekte, depolanmakta ve üçüncü kişilere aktarılmakta, bir diğer ifadeyle Tasarıdaki tanım çerçevesinde işlenmektedir. Ancak kişisel veriler, yoğun bir biçimde bu eylem ve işlemlere konu olmasına ve korunmaları için kısmi bir takım mevzuat hükümleri olmasına rağmen, kişisel verilerin işlenmesi fiili bir durum olarak devam etmektedir. Tasarı fiili olarak devam eden bu duruma ilişkin usul ve esasları belirlemek suretiyle söz konusu uygulamaları hukuki bir zemine taşımayı amaçlamaktadır. Tasarı, hem yürürlük tarihinden sonra işlenecek kişisel verilere ilişkin hükümleri hem de yürürlük tarihinden önce işlenmiş olan kişisel verilerin iki yıl içinde Tasarı hükümlerine uygun hale getirilmesi yönündeki intikal hükmü ile kişisel veriler bakımından tam bir koruma sağlamayı amaç edinmiştir.

Tasarı ile kurulması öngörülen Kurulun üyelerinin dördünün Bakanlar Kurulu ve üçünün de Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek olması, Kurulun tarafsızlığı ve bağımsızlığını etkileyecek bir etken olarak görülmemelidir. Bunu sağlayacak gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığını tespit edebilmek için Tasarının konuya ilişkin hükümleri bir bütün halinde değerlendirilmelidir. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun tanzim edildiği 21'inci maddede, öncelikle görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi tarafından Kurula emir ve talimat verilemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunulamayacağı hükme bağlanmaktadır. Bu bağlamda mahkemelerin bağımsızlığı konusunda Anayasanın 138'inci maddesi aynen tekrarlanmak suretiyle Kurula bağımsızlık temin edilmeye çalışılmıştır. Bunun yanında Kurul üyelerinin; kanunlarda belirlenenler hariç olmak üzere resmi veya özel başka bir görev alamayacakları ve kazanç getirici faaliyetlerde bulunamayacakları ve görev süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemeyeceği şeklindeki hükümler de Kurulun tarafsızlığını ve bağımsızlığını sağlama amacına yönelik ciddi önleme mekanizmalarının tasarlandığını göstermektedir. Yine Tasarıda Kurulun tüzel kişiliğe sahip olması ve idari ve mali açıdan bağımsız bir biçimde teşkilatlandırılması da bu amaç doğrultusunda alınmış başkaca tedbirler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurulun oluşumuna ve işleyişine ilişkin bu ve benzeri diğer önlemler göz

önünde bulundurulduğunda, Tasarı sistematığı içerisinde, tarafsızlık ve bağımsızlık bakımından gerekli tüm tedbirlerin alındığı görülmektedir. Mukayeseli hukuk verileri de özellikle Avrupa ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkede benzeri yapıların ve seçim usullerinin olduğunu göstermektedir.

Kişisel Verileri Koruma Kuruluna üye olarak seçileceklerde aranacak niteliklerin daha somut hale getirilmesi, üyelerin farklı kaynaklardan seçilmesi ve özellikle Kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olanların üye seçilebilmesi amacıyla Alt Komisyon tarafından Tasarının 21’inci maddesinde yapılan değişiklik Komisyonumuzca isabetli görülmüştür.

İstisnalar hükmünün çok geniş tutulduğu, dolayısıyla kişisel verilerin çok geniş bir alanda korumasız bırakıldığı ifade edilmiş ise de bu iddiaların çeşitli düzenlemeler de göz önünde bulundurularak değerlendirilmesinin doğru bir neticeye ulaşılması bakımından daha isabetli olacağı kuşkusuzdur.

Bu kapsamda:

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8’inci maddesinin birinci fıkrasında herkesin, özel hayatın gizliliğine saygı gösterilmesi hakkına haiz olduğu hükme bağlanmıştır. Akabinde de ikinci fıkrasında bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesinin ancak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın ve ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için demokratik bir toplumda zorunlu olan ölçüde kanunla öngörülmüş olmak koşuluyla mümkün olabileceği düzenlenmiştir. Kişisel verilerin hem iç hukukumuzda hem de uluslararası hukukta yaygın olarak özel hayatın alt unsuru kabul edilmesi nedeniyle, kişisel veriler, bir yandan bu korumadan istifade ederken bir yandan da maddede belirtilen istisnalar kişisel veriler bakımından cari olmaktadır.

Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin “İstisnalar ve Kısıtlamalar” başlıklı 9’uncu maddesinde hangi durumlarda bu hakka istisna getirilebileceği açıklanmıştır. Maddede taraf Devletlerin kanunlarında öngörülmüş olmak kaydıyla demokratik bir toplumda; devlet güvenliğinin korunması, kamu güvenliği, devletin mali menfaatleri veya suçların önlenmesi veya ilgili kişinin veya başkasının hak ve özgürlüklerinin korunması için kişisel verilerin işlenmesine ilişkin temel ilkelerin belirlendiği 5’inci, 6’ncı ve 8’inci maddelerde belirtilen güvencelere istisna getirilebileceği düzenlenmiştir. Yine aynı maddenin üçüncü fıkrasında ilgili kişilerin özel yaşamlarına tecavüz tehlikesi bulunmadığının açık olduğu bazı durumlarda, kanunla öngörülmek kaydıyla kişisel verilerin istatistiki ve bilimsel amaçlar için kullanılabileceği hükme bağlanmıştır.

Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen 95/46/EC sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Hakkında Direktifin “İstisnalar ve Sınırlamalar” başlıklı 13’üncü maddesinde kanunla öngörülmüş olmak kaydıyla üye devletlerin, hangi durumlarda hakka ilişkin istisna ve sınırlamalar getirebileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda üye devletler; milli güvenlik, milli savunma, kamu güvenliği, suç işlenmesinin önlenmesi, suçların soruşturulması ve kovuşturulması, Avrupa Birliğinin veya üye devletin mali, bütçe veya vergi konularında önemli bir ekonomik veya finansal menfaatinin olması, belli durumlarda resmi makamların inceleme ve denetleme yapabilmeleri veya ilgili kişi ile diğer kişilerin haklarının korunması amacıyla sınırlamalar getirebileceklerdir.

Kişisel Verilerin İşlenmesiyle İlgili Olarak Bireylerin Korunmasına ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (Genel Veri Koruma Tüzüğü) Önerisinde de bu konuda muhtelif hükümlerde birçok istisnaya yer verildiği görülmektedir.

Tasarıda öngörülen istisna hükmü, tüm iç hukuk ve uluslararası hukuk verileri göz önünde bulundurulduğunda, iddia edildiği gibi geniş bir korumasız alan bırakmamakta aksine korunması gereken hak ile diğer kamusal ve bireysel menfaatler arasında denge ve ölçülülük temelinde bir düzenleme öngörmektedir.

Kişisel verileri bir veri kayıt sisteminin parçası olmaksızın otomatik olmayan yolla işleyenlerin kapsam dışında bırakıldığı doğrudur. Ancak bunların işlediği kişisel veriler, hukuk sistemimiz bir bütün olarak ele alındığında korumasız bırakılmamıştır. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, kapsam dışında bırakılanların işlediği veriler, esasen ilgili kişinin rızasına dayalı olarak işlenmektedir. Böyle bir rıza olmaksızın veya ilgilinin rızasına aykırı olarak işlenen veriler bakımından ise öncelikle Türk Ceza Kanununun 135 ilâ 140'ıncı maddeleri işletilebilir. Bunun yanında bu şekilde işlenen veriler bakımından herhangi bir zarar doğması durumunda bu zararın tazmini yoluna gidilmesi de mümkündür.

Son tahlilde Tasarı, kişisel verileri korumak amacıyla hazırlanmış olup bu amacı gerçekleştirmeye yönelik düzenlemeler öngörmektedir. Bu kapsamda Tasarı ile kişisel verilerin işlenmesinin ilkeleri, kişisel verileri işleyeceklerin uyması gereken kurallar ve verisi işlenenlerin hakları belirlenmekte; bu hükümlerin uygulanmasını sağlayacak ve veri işlenmesini denetleyecek bağımsız bir Kurum kurulmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan çalışmalar sonunda, maddeler üzerindeki değişiklikler aşağıdaki şekildedir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 1'inci ve 2'nci maddeleri (Tasarının 1'inci ve 2'nci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 3'üncü maddesinin (Tasarının 3'üncü maddesi) birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan “açık rıza” kavramında, rızanın veriliş şekline ilişkin düzenlemenin metinden çıkarılması ve bu konuda ilgililere takdir hakkı tanınması amacıyla değişiklik yapılmıştır. Madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 4'üncü maddesi (Tasarının 4'üncü maddesi) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 5'inci maddesinin (Tasarının 5'inci maddesi) ikinci fıkrasına, kişisel verisi işlenecek kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek ve veriyi işleyecek veri sorumlusunun meşru menfaati için zorunluluk olması hâlinde açık rıza olmaksızın veri işlenmesine imkân tanınması amacıyla (f) bendi eklenmiştir. Veri sorumlusunun meşru menfaatinin varlığından söz edilebilmesi için somut olayda veri sorumlusunun meşru bir menfaatinin olması, işlemenin bu meşru menfaat için zorunlu olması ve veri sorumlusunun gözetilen menfaatinin ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemesi gerekir. Ayrıca maddenin ikinci fıkrasında yer alan “şartlardan en az birinin” ibaresi, “şartlardan birinin” şeklinde değiştirilmiştir. Madde yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 6'ncı maddesi (Tasarının 6'ncı maddesi), özel nitelikli kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenememesi, ilgili kişinin rızası olmaksızın özel nitelikli kişisel verilerin hangi hâllerde işlenebileceği ve bunlar için her durumda Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması gerektiği hususlarının açıklığa kavuşturulması amacıyla değiştirilmiştir. Genetik verilerin de özel nitelikli kişisel veri olduğunun açıklığa kavuşturulması amacıyla maddenin birinci fıkrasına “ve genetik” ibaresi eklenmiştir. Madde yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 7'nci maddesi (Tasarının 7'nci maddesi) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 8'inci maddesinin (Tasarının 8'inci maddesi) başlığı ile fıkralarında geçen "üçüncü kişilere" ibaresi, kişisel verilerin aktarılması konusunda yanlış anlamaları engellemek amacıyla metinden çıkarılmış ve 6'ncı maddede yapılan değişikliklerle uyum sağlanması amacıyla maddede değişiklik yapılmıştır. Madde yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 9'uncu maddesi (Tasarının 9'uncu maddesi), 6'ncı maddede yapılan değişikliklerle uyum sağlanması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 10 ilâ 12'nci maddeleri (Tasarının 10 ilâ 12'nci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 13'üncü maddesi (Tasarının 13'üncü maddesi), veri sorumlularının başvuru sonuçlarını ilgililere yazılı olarak bildirebilmelerinin yanı sıra elektronik sistemler vasıtasıyla da bildirebilmelerine imkân tanımak amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 14 ilâ 20'nci maddeleri (Tasarının 14 ilâ 20'nci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 21'inci maddesi (Tasarının 21'inci maddesi), Kurula seçilen üyelerin, diğer denetleyici ve düzenleyici kurumlarda olduğu gibi Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin etmelerini sağlamak ve yemin ederken görevlerin Anayasaya ve kanunlara uygun olarak yerine getirileceğini açıkça hükme bağlamak amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 22'inci maddesi (Tasarının 22'nci maddesi), veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler ile veri sorumlusunun ve temsilcisinin görev, yetki ve sorumluluklarının neler olduğu konusunda düzenleyici işlem yapma yetkisinin Kurula verilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 23 ilâ 27'nci maddeleri (Tasarının 23 ilâ 27'nci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 28'inci maddesi (Tasarının 28'inci maddesi), kişisel verilerin resmi istatistik amacıyla işlenebilmesine imkân tanınması, yargı makamları dışındaki merciler tarafından suç soruşturması için işlenebilmesi ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin kısmî istisna kapsamına alınması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 29'uncu maddesi (Tasarının 29'uncu maddesi) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 30'uncu maddesi (Tasarının 30'uncu maddesi) ile 5237 sayılı Kanunun 243'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenmesi öngörülen hükme konu suç için öngörülen cezanın alt sınırının artırılması, hukuka aykırılık unsurunun eklenmesi suretiyle hukuka uygun olarak bilişim sistemlerinin izlenmesinin suç oluşturmayaacağı ve soruşturma ve kovuşturmanın şikâyete bağlı olmadığının belirlenmesi amacıyla değiştirilmiştir. Yine aynı maddeyle değiştirilmesi öngörülen 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47'nci maddesinin birinci fıkrası, fıkra da belirtilenlere başvuranların hangi kişisel verilerinin işlenebileceği hususunun belirgin hâle getirilmesi amacıyla değiştirilmiştir. Madde yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 31'inci maddesi (Tasarının 31'inci maddesi) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin geçici 1'inci maddesi (Tasarının geçici 1'inci maddesi) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 32'nci ve 33'üncü (Tasarının 32'nci ve 33'üncü maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Tasarı oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleri görüşmeler sırasında ve yapılan değişiklikler doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Serap Yaşar</i>
Ankara	Kastamonu	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Adnan Boynukara</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Necati Yılmaz</i>
Adıyaman	Afyonkarahisar	Ankara
(Son oylamada bulunamadı)		(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Poyrazlı</i>	<i>Namık Havutça</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Balıkesir	Balıkesir	Bartın
(Son oylamada bulunamadı)	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mizgin Irgat</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Cahit Özkan</i>
Bitlis	Bursa	Denizli
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Cemal Okan Yüksel</i>	<i>Mehmet Gökdağ</i>	<i>Sabri Öztürk</i>
Eskişehir	Gaziantep	Giresun
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz var)	(Son oylamada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Celal Adan</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>	<i>Zeynel Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Atilla Kaya</i>	<i>Veysi Kaynak</i>	<i>Ömer Süha Aldan</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Muğla
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Murat Göktürk</i>	<i>Hilmi Bilgin</i>	<i>İbrahim Halil Yıldız</i>
Nevşehir	Sivas	Şanlıurfa
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Son oylamada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Aycan İrmez</i>	<i>Bedia Özgökçe Ertan</i>	
Şırnak	Van	
(Toplantıya katılamadı)	(Son oylamada bulunamadı)	

KARŞI OY YAZISI

Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısının maddelerine ilişkin karşı oy gerekçelerimiz aşağıda sıra halinde belirtilmiştir. Karşı oy yazımızın bu bölümünde tasarıyla ilgili genel değerlendirmelere yer vermekteyiz.

Kişisel veri, bireye özgü olan ve onun belirlenebilir olmasını sağlayan her türlü spesifik bilgidir. Öte yandan kişisel veriyi, bireyi başka bireylerden ayırmaya elverişli her türlü özellik olarak tanımlamak da mümkündür.

Bu tür veriler aynı zamanda bireyin en temel ve korunması gereken vasıflarındandır.

Bireyin korunması gereken kişisel verilerinin korunmasına yönelik istisna halleri de bulunmaktadır. Öncelikle bireyin yaşadığı toplumu yöneten devletin, yönetim anlayışının gereği bir arşivleme ve tasnifleme sistemi içinde kişisel verileri edinme ve depolama görevi bulunmaktadır.

Öte yandan kişisel veriler ticari dünya içinde önemlidir. Zira mal ve hizmet sunanlar açısından pazarlamanın bir gereği olarak kişisel verilere gereksinim duyulmaktadır. Bu noktada bireyin korunması gereken verileri ile devletin ve özel sektörün bilgiyi edinme ve depolama gerekliliği arasındaki denge öne çıkmaktadır.

Elbette ki, kişisel verilerin korunmasına ilişkin bir düzenleme yapmak, bugünkü boşluktan daha olumlu bir girişim olacaktır.

Ülkemiz açısından bakıldığında, kişisel verilerin korunması anlamında uzun yıllara dayanan bir süreçle bu tasarının yasallaşması sürecine gelinmiştir.

Bu tasarının ana dayanağını 24.10.1995 tarihinde yürürlüğe giren “Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafiki Direktifi (95/46 EC)” teşkil etmektedir.

Aradan geçen uzun yıllara ve TBMM’ne azaman zaman takdim edilen tasarılar rağmen yasallaşma işlemi bir türlü sonuçlanamamıştır. Kişisel verilerin korunması, Anayasamızın 20. Maddesinde yapılan değişikliklerle güvence altına alınmak istenmiş ve de Türk Ceza Kanununun 135-140. maddeleri arasında veri ihlalleri müeyyideye bağlanmış ise de, kişisel verilerin korunmasına ilişkin özel bir düzenlemeden çekinilmiştir.

Bundaki ana etken koruma ve istisnaları arasındaki dengeyi sağlamaktaki zorluktur. Tasarımın en son hali eski düzenlemelere oranla daha olumlu ise de, dengenin halen koruma aleyhine bir tablo izlediği açıkça görülmektedir.

Tasarımın görüşmeleri sırasında Avrupa Birliğinin 95/46 sayılı direktifini değiştirmeye karar verdiği ve bu durumu 15 Aralık 2015 tarihinde Avrupa kamuoyu ile paylaştığı tesadüfen öğrenilmiştir. Bu durumun dile getirilmesi üzerine de muhtemelen Mart 2016’da Avrupa Parlamentosunda onaylanması beklenen yeni direktif taslağının komisyon üyelerinden gizlendiği ortaya çıkmıştır.

Komisyon tarafından toplam 137 sayfadan oluşan taslağın incelenmesi için sadece bir gün süre tanınması sağlıklı bir yasa çıkarma arzumuzun önünde bir engel oluşturmıştır.

Tasarıya genel olarak baktığımızda, korumanın tali, istisnalarının ise esas olduğunu gösteren maddeler bulunmaktadır. Kişisel verilerin ekonomik olarak bir pazarlama aracı görülmesi ve bunu temin anlamında geniş bakış açısı kaygı vericidir. Özellikle rızanın soyut olgulara bağlanması, eğitim düzeyi yeterli olmayan bireyler açısından kötüye kullanıma açık bir olgudur. Yine rıza dışında veri paylaşımındaki genişlik, keyfiliği de beraberinde getirecek bir durumdur.

Kurulun oluşum biçimi özerk bir yapı özelliğini ortadan kaldırmaktadır. Kurulun; dört üyesinin Bakanlar Kurulu tarafından atanması, başkan ve başkan yardımcısının yine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesi ve kurul üyelerinin soruşturma izninin Başbakanla bağlanması özerk ve bağımsız yapısına gölge düşürmektedir.

Keza kurula çıkaracağı yönetmelik ve genelgeler aracılığıyla sistemi yönetme anlamında geniş serbesti tanınması da yasa yapma tekniğiyle bağdaşmamaktadır. Yürütmeye oldukça bağlı bir kurulun yeni veri paylaşım alanları yaratması olasılık dahilindedir.

Öte yandan görünürde koruma gibi algı yaratarak, bireyin rızası dışında mezhebi ile kılık ve kıyafetinin dahi işlenmesine ortam sağlamak açıkça hem bir fişleme girişi ve hem de ayrımcılıktır. Hele ki buna yasal kılıf hazırlanması kabul edilemez.

Sonuç olarak; kişisel verilerin korumasız olması kadar, yeterli korumayı sağlamayan yasal düzenlemenin de sakıncalar yaratacağı kaygısıyla, maddelere özel karşı bakış açımız aşığıdadır.

MUHALEFET ŞERHİ

1/541 Esas sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısının esas komisyon raporu ve çoğunluk görüşüne karşı Cumhuriyet Halk Partisi komisyon üyeleri olarak muhalefet şerhimiz aşağıda arz edilmiştir.

KANUN TASARISININ MADDELERİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

• 3. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:

Komisyonu gelen tasarının ilk halinde “Tanımlar” başlıklı 3. maddede “açık rıza: belirli bir konuya ilişkin bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızayı” şeklinde tanımlanmıştır. Alt komisyonda bütün partilerin ittifakıyla madde metni “açık rıza: belirli bir konuya ilişkin açık bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan yazılı, onaylanmış olmak kaydıyla sesli veya sözlü, elektronik rızayı” şeklinde değiştirilerek

komisyona havale edilmiştir. Komisyonada Adalet Bakanlığı’nın itirazı ile yukarıda koyu ve altı çizili ibareler çıkartılarak, madde komisyona ilk havale edilen şekline geri döndürülmüştür. Anayasa’mızın 20. maddesinde de Kişisel verilerin işlenmesine olanak sağlayacak açık rızanın tanımının bu şekilde genişletilmesi evrensel ve ulusal hukuk normlarına aykırı olduğu gibi hayatın olağan akışına da uygun değildir.

Kişinin kişisel verilerinin işlenmesine olanak sağlayacak “açık rıza”nın ispat edilebilir olmasına olanak sağlayacak “yazılı, onaylanmış olmak kaydıyla sesli veya sözlü, elektronik rıza” şartlarının madde metninden çıkartılması hem hukuki olarak ispat karinesi bakımından hem de kişilerin yeteri kadar bilgilendirilmeyeceği gerçeğinden hareketle, ticari ve sosyal olarak hayatın her alanında telafisi zor kişisel zararlara yol açacaktır. Sadece veri toplayıcıların iş ve işlemlerini kolaylaştırmak açısından, vatandaşlarımızın irade beyanlarını ispat edilebilir şekilde ortaya koymalarının önüne geçen bu düzenlemeye karşıyız.

- **5. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Komisyonca kabul edilen tasarının 5. maddesi, kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenebileceği istisna hallerini düzenlemektedir. Tasarının ana amacı, kişisel verilerin korunmasıdır.

Madde ile getirilen (c), (ç) ve (e) bentlerinde sayılan istisnalar, kişilerin değer yargıları ve sübjektif değerlendirmeleri ile ortaya çıkabilecek istisnalardır. Şu husus kabul edilmelidir ki yasaya getirilen istisnalar, yasayla amaçlanan hukuki yararın kalbine saplanmış hançerlerdir. İstisnalar ne kadar çoğaltılırsa, yasayla korunması beklenen hukuki menfaat o kadar korumasız kalır.

Yukarıda belirtilen hususlar ve evrensel hukuk normları ve yasa tasarısının gerekçesinde de yasa ile yerine getirilmesi beklenen amacın, kişisel verilerin azami ölçüde korunması olduğu hususu birlikte değerlendirildiğinde istisnaların yaygınlaştırılmasının Yasanın ruhuna aykırı olduğu ve kişisel verilerin işleme şartlarına getirilen istisnaların açık, net, öngörülebilir olmadığı ve en önemlisi suistimale açık olduğu izahtan varestedir. Belirtilen gerekçelerle madde metninde belirtilen düzenlemeye karşıyız.

- **6. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Kişisel Verileri Koruma Kanun Tasarısı’nın ülkemiz mevzuatında Anayasa’nın 20. maddesi, TCK’nın 135 ve devamı maddeleri, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalar, Avrupa Konseyi tavsiye kararları, Avrupa Birliği’nin bu konudaki düzenlemeleri karşısında oluşan bir ihtiyacı gidermesi amaç olmalıdır.

Bu yasanın geçmiş yasama dönemleri içerisinde düzenlenmesi sıklıkla düşünülmüş, ancak yasalaşamamıştır. Bugün kamuoyunda tasarı ile ilgili vatandaşlarımızın bir bölümünün

“Bu bir fişleme yasasıdır” endişesi taşımasının nedenlerinden biri de 6. maddede yer alan “kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi, kılık-kıyafeti” ve bunun gibi kavramların yer almasıdır.

Avrupa Birliği ülkelerinin birçoğunda özel nitelikli kişisel veri olarak benzeri kavramlara yer verildiği görülmektedir. Ancak “mezhep” ve “kılık-kıyafet” verileri, hiçbir ülkede işlenebilir veri olarak değerlendirilmemiştir. Ülkemizin içinde bulunduğu coğrafyada yaşanan siyasi ve sosyal olayları bir bütün olarak ele aldığımız vakit, “yasa yapıcı” olarak görev yapanların bu konuda azami bir hassasiyet göstermesi doğru olanıdır. Özellikle insan hakları konusunda her geçen gün artan ihlaller, bu konudaki endişeleri arttırmaktadır. Kaldı ki kişinin mezhebinin, kılık kıyafetinin bilinip kaydedilmesinin ne ticari yaşamda şirketlere, ne de siyasi yaşamda hükümetlere veya devlet kurumlarına herhangi bir yararı olmaması düşünülmektedir. Ülkemizin en büyük sorunlarından biri olan “toplumdaki artan kutuplaşmanın ve ayrımcılığın” bu madde ile birlikte artış gösterebileceği açıktır.

Anayasa’nızın 20. maddesine 12/09/2010 yılında eklenen fıkrası: “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” hükmünü getirmektedir.

Elimizdeki tasarının, Anayasal dayanağı da bu fıkradır. Fakat 5237 sayılı TCK’nın 135 ve devamı maddeleri, kişisel verilerin kaydedilmesi ile ilgili çok önemli ve yerinde hükümler ve cezalar öngörmektedir. Örneğin; TCK 135. madde, hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası öngörmüştür. Madde, ikinci fıkrası ile “Kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırkı kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimselerin hapis cezası ile cezalandırılacağı” öngörülmüştür. Değişik anlatımla, yukarıda bahsedilen çok özel nitelikteki kişisel verilerin kaydedilmesi mutlak bir hükümle yasaklanmıştır.

Fakat tasarının 6. maddesinin birinci fıkrası aynen “Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkumiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.” şeklinde tanım yaptıktan sonar, istisnalar getirmiş ve özellikle maddenin dördüncü fıkrasında aynen “Özel nitelikli kişisel veriler, ikinci ve üçüncü fıkrafta sayılan hallerde, Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şartıyla işlenebilir.” hükmünü getirmektedir. Yani ilgili kişinin özel nitelikteki kişisel verileri “rızası olsun ya da olmasın”, üçü Cumhurbaşkanı tarafından

dördü de Bakanlar Kurulu tarafından atanmış 657 sayılı Kanun’a tabi memurların oluşturduğu Kurul tarafından “yeterli önlemlerin alınması (!)” halinde işlenebilecektir. İşte Kanun Tasarısı ile korunması amaçlanan hukuki menfaatin kalbine saplanan hançer bu istisnadır. Siyasi iktidarın inisiyatif ve ataması ile oluşturulan Kurulun, mevcut Türkiye şartları da göz önüne alındığında özerk ve bağımsız olduğunu kabul etmek mümkün değildir.

İşte bu Kurulun kendilerini atayan ya da herhangi bir şikayet halinde haklarında soruşturma izni verip vermemeye yetkili olan Başbakan’ın ya da Cumhurbaşkanı’nın talimatları ile bu madde hükmünü suiistimal edecekleri endişesi haklı bir endişedir.

Adalet Bakanı’nın sunuş konuşmasında “Bu tasarı fişlemenin panzehridir” sözleri ve muhalefet şerhimize konu 6. madde beraber değerlendirildiğinde, kamuoyunda oluşan endişenin aslında ne kadar da haklı olduğu anlaşılabilir. Kaldı ki kanaatimizce hiçbir istatistiki ya da ticari değeri olmayan ve özel nitelikteki “kişilerin ırkı, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, mezhebi ya da kılık kıyafeti” ile ilgili verilerin bu istisna kapsamında kaydedilebilecek olması, ülkemizin maalesef 13 seneden beri maruz bırakıldığı “ayırıştırıcı, ötekileştirici ve yabancılaştırıcı” siyasi söylemin, artık “ete kemiğe bürüneceği” ve kişilerin anılan özel nitelikli kişisel verilerinin her zaman aleyhlerinde kullanılabileceği endişesini doğurmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle madde metninde belirtilen düzenlemeye karşıyız.

• **8. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Tasarının 8. maddesi, kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılması hakkında olup bu maddede de “ilgili kişinin açık rızası olmaksızın” önceki maddelerde belirttiğimiz ve muhalefet şerhimiz olan istisnalardan yararlanmak suretiyle üçüncü kişilere aktarılmasına imkan vermektedir. Bu istisnaların sakıncaları yukarıdaki açıklamalarımızda ayrıntılı olarak şerh edilmiştir. Kişinin “kendi rızasıyla da olsa” herhangi bir kuruluşa verdiği kişisel bilgisinin, “rızası olmadan” üçüncü kişilere tasarı ile getirilen istisnalar kapsamında aktarılması düzenlemesine karşıyız.

• **13. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Tasarının 13. maddesinde, ilgili kişilerin veri sorumlusundan Kanun ile kendilerine sağlanan hak uyarınca yapmış oldukları bilgi ve belge başvurularının bir maliyeti gerektirmesi halinde kendilerinden Kurulca belirlenen tarifedeki ücretin alınabileceği hükmü yerinde değildir. Kendilerinden kişisel veriler alınırken, kendilerine bir ücret ödenmeyen vatandaşlardan bilgi ya da belge talebi halinde ücret alınması sosyal devlet anlayışına aykırıdır.

Kanaatimizce bu düzenleme ile başvuru sürecinin zorlaştırılması ve başvuru yapacak vatandaşlarımızın nicelik olarak azaltılması amaçlanmaktadır. Belirtilen gerekçe ile maddenin getirdiği düzenlemeye karşıyız.

- **17. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Tasarının 17. maddesi kişisel verilere ilişkin suçlarla ilgili TCK’nın 135. ve 140. maddelerine atıf yapmaktadır. Ceza Kanunu’nda öngörülen cezalar ilgili mahkemelerin takdirine göre erteleme ya da hükmün açıklanmasını geri bırakma kapsamında cezalardır.

Grubumuz, komisyon görüşmeleri sırasında verdiği önerge ile ilgili suçların “bir Kurul üyesi ya da Kurul çalışanı tarafından işlenmesi halinde cezaların yarı oranında arttırılmasını” teklif etmişti. Bundan amaç, sorumluların daha dikkatli görevini yapması ve ilgili kişinin özel hayatının hukuka aykırı şekilde uğrayacağı tecavüz sonucu yaşanacak mağduriyet ile orantılı bir cezai müeyyide uygulanmasıydı. Önergemiz iktidar partisi üyeleri tarafından oy çokluğuyla reddedilmiştir.

Yukarıda belirttiğimiz gerekçe ile maddenin getirdiği düzenlemeye karşıyız.

- **18. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Tasarının 18. maddesinde Kanun’ca kabahat sayılan fiillere ilişkin 5 bin TL’den 1 milyon TL’ye kadar para cezaları öngörülmektedir. Veri toplayan bazı şirket ve kuruluşların cirosal büyüklükleri göz önüne alındığında, belli büyüklükteki şirketler için bu para cezalarının caydırıcı olmayacağı izahtan varestedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında vermiş olduğumuz ve iktidar partisi üyelerinin oylarıyla reddedilen önerge ile ihlalin “en az 250 çalışanı bulunan bir işletme tarafından yapılması halinde bu para cezalarına ek olarak yıllık cirosunun yüzde biri oranında ilave para cezası verilmesini” teklif etmiştik. İhlali yapanlara karşı, belirlenen para cezalarının caydırıcı ve orantılı olması gerekir.

Madde metninde belirtilen cezaların yüksek cirolu şirketler açısından caydırıcı olmayacağı kanaatinde olduğumuzdan, maddenin getirdiği düzenlemeye karşıyız.

- **21. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Tasarının 21. maddesinin birinci fıkrasında “Kurul, bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.” hükmünü getirdikten sonra, ikinci fıkrasında “Kurul, yedi üyeden oluşur. Kurulun dört üyesi Bakanlar Kurulu, üç

üyeyi Cumhurbaşkanlığı tarafından seçilir.” hükmünü getirmektedir. Ayrıca maddenin 9. ve 10. maddelerinde Kurul üyelerinin 657 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacağı ve görevleri sebebiyle işledikleri suçlarla ilgili olarak 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izninin Başbakan tarafından verileceği hükme bağlanmaktadır.

Gerek Avrupa Birliği Konseyi ve Avrupa Parlamentosu’nun kişisel verilerin korunması ile ilgili 95/46 sayılı direktifi, gerekse mart ayında son halini alacak olan kişisel verilerin işlenmesi ve bu tür verilerin serbest dolaşımı ile ilgili olarak bireylerin korunmasına ilişkin Avrupa Birliği Konseyi ve Avrupa Parlamentosu Genel Veri Koruma Tüzüğü’nde, üye ve aday ülkelerde bu Kurulların tarafsızlıkları ve ehliyetleri konusunda şüphe götürmeyecek kişilerden oluşması ve konumu itibarıyla özerk ve bağımsız olması hükmü bulunmaktadır. AB direktifleri belli bir konuda belli bir amaca ulaşmak için ilgili ülkelerin uyması gereken asgari standartları belirleyen bağlayıcı metinlerdir. Maalesef tasarının komisyondan geldiği şekilde yasalaşması durumunda, Kurulun yukarıda açıkladığımız üzere tarafsız ve bağımsız olacağını düşünmek bir hayalden öteye gidememektedir.

Ülkemizde yaşayan milyonlarca vatandaşımızı direkt ilgilendiren ve özel yaşamlarıyla ilgili kişisel verilerinin güvenliğini sağlaması öngörülen bu Kurulun atama suretiyle görevlendirilmesi, hatta haklarında soruşturma izninin dahi Başbakan tarafından verilecek ya da verilmeyecek olması ile başlı başına Kanun’un tümüne gölge düşürmektedir.

Parlamente demokrasi ile yönetilen ülkemizde böylesine büyük önem arz eden bu Kurulun siyasi erk tarafından atama yoluyla oluşturulması ne demokrasiye ne de adalete uygun düşer.

Komisyon görüşmeleri sırasında Kurulun tam da Avrupa Birliği direktifleri ile uyumlu şekilde tecrübeleri ve ehliyetleri konusunda kuşku duyulması zor olan Yargıtay, Danıştay, Yüksek Öğretim Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Barolar Birliği’nin yanında ayrıca Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı tarafından önerilecek üçer aday arasından birer tanesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul’unda yapılacak oylama ile seçilmesi doğrultusundaki önerimiz, iktidar partisi milletvekili üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

Anılan önergemizle Kurul üyelerinin tam olarak özerk, bağımsız, ehil ve tarafsız olması amaçlanmıştır. Fakat komisyonda kabul edilen tasarıdaki Kurulun oluşum şeklinin bu nitelikleri sağlamayacağı ortada iken siyasi bir takım amaç ve beklentilerle önergemiz kabul görmemiştir.

Gerek Avrupa Birliği direktifleriyle çelişmesi gerekse Türkiye’nin şu an içinde bulunduğu konjonktür ve güç hevesi göz önüne alındığında madde ile getirilen düzenlemeye karşıyız.

- **28. Madde Üzerindeki Muhalefet Şerhimiz:**

Tasarının 28. maddesi, Kanunun uygulanmayacağı halleri sayarak getirdiği istisnalarla yamalı bohçaya dönmüş Kanuna 9 adet istisna daha getirmektedir. Kanuna getirilen istisnaların aslında nasıl sakıncalı olduğunu önceki bölümlerde dile getirmiştik Fakat 28. maddede bir istisna vardır ki bu istisna zaten Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu’nun Ek-7. maddesinde halihazırda düzenlenmiş ve yürürlüktedir. Bu maddenin (ç) bendinde aynen “Kişisel verilerin milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi” hükmünü getirerek, bu faaliyetleri Kanun kapsamından çıkarmıştır.

Zaten daha önce yasal bir düzenleme ile bu imkana sahip olan istihbarat faaliyetlerinin madde ile istisna kapsamına alınmasını anlamak mümkün değildir ve kuşku yaratmaktadır. Örneğin, halen görevde bulunan Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı’nın 2015 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi’nden milletvekili aday adayı olmak için istifa ettiği daha sonra Sayın Cumhurbaşkanı’nın basına yansıyan beyanları üzerine kendisini kıramayarak bu sefer aday adaylığından istifa ederek, tekrar görevine döndüğü hususları ve hatta önceki dönemde kendisinin yargılanmaması için yasa değiştirildiği gerçekleri birlikte değerlendirildiğinde, bu madde kapsamında başında bulunduğu kuruma verilen istisna ile elde ettiği vatandaşlarımıza ait birtakım özel nitelikteki kişisel verileri gönülünü kıramadığı bir büyüğünün ricası ya da talimatı üzerine üçüncü kişilere aktarabileceği endişesi kanaatimizce hayalcilik olmayacaktır.

Vatandaşlarımızın özel ve kişisel hayatlarını ve verilerini koruma amacı ile yasalastırılması planlanan tasarının bu şekil istisnalarla delik deşik edilmesi yasa yapma tekniğine de uymadığından bu maddeye de anılan nedenlerle karşıyız.

- **İhdas Edilmesini Önerdiğimiz Madde İle İlgili Düşüncelerimiz:**

Mevcut tasarıda, yaşadığımız teknoloji çağında bilişim teknolojilerinin de gelişmesi ile sosyal medya üzerinden terör örgütlerince kandırılmaya en müsait ya da çocuk istismarı konusunda internet üzerinden ikna edilerek tecavüz ya da cinayet dahil birçok eyleme karşı savunmasız olan çocuklarımızla ilgili bir kelime dahi bulunmamaktadır.

Çocuk hakları ile ilgili Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere ülkemizin taraf olduğu sayısız uluslararası antlaşmalar göz önünde bulundurulduğunda, Grubumuzca aşağıda metni bulunan maddenin ihdası bir önerge ile komisyon gündemine getirilmiş fakat iktidar partisinin oylarıyla reddedilmiştir. Reddedilen madde metni aynen “ Bu tasarının amaçları doğrultusunda, doğrudan bir çocuğa ‘bilgi toplumu hizmetleri sağlanması’ ile ilgili olarak, çocuğun kişisel verilerinin işlenmesi ancak çocuğun meşru menfaatinin olması halinde ve açık rızanın çocuğun velisi veya vasisi tarafından verilmesi ve onaylanması durumunda

hukuka uygun olur. Veri sorumlusu mevcut teknolojiyi dikkate alarak doğrulanabilir rıza alınmasıyla ilgili gerekli çabayı gösterir.” hükmünü getirmekteydi.

Aslında en başta korunması gereken çocuklarla ilgili kişisel verilerin korunması ile ilgili önergemizin sadece Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilmiş olması sebebiyle reddedilmiş olması aslında tasarının getirilme amacının kişisel verileri koruma değil, kamuoyunda adlandırıldığı üzere bir “Fişleme Yasası” olduğu kuşkularımız haklı çıkarmaktadır.

Tasarıda çocukların kişisel verilerinin korunması ile ilgili bir düzenleme yapılmadan yasalaşması halinde yasanın baştan ölü doğacağı düşüncesindeyiz.

Yukarıda anlatılan nedenlerle tasarının bu şekilde kanunlaşmasına Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak karşıyız.

Ömer Süha Aldan
Muğla

Namık Havutça
Balıkesir

Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Necati Yılmaz
Ankara

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Zeynel Emre
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

1/541 esas numaralı Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'na ilişkin komisyon muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

TASARIYLA İLGİLİ GENEL DEĞERLENDİRMELER

Komisyonunda görüşülen Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısının amacı, “Türkiye’de kişisel verilerin korunmasını sağlayacak bir kanun hazırlamak, 12.09.2010 tarihinde 5982 sayılı Kanunla Anayasa’nın 20’nci maddesinde yapılan düzenlemeye uyum sağlamak, AB uyum sürecinde yer alan müzakere fasıllarını gerçekleştirmek, temel hak ve özgürlüklere zarar vermeyecek şekilde veri aktarımının sağlanması” olarak belirtilmektedir.

Birçok ülkede, uzun yıllar önce benzer nitelikte kanunlar çıkarıldığı düşünüldüğünde, Türkiye’nin kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenleme yapmakta geç kaldığı ortadadır. Bireylerin temel hak ve özgürlükleri içerisinde yer alan ve Anayasa’nın 20. maddesinde “**(Ek fıkra: 12/9/2010-5982/2 md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.**” şeklinde yer bulan kişisel verilerin korunmasını talep etme hakkının uluslararası hukuktaki tarihi süreci 1948 Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’ne dayanmaktadır.

Türkiye, temel hak ve özgürlükleri düzenleyen çoğu uluslararası sözleşmede olduğu gibi, 1981 tarihli Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına ilişkin 108 sayılı Avrupa Konseyi Sözleşmesini 28.01.1981 tarihinde imzalamış olmasına rağmen sözleşmeyi iç hukuk yoluyla onama yükümlülüğünü halen yerine getirmemiştir. 1981 yılından 2003 yılına kadar Türkiye söz konusu sözleşmeyi adeta imzalamamış gibi davranmıştır. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin Türkiye’de bir yasal düzenleme yapılması hususu ilk kez 2003 yılının Nisan ayında Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Katılım Ortaklığı Belgesi’nde kişisel verilerin

korunması yönünde gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilen yasal düzenlemelerden biri olarak gündeme gelmiştir. Ancak yine de o tarihten bu yana yasalaştırma faaliyetleri sonuç bulamamış ve hatta amaca aykırı bir şekilde uluslararası mevzuata aykırı başkaca düzenleme ve eylemler gerçekleştirilmiştir.

Tasarının oluşturulması sırasında başvuru temel hukuki metnin **Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafiki Direktifi (95/46/EC) ("Direktif")** olduğu gerek tasarının genel gerekçesinden, gerekse madde gerekçelerinde yapılan vurgulamalardan anlaşılmaktadır. Ancak tasarının Direktif ve diğer uluslararası mevzuatla yaklaşım ve anlayış olarak hiçbir yakınlığı bulunmamaktadır. Söz konusu tasarı, başına da sürekli AB uyum yasaları çerçevesinde verilerin serbest dolaşımı şeklinde servis edilmiştir. Bu husus dahi tek başına tasarının amacının, kişisel verileri koruyarak bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması olmadığını, sadece AB uyum yasalarından birisini gerçekleştirmek ve zaten mevcut olan "fişleme" işlemlerine yasal bir boyut kazandırmak olduğunu göstermektedir. Kişisel verilerin kişilerin rızası ve bilgisi dışında toplayıp işleyerek vatandaşların aleyhine kullanılmasının, fişlemelerin ve yaratılan devasa mağduriyetlerin kaynağı olan güvenlik ve istihbarat kurumlarının bu alanlardaki faaliyetlerine aynı keyfilik ve özgürlükle hatta bu kez yasal koruma altında yürütmesini mümkün kılan bir düzenleme, açıktır ki vatandaşın kişiliğinin ve onurunun ayrılmaz bir parçası olan "kişisel verileri" değil, tam aksine bu verilerin toplanıp işlenmesini korumaya almaktadır. Tasarı bu yönüyle Anayasanın 20'inci maddesine ve AİHS'nin 8'inci maddesine açıkça aykırıdır. Tasarı, özel yaşama ilişkin hak ihlalleri ve "fişleme" geleneğini sona erdirmek bir yana, hükümetin reform olarak sunduğu ancak temel hak ve özgürlükleri, özellikle de ifade özgürlüğü ve özel hayatın gizliliğini hiçe sayarak, bireyleri yaşamın her alanında, gerçekleştirdikleri her etkinlikte merkezi bir gözetime tabi tutan ve özel alanlarına ait her tür bilginin devletin güvenlik ve istihbarat kurumlarınca toplanması, saklanması ve işlenmesini mümkün kılan, gözetim toplumuna yönelik çaba ve girişimlerinin bir yansıması olup, hiç kuşkusuz totaliter bir toplum arayışının da işaretidir.

Komisyon görüşmeleri sırasında tasarıya ilişkin birçok haklı eleştiri getirilmiş olmasına rağmen, eksikliklerin yeniden gözden geçirilmesi önerileri dikkate alınmamıştır. Sunulan öneriler, iktidar partisi üyelerinin parmak siyaseti ve toptancı ret anlayışı nedeniyle reddedilmiştir. Farklı fikirlerin yeterince tartışılmadığı, akademik tartışmalardan çok siyasi kaygıların güdüldüğü söz konusu tasarı ile ilgili komisyon toplantılarında, bireyin temel hak ve özgürlüklerinden ziyade devlet menfaatini gözetken bu yasa tasarısı tüm itirazlarımıza rağmen kabul edilmiştir. Söz konusu tasarının belirttiğimiz itirazlar çerçevesinde yeniden ele alınması gerekmektedir.

TASARI MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

• Tasarının 1. Maddesine İlişkin Olarak

Madde ile kanunun amacı belirlenmektedir. Bu hali ile kişisel verilerin korunması ile serbest dolaşımı arasındaki koruma dengesini sağlamak açısından amaç eksik belirlenmiştir. Bu çerçevede, tasarının amaç hükmünde 95/46/EC AB Veri Koruması Direktifine uyum sağlanabilmesi amacıyla, özel hayatın gizliliğini korunması ve verinin serbest dolaşımının engellenmemesi birbirleri ile orantılı iki amaç olarak konumlanmalıdır. Yani verilerin serbest dolaşımının sınırları temel hak ve özgürlükler çerçevesinde gerçekleştirilmelidir. Ayrıca taslak madde, kişisel verileri işleyecek olan kamu kurum ve kuruluşlarını ayrıca belirtmemesi nedeniyle de eksiklik içermekte, kanunun kamu kurum ve kuruluşları tarafından ya da onlara karşı uygulanmayacağı algısı yaratmaktadır.

• Tasarının 3. Maddesine İlişkin Olarak

Direktife göre rıza, ilgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işlemle sınırlı olarak verdiği onay beyanıdır. Tasarının 3. maddesinin (a) bendinde yer alan açık rıza tanımı ise, genel anlamı itibariyle düzenlenmiş eksik bir tanımdır. Bu nedenle Direktifteki tanımın kullanılması gerekmektedir.

Anonimleştirme, bir kişinin doğrudan veya dolaylı tespit edilmesini sağlayacak elektronik izlerden ilgili bilginin kaldırılması veya karartılması anlamına gelir. Çağımızdaki teknolojik gelişmeler dikkate alındığında anonimleştirmenin neredeyse mümkün olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Her geçen gün yeni teknolojilerin gelişmesiyle kişilere ait çok sınırlı verilerden veya kişilerin davranış biçimlerinden tümevarım veya benzer yöntemlerle teknolojilerin sağladığı imkânlardan faydalanılarak kişilerin belirlenmesi mümkün olmaktadır. Kişisel verilerin anonimleştirilmesine ilişkin önlemler arttıkça, bu önlemleri ve engelleri aşabilecek teknolojiler de hızla gelişmektedir.

Bu nedenle, kişisel verilerin yüksek maliyetlere katlanmadan ya da aşırı çaba göstermeden gerçek kişilerle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesi anonimleştirme için yeterli bir ölçüt sayılmalıdır. Yüksek maliyet ve aşırı yoğun çabanın ölçütü ise orantılılık ilkesi çerçevesinde belirlenmelidir. Orantılılık ilkesinin tespitine ilişkin başvuru kaynağı ise AB Veri Koruması Direktifin 26'ncı Resitalidir.

Giderek artan sayılarda büyük veri depolarının ortaya çıkması ile herhangi bir “anonimleştirilmiş” veri seti arasında bir kişiyi tespit etme olasılığı artmaktadır, çünkü başka veri setleri arasından veri kullanma olasılığı artmaktadır. Mevcut ve öngörebilen gelecekteki teknolojiye dayanılarak, anonimleştirmenin işe yaramayacağını söylemek doğru olur. Anonimleştirmenin tamamen güvenli bir yol olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu bağlamda, kullanılan teknolojilerde şeffaflık, güvenlik mühendisleri tarafından yapılan açık eş düzey denetimler ve gerekli sorumluluğu içinde barındıran teşhir işlemleri en azından erken uyarı yapılmasını sağlayacak ve standartları yükseltecektir. Yukarıda açıklanan nedenlerle anonim hale getirmenin işlevselliğini yerine getirmesini korumak amacıyla, anonim hale getirmeye ilişkin standartları, koşulları belirleyen ayrıca bir madde eklenmesi yerinde olacaktır.

Maddede yer alan kişisel veri tanımında bulunan, kimliği belirlenebilir kişi kavramının netleştirilmesi, kanun kapsamına kimlerin girip-girmeyeceği hususunda önem arz etmektedir. Bu husus da başta 95/46/EC sayılı direktif olmak üzere uluslararası mevzuatta açıklanmıştır. Direktifin 26’ncı resitalinde yer alan “orantılılık prensibi” belirlenebilir kişi tanımı yapılırken de dikkate alınmalıdır. Burada bir kişinin tespiti orantısız olarak veri sorumlusunun çok fazla zaman ve çabası ile yapılabilecek durumda ise orantılılık ilkesi gereği bu kişinin kimliği belirlenebilir farz edilmemelidir. Veri koruması prensipleri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiler açısından uygulanmalıdır. Bir kişinin kimliğinin belirlenebilir olup olmadığının tespitinde, ilgili kişinin kimliğini belirlemek için başkaları tarafından kullanılabilecek makul yöntemler hesaba katılmalıdır.

Maddenin (e) bendinde, kişisel verilerin işlenmesi tanımında yer alan “**ya da kullanılmasının engellenmesi**” terimi kaldırılmalıdır. 95/46/EC Sayılı direktifin 2. maddesinin (b) bendinde “blocking” ibaresi var iken Regülasyon Teklifinde bu ibare de tanım metninden çıkarılmıştır. Regülasyon Teklifi metninde teklife ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilen bölüm altındaki “Düzeltilme ve silme” ile ilgili 3.4.3.3 numaralı “blocking” ibaresinin belirsiz olduğu sebebiyle söz konusu ifadeden kaçınıldığı belirtilmektedir. Aynı şekilde, madde metnindeki “**muhafaza edilmesi**” ibaresinin de gerek Direktif’te ve gerekse Regülasyon Teklifinde mevcut olmamasında ötürü çıkarılması uygun olacaktır. Kaldı ki kaydedilme ve depolama terimleri bu hususu karşılamaktadır.

Direktifte veri sorumlusu olabilecek süjelerin kapsamı daha genişken, tasarının (1) bendinde bu kapsam daha dar tutulmuştur. Kamu kurum ve kuruluşları ile kişisel veri işleme amaç ve araçlarını kullanabilecek diğer kişilerin tanıma dahil edilmesi gerekmektedir. Bu aynı zamanda AB Direktifine daha sıkı bir uyumu getirirken Kanun

tasarısının kendi içerisindeki tutarlılığı açısından da faydalı olacaktır. Zira tasarının gerekçesinin 2nci maddesinde bu kanunun kamu sektörü ve özel sektör ayrımı yapılmaksızın tüm sektörlerle uygulanacağını belirtmektedir. Bu nedenle bu hususun maddeye de yansıtılması gerekmektedir.

- **Tasarının 4. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarının 4'üncü maddesinin 2. fıkrasında yer alan kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkeler AB Direktifinin 6'ıncı maddesinden farklılıklar göstermektedir. Tasarının 24 maddesinin (b) bendinde yer alan "Kişisel verilerin anonim hale getirilmek suretiyle tarihsel, bilimsel ve istatistiksel amaçlarla işlenmesi" şeklindeki istisnanın, hukuka uygun bir neden olarak benimsenmesi önerilmektedir. Türkiye'yi bilgi toplumuna ulaştırma hedefi ile; veriden kanun çerçevesi içerisinde maksimum ölçüde istifade etmek ve kişilerin özel hayatının gizliliğine saygı duyarak değer yaratılmasını sağlamak amacıyla genel ilkelere böyle bir fıkra eklenmesinin elzem olduğu düşünülmektedir.

- **Tasarının 5. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarıda kişisel verilerin işlenme şartları AB standartlarından daha dar bir kapsamla tanımlanmıştır. AB düzenlemelerinde rıza, veri işlemek için gerekli hukuki dayanaklardan yalnızca biri olup tek hukuki dayanak değildir. "Meşru amaç" kişisel verilerin işlenmesi konusunda bir diğer hukuki dayanak olarak kabul edilmektedir. "rıza" kavramının kullanıcılara ve topluma fayda sağlayacak, veri işleme temelli yenilikçilik göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu durum kullanıcıların kimliğinin doğrudan bilinmediği durumlarda özellikle veri temelli inovasyon ve ARGE çalışmaları açısından büyük önem taşımakta olup, İnternet hizmetleri ekosistemi açısından her an herkesin kimliğinin açıkça tanımlanması zorunluluğunu getirebilecektir.

İlgili kişinin, özgür ve bilgilendirilmiş rızası (informed consent) uygun bir metot ile alınabilmelidir. Bu noktada ilgili kişi kişisel verinin işlendiği bağlamdan da haberdar olmalıdır. Alman rıza, aynı ya da benzer amaçtaki diğer tüm veri işleme faaliyetleri için de geçerli olmalıdır. Eğer ilgili kişinin rızası elektronik bir istek ile alınmışsa, bu istek açık ve net olmalı ve bahsedilen servisle sınırlı tutulması zorunluluğu da olmamalıdır.

2. fıkranın d bendinde yer alan "alenileştirme" terimi ile kastedilenin ne olduğu anlaşılamamakla birlikte, soyut bu kavram tehlikeli bir nitelik arz etmektedir. Örneğin sosyal medyada bir takım bilgilerini paylaşan kişi ya da bir konferansta fikirlerini belirli bir grupta paylaşan kişi bu bilgileri alenileştirmiş sayılacak mıdır? Sayılacaksa bu verilere güven nasıl sağlanacaktır? Bu verileri kim, nasıl işleyecektir? Kişi belirli bir

hususla ifşa ettiği bilginin alenileştirme sınırlarına girip girmediğini nasıl bilecek ve belirleyecektir? Bu bent ile tasarının aslında temel hak ve özgürlükleri korumaktan ziyade, iktidarın daha fazla kişisel veri elde etmeyi amaçlamasına hizmet etmesinin bir yansıması olarak değerdendiririz. Bu değerdendirme Direktif’in 7. maddesinde alenileştirme teriminin yer almaması dikkate alındığında daha da somutlaşmaktadır. Bu nedenle 2. fıkranın d bendi tasarıdan çıkarılmalıdır.

2. fıkranın e bendinin tanıdığı “meşru menfaat” kavramına dayalı istisna da, yine kanunun asıl amacının kişisel verilerin işlenmesi sağlamak olduğunu göstermektedir. Meşru menfaat gibi soyut ve sübjektif bir kavramın, istisnalar arasında yer alması kişisel verileri kayıt almayı esas, korumayı ise istisna haline getirmektedir.

• **Tasarının 6. Maddesine İlişkin Olarak**

Özel nitelikli kişisel veri tanımı, kanun tasarısının işlemeye hizmet etmesini sağlamakta ve insanları ötekileştirmek, dışlamak, ayrımcılık yapmak vb. faaliyetlere zemin hazırlamaktadır. 5. maddede kişisel verileri düzenlenmekteyken, ayrıca “özel nitelikli kişisel veri” başlığı altında bir düzenlemenin yapılması, tasarıdan beklenen genel amacı da somutlaştırmaktadır.

Her ne kadar komisyon görüşmelerinde söz konusu madde ile amaçlananın hassas bir takım verilere ayrıcalıklı koruma sağlamak olduğu ve bu nedenle kapsamının geniş tutulduğu iddia edilmişse de, maddede yer alan istisna hükmü, aslında kapsamın genişletilmesinin sebebinin daha çok veriyi işlenebilir hale getirmek olduğunu kanıtlamaktadır.

Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verilerin kaydının neden tutulması gerekebileceği anlaşılabılır değildir. Bu tanımlama ile zaten yapılan ayrımcılığa yasal zemin hazırlanmakta ve kamu tüzel kişilerine herkesi işleme hakkı verilmektedir. Örneğın bir kişinin alevi olması, lgbti bireyi olması, ya da sendika üyesi olması, kimi neden ilgilendirecektir ve neden kaydı gerekmektedir. Bu nedenle maddenin tasarıdan tamamen çıkarılması ve bu tür hassas verilere istisnasız, kesin bir korumanın sağlandığı bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

Ayrıca madde bu haliyle dahi sorunludur. Şöyle ki;

5. madde ile ilgili “rıza” hususunda yapılan tespitler burada da geçerlidir. Bu nedenle buna uygun değışikliklerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca, 2.fıkarda yer alan “yeterli önlemler” ifadesinin içeriği kanun metni içerisinde doldurulmalıdır. Tasarının

geneline bakıldığında bu türden çok fazla boşlukların olduğu, bir kısmı ile ilgili düzenlemenin yönetmeliklerle yapılacağı belirtilirken bir kısmında bu husus da yer almamıştır.

Bu kadar yeni, gelişmekte olan bir alana ilişkin düzenlemelere ilişkin özellikle istisna niteliği taşıması gereken veri işlenmesine ilişkin düzenlemelerin yönetmeliklere bırakılması Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına ilişkin 13. maddesine de aykırılık teşkil edecektir. Bu nedenle yeterli önlemlerden kastın ne olduğu ayrıntılarıyla açıklanmalıdır.

6'ncı maddenin dördüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan sağlık ile ilgili kişisel verilerin, Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (Genel Veri Koruma Tüzüğü) önerisinin 123'üncü maddesinde de belirtildiği üzere, ancak "halk sağlığını ilgilendiren alanlarda" kamu yararı için gerekli durumlarda "veri sahibinin rızası alınmaksızın" işlenebileceği öngörülmektedir. Ancak taslak Sağlık Bakanlığı'na her durumda rıza olmaksızın veri işleme olanağı sağlamaktadır. Bu nedenle söz konusu bendin de tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

• **Tasarının 7. Maddesine İlişkin Olarak**

2. fıkra da geçen “diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır” ifadesi tasarının birçok maddesinde yer almaktadır. Söz konusu ifade Anayasanın 20. maddesine eklenen hükmü de anlamsız kılmaktadır. Şöyle ki; bu kanunun amaçlarından biri de, kişisel veriler ile ilgili mevzuatta yer alan diğer düzenlemeleri de hem Anayasa'ya eklenen hükme uygun hale getirmek hem de bu düzenlemeleri Avrupa Birliği normları çerçevesinde belirli bir kanun altında sadeleştirerek derlemek olmalıdır. Özetle amaç, diğer kanunlarda yer alan hükümleri bu kanunda yer alan esaslara uygun hale getirmek olmalıyken, bunun tam tersinin ifade edilmesi uygulamada birçok çatışmaya ve hak ihlallerine neden olacaktır. Tasarıda yer alan bu ifade, diğer kanunları bu kanunun uygulama alanı dışına itecek, kanundan beklenen amacın gerçekleşmesini engelleyerek, kişisel verilerin korunması hususunda birçok ayrık düzenlemenin var olmasına/olabilmesine neden olacaktır. Bu nedenle kanununda yer alan düzenlemelerin bir anlam ifade edebilmesi için bu tutumdan vazgeçilmesi, bu ve buna benzer hükümlerin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Anonim veri, kişisel veri niteliğinde olmadığı için AB içinde ne birincil ne de ikincil bağlayıcı düzenlemelerde anonimleştirme tekniklerine atfı yapan herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Gelişen teknolojiye bağlı olarak değişen bu konuda ikincil düzenlemelerde bu konuya yer vermemek veya teknoloji nötr bir bakış açısıyla süreçler öngörmek yerinde olacaktır. Bu anlamda AB Veri Koruması Direktifi Resital Madde

27'de düzenlenen işleme kuralları verilerin anonim olarak işlenmesi ve veri sahibinin kimliğinin tespit edilemeyecek şekilde saklanması konularında rehberlik etmesi açısından faydalı bir araç olarak kullanılabilir. Verilerin anonimleştirilmesi, verilerin kişisel niteliğinin kaldırılması yoluyla bireylerin kişisel verilerinin korunması ve gizliliğin korunması olarak belirtilen taslak kanunun amaçlarına ulaşılmasını sağlamaktadır. Buna bağlı olarak sektörün kişisel verilerin anonimleştirilmesine ilişkin olarak güncel ve güvenli metotları kullanabilmesinin anonimleştirme tekniklerinin burada sınırlı şekilde sayılması nedeniyle engelleneceği düşünülmektedir.

- **Tasarının 8. Maddesine İlişkin Olarak**

Söz konusu bu madde aslında işlenen tüm kişisel verilerin aktarılabilceğini düzenlemektedir. Madde düzenlenirken, kişisel verilerin işlenebilmesi ve aktarılabilmesini adeta tüm temel hak ve özgürlüklerden daha üstün tutulmuştur. Örneğin burada özel hayatın gizliliğinin ön planda tutulması gerekmektedir.

7. madde ile ilgili olarak “diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır” ifadesine ilişkin açıklamalar bu hüküm için de geçerlidir.

- **Tasarının 9. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarının 8. maddesi tespit edilen sorunlar ve sorunlara ilişkin ifadeler bu hüküm için de geçerlidir.

Yabancı ülke bağlamında, veri sahibi kişinin hakları, devletlerin çıkarlarına, devletlerarası pazarlıkların kaderine bağlı kılınmaktadır. Verilerin paylaşılabilmesi için maddede yer alan, “ilgili yabancı ülkede yeterli korumanın bulunması”; kişisel verinin aktarılacağı ülkede yeterli korumanın bulunmaması durumunda ise, söz konusu “ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı taahhüt etmesi” gibi doğrulanması imkansız koşulların, ülkeler arası ilişki ve pazarlıkların sonucuna göre yetkililerin, bireylerin kişisel verilerinin aktarılması hususunda tam bir serbestlikle hareket etmelerine imkan sağlamak için maddeye eklendiği gözden kaçmamaktadır.

- **Tasarının 10. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarının bir önceki halinde yer alan 2. fıkra hükmünün bu tasarıdan neden çıkarıldığı anlaşılamamıştır. Tam olarak aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesinden ve bireylerin kişisel verilerine ilişkin bilgilere sahip olabilmesi açısından söz konusu “Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ya da anonim hale getirilmesi halinde veri sorumlusu, ilgili kişiyi ayrıca bilgilendirmekle yükümlüdür” hükmünün tasarıya eklenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, maddeye kişisel verilerin doğrudan ilgili kişi haricinde bir kaynaktan elde edildiği durumlara özgü bir fıkra eklenmesi ve bilgilendirme yükümlülüğünün doğrudan elde edilen açık rıza çerçevesinde edinilen kişisel veriler için uygulanması ve veri sorumlusunun böyle bir durumda bu yükümlülüğü mümkün ve gerçekleştirilebilir ölçüde yerine getirmesi sağlanmalıdır.

- **Tasarının 11. Maddesine İlişkin Olarak**

Kişilerin rızası dışında, kanun ya da sözleşmelerle de meşrulaştırılmayan ve olumsuz sonuçlar meydana getirecek kişisel veri işlemlerine de itiraz etme hakkı getirilmesi, kişinin kendisi dışında işlenen verilere ilişkin denetimini sağlamak açısından önem arz etmektedir.

- **Tasarının 12. Maddesine İlişkin Olarak**

Madde ile veri sorumlusuna kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini sağlamaya yönelik gerekli tedbirleri alma yükümlülüğü getirilmiştir. Söz konusu yükümlülük Borçlar Kanunu’nun 65. ve 71. maddeleri arasında düzenlenen “kusursuz sorumluluk” müessesine benzerdir. Bu bağlamda Borçlar Kanunu’nun adam çalıştırmanın, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat etmesi halinde sorumluluktan kurtulacağını düzenleyen 66. maddesinin 2. fıkrasına benzer bir istisna öngörülebilir. Ayrıca, Yargıtay’ın “kusursuz sorumlu olduğu iddia edilen tarafın, olayla zarar arasındaki illiyet bağının mücbir sebep, zarar görenin veya 3. kişinin tam kusuru ile kesildiğini kanıtlamak suretiyle sorumluluktan kurtulabileceği yönündeki kararlarındaki lafzına uygun bir hükmün öngörülmesi yerinde olacaktır.

Ayrıca 5. bent bağlamında, Regülasyon Teklifi’nin 31. maddesinin 1. fıkrasında kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ihlallerde bildirim süresi 24 saat olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede, madde metninde yer alan “en kısa süre” ibaresi yerine “24 saat” ifadesinin eklenmesi hem AB normlarına uyum hem de maddeye somutluk kazandırmak adına önem taşımaktadır.

- **Tasarının 13. Maddesine İlişkin Olarak**

Maddede yer alan “Ancak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde Kurulca belirlenen tarifiedeki ücret alınabilir.” ifadesinden kastedilenin ne olduğu anlaşılamamaktadır. Hak arama özgürlüğü, kişisel verilerin korunmasını talep etme

hakkı ve sosyal devlet ilkeleri bir arada değerlendirildiğinde, kişinin bu hakkının ücretle sınırlandırılması kabul edilebilir değildir. Bu tür bir şikayet işlemi ne gibi bir maliyet gerektirebilir ve kurul bunu nasıl ve neye göre belirleyecektir. Söz konusu hükmün madde metninden çıkarılması, kişilerin adil yargılanma haklarının sağlanabilmesi açısından gereklidir.

- **Tasarının 14. Maddesine İlişkin Olarak**

Maddenin 3.fıkrasının burada yer almasına gerek yoktur zira tazminat hakları ve şartları Türk hukukunun genel hükümlerinde yer almaktadır.

- **Tasarının 16. Maddesine İlişkin Olarak**

Maddede tanımlanan veri koruma sicili, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Genel Sekreterliği tarafından veri sorumlularının kişisel verileri işlemeye başlamadan önce kaydolmalarının zorunlu olduğu bir veri tabanının oluşturulması aracılığıyla veri sorumlularının ön incelemeye ve kontrole tabi tutulması şeklinde tasarlanmıştır. Oysa Avrupa Komisyonu’nun veri siciline ilişkin yeni yaklaşımı tam aksi yöndedir. Buna göre temel prensip, bildirim usulüne tabi ön inceleme ve kontrol mekanizmalarının oluşturulması değil, herhangi bir bildirimde bulunmaksızın serbest faaliyette bulunan veri sorumlularının sonradan denetimlerinin sağlanmasına yönelik mekanizmaların tasarlanmasıdır. AB’de veri sorumlularının Direktif’teki ilke ve yükümlülükleri hayata geçirebilmeleri için uygun ve efektif tedbirleri alması ve uygulaması gerekliliğini ifade eden “hesap verilebilirlik” ilkesi, bu tür kayıt sistemleri kurulması yerine, iyi bir veri koruması yönetimi için veri sorumlularının sorumluluklarını artıran ve veri sorumluları üzerinden işleyecek “sorumluluk esaslı mekanizmaların” amaca daha çok hizmet edeceğini vurgulamaktadır. Bu nedenle söz konusu maddenin tasarıdan kaldırılması gerekmektedir.

- **Tasarının 17. Maddesine İlişkin Olarak**

Tasarı’nın 17. maddesi veri korumasına ilişkin suçları düzenlemekte ve TCK’ya atıfta bulunarak hürriyeti bağlayıcı cezalar getirmektedir. Söz konusu düzenlemeler TCK kapsamında yer almaları nedeniyle ayrıca burada bir düzenlenme yapılmasına gerek yoktur.

Madde metninde, söz konusu para cezalarının ihlali oluşturan fiil temel alınarak mı yoksa ihlal edilen hüküm alınarak mı belirleneceği, başka bir deyişle aynı hükmü ihlal eden birden fazla fiil neticesinde tek bir para cezasına mı, her bir fiil için ayrı ayrı

para cezalarına mı hükmedileceği belirsizdir. Bu hususun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

- **Tasarının 18. Maddesine İlişkin Olarak**

Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarı kapsamındaki diğer veri sorumluları ile eşit düzeyde sorumluluğa sahip olmasının amaçlandığı tasarının gerekçesinde yer almaktadır. Bu çerçevede, hem bu hususun pekiştirilmesine yönelik olarak tasarıda yer alan “veri sorumlusu” tanımına yapılması tavsiye edilen eklemeye, hem de tasarının 24. maddesi ile kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan istisnai yetkilerin daraltılmasına ilişkin tavsiyeler birlikte değerlendirildiğinde, madde çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarının idari para cezalarından muaf tutulması tutarsızlık yaratacaktır. Bu sebeple, kamu kurum ve kuruluşlarının kişisel verilerin işlenmesine ilişkin bir aykırılık gerçekleştirmesi ve bu aykırılığın Kurul tarafından tespiti halinde, ilgili kişinin idari dava usulü çerçevesinde açabileceği tam yargı davasının ötesinde bir tazminat güvencesine ihtiyaç duyabileceği düşünülmektedir.

4. fıkra da yer alan düzenleme İdari Yargılama Usulü Kanunu içerisinde açıkça düzenlendiğinden, burada tekrar düzenlenmesinin bir anlamı yoktur.

- **Tasarının 21. Maddesine İlişkin Olarak**

Kurul üyelerinin doğrudan Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi yerine, kişisel verilerin korunması alanının paydaşları tarafından önerilecek adaylar arasından seçilmesi; aranan tecrübe kriterlerine “kişisel verilerin korunması”, “mahremiyet”, “bilgi gizliliği/güvenliği” gibi konularda mesleki tecrübe sahibi olunmasının eklenmesi, Kurul’da yer alacak akademisyenlerin bilgi teknolojileri alanında akademik yetkinliğe sahip olmaları önerilmektedir.

Direktif’in 62. resitalinde üye devletlerin denetim kurumlarının görevlerini tamamen bağımsız olarak icra etmelerinin bireylerin kişisel verilerinin işlenmesiyle ilgili olarak korunmaları bakımından gerekli olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda Kurul’un tam bağımsızlığının sağlanması adına Kurul üyelerinin yalnızca Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından seçilen bir yapı olarak oluşturulması yerine, sektör temsilcilerinin, avukatların, özel sektörün, akademisyenlerin ve yargı mercilerinin de göstereceği adayların yer alabileceği bir yapı olarak oluşturulması uygun olacaktır. Ayrıca Başkan ve İkinci Başkan’ı da kurul üyelerinin kendisi seçmesi gerekir. Ancak tasarı hükümetin çıkarları doğrultusunda, iktidara bağımlı bir kurul oluşturmayı amaçlamaktadır. Tasarıdaki düzenleme ile iktidarın kurula hükmetme çabası içerisinde olduğu kaygısı oluşmaktadır.

Ayrıca 9. fıkrada yer alan düzenleme de yine kurula hükmetme çabası içerisinde girildiğini göstermektedir. Söz konusu soruşturma izninin Başbakanlıkça verilmesi gerektiğine dair hükmün, kişisel verilerin korunması hususunda hesap sorulabilirlik açısından tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

- **Tasarının 25. Maddesine İlişkin Olarak**

Taslakta daire başkanlıklarının sayısının yediye geçemeyeceği söylenmiş ancak, içeriği, görev tanımları Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle olacağı belirtilmiştir. Teşkilatlanmaya ilişkin hükümlerin düzenleyici işlemlerle yapılması hususu Anayasa Mahkemesi tarafından da tartışılmış ve sonuç olarak bu durumun hukuka aykırı olduğuna karar verilmiştir. Bu nedenle, daire başkanlıklarının neler olduğu, çalışma usul ve esaslarına ilişkin kanun içerisinde ayrıca düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

- **Tasarının 28. Maddesine İlişkin Olarak**

28.madde istisnaları içermektedir. Söz konusu istisnalar, tasarının belirtilmiş amacına ve anayasaya aykırı olup çelişmektedir. Tasarı açısından üzerinde durulması gereken en önemli noktalardan biri; (ç) bendinde yer verilen ve kamuya hemen her türlü amaçla son derece geniş bir kişisel veri işleme yetkisi veren hükümdür. Bu durum Tasarısı’nın daha ilk hükmü ile yani amacı ile çelişmektedir.

Bu hüküm kontrolü mümkün olmayan, kanunun korumayı amaçladığı temel hak ve özgürlükleri anlamsızlaştıracak nitelikte, “fişleme” de dahil olmak üzere her türlü amaç ile kullanılabilir çok geniş muafiyetler içermektedir. Hatta bu yetkiler örneğin Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu’nun ek-7’nci maddesinde tanınan önleyici istihbarata ilişkin hükümden dahi daha geniş muafiyetler sağlamaktadır. Hiçbir AB üyesi ülkede bu denli sınırsız muafiyet tanıyan bir istisna hükmü yer almamakta, aksine muafiyetler temel hak ve özgürlükler kapsamında mümkün oldukça dar tutulmaktadır.

Söz konusu madde, diğer maddelerdeki hakkın özünü ortadan kaldıran geniş istisnalara ek olarak, tasarının önceki kısımlarında tanır görüldüğü bütün hakları adeta genel bir istisna parantezine alıp, bir kez de kategorik biçimde iptal etmektedir. Düzenleme sayesinde tasarı çerçevesinde getirilen kuralların hiçbirisi “esas olarak” kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanmayacak olup, istisnai olarak uygulanacak bir hal almıştır. Yani kanun tasarısı bu haliyle, tam da amaçlandığı üzere, özel kişi ve kurumlara sınırlı olarak uygulanabilecektir.

Hukuki düzenlemelerde istisna, esas hükme ayırksı durumlar olduğu için mümkün oldukça somut bir biçimde ve esas hükmün anlamını bozmayacak içerikte

olmalıdır. Aksi taktirde esasen korunmak istenen menfaatin, istisna karşısında bir anlam ifade etmesi beklenemez.

Tasarı bireyi korumak için özel sektöre kısıtlamalar getirmekte, oysa aynı dengeyi birey-devlet arası ilişkide gözetmeksizin, Anayasa'nın 20/3. maddesinde kişisel verilerin korumasının temel bir insan hakkı olarak düzenlenmiş olmasına ve Anayasa Mahkemesi'nin içtihatlarının da bu doğrultuda olmasına rağmen, devlet kuruluşlarının bu kısıtlamalardan muaf olmasına sebebiyet verebilecek istisnalar öngörmektedir.

Anayasanın orantılılık ilkesinin göz önünde bulundurulması önerilmektedir. Kamu kurumları bireylerin kişisel verilerinin en çok kullanıldığı yerlerdir. Yer verilen geniş istisnalar kamu kurumlarının kişisel veri işlemesine zemin hazırlamakta ve bu durum bireylerin kişisel verileri için gereğinden fazla risk yaratmaktadır.

2. fıkranın (c) ve (d) bendi de yukarıda belirtilen aykırılıkları içermektedir. Bu denli soyut ve geniş bir istisna kanunun varlığını sorgulatacak niteliktedir.

Alenileştirmeye ilişkin dile getirilen hususlar bu madde için de geçerlidir.

TASARIDA YER ALMAYAN EKSİK HUSUSLAR

Tasarı'da yer almayan ancak AB Regülasyon Tasarısında yer alan kavramlardan biri takma adlı veri (pseudonymous data) kavramıdır. Kavram özetle şunu ifade etmektedir: "takma adlı veri" ek bilgiler kullanılmadan belirli bir veri sahibi ile ilişkilendirilemeyen ve söz konusu ek bilgilerin ayrı olarak, ilişkilendirilmeyi önleyici önlemler altında saklandığı kişisel veriler anlamına gelmektedir. Eğer veri sorumlusu tarafından işlenen veri, sorumlunun bir kişiyi doğrudan belirlemesine izin vermiyorsa ya da takma adlı veri oluşturuyorsa, veri sorumlusu yalnızca bu kanuna uyumluluk sağlamak için ilgili kişiyi belirlemek amacıyla söz konusu ek bilgileri alamaz ya da işleyemez. Tek başına kullanıldığında, herhangi bir ek bilgi olmadan, bir bireyi tanımlayamayan ancak en fazla bireyleri tanımlamadan birbirinden ayırabilen veriler gibi veri tipleri de koruma gerektirmektedirler. Çünkü bu veriler ile tekrar tanımlayabilme mümkün hale gelmektedir. Ancak veri sorumlularının alacağı yeterli organizasyonel ve teknik önlemler verinin dolaylı olarak tanımlayabilir kalmasını sağlamaktadır.

Direktifte takma adlı veri olarak adlandırılan bu tür kişisel veriler risk bazlı yaklaşım ve sorumluluk açısından iyi bir örnektir. Çünkü verinin takma adlı veri olarak kalmasını sağlamak amacıyla veri sorumlusu verilerin tamamen ilişkilendirilebilir hale gelmesini engellemek amacıyla gereken tüm makul önlemleri almak zorunda kalacaktır. Takma adlı veri, kişisel veriyi anonim hale getirmeyip bir kimliksizleştirme yöntemi

olarak, veri odaklı inovasyon açısından da son derece önemli olup, veri sorumlusu olarak karşımıza çıkacak KOBİ'lere ve genç girişimcilere veri işlemek açısından fayda sağlayacaktır. Takma Adlı Veri tanımı Madde 3'te yer alan tanımlara eklenmelidir.

Tasarıda yer almayan bir diğer husus, aracı hizmet sağlayıcılarıdır. Aracı hizmet sağlayıcılar, internet üzerinde sundukları hizmetler vasıtası ile üçüncü tarafları bir araya getirmekte ya da taraflar arasındaki işlemleri kolaylaştırmaktadırlar. Aracı Hizmet Sağlayıcılar, üçüncü tarafların internet üzerinde sundukları içerik, ürün ve hizmetlere yer sağlamakta, iletmekte ve endekslemektedirler.

Aracı Hizmet Sağlayıcılara ilişkin İstisnalar: Aracı hizmet sağlayıcılar, hizmet sundukları elektronik ortamı kullanan gerçek ve tüzel kişiler tarafından sağlanan içerikleri kontrol etmek veya bu içerik veya içeriğe konu mal ve hizmetle ilgili hukuka aykırı bir faaliyetin veya durumun söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.

Yukarıda belirttiğimiz nedenlerle, 1/541 esas numaralı Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'na muhalif olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

12.02.2016
Mizgin Irgat
Bitlis

MUHALEFET ŞERHİ

1/541 Esas numaralı Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'na ilişkin Adalet Komisyonu muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'nın ilk görüşmesi 27.1.2016 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonunda yapılmıştır. Komisyonda Tasarı'nın özellikle temel hakların korunması, oluşturulacak kurulun tarafsızlığı ile teknik düzenlemelerin uygulamada farklı yorumlara yol açmayacak biçimde ele alınarak yeniden düzenlenmesi amacıyla alt komisyona havale edilmesi kararlaştırılmış ancak alt komisyonda yapılan değişiklikler bu gayeye hizmet eder yeterlilikte olmamıştır. Tasarının adalet Komisyonundaki nihai görüşmesinde de söz konusu eksiklikler tam manasıyla giderilmemiştir.

TASARININ GENELİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Anayasa'nın 20'nci maddesinin 3. fıkrası; “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” Hükmünü amirdir.

Kişisel verilerin korunması Anayasa'da düzenlenmiş temel bir haktır. Bu konuda bugüne kadar çerçeve bir yasa düzenlenmemiş olsa da iç hukukumuzda çeşitli alanlarda yapılmış dağınık düzenlemeler bulunmaktadır. Türkiye, kişisel verilerin izinsiz paylaşıldığı, yasal olmayan dinleme ve izlemelerle, özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiği bir ülke durumundadır. İnsanlar telefonda, işte ve evde dinlenildikleri, hastane, vergi, noter, telekomünikasyon ve benzeri resmi ya da özel veri işleyicileri ile muhatap olduklarında kendilerine ait kişisel bilgilerin kaydedildiği kuşkusuyla ve endişesiyle yaşamaktadır.

Toplumda bir korku imparatorluğuna dönmüş olan bu durumun, süratle onarılmasını zorunlu görmektedir.

Nitekim Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamemizde, “Bilgi güvenliğinin sağlanması stratejik öneme sahip olup; bilgiye erişimin, paylaşılmasının ve korunmasının güvenliği için gerekli hukuki, kurumsal ve teknolojik altyapı oluşturulacaktır. Kişisel, kurumsal ve ulusal bilgilerin güvenliğinin sağlanmasında yönetici, kullanıcı, üretici, satıcı, uygulayıcı, denetleyici ve düzenleyici tarafların sorumluluk içinde hareket etmesi sağlanacaktır.

Ülkemizde, özellikle sosyal güvenlik, adres, kimlik, seçmen, vergi kayıtları gibi kritik kişisel verileri, bilgi ve belgeleri işleyen, sunan ve saklayan kamu görevlileri ile bankalar, finans kuruluşları, elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları, kayıtlı elektronik posta hizmet sağlayıcıları, noterler vb gibi önemli bilgi işleyen, taşıyan ve saklayan kuruluşların bilgi ve iletişim güvenliğini temin edecek bir altpapiya sahip olmaları sağlanacaktır.

Özel hayatın gizliliğini ihlal eden yasal olmayan dinleme ve izlemeler ile bunların yayınlanması engellenecek ve vatandaşların iletişim özgürlüğü ve özel hayatının gizliliğini teminat altına alan koruyucu tedbirler alınacak, faillerin etkin cezai müeyyideye tabi tutulması sağlanacaktır” denilmektedir.

Bu tasarının yasalaşması ile Anayasal bir zorunluluk yerine gelirken bir taraftan da diğer kanunların uygulanması sırasında yaşanan sıkıntıların, tereddütlerin ve karmaşanın da son bulması “Kişisel Verilerin Korunması” hususunun bir çerçeve düzenlemeye kavuşturulması beklenmektedir.

Bununla birlikte;

Tasarıya bakıldığında bir Anayasal temel hakkın ifası bakımından ve tasarıda yer verilen amaç bakımından düzenleme yerinde olmakla birlikte; gerek oluşturulan normlar, gerekse de teşekkül ettirilen Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Kuruluna ilişkin düzenlemeler, temelde kanun tasarısının amacı ve temel ilkelerinde belirtilen kişisel verilerin korunması anlayışından uzaklaştığı, istisnaların yer yer muğlak ifadelerle uygulamada tereddütlere yol açabilecek ve farklı uygulamaları beraberinde getirebilecek bir nitelik arz ettiği, bir temel hakkın tesisi için düzenleme yapılırken vatandaşların başka bir hakkının ihlaline de sebep olabileceği anlaşılmaktadır.

Kurulması öngörülen Kişisel Verileri Koruma Kurumunun tarafsızlığı ana unsurlardan birisi olmakla birlikte, Kurum karar organı olarak teşekkül ettirilen Kurul üyelerinin nitelikleri ve seçilmeleri başta olmak üzere bazı hususlar tarafsızlık ilkesi ile uyusmamaktadır. Yine Tasarının bütününde tam olarak ne yapılmak istendiğinin, kurumun görev, yetki ve sorumluluğuna dair kafa karışıklıklarının olduğu, teşkilat, personel ve kadro düzenlemesinden kaynaklı sorunlar bulunduğu görülmüştür.

Düzenlemenin uluslararası sözleşmeler ve yabancı ülke düzenleme ve uygulamaları dikkate alınarak yapılmış olması sebebiyle yer yer tercümelerden kaynaklı uyumsuzluk ve belirsizlikler bulunmaktadır.

TASARININ MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

İç hukukumuzdaki yetersizlik nedeniyle maddelerin de diğer ülkelerdeki uygulamalar dikkate alınarak düzenlendiği görülmektedir.

1,2 ve 3.maddelerde amaç, kapsam ve tanımlar düzenlenmiş olup amaç Anayasa’nın 20. Maddesinin 3. Fıkrasına paralel şekilde düzenlenmiş, kapsamda belirtilen “veri kayıt sisteminin parçası olmayan” ancak depolanan kişisel verilerin durumu açıklığa kavuşturulmamış, ayrıca Tasarı içinde yer alan bazı kavramlar kendi maddesi içinde yeterince ayrıntılandırılmadığı gibi tanımlar içinde de yer verilmemiştir. Bu nedenle bazı kavramlar tasarının tümüne bakıldığında belirsizliğini korumakta ve uygulamada aksaklıklara sebep olabilecek niteliktedir. Veri kayıt sisteminin parçası olmayan ancak bir şekilde toplanan kişisel verilerin korunması önemli bir konu olmakla birlikte kapsam dışındadır. Komisyon görüşmeleri sırasında örneğin avukat, doktor, vb.nde toplanan verilerin genel hükümler ve ceza kanunu çerçevesi içinde konulabileceği ve değerlendirilebileceği ifade edilmiştir. Ancak bu konunun Tasarıda kişisel verilerin

korunması doğrultusunda açıklığa kavuşturulmamış olması, ileride telafisi imkansız istismarların ortaya çıkmasına yol açabilecektir.

“Açık rıza” tasarının en önemli kavramı olup, açık rızanın nasıl ve hangi araçlarla verilebileceği belirli değildir. Tasarının bir çok maddesinde atıf yapılan bu kavramın kişi iradesini istismar edecek boşluklar bırakılmadan netleştirilmesi gerekmektedir.

4.madde kişisel verilerin işlenmesindeki genel ilkeleri belirlemiş olup bu maddeye ilgililerin haklarında yapılan işlemlere ilişkin olarak bilgilendirilmesi ve bu yönüyle açıklığa dair bir ilkenin de konulması gerekmektedir. Her ne kadar ilerleyen maddelerde bu yönde hükümler olsa da “temel ilkeler” arasında yer alması açıklık ve bilgi edinme hakkının gereği olarak değerlendirilmektedir.

5, 6, 7, 8 ve 9. maddelerde kişisel verilerin işlenme şartları, özel nitelikli veriler ve işlenme şartları, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi, kişisel verilerin üçüncü kişilere ve yurtdışına aktarılması hususları düzenlenmiştir. 5. Maddedeki fiili imkansızlık meselesi ileride bu maddeye atıf yapan maddeler de dikkate alındığında belirsizlik oluşturmakta ayrıca 2.fıkranın (f) bendinde yer alan veri sorumlusunun meşru menfaati kavramı belirsiz ve istismara açık bir hüküm niteliğindedir.

6. Maddede özel nitelikli kişisel verilerin neler olduğu sayılmış olmakla birlikte hem sayılan hususlar mahiyeti itibariyle birbiriyle denk değildir, hem de bu özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesini gerektirecek durumun ne olabileceği, hangi durumun bu bilgilerin işlenmesi için zorunluluk getireceği konusu net değildir. Madde ile insanların dini, mezhebi, etnik kökeni, siyasi görüşü, felsefi inancı, cinsel tercihi gibi bilgilerin işlenebilecek olması, bu kanunun amaçta ve temel ilkelere belirtilen esasların aksine bir fişleme kanunu mu olduğu sorusunu akla getirmektedir. O sebeple bu maddenin, koruma yaparken bir yandan da istismara yol açmayacak ve hiçbir tereddüde yer vermeyecek şekilde yeniden yazılması zorunludur.

6, 7, 8 ve 9. Maddelerde yer verilen “yeterli önlemler” gibi belirsizliğe yollama yapan kavramların iinin doldurulması, ayrıca saklı tutulan diğer kanunlardaki hükümlere genel olarak atıf yapmak yerine, hangi hükümler bu kanunun amacına uygun olarak saklı tutulacaksa onların kanun tasarısında tadat edilmesi gerekmektedir.

10, 11 ve 12. Maddeler haklar ve yükümlölükleri düzenlemiştir. 10. madde ile veri sorumlusunun aydınlatma yükümlölüğü düzenlenmiştir. Her ne kadar veri sorumlusu tanımlarda kısaca tarif edilmişse de veri sorumlusu konusu kendisine atfedilen görev ve sorumluluk dikkate alındığında ayrıntılandırılmaya muhtaçtır.

Kim olduğu, hiyerarşideki bağılılık ilişkisi, yetki devri yapıp yapamayacağı, kamu ya da özel sektörde, sivil toplum kuruluşlarındaki yapılanmaları ile sorumlulukları, ayrıca özel bir cezai sorumluluk ya da muafiyeti, kendilerine yapılan isnat ve iftiraya karşı korunması ve benzeri hususlardaki eksiklikler, bunun ayrı bir madde olarak düzenlenmesini gerekli kılmaktadır.

Tasarıda, bazı bilgilerin kişiler tarafından rızaen açıklansa bile zincirleme olarak başkalarının bilgilerinin açığa çıkması ve işlenmesi durumunu da ortaya çıkarabileceği

durumlarda diğer kişilerin hakkını koruyan bir hususa yer verilmemiştir. Yine yurtdışına bilgi aktarımı meselesi kişisel bir tercih olmakla beraber milli güvenlik meselesi boyutuyla da değerlendirilmelidir. Geçmişte ülkemizde yaşanan “gen” transferi girişimleri dikkate alındığında yurt dışına bilgi aktarımı konusu daha korumalı hale getirilmelidir.

13, 14, 15 ve 16. Maddeler başvuru, şikayet ve sicille ilgilidir. 17 ve 18. Maddelerde ise suçlar ve kabahatlerle ilgili hususlar düzenlenmiştir. Bu bölümlerde meriyette olan ceza, tazminat ve disiplin hükümleri de dikkate alındığında fiil, müeyyide gibi hususlarda birliktelik oluşturacak düzenlemelerin veya değişikliklerin de yapılması, yargının karar vermede bu güne kadar tereddüde düştüğü konularda yol gösterici olma adına çerçeve bir düzenleme olması gerekmektedir.

16’ncı maddede öngörülen veri sorumluları siciline kayıt zorunluluğuna Kurulca objektif kriterler getirilmek suretiyle istisna getirilebileceğine ilişkin hükmün değiştirilmesi gerekmektedir. Şöyle ki Kurula bu denli hassas bir konuda geniş bir yetki verilmesi yerine söz konusu istisnaların Kanunda açıkça ifade edilmesi uygun olacaktır.

19 - 26. maddeler ile Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Teşkilat düzenlenmektedir.

Tasarının 19’uncu maddesinde idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisi olarak Kişisel Verileri Koruma Kurumunun kurulacağından bahsedilmiştir. 21’inci maddede ise Kurumun karar organının Kişisel Verileri Koruma Kurulu olduğu ifade edilmiştir. Yedi kişilik söz konusu Kurulun dört üyesi Bakanlar Kurulunca atanırken üç üyenin ise Cumhurbaşkanınca atanır olması izaha muhtaçtır. Nitekim Tasarının 30’uncu maddesiyle 5018 sayılı Kanununa ekli III sayılı cetvele eklenen anılan Kurum, düzenleyici ve denetleyici kurumlarla aynı kategoride değerlendirilmiştir. Ancak bu atamalar diğer düzenleyici ve denetleyici kurumlarda kurul üyeliklerine yapılan atamalardan farklı bir usuldür.

Kurul üyelerinin tamamının, başkan ve ikinci başkanın Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından seçiliyor olması, Kurulun bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Cumhurbaşkanının Anayasa’da verilen seçim görevleri dışında bu yönde bir görevi yokken bu düzenlemeyle yeni bir uygulama getiriliyor olmasını doğru bulmuyoruz. Uluslararası normlar ve uygulamalar da dikkate alındığında sadece Kurumun işleyişinin değil Kurul üyelerinin seçiminin de Kurumun görevleri, tarafsızlık ve bağımsızlığıyla uyumlu olması gerekmektedir.

Seçilecek Kurul üyelerinin sadece kamu veya özel sektörde on yıl çalışmış olma şartı yeterli değildir. Kritik bir görev ifa edecek bu Kurumun karar organında görev yapacak üyelerin belirli bir birikime sahip olmaları, eğitim düzeylerinin Kurumun görev, yetki ve sorumluluklarıyla uyumlu olması, deneyimlerinin de yine bu işlerle ilgili olarak edinilmiş olması gerekmektedir. Kurul üyelerinin başta öğrenim şartları olmak üzere tüm nitelikleri ve atama kriterleri somutlaştırılmalıdır. Kurumun görev alanının hukuk ve mühendislik ile ilgili olması sebebiyle Kurul üyelerinin bir kısmının bu alanlardan olma zorunluluğu getirilmesi, ayrıca tarafsızlık ve bağımsızlığı desteklemek adına üyelerin Yargıtay ve Danıştay’ın, TÜBİTAK, YÖK, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve TOBB’un kendi aralarından seçecekleri üyelerden teşekkül etmesi yerinde olacaktır. Ayrıca Kurum

başkan yardımcısı ve daire başkanlarının atama kriterlerine de ayrıntılı bir şekilde düzenlemede yer verilmelidir.

Kurulması öngörülen Kurumun “ilişkili kuruluş” statüsünde olması öngörülmektedir. İlişkili kuruluş statüsünde bulunan kurumlar, her ne kadar merkezi idareden ayrı bir konuma ve özelliğe sahip olsalar da, Anayasa’nın 123’üncü ve bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kuruluşların teşkilatlanmalarına ilişkin esas ve usullerin düzenlendiği 3046 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinde bir bütün olduğu belirtilen “idare” kapsamında yer almaktadırlar.

3046 sayılı Kanunun “Bağlı ve ilgili kuruluş birimleri” başlıklı 33 üncü maddesinde de, bağlı ve ilgili kuruluşlardaki danışma, denetim ve yardımcı birimlerin görevlerinin, bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak kanunla belirleneceği hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca, ödenekler hizmet birimlerine tahsis edilmekte yani, birimlere harcama yapma yetkisi verilmekte olup, bahsedilen Kanunun 4’üncü ve 7’nci maddelerinde de, kamu idarelerinin görev, yetki ve sorumluluklarının, ilgili kanunlarında açık olarak tanımlanacağı ve kaynakların dağıtımında esas alınacağı belirtilmiştir.

Taslakta kurumun hizmet birimlerine genel olarak değinilmekle yetinildiği ve bunların görevlerine ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği, Taslağa ekli Kurum personelinin gösterildiği Cetvelde de bu birimlere tahsis edilecek kadroların isimlendirilmeden görev unvanlarının düzenlendiği görülmektedir. Sadece 25 inci maddenin (1) numaralı fıkrasında yapılan düzenlemeden ve Taslağın ekinde yer alan Kadro Cetvelinden zımnen Kurumda Başkanlık, Başkan Yardımcılığı, Daire Başkanlıkları ile Hukuk Müşavirliği bulunacağı anlaşılmaktadır.

Görüleceği üzere, hem Taslağın 25 inci maddesinde, kurumun hizmet birimlerine ve bunların görev, yetki ve sorumluluklarına yer verilmemiş, hem de bu maddede atıfta bulunulan Daire Başkanlıklarının görevleri tanımlanmadığı gibi Kadro Cetvelinde de isimlendirilmeden kadro unvanları düzenlenmiştir.

Oysa konuya ilişkin, emsal yargı kararları da dikkate alınarak söz konusu Kurumun bünyesinde yer alması planlanan hizmet birimlerinin ve bunların görev, yetki ve sorumlulukları ile teşkilat yapısına uygun kadroların kanunda açıkça gösterilmesi gerekmektedir.

Tasarının 26 ve 27. Maddelerinde uzman ve uzman yardımcılığı ile kurum personelinin mali ve sosyal hakları düzenlenmektedir.

Bir kariyer meslek olarak düzenlenen Kişisel Verileri Koruma Uzman ve Uzman Yardımcılığına atanacaklarda aranacak şartların, genel hükümlerle birlikte kurumun görev alanı ile uyumlu öğrenim ve diğer niteliklerin bu kanunda yer alması gerekirdi.

Diğer taraftan Kanun Tasarısı ile Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline yapılacak ödemelerin, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemelerle aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenmesi öngörülmektedir.

Ancak, 375 sayılı KHK'nın söz konusu maddesi 666 sayılı KHK ile düzenlenmiş olup, bu maddeye ilişkin olarak açılan davalarda ileri sürülen Anayasaya aykırılık iddialarından Anayasa Mahkemesine intikal edenler konusunda, iptal kararları verilmektedir. Anayasa Mahkemesi, 375 sayılı KHK'nın ek 11 inci maddesinin dava konusu edilen ibarelerin iptalini, 666 sayılı KHK'nın dayandığı Yetki Kanununun personele ilişkin mali hakların düzenlenmesine imkan vermediği gerekçesine dayandırmıştır. Bu çerçevede, söz konusu maddede yer alan “uzman unvanlı meslek personeli” ibareleri iptal edilmiştir.

Bu itibarla, 375 sayılı KHK'nın ek 11 inci maddesinin bazı hükümlerinin veya tamamının iptalinin de ilerleyen zamanda söz konusu olabileceği düşünülerek, Kişisel Verileri Koruma Kurumunun personelinin özlük haklarının bu maddeye atıf yapmadan, bu kanunda tadat edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan kanun ile toplam kadro sayısını geçmemek üzere Kurul kararı ile kadrolarda değişiklik yapılabileceği ifade edilmekte olup, bu hüküm kanunla ya da Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulması mümkün olabilecek teşkilatlar çerçevesinde ihdas edilebilecek kadro ünvanlarının da Kurul kararı ile yapılabileceği bir durumu ortaya çıkartmaktadır ki bu hükmün de belirtilen çerçevede düzeltilmesi zorunlu bulunmaktadır.

28-31'inci maddelerde çeşitli hükümler düzenlenmiş, bir de geçici maddeye yer verilmiştir. Bu kapsamda istisnalar, kurum bütçesi, değiştirilen ve eklenen hükümler ve yönetmelik çıkarma yetkisine yer verilmiştir.

Özellikle istisnaların Tasarının geneline ilişkin değerlendirmede de vurgulandığı gibi bu kanunun amacı ve temel ilkelerini geçersiz kılacak şekilde geniş tutulmasının, bu kanunun kişisel bilgilerin yasa yoluyla yayılmasına yol açabileceği endişesini oluşturmaktadır. Bu nedenle istisnaların somuta irca edilerek yazılması yerinde olacaktır.

Ayrıca bu güne kadar muhtelif yasa ve yasanın verdiği yetkiye dayanarak alt düzenleyici işlemlerle yapılmış ve bu kanuna da uygun olan uygulamaların bu kanuna uygun hale getirilmesi sırasında korunması, uygun olmadan kaydedilen verilerin ise mutlaka yenilenmesi gerekmektedir.

Tasarıda önemli bir eksiklik de çocuklara ilişkin koruyucu bir düzenlemenin yer almamış olmasıdır. Bu nedenle Avrupa Parlamentosu ve Konsey Genel Veri Koruma Tüzüğünde de belirtilen çocuğun kişisel verilerinin işlenmesi hususunda, işlemeye ilişkin rızanın, çocuğun velisi veya vasisi tarafından verilmesi ve onaylanması durumunda verilmiş olacağı bir hukuka uygunluğun düzenlenmesi yerinde olacaktır.

SONUÇ

Adalet Komisyonunda kabul edilen 1/541 Esas numaralı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısını Anayasal bir temel hakkın yerine getirilmesi ve amacı bakımından olumlu değerlendirmekle birlikte, geneline ve maddelerine ilişkin olarak yukarıda yer verilen hususların düzeltilmeden, bu şekli ile yasalaşmasına karşı olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

Celal Adan
İstanbul

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Açık rıza: Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızayı,

b) Anonim hale getirme: Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesini,

c) Başkan: Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanını,

ç) İlgili kişi: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi,

d) Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi,

e) Kişisel verilerin işlenmesi: Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi,

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Açık rıza: Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızayı,

b) Anonim hâle getirme: Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hâle getirilmesini,

c) Başkan: Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanını,

ç) İlgili kişi: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi,

d) Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi,

e) Kişisel verilerin işlenmesi: Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

f) Kurul: Kişisel Verileri Koruma Kurulunu,
g) Kurum: Kişisel Verileri Koruma Kurumunu,
ğ) Veri işleyen: Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişiyi,

h) Veri kayıt sistemi: Kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemini,

ı) Veri sorumlusu: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişisel Verilerin İşlenmesi

Genel ilkeler

MADDE 4- (1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.

c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.

ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.

d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Kişisel verilerin işlenme şartları

MADDE 5- (1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(2) Aşağıdaki şartlardan en az birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

f) Kurul: Kişisel Verileri Koruma Kurulunu,
g) Kurum: Kişisel Verileri Koruma Kurumunu,
ğ) Veri işleyen: Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişiyi,

h) Veri kayıt sistemi: Kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemini,

ı) Veri sorumlusu: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişisel Verilerin İşlenmesi

Genel ilkeler

MADDE 4- (1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.

c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.

ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.

d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Kişisel verilerin işlenme şartları

MADDE 5- (1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(2) Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.

ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.

d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.

e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.

f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.

Özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları

MADDE 6- (1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni,

siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel veriler, Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemler alınmaksızın hiçbir şekilde işlenemez.

(3) Özel nitelikli kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(4) Aşağıdaki şartlardan en az birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın özel nitelikli kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Siyasi parti, vakıf, dernek veya sendika gibi kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumların, tabi oldukları mevzuata ve amaçlarına uygun olmak, faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla kendi üyelerine ve mensuplarına yönelik verileri işlemesi.

c) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.

ç) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması.

d) Kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.

ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.

d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.

e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.

f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.

Özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları

MADDE 6- (1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni,

siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aşağıdaki hallerde işlenebilir:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından işlenmesi.

(4) Özel nitelikli kişisel veriler, ikinci ve üçüncü fıkrada sayılan hallerde, Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şartıyla işlenebilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yönetimi ve finansmanı amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından işlenmesi.

Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi

MADDE 7- (1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir.

(2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılması

MADDE 8- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler;

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin (b) bendi hariç dördüncü fıkrasında, belirtilen şartlardan birinin bulunması halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın üçüncü kişilere aktarılabilir.

(3) Kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Kişisel verilerin yurtdışına aktarılması

MADDE 9- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurtdışına aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin (b) bendi hariç dördüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede;

a) Yeterli korumanın bulunması,

b) Yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması,

kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurtdışına aktarılabilir,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi

MADDE 7- (1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir.

(2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kişisel verilerin aktarılması

MADDE 8- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler;

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında, belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir.

(3) Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması

MADDE 9- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede;

a) Yeterli korumanın bulunması,

b) Yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması,

kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(3) Yeterli korumanın bulunduğu ülkeler Kurulca belirlenerek ilan edilir.

(4) Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve ikinci fıkranın (b) bendi uyarınca izin verilip verilmeyeceğine;

a) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri,

b) Kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,

c) Her somut kişisel veri aktarımına ilişkin olarak, kişisel verinin niteliği ile işlenme amaç ve süresini,

ç) Kişisel verinin aktarılacağı ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını,

d) Kişisel verinin aktarılacağı ülkede bulunan veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri,

değerlendirmek ve ihtiyaç duyması halinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de almak suretiyle karar verir.

(5) Kişisel verilerin yurtdışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Haklar ve Yükümlülükler

Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü

MADDE 10- (1) Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere;

a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,

b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,

c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabilceği,

ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi,

d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları, konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.

İlgili kişinin hakları

MADDE 11- (1) Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Yeterli korumanın bulunduğu ülkeler Kurulca belirlenerek ilan edilir.

(4) Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve ikinci fıkranın (b) bendi uyarınca izin verilip verilmeyeceğine;

a) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri,

b) Kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,

c) Her somut kişisel veri aktarımına ilişkin olarak, kişisel verinin niteliği ile işlenme amaç ve süresini,

ç) Kişisel verinin aktarılacağı ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını,

d) Kişisel verinin aktarılacağı ülkede bulunan veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri,

değerlendirmek ve ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de almak suretiyle karar verir.

(5) Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Haklar ve Yükümlülükler

Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü

MADDE 10- (1) Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere;

a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,

b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,

c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabilceği,

ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi,

d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları, konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.

İlgili kişinin hakları

MADDE 11- (1) Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
c) Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
ç) Yurtiçinde veya yurtdışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme,
e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etme,
haklarına sahiptir.
- Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler**
MADDE 12- (1) Veri sorumlusu;
a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.
- (2) Veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi halinde, birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur.
- (3) Veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmak veya yaptırmak zorundadır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
c) Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
e) 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme,
haklarına sahiptir.
- Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler**
MADDE 12- (1) Veri sorumlusu;
a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.
- (2) Veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur.
- (3) Veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmak veya yaptırmak zorundadır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(4) Veri sorumluları ile veri işleyen kişiler öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamaz ve kendi şahsi çıkarları için kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(5) İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi halinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi halinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Şikâyet ve Sicil

Veri sorumlusuna başvuru

MADDE 13- (1) İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir.

(2) Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırır. Ancak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde Kurulca belirlenen tarifiedeki ücret alınabilir.

(3) Veri sorumlusu talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ve cevabını ilgili kişiye bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi halinde veri sorumlusunca gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması halinde alınan ücret ilgiliye iade edilir.

Kurula şikâyet

MADDE 14- (1) Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hallerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her halde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyetle bulunabilir.

(2) 13 üncü madde uyarınca başvuru yolu tüketilmeden şikâyet yoluna başvurulamaz.

(3) Kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklıdır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(4) Veri sorumluları ile veri işleyen kişiler öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamaz ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(5) İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Şikâyet ve Veri Sorumluları Sicili

Veri sorumlusuna başvuru

MADDE 13- (1) İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir.

(2) Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırır. Ancak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi hâlinde Kurulca belirlenen tarifiedeki ücret alınabilir.

(3) Veri sorumlusu talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ve cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi hâlinde veri sorumlusunca gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde alınan ücret ilgiliye iade edilir.

Kurula şikâyet

MADDE 14- (1) Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her halde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyetle bulunabilir.

(2) 13 üncü madde uyarınca başvuru yolu tüketilmeden şikâyet yoluna başvurulamaz.

(3) Kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklıdır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları

MADDE 15- (1) Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapar.

(2) 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen şartları taşımayan ihbar veya şikâyetler incelemeye alınmaz.

(3) Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç, veri sorumlusu Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri onbeş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır.

(4) Şikâyet üzerine Kurul, talebi inceleyerek ilgililere bir cevap verir. Şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır.

(5) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması halinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilir.

(6) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi halinde, Kurul bu konuda ilke kararı alır ve bu kararı yayımlar. Kurul, ilke kararı almadan önce ihtiyaç duyması halinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini de alabilir.

(7) Kurul, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması halinde, veri işlenmesinin veya verinin yurtdışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir.

Veri Sorumluları Sicili

MADDE 16- (1) Kurulun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulur.

(2) Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Sicile kaydolmak zorundadır. Ancak, işlenen kişisel

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları

MADDE 15- (1) Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapar.

(2) 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen şartları taşımayan ihbar veya şikâyetler incelemeye alınmaz.

(3) Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç, veri sorumlusu Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri on beş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır.

(4) Şikâyet üzerine Kurul, talebi inceleyerek ilgililere bir cevap verir. Şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır.

(5) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilir.

(6) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi hâlinde, Kurul bu konuda ilke kararı alır ve bu kararı yayımlar. Kurul, ilke kararı almadan önce ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini de alabilir.

(7) Kurul, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması hâlinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir.

Veri Sorumluları Sicili

MADDE 16- (1) Kurulun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulur.

(2) Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler gözönüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Sicile kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir.

(3) Sicile kayıt başvurusu aşağıdaki hususları içeren bir bildirimle yapılır:

a) Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri.

b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği.

c) Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar.

ç) Kişisel verilerin aktarılabilceği alıcı veya alıcı grupları.

d) Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler.

e) Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler.

f) Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca verilen bilgilerde meydana gelen değişiklikler derhal Başkanlığa bildirilir.

(5) Veri Sorumluları Siciline ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Suçlar ve Kabahatler

Suçlar

MADDE 17- (1) Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ncı madde hükümleri uygulanır.

(2) Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hale getirmeyenler Türk Ceza Kanununun 138 inci maddesine göre cezalandırılır.

Kabahatler

MADDE 18- (1) Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk Lirasından 100.000 Türk Lirasına kadar,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir.

(3) Veri Sorumluları Siciline kayıt başvurusu aşağıdaki hususları içeren bir bildirimle yapılır:

a) Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri.

b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği.

c) Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar.

ç) Kişisel verilerin aktarılabilceği alıcı veya alıcı grupları.

d) Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler.

e) Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler.

f) Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca verilen bilgilerde meydana gelen değişiklikler derhâl Başkanlığa bildirilir.

(5) Veri Sorumluları Siciline ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Suçlar ve Kabahatler

Suçlar

MADDE 17- (1) Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ncı madde hükümleri uygulanır.

(2) Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesine göre cezalandırılır.

Kabahatler

MADDE 18- (1) Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar,

c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar,

ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar,

idari para cezası verilir.

(2) Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır.

(3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi halinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.

(4) İlgililer, Kurulca verilen idari yaptırım kararlarına karşı idare mahkemelerinde dava açabilirler.

ALTINCI BÖLÜM

Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Teşkilat

Kişisel Verileri Koruma Kurumu

MADDE 19- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuştur.

(2) Kurum Başbakanlıkla ilişkilidir.

(3) Kurumun merkezi Ankara'dadır.

(4) Kurum, Kurul ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı Kuruldur.

Kurumun görevleri

MADDE 20- (1) Kurumun görevleri şunlardır:

a) Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirme

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

idari para cezası verilir.

(2) Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır.

(3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Teşkilat

Kişisel Verileri Koruma Kurumu

MADDE 19- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuştur.

(2) Kurum Başbakanlıkla ilişkilidir.

(3) Kurumun merkezi Ankara'dadır.

(4) Kurum, Kurul ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı Kuruldur.

Kurumun görevleri

MADDE 20- (1) Kurumun görevleri şunlardır:

a) Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirme

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

b) İhtiyaç duyulması halinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle işbirliği yapmak.

c) Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak, toplantılara katılmak.

ç) Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ve Başbakanlığa sunmak.

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu

MADDE 21- (1) Kurul, bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

(2) Kurul, yedi üyeden oluşur. Kamu veya özel sektörde en az on yıl görev yapanlar arasından Bakanlar Kurulunca dört, Cumhurbaşkanınca üç üye seçilir.

(3) Üyelerin, en az dört yıllık lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmaları ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

(4) Kurul üyeliğine seçileceklerin muvafakatleri aranır.

(5) Kurul Başkan ve İkinci Başkanı, üyeler arasından Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Kurulun Başkanı, Kurumun da başkanıdır.

(6) Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Süresi biten üyelerin yerine bir ay içinde seçim yapılır ve yeni

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

b) İhtiyaç duyulması hâlinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak.

c) Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak.

ç) Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ve Başbakanlığa sunmak.

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu

MADDE 21- (1) Kurul, bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

(2) Kurul, yedi üyeden oluşur. Kurulun dört üyesi Bakanlar Kurulu, üç üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

(3) Kurula üye olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olmak.

b) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımak.

c) Herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görevli veya yetkili bulunmamak.

ç) En az dört yıllık lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmak.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

üyelerin seçilmesine kadar eski üyeler görevlerine devam eder. Üyeliklerde, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalma olması halinde, bir ay içinde seçim yapılır. Bu şekilde seçilen üye, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar.

(7) Seçilen üyeler ilk toplantının başında aşağıdaki şekilde yemin ederler:

“Görevimi tam bir tarafsızlık, dürüstlük, hakkaniyet ve adalet anlayışı içinde yerine getireceğime, namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.”

(8) Üyeler, kanunlarda belirlenenler dışında resmi veya özel başka bir görev alamaz ve kazanç getirici faaliyetlerde bulunamazlar.

(9) Üyelerin görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izni Başbakan tarafından verilir.

(10) Kurul üyeleri hakkında yapılacak disiplin soruşturması ve kovuşturmasında 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(11) Kurul üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Kurul üyelerinin;

a) Seçilmek için gereken şartları taşımadıklarının sonradan anlaşılması,

b) Görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

c) Görevlerini yerine getiremeyeceklerinin sağlık kurulu raporuyla kesin olarak tespit edilmesi,

ç) Görevlerine izinsiz, mazeretsiz ve kesintisiz olarak onbeş gün ya da bir yılda toplam otuz gün süreyle devam etmediklerinin tespit edilmesi,

d) Bir ay içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak toplam üç, bir yıl içinde toplam on Kurul toplantısına katılmadıklarının tespit edilmesi,

hallerinde Kurul kararıyla üyelikleri sona erer.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, sivil toplum kuruluşlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında ya da özel sektörde toplamda en az on yıl çalışmış olmak.

(4) Kurul üyeliğine seçileceklerin muvafakatleri aranır. Üye seçiminde, Kurumun görev alanına giren konularda bilgi ve deneyimi bulunanların çoğulcu bir şekilde temsiline özen gösterilir.

(5) Kurul Başkan ve İkinci Başkanı, üyeler arasından Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Kurulun Başkanı, Kurumun da başkanıdır.

(6) Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Üyelerin görev süresinin dolmasına bir ay kala yeni üye seçimi yapılır. Üyeliklerde, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalma olması hâlinde, bir ay içinde seçim yapılır. Bu şekilde seçilen üye, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar.

(7) Seçilen üyeler Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda “Görevimi Anayasaya ve kanunlara uygun olarak, tam bir tarafsızlık, dürüstlük, hakkaniyet ve adalet anlayışı içinde yerine getireceğime, namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.” şeklinde yemin ederler. Yargıtaya yemin için yapılan başvuru acele işlerden sayılır.

(8) Kurul üyeleri özel bir kanuna dayanmadıkça, Kuruldaki resmî görevlerinin yürütülmesi dışında resmî veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar. Ancak, Kurul üyeleri, asli görevlerini aksatmayacak şekilde bilimsel amaçlı yayın yapabilir, ders ve konferans verebilir ve bunlardan doğacak telif hakları ile ders ve konferans ücretlerini alabilirler.

(9) Üyelerin görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izni Başbakan tarafından verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(10) Kurul üyeleri hakkında yapılacak disiplin soruşturması ve kovuşturmasında 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(11) Kurul üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Kurul üyelerinin;

a) Seçilmek için gereken şartları taşımadıklarının sonradan anlaşılması,

b) Görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

c) Görevlerini yerine getiremeyeceklerinin sağlık kurulu raporuyla kesin olarak tespit edilmesi,

ç) Görevlerine izinsiz, mazeretsiz ve kesintisiz olarak on beş gün ya da bir yılda toplam otuz gün süreyle devam etmediklerinin tespit edilmesi,

d) Bir ay içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak toplam üç, bir yıl içinde toplam on Kurul toplantısına katılmadıklarının tespit edilmesi,

hâllerinde Kurul kararıyla üyelikleri sona erer.

(12) Kurul üyeliğine seçilenlerin Kurulda görev yaptıkları sürece önceki görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Kamu görevlisi iken üyeliğe seçilenler, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar, bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin Kurum tarafından ödenmesine devam olunur. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan üyeliğe seçilip yukarıda belirtilen şekilde görevi sona erenlere herhangi bir görev veya işe başlayıncaya kadar, almakta oldukları her türlü ödemeler Kurum tarafından ödenmeye devam edilir ve bu şekilde üyeliği sona erenlere Kurum tarafından yapılacak ödeme üç ayı geçemez. Bunların Kurumda geçirdiği süreler, özlük ve diğer hakları açısından önceki kurum veya kuruluşlarında geçirilmiş sayılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 22- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kişisel verilerin, temel hak ve özgürlüklere uygun şekilde işlenmesini sağlamak.

b) Kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerini karara bağlamak.

c) Şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda kişisel verilerin kanunlara uygun olarak işlenip işlenmediğini incelemek ve gerektiğinde bu konuda geçici önlemler almak.

ç) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için aranan yeterli önlemleri belirlemek.

d) Veri Sorumluları Sicilinin tutulmasını sağlamak.

e) Kurulun görev alanı ile Kurumun işleyişine ilişkin konularda gerekli düzenleyici işlemleri yapmak.

f) Bu Kanunda öngörülen idari yaptırımlara karar vermek.

g) Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat taslakları hakkında görüş bildirmek.

ğ) Kurumun; stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans kriterlerini belirlemek.

h) Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak.

ı) Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan konular hakkında hazırlanan rapor taslaklarını onaylamak ve yayımlamak.

i) Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.

j) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 22- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kişisel verilerin, temel hak ve özgürlüklere uygun şekilde işlenmesini sağlamak.

b) Kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerini karara bağlamak.

c) Şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda kişisel verilerin kanunlara uygun olarak işlenip işlenmediğini incelemek ve gerektiğinde bu konuda geçici önlemler almak.

ç) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için aranan yeterli önlemleri belirlemek.

d) Veri Sorumluları Sicilinin tutulmasını sağlamak.

e) Kurulun görev alanı ile Kurumun işleyişine ilişkin konularda gerekli düzenleyici işlemleri yapmak.

f) Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak.

g) Veri sorumlusunun ve temsilcisinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenleyici işlem yapmak.

ğ) Bu Kanunda öngörülen idari yaptırımlara karar vermek.

h) Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat taslakları hakkında görüş bildirmek.

ı) Kurumun; stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans kriterlerini belirlemek.

i) Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak.

j) Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan konular hakkında hazırlanan rapor taslaklarını onaylamak ve yayımlamak.

k) Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.

l) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kurulun çalışma esasları

MADDE 23- (1) Kurulun toplantı günlerini ve gündemini Başkan belirler. Başkan gereken hâllerde Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(2) Kurul, en az beş üye ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz.

(3) Kurul üyeleri; kendilerini, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarını, evlatlıklarını ve aralarındaki evlilik bağı kalkmış olsa bile eşlerini ilgilendiren konularla ilgili toplantı ve oylamaya katılamaz.

(4) Kurul üyeleri çalışmaları sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(5) Kurulda görüşülen işler tutanağa bağlanır. Kararlar ve varsa karşı oy gerekçeleri karar tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yazılır. Kurul, gerekli gördüğü kararları kamuoyuna duyurur.

(6) Aksi kararlaştırılmadıkça, Kurul toplantılarındaki görüşmeler gizlidir.

(7) Kurulun çalışma usul ve esasları ile kararların yazımı ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Başkan

MADDE 24- (1) Başkan, Kurul ve Kurumun başkanı sıfatıyla Kurumun en üst amiri olup, Kurum hizmetlerini mevzuata, Kurumun amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasında koordinasyonu sağlar.

(2) Başkan, Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk, Kurum çalışmalarının düzenlenmesi, yürütülmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuoyuna duyurulması görev ve yetkilerini kapsar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurulun çalışma esasları

MADDE 23- (1) Kurulun toplantı günlerini ve gündemini Başkan belirler. Başkan gereken hâllerde Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(2) Kurul, en az beş üye ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz.

(3) Kurul üyeleri; kendilerini, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarını, evlatlıklarını ve aralarındaki evlilik bağı kalkmış olsa bile eşlerini ilgilendiren konularla ilgili toplantı ve oylamaya katılamaz.

(4) Kurul üyeleri çalışmaları sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(5) Kurulda görüşülen işler tutanağa bağlanır. Kararlar ve varsa karşı oy gerekçeleri karar tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde yazılır. Kurul, gerekli gördüğü kararları kamuoyuna duyurur.

(6) Aksi kararlaştırılmadıkça, Kurul toplantılarındaki görüşmeler gizlidir.

(7) Kurulun çalışma usul ve esasları ile kararların yazımı ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Başkan

MADDE 24- (1) Başkan, Kurul ve Kurumun başkanı sıfatıyla Kurumun en üst amiri olup, Kurum hizmetlerini mevzuata, Kurumun amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasında koordinasyonu sağlar.

(2) Başkan, Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk, Kurum çalışmalarının düzenlenmesi, yürütülmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuoyuna duyurulması görev ve yetkilerini kapsar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(3) Başkanın görevleri şunlardır:

a) Kurul toplantılarını idare etmek.

b) Kurul kararlarının tebliğini ve Kurulca gerekli görülenlerin kamuoyuna duyurulmasını sağlamak ve uygulanmalarını izlemek.

c) Başkan Yardımcısını, Daire Başkanlarını ve Kurum personelini atamak.

ç) Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak.

d) Stratejik planın uygulanmasını sağlamak, hizmet kalite standartları doğrultusunda insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak.

e) Belirlenen stratejilere, yıllık amaç ve hedeflere uygun olarak Kurumun yıllık bütçesi ile mali tablolarını hazırlamak.

f) Kurul ve hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışması amacıyla koordinasyonu sağlamak.

g) Kurumun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek.

ğ) Kurum Başkanı adına imzaya yetkili personelin görev ve yetki alanını belirlemek.

h) Kurumun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Kurum Başkanının yokluğunda İkinci Başkan, Başkana vekalet eder.

Başkanlığın oluşumu ve görevleri

MADDE 25- (1) Başkanlık; Başkan Yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşur. Başkanlık, dördüncü fıkra da sayılan görevleri daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri aracılığıyla yerine getirir. Daire başkanlıklarının sayısı yediyi geçemez.

(2) Başkan tarafından, Kuruma ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere bir Başkan Yardımcısı atanır.

(3) Başkan Yardımcısı ve Daire Başkanları; en az dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunu, on yıl süreyle kamu hizmetinde bulunan kişiler arasından Başkan tarafından atanır.

(4) Başkanlığın görevleri şunlardır:

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Başkanın görevleri şunlardır:

a) Kurul toplantılarını idare etmek.

b) Kurul kararlarının tebliğini ve Kurulca gerekli görülenlerin kamuoyuna duyurulmasını sağlamak ve uygulanmalarını izlemek.

c) Başkan Yardımcısını, daire başkanlarını ve Kurum personelini atamak.

ç) Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak.

d) Stratejik planın uygulanmasını sağlamak, hizmet kalite standartları doğrultusunda insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak.

e) Belirlenen stratejilere, yıllık amaç ve hedeflere uygun olarak Kurumun yıllık bütçesi ile mali tablolarını hazırlamak.

f) Kurul ve hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışması amacıyla koordinasyonu sağlamak.

g) Kurumun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek.

ğ) Kurum Başkanı adına imzaya yetkili personelin görev ve yetki alanını belirlemek.

h) Kurumun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Kurum Başkanının yokluğunda İkinci Başkan, Başkana vekalet eder.

Başkanlığın oluşumu ve görevleri

MADDE 25- (1) Başkanlık; Başkan Yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşur. Başkanlık, dördüncü fıkra da sayılan görevleri daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri aracılığıyla yerine getirir. Daire başkanlıklarının sayısı yediyi geçemez.

(2) Başkan tarafından, Kuruma ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere bir Başkan Yardımcısı atanır.

(3) Başkan Yardımcısı ve Daire Başkanları; en az dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunu, on yıl süreyle kamu hizmetinde bulunan kişiler arasından Başkan tarafından atanır.

(4) Başkanlığın görevleri şunlardır:

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- a) Veri Sorumluları Sicilini tutmak.
 - b) Kurumun ve Kurulun büro ve sekretarya işlemlerini yürütmek.
 - c) Kurumun taraf olduğu davalar ile icra takiplerinde avukatlar vasıtasıyla Kurumu temsil etmek, davaları takip etmek veya ettirmek, hukuk hizmetlerini yürütmek.
 - ç) Kurul üyeleri ile Kurumda görev yapanların özlük işlemlerini yürütmek.
 - d) Kanunlarla mali hizmet ve strateji geliştirme birimlerine verilen görevleri yapmak.
 - e) Kurumun iş ve işlemlerinin yürütülmesi amacıyla bilişim sisteminin kurulmasını ve kullanılmasını sağlamak.
 - f) Kurulun yıllık faaliyetleri hakkında veya ihtiyaç duyulan konularda rapor taslaklarını hazırlamak ve Kurula sunmak.
 - g) Kurumun stratejik plan taslağını hazırlamak,
 - ğ) Kurumun personel politikasını belirlemek, personelin kariyer ve eğitim planlarını hazırlamak ve uygulamak.
 - h) Personelin atama, nakil, disiplin, performans, terfi, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek.
 - ı) Personelin uyacağı etik kuralları belirlemek ve gerekli eğitimi vermek.
 - i) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde Kurumun ihtiyacı olan her türlü satın alma, kiralama, bakım, onarım, yapım, arşiv, sağlık, sosyal ve benzeri hizmetleri yürütmek.
 - j) Kuruma ait taşınır ve taşınmazların kayıtlarını tutmak.
 - k) Kurul veya Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- (5) Hizmet birimleri ile bu birimlerin çalışma usul ve esasları, bu Kanunda belirtilen faaliyet alanı, görev ve yetkilere uygun olarak Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- a) Veri Sorumluları Sicilini tutmak.
 - b) Kurumun ve Kurulun büro ve sekretarya işlemlerini yürütmek.
 - c) Kurumun taraf olduğu davalar ile icra takiplerinde avukatlar vasıtasıyla Kurumu temsil etmek, davaları takip etmek veya ettirmek, hukuk hizmetlerini yürütmek.
 - ç) Kurul üyeleri ile Kurumda görev yapanların özlük işlemlerini yürütmek.
 - d) Kanunlarla mali hizmet ve strateji geliştirme birimlerine verilen görevleri yapmak.
 - e) Kurumun iş ve işlemlerinin yürütülmesi amacıyla bilişim sisteminin kurulmasını ve kullanılmasını sağlamak.
 - f) Kurulun yıllık faaliyetleri hakkında veya ihtiyaç duyulan konularda rapor taslaklarını hazırlamak ve Kurula sunmak.
 - g) Kurumun stratejik plan taslağını hazırlamak.
 - ğ) Kurumun personel politikasını belirlemek, personelin kariyer ve eğitim planlarını hazırlamak ve uygulamak.
 - h) Personelin atama, nakil, disiplin, performans, terfi, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek.
 - ı) Personelin uyacağı etik kuralları belirlemek ve gerekli eğitimi vermek.
 - i) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde Kurumun ihtiyacı olan her türlü satın alma, kiralama, bakım, onarım, yapım, arşiv, sağlık, sosyal ve benzeri hizmetleri yürütmek.
 - j) Kuruma ait taşınır ve taşınmazların kayıtlarını tutmak.
 - k) Kurul veya Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- (5) Hizmet birimleri ile bu birimlerin çalışma usul ve esasları, bu Kanunda belirtilen faaliyet alanı, görev ve yetkilere uygun olarak Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Uzman Yardımcıları

MADDE 26- (1) Kurumda, Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı istihdam edilebilir. Bunlardan 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi çerçevesinde Kişisel Verileri Koruma Uzmanı kadrosuna atananlara bir defaya mahsus olmak üzere bir derece yükseltilmesi uygulanır.

Personele ve özlük haklarına ilişkin hükümler

MADDE 27- (1) Kurum personeli, bu Kanunla düzenlenen hususlar dışında 657 sayılı Kanuna tabidir.

(2) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.

(3) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine tabidir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkanı ve üyeliklerine atananlardan bu görevleri sona erenler veya bu görevlerinden ayrılma isteğinde bulunanların bu görevlerde geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylık, derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınır. Bunlardan bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Uzman Yardımcıları

MADDE 26- (1) Kurumda, Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı istihdam edilebilir. Bunlardan 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi çerçevesinde Kişisel Verileri Koruma Uzmanı kadrosuna atananlara bir defaya mahsus olmak üzere bir derece yükseltilmesi uygulanır.

Personele ve özlük haklarına ilişkin hükümler

MADDE 27- (1) Kurum personeli, bu Kanunla düzenlenen hususlar dışında 657 sayılı Kanuna tabidir.

(2) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.

(3) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine tabidir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkanı ve üyeliklerine atananlardan bu görevleri sona erenler veya bu görevlerinden ayrılma isteğinde bulunanların bu görevlerde geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylık, derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınır. Bunlardan bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkanı ve üyeliklerine atananların, önceki kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinin kesilmesi kendilerine kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesini gerektirmez. Bu durumda olanların kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesi gereken hizmet süreleri, Kurul Başkanı ile Kurul üyesi olarak geçen hizmet süreleri ile birleştirilir ve emeklilik ikramiyesi ödenecek süre olarak değerlendirilir.

(4) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde, sosyal güvenlik kurumlarında, mahalli idarelerde, mahalli idarelere bağlı idarelerde, mahalli idare birliklerinde, döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde görevli memurlar ile diğer kamu görevlileri kurumlarının muvafakati ile aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Kurumda görevlendirilebilir. Kurumun bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Bu personelin izinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgileri ve özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Bu madde kapsamında görevlendirilenlerin, Kurumda geçirdikleri süreler, kendi kurumlarında geçirilmiş sayılır. Bu şekilde görevlendirilenlerin sayısı Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı toplam kadro sayısının yüzde onunu aşamaz ve görevlendirme süresi iki yılı geçemez. Ancak ihtiyaç halinde bu süre bir yıllık dönemler halinde uzatılabilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkanı ve üyeliklerine atananların, önceki kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinin kesilmesi kendilerine kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesini gerektirmez. Bu durumda olanların kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesi gereken hizmet süreleri, Kurul Başkanı ile Kurul üyesi olarak geçen hizmet süreleri ile birleştirilir ve emeklilik ikramiyesi ödenecek süre olarak değerlendirilir.

(4) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde, sosyal güvenlik kurumlarında, mahallî idarelerde, mahallî idarelere bağlı idarelerde, mahallî idare birliklerinde, döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde görevli memurlar ile diğer kamu görevlileri kurumlarının muvafakati ile aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Kurumda görevlendirilebilir. Kurumun bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Bu personelin izinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgileri ve özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Bu madde kapsamında görevlendirilenlerin, Kurumda geçirdikleri süreler, kendi kurumlarında geçirilmiş sayılır. Bu şekilde görevlendirilenlerin sayısı Kişisel Verileri Koruma Uzmanı ve Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı toplam kadro sayısının yüzde onunu aşamaz ve görevlendirme süresi iki yılı geçemez. Ancak ihtiyaç hâlinde bu süre bir yıllık dönemler hâlinde uzatılabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(5) Kurumda istihdam edilecek personele ilişkin kadro unvan ve sayıları ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Toplam kadro sayısını geçmemek üzere 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla unvan ve derece değişikliği yapma, yeni unvan ekleme ve boş kadroların iptali Kurul kararıyla yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

İstisnalar

MADDE 28- (1) Bu Kanun hükümleri aşağıdaki hallerde uygulanmaz:

a) Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler uylmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi.

b) Kişisel verilerin anonim hale getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi.

c) Kişisel verilerin milli savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi.

ç) Kişisel verilerin milli savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi.

d) Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama ve infaz mercileri ile disiplin soruşturma ve kovuşturma makamları tarafından ilgili kanun hükümleri uyarınca işlenmesi.

(2) Bu Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10 uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11 inci ve Sicile

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(5) Kurumda istihdam edilecek personele ilişkin kadro unvan ve sayıları ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Toplam kadro sayısını geçmemek üzere 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla unvan ve derece değişikliği yapma, yeni unvan ekleme ve boş kadroların iptali Kurul kararıyla yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

İstisnalar

MADDE 28- (1) Bu Kanun hükümleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz:

a) Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler uylmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi.

b) Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi.

c) Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi.

ç) Kişisel verilerin milli savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi.

d) Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi.

(2) Bu Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10 uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11 inci ve

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16 ncı maddeleri aşağıdaki hallerde uygulanmaz:

a) Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi için gerekli olması.

b) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi.

c) Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi için gerekli olması.

Kurumun bütçesi ve gelirleri

MADDE 29- (1) Kurumun bütçesi, 5018 sayılı Kanunda belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanır ve kabul edilir.

(2) Kurumun gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları.

b) Kurula ait taşınır ve taşınmazlardan elde edilen gelirler.

c) Alınan bağış ve yardımlar.

ç) Gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.

d) Diğer gelirler.

Değiştirilen ve eklenen hükümler

MADDE 30- (1) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (III) sayılı Cetvele aşağıdaki sıra eklenmiştir.

“10) Kişisel Verileri Koruma Kurumu”

(2) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Kişilerin” ibaresi “Kişisel verinin, kişilerin” şeklinde, “bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16 ncı maddeleri aşağıdaki hallerde uygulanmaz:

a) Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması.

b) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi.

c) Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması.

ç) Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

Kurumun bütçesi ve gelirleri

MADDE 29- (1) Kurumun bütçesi, 5018 sayılı Kanunda belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanır ve kabul edilir.

(2) Kurumun gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları.

b) Kuruma ait taşınır ve taşınmazlardan elde edilen gelirler.

c) Alınan bağış ve yardımlar.

ç) Gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.

d) Diğer gelirler.

Değiştirilen ve eklenen hükümler

MADDE 30- (1) 5018 sayılı Kanunun eki (III) sayılı Cetvele aşağıdaki sıra eklenmiştir.

“10) Kişisel Verileri Koruma Kurumu”

(2) 5237 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Kişilerin” ibaresi “Kişisel verinin, kişilerin” şeklinde; “bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır” ibaresi “olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

hükmüne göre cezalandırılır” ibaresi “olması durumunda birinci fıkraya uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

“f) Herkesin sağlık durumunun takip edilebilmesi ve sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur. Bu sistem, e-devlet uygulamalarına uygun olarak elektronik ortamda da oluşturulabilir. Bu amaçla, Sağlık Bakanlığınca, bağlı kuruluşları da kapsayacak şekilde ülke çapında bilişim sistemi kurulabilir.”

(4) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 47- (1) Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin kişisel verileri işlenebilir.

(2) Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve finansmanı amacıyla Bakanlık, birinci fıkraya kapsamında elde edilen verileri olarak işleyebilir.

(3) Bakanlık, ikinci fıkraya gereğince toplanan ve işlenen verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

(4) Kişisel sağlık verisi kaydı tutulan sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, bu Kanun uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) 5237 sayılı Kanunun 226 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “çocukları” ibaresi “çocukları, temsili çocuk görüntülerini veya çocuk gibi görünen kişileri” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 5237 sayılı Kanunun 243 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve” ibaresi “veya” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

“(4) Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izleyen kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

(5) 5237 sayılı Kanuna 245 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 245/A maddesi eklenmiştir.

“Yasak cihaz veya programlar

MADDE 245/A- (1) Bir cihazın, bilgisayar programının, şifrenin veya sair güvenlik kodunun; münhasıran bu Bölümde yer alan suçlar ile bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenebilen diğer suçların işlenmesi için yapılması veya oluşturulması durumunda, bunları imal eden, ithal eden, sevk eden, nakleden, depolayan, kabul eden, satan, satışa arz eden, satın alan, başkalarına veren veya bulunduran kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

(6) 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Herkesin sağlık durumunun takip edilebilmesi ve sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur. Bu sistem, e-devlet uygulamalarına uygun olarak elektronik ortamda da oluşturulabilir. Bu amaçla, Sağlık Bakanlığınca, bağlı kuruluşları da kapsayacak şekilde ülke çapında bilişim sistemi kurulabilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

(5) Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(6) Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

Yönetmelik

MADDE 31- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Kurum tarafından yürürlüğe konulur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(7) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 47- (1) Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verileri işlenebilir.

(2) Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Bakanlık, birinci fıkra kapsamında elde edilen verileri alarak işleyebilir.

(3) Bakanlık, ikinci fıkra gereğince toplanan ve işlenen kişisel verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

(4) Üçüncü fıkraya göre kurulan sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, bu Kanun uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

(5) Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(6) Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

Yönetmelik

MADDE 31- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Kurum tarafından yürürlüğe konulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun

yayımlı tarihinden itibaren altı ay içinde Kurul üyeleri seçilir ve Başkanlık teşkilatı oluşturulur.

(2) Veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Sicile kayıt yaptırmak zorundadır.

(3) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirilir. Bu Kanun hükümlerine aykırı olduğu tespit edilen kişisel veriler derhal silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir.

(4) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

(5) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, kamu kurum ve kuruluşlarında bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yönetici belirlenerek Başkanlığa bildirilir.

(6) İlk seçilen Başkan, İkinci Başkan ve kura ile belirlenen bir üye altı yıl; diğer dört üye ise dört yıl görev yapar.

(7) Kuruma bütçe tahsis edilene kadar;

a) Kurumun giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

b) Kurumun hizmetlerini yerine getirmesi amacıyla bina, araç, gereç, mefruşat ve donanım gibi gerekli tüm destek hizmetleri Başbakanlıkça sağlanır.

(8) Kurumun hizmet birimleri faaliyete geçinceye kadar sekretarya hizmetleri Başbakanlık tarafından yerine getirilir.

Yürürlük

MADDE 32- (1) Bu Kanunun;

a) 8 inci, 9 uncu, 11 inci, 13 üncü, 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra,

b) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun

yayımlı tarihinden itibaren altı ay içinde Kurul üyeleri seçilir ve Başkanlık teşkilatı oluşturulur.

(2) Veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yaptırmak zorundadır.

(3) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hâle getirilir. Bu Kanun hükümlerine aykırı olduğu tespit edilen kişisel veriler derhâl silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

(4) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

(5) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, kamu kurum ve kuruluşlarında bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yönetici belirlenerek Başkanlığa bildirilir.

(6) İlk seçilen Başkan, İkinci Başkan ve kura ile belirlenen bir üye altı yıl; diğer dört üye ise dört yıl görev yapar.

(7) Kuruma bütçe tahsis edilene kadar;

a) Kurumun giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

b) Kurumun hizmetlerini yerine getirmesi amacıyla bina, araç, gereç, mefruşat ve donanım gibi gerekli tüm destek hizmetleri Başbakanlıkça sağlanır.

(8) Kurumun hizmet birimleri faaliyete geçinceye kadar sekretarya hizmetleri Başbakanlık tarafından yerine getirilir.

Yürürlük

MADDE 32- (1) Bu Kanunun;

a) 8 inci, 9 uncu, 11 inci, 13 üncü, 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra,

b) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürütme

MADDE 33- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürütme

MADDE 33- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkes

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

(1) SAYILI CETVEL
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
KADRO LİSTESİ

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	TOPLAM
GİH	Başkan Yardımcısı	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	3	3
AH	Avukat	6	4
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzmanı	5	10
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzmanı	7	20
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı	9	60
GİH	Mali Hizmetler Uzmanı	6	2
GİH	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	2
GİH	Memur	5	5
GİH	Memur	7	5
GİH	Memur	9	5
GİH	Memur	11	5
GİH	Memur	13	5
GİH	Bilgisayar İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	10	5
GİH	Sekreter	5	3
GİH	Sekreter	8	7
GİH	Santral Memuru	9	1
GİH	Şoför	11	4
TH	Teknisyen	6	3
YH	Teknisyen Yardımcısı	9	2
YH	Hizmetli	11	10
	TOPLAM		195

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
KADRO LİSTESİ

SINIF	UNVAN	DERECE	TOPLAM
GİH	Başkan Yardımcısı	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	3	3
AH	Avukat	6	4
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzmanı	5	10
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzmanı	7	20
GİH	Kişisel Verileri Koruma Uzman Yardımcısı	9	60
GİH	Mali Hizmetler Uzmanı	6	2
GİH	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	2
GİH	Memur	5	5
GİH	Memur	7	5
GİH	Memur	9	5
GİH	Memur	11	5
GİH	Memur	13	5
GİH	Bilgisayar İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	10	5
GİH	Sekreter	5	3
GİH	Sekreter	8	7
GİH	Santral Memuru	9	1
GİH	Şoför	11	4
TH	Teknisyen	6	3
YH	Teknisyen Yardımcısı	9	2
YH	Hizmetli	11	10
	TOPLAM		195

